

Sarah Winman

CÂND
DUMNEZEU
ERA IEPURE

BESTSELLER INTERNAȚIONAL

Sarah Winman

Când Dumnezeu era iepure

Traducere din limba engleză
Ioana Avădănei

Editura LITERA
1998

When God Was a Rabbit

Sarah Winman

Copyright © 2011 Sarah Winman

Ediție publicată pentru prima dată în limba engleză
de Headline Publishing Group Limited

Când Dumnezeu era iepure

Sarah Winman

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 90, 031 425 16 19, 0752 548 372;
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

www.litera.ro

Copyright © 2012 Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Justina Bandol

Corector: Cristiana Miu

Copertă: Andrei Gamarț

Tehnoredactare și prepress: Ana Cioclo

Traducere: Ioana Avădănei

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza

ISBN ePub: 978-606-93319-3-4

ISBN PDF: 978-606-93319-4-1

ISBN print: 978-606-93314-4-6

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Tatălui meu

Viața mea se împarte în două. Nu chiar un Înainte și un După, mai degrabă ca două opritoare de cărți ținând la un loc ani lipsiți de vlagă, presărați cu meditații sterile, anii adolescenței târzii sau ai celui de-al doilea deceniu de viață, căruia hainele de adult nu i se potrivesc deloc.

Mă uit la fotografiile din acei ani și mă văd acolo, stând poate în fața Turnului Eiffel sau a Statuii Libertății, ori în apa mării, până la genunchi, făcând cu mâna și zâmbind; dar acum știu că aceste experiențe erau întâmpinate cu acea tentă searbădă de dezinteres care face până și curcubeiele să pară cenușii.

Ea nu apare deloc în această perioadă și îmi dau seama că, de fapt, ea e pata de culoare care lipsea. Ea a strâns laolaltă anii, de o parte și de alta a acestei așteptări, și i-a înălțat ca pe niște faruri călăuzitoare, iar când a intrat în clasă în acea dimineață plicticoasă de ianuarie, parcă ar fi fost ea însăși Anul Nou, lucrul acela care îmi oferea promisiunea unui dincolo. Dar numai eu mi-am dat seama. Ceilalți, mărginiți de convenționalism, găseau de cuviință, în cel mai bun caz, să facă haz de ea, în cel mai rău, să-și bată joc. Venea din altă lume; era diferită. Dar pe atunci, în secret, și eu eram la fel. Ea era piesa care-mi lipsea; complementul meu în joc.

*

Într-o zi, s-a întors spre mine și mi-a spus: „Ia uite!“, și și-a scos din antebraț o monedă nou-nouță de cincizeci de penny. Am văzut muchia plată ițindu-se din pielea ei ca o capsă. Nu a făcut-o să apară din aer sau din mânecă – asta mai văzusem –, nu, a scos-o chiar din piele și a rămas cu o cicatrice însângerată. Două zile mai târziu, cicatricea dispăruse; în schimb, moneda de cincizeci de penny era încă în buzunarul ei. Și acum vine partea pe care nu o crede nimeni. Data de pe monedă era bizară. Mai precis, cu nouăsprezece ani în viitor: 1995.

Nu pot să explic numărul acesta de magie, la fel cum nu pot explica nici abilitatea ei neașteptată de a cânta la pian în acea dimineață stranie, în biserică. Nu o învățase nimeni să aibă asemenea preocupări. Era ca și cum își putea pune în minte să devină talentată și, prin voință, putea dobândi o competență bruscă și efemeră. Eu vedeam toate astea și mă minunam. Dar asemenea clipe erau doar pentru ochii mei: un fel de dovadă că, la momentul potrivit, voi putea s-o cred.

PARTEA ÎNTÂI

1968

CAPITOLUL 1

Am hotărât să vin pe lumea asta chiar când mama a coborât din autobuz după o expediție neproductivă la cumpărături în Ilford. Se dusesse să schimbe niște pantaloni și, distrasă de faptul că mi-am schimbat poziția, n-a reușit să aleagă între o pereche de blugi peticiți și una de pantaloni evazați din catifea. Temându-se ca nu cumva să mă nasc într-un magazin universal, a făcut, împleticindu-se, cale-ntoarsă spre cartierul ei, unde se simțea în siguranță, iar apa i s-a rupt chiar în timp ce se rupeau și norii. Și, cât a străbătut ea drumul de șaizeci și cinci de metri până la casa noastră, lichidul amniotic i s-a amestecat cu ploaia de decembrie și s-a scurs în vârtejuri în canal, până când ciclul vieții s-a încheiat într-un mod memorabil și, s-ar putea zice, poetic.

Am fost adusă pe lume de o infirmieră ieșită din tură, în dormitorul părinților mei, pe o plapumă de puf câștigată la o tombolă. După un travaliu rapid, de douăzeci și două de minute, mi s-a ivit capul, infirmiera a strigat „Împinge!“, tata a strigat „Împinge!“, iar mama a împins, și eu am văzut imediat lumina zilei în acel an legendar. Anul în care Parisul ieșea în stradă. Anul ofensivei Tet¹. Anul în care Martin Luther King și-a pierdut viața pentru un vis.

Luni întregi am trăit într-o lume liniștită a nevoilor împlinite. Îngrijită și iubită ca ochii din cap. Adică până în ziua în care laptele mamei a secăt, făcând loc torentului de suferință care a înghițit-o când a aflat că părinții ei muriseră în timp ce se aflau în drumeție în Austria.

S-a scris în toate ziarele. Accidentul ciudat în care și-au pierdut viața douăzeci și șapte de turiști. O fotografie neclară, înfățișând o telecabină deformată, proptită între doi pini, ca un hamac.

A existat un singur supraviețuitor al accidentului, ghidul german, care proba chiar atunci o nouă cască de schi – în mod evident, aceasta i-a salvat viața – și care, din patul lui de spital din Viena, privea fix la cameră în timp ce îi era administrată următoarea doză de morfină, declarând că, deși fusese un accident tragic, turiștii abia mâncaseră, deci muriseră fericiți. Evident că trauma plonjării în crevasa stâncoasă îi ștersese orice amintire. Sau poate că un stomac plin cu găluște și ștrudel atenuase într-adevăr lovitura; nu vom afla niciodată adevărul. Camera de televiziune zăbovise însă pe chipul lui zdrelit, sperând la o clipă de luciditate pentru familiile cărora ar fi putut să le aducă un strop de alinare, dar aceasta nu venise. Mama a suferit pe tot parcursul celui de-al doilea an din viața mea și o mare parte din al treilea. Nu a rămas cu povești pe care să le poată rememora mai târziu, despre cum am învățat să merg sau despre primele cuvinte caraghioase pe care le-am rostit, acele mici evenimente care îți dau o idee despre cum ar putea evolua copilul tău. Fiecare zi era învăluită într-o pâclă; o fereastră încețoșată, pe care mama nu avea nici un interes s-o șteargă.

*What's Going On*² cânta Marvin Gaye, dar nimeni nu știa răspunsul.

Și totuși, acela a fost momentul când fratele meu m-a prins de mână, introducându-mă protector în lumea lui.

În primii mei ani, orbitase ca o lună undeva la periferia vieții mele, indecis între atracția curiozității și indiferență, și probabil că ar mai fi rămas așa dacă Destinul nu s-ar fi ciocnit de o telecabină din Tirol în acea după-amiază tragică și crucială.

Era cu cinci ani mai mare decât mine și avea părul blond cârlionțat, ceea ce era la fel de neobișnuit pentru familia noastră ca și mașina nou-nouță pe care tatăl meu avea să și-o cumpere într-o

bună zi. Era altfel decât băieții de vârsta lui; o făptură exotică, într-adevăr, care se dădea noaptea, pe ascuns, cu rujul mamei și-mi aplica apoi pe față sărutări ca niște pete de impetigo. Era evadarea lui dintr-o lume conservatoare. Rebeliunea tăcută a unui adevărat paria.

Am devenit treptat un copil curios și isteț, care a învățat să citească și să silabisească la vârsta de patru ani, când purtam conversații rezervate de obicei celor de opt. Însă nu precocitatea sau geniul mi-au marcat existența, ci influența acestui frate mai mare, care era deja vrăjit de versurile lui Noël Coward și de cântecele lui Kander și Ebb³. Îmi oferea o alternativă pitorească la viețile noastre prestabilite. În fiecare zi, în timp ce-l așteptam să se întoarcă de la școală, dorul de el devenea tot mai chinuitor, aproape fizic. Nu mă simțeam împlinită fără el. Ca să fiu sinceră, nu m-am simțit niciodată.

¹ Campanie militară din timpul Războiului din Vietnam, lansată la 31 ianuarie 1968 de Vietnamul de Nord împotriva Vietnamului de Sud, a SUA și a aliaților acestora (n.tr.)

² Ce se întâmplă (n.tr.)

³ Noël Coward (1899–1973), dramaturg, compozitor, regizor, actor și cântăreț englez, cunoscut pentru stilul său viu colorat. John Kander (n. 1927), compozitor, și Fred Ebb (1928–2004), textier de mare succes, cunoscuți îndeosebi pentru musicalurile create pentru Broadway. Creațiile acestor artiști, homosexuali nedeclarați în viața privată, sunt marcate de rafinament și de o anume ambiguitate, subversivă pe alocuri, a modului în care tratează teme sociale sau private. (n.tr.)

CAPITOLUL 2

– Dumnezeu îi iubește pe toți oamenii? am întrebat-o pe mama, în timp ce mă întindeam peste bolul cu tulpini de țelină să iau ultima bomboană. Tata a ridicat ochii din hârtoagele lui. Întotdeauna ridica privirea când cineva pomenea de Dumnezeu. Era un gest reflex, ca și cum se aștepta să fie lovit.

– Sigur că da, a răspuns mama, oprindu-se o clipă din călcat.

– Și pe ucigași? am continuat eu.

– Da, a spus ea.

Tata s-a uitat la ea și a țâțâit dezaprobat.

– Pe hoți? am întrebat.

– Da.

– Pe căcuță? am întrebat eu.

– Căcuță nu e ceva viu, scumpo, a spus mama, cu seriozitate.

– Dar, dacă ar fi fost, Dumnezeu l-ar fi iubit?

– Da, cred că da.

Nu-mi era de nici un ajutor. După câte se părea, Dumnezeu iubea totul, cu excepția mea. Am dezlipit ultima fâșie a învelișului de ciocolată, dând la iveală umplutura de beza albă cu miez de gem.

– Te simți bine? a întrebat mama.

– Nu mă mai duc la școala de duminică, am spus eu.

– Aleluia! a exclamat tata. Mă bucur.

– Dar credeam că-ți place, a intervenit mama.

– Nu-mi mai place. Îmi plăcea doar partea cu cântatul.

– Poți să cânti aici, a spus tata, coborând din nou privirea în hârtoagele lui. Oricine poate să cânte aici.

– Ai vreun motiv? a întrebat mama, simțindu-mi ezitarea.

– Nu, am negat eu.

– Vrei să-mi spui ceva? a întrebat ea încet și m-a luat de mână. (Începuse să citească o carte americană de psihologie a copilului și ne încuraja mereu să vorbim despre sentimentele noastre. Asta ne făcea să ne închidem și mai tare în noi.)

– Nu, am rostit din nou, cu jumătate de gură.

Fusesse o simplă neînțelegere. Sugerasesem doar că Iisus Hristos fusese o greșeală, atâta tot, o sarcină neplanificată.

– Neplanificată! zbierase vicarul. Și unde ai auzit tu asemenea blasfemii, copil păcătos?

– Nu știu, spusesem, era doar o idee.

– Doar o *idee*?! repetase el. Tu chiar crezi că Dumnezeu îi iubește pe cei care Îi pun la îndoială voința divină? Ei bine, domnișoară, să știi că nu-i iubește, zisese el, apoi brațul îi țâșnise înainte, făcându-mi semn spre locul ispășirii păcatelor. La colț! îmi ordonase, și eu mă îndreptasem agale spre scaunul ce stătea cu fața la peretele verde, jilav și dărăpănat. Stătusem acolo, gândindu-mă la noaptea în care părinții mei s-au furișat în camera mea și mi-au spus:

– Vrem să-ți spunem ceva. Referitor la un lucru pe care ți-l tot repetă fratele tău. Cum că ai fi o

greșeală.

– A, da..., am făcut eu.

– Să știi că n-ai fost o greșeală, a spus mama, numai că nu erai în plan. Nu te așteptam. Adică, nu ne așteptam să apari.

– Ca domnul Harris? am întrebat eu (un individ care părea să știe întotdeauna cu precizie când ne pregăteam să ne așezăm la masă).

– Într-un fel, a răspuns tata.

– Ca Iisus?

– Exact, a aprobat mama, fără să se gândească prea mult. Exact ca Iisus. A fost un miracol când ai sosit pe lume; cel mai mare miracol.

Tata a băgat actele înapoi în servieta lui uzată și s-a așezat lângă mine.

– Nu trebuie să mergi la școala de duminică sau la biserică pentru ca Dumnezeu să te iubească. Sau *oricine altcineva*. Știi asta, nu?

– Da, am spus, fără să-l cred.

– Ai să înțelegi mai bine când ai să mai crești, a adăugat el.

Dar eu nu puteam aștepta atâta. Deja ajunsesem la concluzia că, dacă Dumnezeuul ăsta nu mă putea iubi, era clar că trebuia să-mi găsesc altul, care să poată.

CAPITOLUL 3

– Avem nevoie de un alt război, a spus domnul Abraham Golan, noul meu vecin. Bărbații au nevoie de războaie.

– Bărbații au nevoie de minte, a replicat sora lui, Esther, făcându-mi cu ochiul în timp ce dădea cu aspiratorul pe la picioarele lui, trăgând înăuntru un șiret de pantof desfăcut, care a rupt curea ventilatorului și a umplut încăperea de un miros de cauciuc ars. Îmi plăcea mirosul de cauciuc ars. Și îmi plăcea și de domnul Golan. Îmi plăcea că locuia la bătrânețe cu o soră, și nu cu o soție, și speram că și fratele meu avea să facă aceeași alegere într-un viitor îndepărtat.

Domnul Golan și sora lui se mutaseră pe strada noastră în septembrie, iar în decembrie puseseră lumânări în toate ferestrele, proclamându-și credința printr-o mare de lumină. Era un weekend cald, iar eu și fratele meu stăteam sprijiniți de zidul casei, când am văzut că-și face apariția o furgonetă albastră Pickford. Am privit cum lăzile și mobila erau coborâte din camion, cu vădită lipsă de grijă, de niște bărbați cu câte o țigară în colțul gurii și un ziar în buzunarul de la spate.

– Scaunul ăla arată de parcă ar fi murit cineva în el, a spus fratele meu când obiectul a trecut pe lângă noi.

– De unde știi? am întrebat eu.

– Pur și simplu, a explicat el, ducându-și un deget la nas, ca pentru a da de înțeles că avea el un al șaselea simț, deși celelalte cinci se dovediseră de nenumărate ori nesigure și supuse erorii.

Un Zephyr negru a oprit și a parcat strâmb pe pavajul din față. Din el a coborât un bărbat, cel mai bătrân pe care îl văzusem vreodată. Avea părul alb lins și purta o vestă din catifea crem, care atârna pe el ca o piele desprinsă. A privit în lungul străzii, apoi s-a îndreptat spre ușa din față a casei sale. Când a trecut pe lângă noi s-a oprit și a spus: „Bună dimineată“. Avea un accent ciudat – maghiar, după cum am aflat ulterior.

– Ești bătrân, am remarcat eu. (Voisem să spun „Bună“.)

– Sunt bătrân ca timpul, a zis el râzând. Cum te cheamă?

I-am spus, și el mi-a întins mâna, pe care am strâns-o foarte ferm. Aveam patru ani, nouă luni și patru zile. El avea optzeci. Dar diferența de vârstă dintre noi s-a dizolvat pe nesimțite, ca o aspirină în apă.

Am întors imediat spatele regulilor adoptate pe strada noastră, preschimbându-le pe lumea ilicită, cu lumânări și rugăciuni, a domnului Golan. Totul era o mare de secrete, și îl păzeam pe fiecare în parte ca pe un bibelou de porțelan. Domnul Golan mi-a spus că sâmbăta nu era voie să faci uz de nimic, cu excepția televizorului, iar când se întorcea de la *shul*⁴, mâncam tot felul de preparate exotice – mâncăruri pe care nu le mai gustasem până atunci, precum pască, ficat tocat, heringi și chiftele de pește, care „evocau amintiri din vechea mea patrie“, spunea el.

– Ah, Cricklewood! făcea el, ștergându-și o lacrimă din ochii albaștri urduroși, și abia mai târziu în seara aceea, tata, stând pe marginea patului meu, m-a informat că Cricklewood nu se învecina nici cu Siria, nici cu Iordania, și cu siguranță nu avea o armată proprie.

– Sunt evreu, mi-a spus într-o zi domnul Golan, dar, mai întâi de toate, sunt om, iar eu am încuviințat din cap ca și cum aș fi știut despre ce vorbea. În săptămânile următoare i-am ascultat rugăciunile, am ascultat *Şema Israel*⁵, și eram convinsă că nici un Dumnezeu nu ar putea să rămână de

piatră în fața unor sunete atât de minunate. Adesea domnul Golan își lua vioara și lăsa melodia să trimită cuvintele până în inima Divinității.

– Auzi cum plânge? îmi spunea, în timp ce arcușul aluneca peste corzi.

– Da, da, răspundeam eu.

Stăteam ore în șir ascultând cea mai tristă muzică făcută vreodată pentru urechile omenești, și adesea mă întorceam acasă incapabilă să mănânc, incapabilă până și să vorbesc, cu o paloare adâncă urcându-mi pe obrajii fragezi. Mama se așeza alături de mine pe pat, îmi pune mâna ei rece pe frunte și mă întreba: „Ce ai? Ți-e rău?” Dar ce putea să spună un copil care începuse să înțeleagă durerea altuia?

– Poate nu ar trebui să petreacă atâta timp cu bătrânul Abraham, l-am auzit pe tata, de cealaltă parte a ușii. Îi trebuie prieteni de vârsta ei. Dar eu nu aveam prieteni de vârsta mea. Și pur și simplu nu mă puteam abține să mă duc acolo.

– Primul lucru pe care trebuie să-l găsim este un motiv de a trăi, a spus domnul Golan privind pilulele mici și colorate ce se rostogoleau în palma lui, după care le-a înghițit rapid. Apoi a început să râdă.

– OK, am spus, și am râs și eu, deși durerea pe care o simțeam avea să fie identificată ani mai târziu de un psiholog ca „nervi la stomac”.

Apoi a deschis cartea pe care o purta mereu la el și a continuat:

– Dacă nu există nici un motiv, de ce să ne mai batem capul? Existența are nevoie de un scop ca să poată îndura durerea vieții cu demnitate, să ne ofere un motiv de a merge mai departe. Sensul trebuie să ne pătrundă în inimă, nu în minte. Trebuie să înțelegem sensul suferințelor noastre.

M-am uitat la mâinile lui bătrâne, la fel de uscate precum paginile pe care le răsfoia. Nu se uita la mine, ci la tavan, ca și cum idealurile lui ar fi ținut deja de ceruri. Nu găseam nimic de spus și mă simțeam obligată să păstrez tăcerea, paralizată de gânduri atât de greu de înțeles. Însă curând a început să mă mănânce piciorul; o mică bandă de bășici psoriazice, care se refugiase sub șoseta mea, se încălzise și se răsculase, și simțeam nevoia urgentă de a o scărpina – mai încet la început, apoi cu o vigoare nesățioasă, care a destrămat magia din încăpere.

Domnul Golan m-a privit puțin nedumerit.

– Unde rămăseserăm? a întrebat.

Am șovăit o clipă.

– La suferință, am răspuns încetișor.

– Nu înțelegeți? am spus mai târziu, în aceeași seară, în timp ce musafirii părinților mei se înghesuiau tăcuți în jurul vasului în care se prepara fondue.

Peste încăpere s-a așternut tăcerea. Se auzea doar bolboroseala ușoară a amestecului de Gruyère și Emmental și se simțea mirosul lui fetid.

– Cine are un motiv să trăiască poate suporta aproape orice, am declamat eu pe un ton solemn. Asta-i Nietzsche, am continuat, cu emfază.

– Ar trebui să fii în pat, nu să vorbești despre moarte, a spus domnul Harris, care locuia la numărul treizeci și șapte. Era într-o dispoziție proastă de când îl părăsise nevasta, cu un an înainte, după o scurtă aventură cu (în șoaptă) „altă femeie”.

– Îmi place să fiu evreică, am declarat eu, în timp ce domnul Harris înmuia o bucată mare de

pâine în brânza care făcea bulbuci.

– Vorbim despre asta mâine-dimineată, a spus tata, umplând paharele cu vin.

Mama s-a așezat alături de mine pe pat, iar parfumul ei mi-a învăluit fața ca o răsuflare caldă. Cuvintele îi miroseau a Dubonnet⁶ și a limonadă.

– Ai spus că pot să mă fac orice când am să fiu mare, am zis eu.

– Așa e. Dar nu-i tocmai ușor să devii evreu.

– Știu, am spus, cu un glas de copil oropsit. Îmi trebuie un număr.

Și, brusc, mama a încetat să zâmbească.

Când l-am întrebat, era o zi frumoasă de primăvară. Remarcasem dinainte, bineînțeles, fiindcă așa fac copiii. Eram în grădină, și el și-a suflecat mânecile cămășii, scoțându-l la iveală.

– Ce-i asta? am întrebat, arătând spre numărul tatuat pe pielea fină și translucidă de pe dosul brațului.

– Țsta a fost odată numărul meu de identitate, a răspuns el. În război. Într-un lagăr.

– Ce fel de lagăr?

– Cam ca o închisoare.

– Ai făcut ceva rău?

– Nu, nu.

– Atunci ce căutai acolo?

– Ah! a făcut el, ridicând degetul arătător. Marea întrebare. Ce căutam noi acolo? Într-adevăr, ce căutam noi acolo?

L-am privit, așteptând un răspuns, dar nu am primit nici unul. Apoi m-am uitat din nou la număr: șase cifre răspicate, dure și negre, ca și cum ar fi fost scrise cu o zi înainte.

– O singură poveste poate fi spusă despre un asemenea loc, a rostit încet domnul Golan. O poveste de groază și suferință. Nu-i pentru urechile tale de copil.

– Dar aş vrea să știu, am spus eu. Aş vrea să aflu despre groază. Și despre suferință.

Domnul Golan a închis ochii și și-a acoperit cu mâna numerele de pe braț, ca și cum acestea ar fi fost cifrul unui seif pe care rareori îl deschidea.

– Atunci o să-ți spun. Vino mai aproape. Așază-te aici.

Părinții mei erau în grădină, fixau o căsuță pentru păsări pe o creangă joasă, mai rezistentă, a mărului. Le ascultam râsetele, strigătele poruncitoare, perspectivele contrastante, acele „Mai sus!“, „Ba nu, mai jos!“. În mod normal, aş fi fost afară, cu ei. Era o sarcină care altă dată m-ar fi încântat nespun, mai ales că era o zi atât de frumoasă. Dar devenisem mai tăcută în ultimele două săptămâni, pradă unei introversiuni care mă călăuzea spre lumea cărților. Stăteam pe canapea, citind, când fratele meu a deschis ușa și s-a sprijinit stângaci de rama ușii. Părea tulburat; îmi dădeam mereu seama când era așa, fiindcă tăcerea lui era nejustificată și tânjea după zgomot.

– Ce e? am întrebat, lăsând cartea jos.

– Nimic.

Am ridicat din nou cartea și, imediat, mi-a spus:

– O să-mi taie acadeaua. Sau o parte din ea. Se numește circumcizie. De-aia am fost ieri la spital.

– Ce parte?

– Partea de sus, mi-a explicat el.

– O să te doară?

– Probabil că da.

– Păi atunci, de ce?

– Pielea e prea întinsă.

– Aha, am făcut eu, vizibil nedumerită.

– Fii atentă, mi-a spus el, gata să-mi explice tot. Știi puloverul ăla al tău albastru, pe gât, care ți-e prea mic?

– Da.

– Ei bine, mai ții minte când ai încercat să ți-l tragi pe cap și n-ai mai putut să-l scoți?

– Da.

– Ei, capul tău e ca instrumentu' meu. Trebuie să-i taie pielea – partea pe gât – ca să poată elibera capul.

– Și să facă un guler rotund? am întrebat, părând mult mai sigură.

– Într-un fel.

A șontăcit zile întregi, înjurând și tot trăgând de partea din față a pantalonilor ca nebunul din parc, de care ni se spusese să nu ne apropiem niciodată, deși întotdeauna făceam exact pe dos. Se ferea de întrebările mele și nu mă lăsa să mă uit, dar apoi, într-o seară, vreo zece zile mai târziu, când umflătura dăduse înapoi și ne jucam în camera mea, l-am întrebat cum se simțea.

– Ești mulțumit? am întrebat, înfulecând ultimul biscuit cu cremă.

– Cred că da, a spus, încercând să-și ascundă un zâmbet. Arăt ca Howard acum. Am un penis evreiesc.

– La fel ca penisul domnului Golan, am spus eu, lăsându-mă pe spate pe pernă, fără să bag de seamă tăcerea care se așternuse în încăpere.

– De unde știi tu cum arată penisul domnului Golan?

Chipul lui căpătase o lucire palidă. L-am auzit înghițind în sec. M-am ridicat în capul oaselor. Tăcere. Afară, lătratul îndepărtat al unui câine.

Tăcere.

– De unde știi? a întrebat din nou. Spune-mi!

Îmi zvâcneau tâmplele. Am început să tremur.

– Să nu spui nimănui, am zis.

A ieșit împleticindu-se din camera mea, ducând cu el o povară pe care, în realitate, era prea mic ca s-o poarte. Dar și-a asumat-o și nu a spus nimănui, așa cum îmi promisese. Iar eu nu voi ști niciodată ce s-a întâmplat, de fapt, după ce a ieșit din camera mea, nici măcar mai târziu, căci nu a vrut să-mi spună. Dar nu l-am mai văzut niciodată pe domnul Golan. Cel puțin, nu în viață.

M-a găsit sub cuvertură, inspirându-mi propriul miros de sudoare și de frică. Eram înfrântă, năucită, și am șoptit: „Era prietenul meu“, dar nu mai știam dacă era glasul meu, nu acum, când mă schimbasem atât.

– Am să-ți găsesc eu un prieten cum trebuie. Numai asta a spus și m-a îmbrățișat pe întuneric, insolent ca un bloc de granit. Și, zăcând acolo ghemuiți, ne-am prefăcut că viața era la fel ca înainte. Când încă eram amândoi copii și când încrederea, asemenea timpului, era constantă. Și, bineînțeles,

mereu prezentă.

- [4](#) Sinagogă (în idiș în original) (n.tr.)
- [5](#) Rugăciune principală în ritualurile de dimineață și de seară ale evreilor (n.red.)
- [6](#) Aperitiv pe bază de vin (n.tr.)

CAPITOLUL 4

Părinții mei erau în bucătărie, ungeau curcanul. Mirosul de carne friptă se răspândea în toată casa și ne umplea de greață pe mine și pe fratele meu, care încercam să dăm gata ultimele două bomboane de ciocolată dintr-o cutie. Stăteam în fața bradului de Crăciun, ale cărui luminițe pâlpâiau și bâzâiau periculos din cauza unui contact prost pe undeva prin apropierea stelei (pe care mama mă avertizase deja să n-o ating cu mâinile ude). Priveam cu frustrare mormanul de cadouri nedesfăcute împrăștiate sub pom, cadouri pe care nu aveam voie să le atingem decât după prânz.

– Mai durează doar o oră, a spus tata, intrând în camera de zi costumat în elf. Trăsăturile tinerești îi ieșeau în evidență de sub pălărie și m-a izbit faptul că semăna mai degrabă cu Peter Pan decât cu un elf: cu băiețelul etern, nu cu un spiriduș înciudat.

Tatei îi plăcea să se costumeze. Lua în serios toată treaba asta. La fel cum își lua și meseria de avocat. Și în fiecare an îi plăcea să ne surprindă cu un nou personaj festiv, care să rămână în casă pe toată perioada Crăciunului. Era ca și cum am fi avut un oaspete nepoftit, care se băga cu de-a sila în viața noastră.

– M-ați auzit? a întrebat tata. Mai e doar o oră până la prânz.

– Mergem afară, a răspuns fratele meu posac.

*

Ne plictisiserăm. Toți ceilalți de pe strada noastră își desfăcuseră deja cadourile și făceau paradă cu Utilele și Inutilele prin fața ochilor noștri invidioși. Stăteam, amărâți, pe gardul de piatră jilavă al casei. Domnul Harris a trecut în fugă prin fața noastră, etalându-și noul trening, care, din păcate, îi dezvăluia prea multe părți din corp.

– E de la soră-mea, Wendy, a spus, înainte să iuțească inutil pasul, cu brațele larg desfăcute, spre o linie de finisaj imaginară.

Fratele meu s-a întors spre mine.

– O urăște pe Wendy, soră-sa.

M-am gândit că probabil nici ea nu-l iubea prea mult, privind cum amestecul fosforescent de violet, portocaliu și verde dispărea după colț, mai să dea peste Olive Binsbury și cârja ei.

– E gata masa! a strigat tata la două fără trei minute.

– Hai! m-a îndemnat fratele meu. „La zidul spart dați iureș!”⁷

– Ce să dăm? am întrebat, în timp ce el mă conducea în sufragerie, spre ofrandele altruiste și entuziaste ale părinților mei.

Cutia am văzut-o prima; o cutie veche de televizor, din carton, care acoperea capul fratelui meu și din care picioarele i se iveau ca niște bețe albe.

– N-am ajuns încă? a întrebat, îndreptându-se spre masă.

– Încă nu, i-am răspuns.

A așezat cutia pe masă. Simțeam mirosul fecund de paie ude. Cutia s-a mișcat brusc, dar nu m-am speriat. Fratele meu a desfăcut-o și a scos din ea cel mai mare iepure pe care-l văzusem vreodată.

– Am spus c-am să-ți fac rost de un prieten cum trebuie.

– Un iepure! am exclamat, vădit încântată.

- Un iepure de câmp belgian, mai precis, a spus el, pe tonul acela tipic de frate mai mare.
 - Un iepure de câmp belgian, am repetat încet, ca și cum aș fi șoptit niște vorbe de amor.
 - Ce nume vrei să-i dai? m-a întrebat.
 - Eleanor Maud.
 - Nu poți să-l botezi după tine, a zis fratele meu râzând.
 - De ce nu? am întrebat, cam dezamăgită.
 - Fiindcă e băiat.
 - A, am făcut eu, și m-am uitat la blana castanie, la coada albă și la cele două excremente mici care tocmai aterizaseră pe covor, și m-am gândit că, într-adevăr, arăta ca un băiat.
 - Atunci, cum crezi că ar trebui să-i spun? l-am întrebat.
 - *Dumnezeu*, a răspuns fratele meu, trufaș.
 - Zâmbește! m-a îndemnat tata, îndreptând noul lui aparat foto Polaroid spre fața mea. BLITZ! Iepurele a început să se zbată în brațele mele, iar eu mi-am pierdut temporar vederea.
 - Ești bine? m-a întrebat tata în timp ce puneia entuziasmat filmul la subraț⁸.
 - Cred că da, am spus, lovindu-mă de masă.
 - Hai, toată lumea! Veniți să vedeți! a strigat el, iar noi ne-am înghesuit în jurul imaginii care se developa, exclamând „Ooo!“ și „Aaa!“ și „Ia uite-o!“, în timp ce eu îmi urmăream chipul încețoșat limpezindu-se. Mi se părea că tunsoarea scurtă pentru care pledasem atâta arăta cam ciudat.
 - Ești frumoasă, mi-a spus mama.
 - Nu-i așa? a confirmat tata.
- Dar eu nu vedeam decât un băiat în locul în care, altădată, aș fi fost eu.

⁷ Replică din discursul lui Henric al V-lea, din piesa omonimă a lui William Shakespeare (actul III, scena 1), în care regele își îndeamnă oștenii să atace orașul Harfleur prin breșa făcută în zidul de apărare. Citatul este dat după: Shakespeare, *Opere*, vol. IV, trad. de Ion Vinea, Univers, București, 1985, p. 370. (n.tr.)

⁸ E vorba de un aparat foto Polaroid care folosea un așa-numit pack film și la care un „pachet“ format din pozitivul și negativul filmului trebuia scos din aparat și ținut la subraț sau în buzunar timp de aproximativ un minut ca să se developeze, după care pozitivul era dezlipit de pe negativ. (n.red.)

Luna ianuarie a anului 1975 a fost caldă și lipsită de zăpadă. O lună mohorâtă și neinteresantă, în care săniile au rămas nefolosite, iar hotărârile, nerostite. Am încercat aproape orice ca să-mi amân întoarcerea iminentă la școală, dar, în cele din urmă, am pătruns pe ușile cenușii și grele, cu povara posacă a Crăciunului trecut apăsându-mi greu pieptul. „Va fi un trimestru *plictisitor*“, am conchis eu, ferindu-mă de bălțile de toropeală perfidă, sufocantă. „Lipsit de culoare și *plictisitor*.“ Asta până să dau colțul și s-o văd pe ea, stând în fața sălii mele de clasă.

Prima dată i-am remarcat clăia de păr întunecat și lănos, ieșindu-i răzleț de sub bentița ineficientă, care-i alunecase pe fruntea lucioasă. Avea puloverul prea lung – împletit și spălat de mână –, întins de la ultima spălare, atârându-i până la genunchi, doar puțin mai scurt decât fusta cenușie de școală pe care eram silite s-o îmbrăcăm toate. Nu m-a observat când am trecut pe lângă ea, nici când am tușit. Se uita fix la unul dintre degetele ei. Am aruncat o privire înapoi; își desenase un ochi pe buricul degetului. Exersa hipnoza, după cum avea să-mi spună mai târziu.

Am ridicat în fața colegilor uimiți ultima imagine cu iepurele.

– ... Și uite-așa, de Crăciun, dumnezeu a venit în sfârșit să locuiască la mine, am încheiat triumfător.

Am tăcut, toată numai zâmbet, așteptând aplauzele. Care n-au venit, iar peste încăpere s-a lăsat liniștea și, în mod neașteptat, întunericul; luminile din tavan erau inutile, chinuite și galbene în comparație cu norii de furtună care se strângeau afară. Deodată, fata cea nouă, Jenny Penny, a început să bată din palme și să ovaționeze.

– Liniște! a strigat învățătoarea, domnișoara Grogney, cu buzele subțiate într-un rictus de ură sacră. Pe atunci nu știam că era produsul unor misionari care-și petrecuseră toată viața predicând lucrarea Domnului într-o regiune inospitalieră din Africa, numai ca să afle că musulmanii ajunseseră acolo primii.

Am făcut un pas spre banca mea.

– Rămâi pe loc! a spus cu fermitate domnișoara Grogney, și eu am ascultat-o, simțind cum o presiune caldă mi se acumulează în vezică.

– Crezi că se cuvine să dai unui iepure..., a început ea.

– De fapt, e un iepure de casă, a întrerupt-o Jenny Penny. Se numește iepure de câmp belgian doar fiindcă...

– Crezi că se cuvine să dai unui iepure de casă numele de *dumnezeu*? a continuat domnișoara Grogney cu emfază.

Am intuit că era o întrebare-capcană.

– Crezi că se cuvine să spui: „L-am luat pe *dumnezeu* la cumpărături“?

– Dar chiar așa am făcut, am spus eu.

– Știi ce înseamnă „blasfemie“? a întrebat ea.

Am rămas uimită. Din nou cuvântul acela. Jenny Penny a ridicat mâna.

– Da? a spus învățătoarea.

– „Blasfemie“ înseamnă prost, a spus Jenny Penny.

– Nu, „blasfemie“ nu înseamnă *prost*.

– Atunci, nepoliticos? a încercat ea din nou.

– *Înseamnă*, a ridicat glasul domnișoara Grogney, să-l insulti pe Dumnezeu sau ceva *sacru*. Ai auzit, Eleanor Maud? Ceva *sacru*. Dacă ai fi spus asta în altă țară, ai fi fost ucisă cu pietre.

M-am cutremurat, știind prea bine cine ar fi fost acolo să arunce prima piatră.

Jenny Penny aștepta la poarta școlii, ținându-se de un picior pe altul, jucându-se în propriul ei univers spectaculos. Era o lume stranie, care până la sfârșitul dimineții stârnise deja cruzimea șoaptelor, și totuși o lume care mă intrigă și îmi strivea simțul normalității cu hotărârea unei lovituri fatale. Am privit-o cum își îndeasă într-o bonetă de plastic transparent buclele cârlionțate care-i încadrau chipul. Credeam că așteaptă să se oprească ploaia, dar, de fapt, mă aștepta pe mine.

– Te așteptam, mi-a spus.

Am roșit.

– Mulțumesc că ai aplaudat.

– Ai fost foarte bună, mi-a explicat ea, abia reușind să deschidă gura din cauza nodului strâns de sub bărbie. Mai bună decât toți.

Mi-am deschis umbrela roz.

– E frumoasă, a spus ea. Iubitul mamei o să-mi cumpere și mie una la fel. Sau una cu buline. Dacă sunt cuminte.

Dar nu mai eram atât de interesată de umbrele, nu acum, când ea pronunțase un cuvânt diferit.

– De ce are mama ta un iubit? am întrebat-o.

– Fiindcă nu am tată. A fugit înainte să mă nasc.

– Doamne! am făcut eu.

– Numai că eu îi spun „unchiu’“. La toți le zic așa.

– De ce?

– E mai ușor. Mama spune că lumea o judecă. O face în toate felurile.

– Cum?

– Cocotă.

– Ce e o cocotă?

– O femeie care are mulți iubiți, a explicat ea, dându-și jos boneta de ploaie și aciuindu-se sub umbrela mea. M-am dat mai la o parte și i-am făcut loc. Mirosea a chipsuri.

– Vrei o gumă? am întrebat-o, întinzând palma.

– Nu, a răspuns ea. Ultima oară când am mestecat una din astea m-am înecat rău de tot. Mama mi-a spus că era să mor.

– A, am făcut eu și am băgat guma la loc în buzunar, dorindu-mi să fi cumpărat ceva mai puțin violent.

– Însă mi-ar plăcea să-ți văd iepurele, a spus Jenny Penny. Scoate-l la plimbare. Sau la sărit, a adăugat ea, îndoindu-se de răs.

– Bine, am consimțit eu, privind-o. Unde stai?

– Pe strada ta. Ne-am mutat acum două zile.

Mi-am amintit imediat de mașina galbenă despre care vorbea toată lumea, cea care sosise în toiul nopții, trăgând după ea o remorcă bușită.

– Trebuie să apară și fratele meu, am spus eu. Poți să mergi acasă cu noi, dacă vrei.

– Bine, a spus ea, și un zâmbet i-a fluturat pe buze. Mai bine decât să merg singură. Cum e fratele tău?

– Nu e ca toți ceilalți, am spus, incapabilă să găsesc un cuvânt mai precis.

– Bine, a spus ea, și s-a apucat din nou să sară tri-umfătoare de pe un picior pe celălalt.

– Ce faci? am întrebat-o.

– Mă prefac că merg pe sticlă.

– E amuzant?

– Încearcă și tu.

– Bine, am spus și am încercat.

În mod ciudat, chiar era.

CAPITOLUL 6

Ne uitam la *The Generation Game*⁹, strigând „Jucărie de pluș, jucărie de pluș“, când s-a auzit soneria de la intrare. Mama s-a ridicat și a lipsit destul de mult. A pierdut cea mai bună parte, când concurenții trebuie să rețină premiile care li se perindă prin fața ochilor pe o bandă transportoare, iar când s-a întors, ne-a ignorat și s-a dus la tata, căruia i-a șoptit ceva la ureche. El s-a ridicat imediat și a spus:

– Joe, ai grijă de sora ta. Mergem la vecini. Nu stăm mult.

– Bine, a spus fratele meu, și am așteptat să auzim trântindu-se ușa din față, după care el s-a uitat la mine și mi-a zis: Hai!

Noaptea era rece, stătea să înghețe. Era prea frig pentru picioarele noastre în papuci. Ne-am strecurat repede în umbra gardului viu, până am ajuns la ușa din față a domnului Golan. Din fericire, nu era încuiată. Am rămas o clipă în prag – se făceau trei luni de când îl trecusem ultima dată, de când începusem să evit întrebările părinților mei și privirea lui rugătoare, ochii lui urduroși –, iar fratele meu m-a luat de mână și am traversat împreună holul mirosind a haine vechi și a mâncare râncedă, apoi ne-am îndreptat spre bucătărie, de unde sunetul glasurilor stinse ne atrăgea ca o momeală sclipitoare.

Fratele meu mi-a strâns mâna.

– Ești bine? a șoptit el.

Ușa era întredeschisă. Esther stătea pe un scaun, iar mama vorbea la telefon. Tata era cu spatele la noi. Nimeni nu ne-a observat intrând.

– Credem că și-a luat viața, am auzit-o pe mama spunând. Da. Peste tot sunt pastile. Sunt o vecină. Nu, mai înainte ați vorbit cu sora lui. Da, suntem aici. Sigur.

M-am uitat la fratele meu. El și-a întors privirea. Tata s-a mișcat spre fereastră și atunci l-am revăzut pe domnul Golan. Dar de data asta zăcea pe podea, cu picioarele strânse unul lângă altul, cu un braț întins drept într-o parte, iar celălalt îndoit peste piept, de-ai fi zis că murise dansând tangou. Fratele meu a încercat să mă oprească, dar m-am smuls din strânsoarea lui și m-am apropiat.

– Unde-i e numărul? am întrebat cu glas tare.

Toți și-au întors privirile spre mine. Mama a pus receptorul în furcă.

– Hai să plecăm, Elly! a spus tata și s-a întins să mă ia în brațe.

– Nu! am protestat eu și m-am ferit. Unde-i e numărul? Numărul de pe braț? Unde e?

Esther s-a uitat la mama. Mama și-a ferit privirea. Esther și-a deschis larg brațele.

– Vino încoace, Elly!

M-am dus și am stat în fața ei. Avea un miros dulceag. Rahat turcesc, cred.

– N-a avut nici un număr, mi-a spus ea cu blândețe.

– Ba da. L-am văzut.

– N-a avut nici un număr, mi-a repetat încet. Când era trist, își desena singur numerele alea.

Atunci am aflat că numărul lui, care arăta de parcă ar fi fost desenat ieri, probabil chiar fusese.

– Nu înțeleg.

– Nici nu trebuie, a intervenit tata furios.

– Și lagărele alea ale ororii?

Esther și-a pus mâinile pe umerii mei.

– Lagărele alea au fost reale, și oroarea a fost reală, și noi nu avem voie să le uităm vreodată.

M-a tras spre ea; glasul îi tremura un pic.

– Dar Abraham n-a fost în lagăr, a spus ea, scuturând din cap. Niciodată. Era deranjat mintal, a adăugat, cu aceeași dezinvoltură cu care ar fi vorbit despre o nouă vopsea de păr. A venit în țara asta în 1927 și a dus o viață fericită. Unii ar zice chiar o viață egoistă. A călătorit mult, cu muzica lui, și a avut succes. Dacă își lua medicamentele, era bătrânul meu Abe. Dar, dacă le întrerupea... atunci devenea o problemă; pentru el, pentru alții...

– Dar de ce mi-a povestit toate lucrurile alea? am întrebat eu, cu lacrimile șiroindu-mi pe obraji. De ce m-a *mințit*?

Esther a vrut să-mi răspundă, când, deodată, s-a oprit și s-a uitat la mine. Și azi cred că ceea ce a citit în ochii mei, și eu într-ai ei – *frica* –, era conștientizarea faptului că ea știa ce mi se întâmplase. Așa că i-am întins mâna, ca un colac de salvare.

Și-a ferit privirea.

– De ce te-a mințit? a spus ea grăbită. Se simțea vinovat, de-aia. Uneori, viața e prea bună cu tine. Te simți nedemn.

Esther Golan m-a lăsat să mă înec.

⁹ Emisiune-concurs britanică, în care două echipe, formate fie-care din doi membri ai aceleiași familii, dar din generații diferite, concurează pentru diverse premii (n.tr.)

Mama a pus totul pe seama șocului, o reacție întârziată la pierderea neașteptată a părinților ei. Așa se formase nodulul, ne-a spus ea, în timp ce așeza tarta cu fructe pe masa din bucătărie și ne dădea fiecăruia câte o farfurie.

– O sursă de energie nenaturală, a continuat ea, care se tot rotește și se intensifică până când într-o zi, când te ștergi cu prosopul după baie, o simți adunată în sân, și știi că n-ar trebui să fie acolo, dar o ignori luni la rând, până când teama nu face decât să-i sporească dimensiunile, și atunci te trezești că stai în fața unui medic și-i spui: „Mi-am descoperit un nodul“, în timp ce-ți deschei bluza.

Tata credea că e un nodul cancerigen, nu fiindcă mama ar fi fost genetic predispusă la așa ceva, ci fiindcă el era pe atunci în căutarea unui sabotor al vieții sale cândva minunate. Începuse să creadă că bunătatea avea limitele ei și că până și un pahar care fusese odinioară pe jumătate plin putea deodată să devină pe jumătate gol. Era ciudat să vezi cum idealismul lui se transforma atât de rapid într-o cloacă.

Mama n-avea să lipsească decât cel mult câteva zile, pentru biopsie și evaluare. Își împacheta lucrurile calmă, sigură pe ea, ca și cum ar fi plecat în vacanță. Și-a luat doar cele mai bune haine și parfumul, ba chiar și un roman – unul pe care avea să-l descrie drept o lectură plăcută. Cămășile le-a împăturit cu un săculeț mic de lavandă între ele, iar medicii aveau curând să exclame: „Ce miros frumos! E levănțică, nu?“ Iar ea avea să încuviințeze din cap spre studenții la medicină înghesuiți în jurul patului ei, în timp ce aceștia, pe rând, aveau să ofere propriul diagnostic pentru excrescența care-și găsisese refugiu ilicit în trupul ei.

A pus o pijama nouă în geanta de tartan. Mi-am trecut mâna peste material.

– E mătase, mi-a spus mama. Un cadou de la Nancy.

– Nancy îți face cadouri frumoase, nu-i așa? am remarcat eu.

– O să stea aici o vreme.

– Știu, am spus.

– Ca să-l ajute pe tata să aibă grijă de voi.

– Știu.

– E bine, nu? a făcut ea.

(Tot cartea aia era de vină, capitolul intitulat: „Cum să le comunici celor mici lucruri dificile“.)

– Da, am răspuns încet.

Mi se părea ciudat să plece. Prezența ei în viețile noastre tinere fusese neechivocă, statornică. Neîntreruptă. Noi eram cariera ei, și renunțase cu mult timp în urmă la cealaltă lume, alegând în schimb să ne vegheze zi și noapte, cu o vigilență constantă – noi eram scutul ei, avea să ne spună într-o zi, împotriva polițistului care bătea la ușă, a străinului de la telefon, a glasului sumbru care anunța că viața fusese din nou sfâșiată: ruptura aceea ireparabilă care pornește de la inimă.

Stăteam pe pat, trecându-i în revistă calitățile, ca pentru un epitaf. Teamă mea era la fel de tăcută ca celulele ei canceroase care se înmulțeau. Mama era frumoasă. Avea mâini frumoase, care îi însuflețeau vorbele, iar dacă ar fi fost surdă, limbajul semnelor ar fi fost, în interpretarea ei, elegant ca versurile rostite de un poet. I-am privit ochii: albaștri, nespun de albaștri; la fel ca ai mei. Am fredonat în minte numele culorii, până când mi-a inundat întreaga ființă ca apa mării.

Mama s-a oprit, s-a întins și și-a dus cu grijă o mână la sân; poate că își lua adio de la nodul sau își imagina tăietura. Poate că își închipuia cum mâna pătrundea până la el. Sau poate eu îmi închipuiam.

– Și eu am un nodul, am spus, cutremurându-mă.

– Unde? m-a întrebat.

Am arătat spre gât, și mama m-a tras spre ea și m-a luat în brațe. Am inspirat mirosul de levănțică pe care-l răspândeau în aer cămășile ei.

– Ai să mori? am întrebat-o, și ea a râs ca și cum i-aș fi spus o glumă, iar râsul acela a însemnat pentru mine mai mult decât orice negare.

Mătușa Nancy nu avea copii. Îi plăceau copiii, sau cel puțin spunea că-i place de noi, și adesea am auzit-o pe mama comentând că în viața lui Nancy nu era loc pentru copii, ceea ce mi se părea cam ciudat, mai ales fiindcă trăia singură într-un apartament destul de mare, la Londra. Nancy era vedetă de cinema; nu foarte mare, după standardele de azi, dar totuși vedetă. Era și lesbiană, ceea ce o definea la fel de mult ca talentul ei.

Nancy era sora mai mică a tatei și mereu spunea că el se alesese și cu creierul și cu frumusețea, pe când ea luase ce mai rămăsese, dar cu toții știam că asta era o minciună. Când își etala zâmbetul de star, înțelegeam de ce oamenii se îndrăgosteau de ea, fiindcă toți eram, de fapt, puțin îndrăgostiți.

Era nestatornică; vizitele ei erau adesea trecătoare. Pur și simplu își făcea apariția – câteodată din senin –, ca o zână al cărei unic scop era să îndrepte lucrurile. Împărțea dormitorul cu mine când rămânea peste noapte, și aveam impresia că viața era mai luminoasă alături de ea. Compensa pentru penele de curent de care sufeream la țară. Era generoasă, amabilă și mirosea întotdeauna divin. N-am știut niciodată a ce; era, pur și simplu, mirosul ei. Lumea spunea că semăn cu ea și, cu toate că n-o spuneam niciodată, îmi plăcea asta. Într-o zi, tata a zis că Nancy se maturizase prea repede. „Cum poți să te maturizezi prea repede?” am întrebat. El mi-a spus s-o las baltă, dar n-am putut – niciodată.

La șaptesprezece ani, Nancy a intrat într-o trupă de teatru neconvențional și a călătorit prin țară într-o dubiță veche, jucând în tot soiul de piese improvizate prin puburi și cluburi. Teatrul fusese prima ei iubire, spunea ea pe la talk-show-uri, iar noi ne înghesuim în jurul televizorului, izbucneam în râs și strigam „Mincinoaso!”, fiindcă știam cu toții că prima ei iubire fusese, de fapt, Katherine Hepburn. Nu Katherine Hepburn actrița, ci o regizoare îndesată și sătulă de viață, care îi declarase dragoste nețărnută după o reprezentație cu piesa lor nereușită în două acte *Până în iad și înapoi, dar nu-i nimic*.

Se aflau într-un sat chiar lângă Nantwich, și prima lor întâlnire avusese loc pe aleea din spatele localului „Găina și veverița”; era un loc rezervat de obicei celor care voiau să urineze, dar în seara aceea, povestea Nancy, în aer plutea doar mirosul iubirii. Mergeau una lângă alta, cărând recuzita înapoi la dubiță, când Katherine Hepburn o împinsese deodată pe Nancy în peretele presărat cu mică și o sărutase, cu limbă cu tot, iar Nancy scăpase cutia cu macete și gemuse, luată fulgerător cu asalt de o femeie. Mai târziu, atunci când descria întâmplarea, spunea: „Totul a părut atât de firesc și de sexy, ca și cum m-aș fi sărutat singură” – suprema distincție din punctul de vedere al unei actrițe premiate.

Tata nu mai cunoscuse nici o lesbiană și a fost o întâmplare nefericită că K.H. s-a dovedit prima din viața lui, fiindcă mantia lui liberală a fost dată la o parte, dezvăluind o armură de prejudecăți caricaturale. N-a înțeles niciodată ce văzuse Nancy la ea, iar ea n-a spus decât că K.H. avea o

frumusețe interioară incredibilă, despre care tata spunea că trebuie să fi fost foarte bine ascunsă, căci nici un sezon întreg de săpături arheologice neîntrerupte n-ar fi scos-o la iveală. Și avea dreptate. Chiar *era* ascunsă; ascunsă în spatele unui certificat de naștere pe care scria Carole Benchley. Era o cinefilă autodeclarată, ale cărei cunoștințe despre filme erau depășite doar de cele privitoare la sistemul național de îngrijire psihiatrică; o femeie care trecea adesea în vârful picioarelor linia de celuloid care o ținea pe Dorothy pe poteca pietruită cu cărămizi galbene, iar pe noi, ceilalți, înveliți cu grijă în pat.

– Scuze de întârziere! a strigat Nancy o dată, dând buzna într-o cafenea unde trebuiau să se întâlnească.

– Sincer, draga mea, mi se fâlfâie, a declamat K.H.

– E în regulă atunci, a spus Nancy, așezându-se.

Apoi, privind în jur, K.H. a spus răspicat:

– „Dintre toate cârciumile din lume, ea trebuia să intre tocmai în asta!“¹⁰

Nancy a băgat de seamă că oamenii din cafenea se holbau la ele.

– Vrei un sendviș? a întrebat-o încet pe K.H.

– „Chiar de va fi să mint, să fur, să înșel sau să ucid, Dumnezeu mi-e martor că nu voi mai răbda niciodată de foame.“¹¹

– O s-o iau ca pe un da, a spus Nancy, apucând meniul.

Majoritatea ar fi recunoscut pe loc pactul vesel încheiat cu nebunia, dar nu și Nancy. Era tânără și mereu în căutare de aventuri și se lăsa purtată de entuziasmul stârnit de prima ei iubire lesbiană.

– Dar era o amantă formidabilă, spunea mătușa mea, la care ori mama, ori tata se ridica și spunea: „Oricum...“, iar eu și fratele meu așteptam mereu continuarea, care nu venea însă niciodată, nu până am mai crescut, *oricum*...

Nu-l mai văzusem pe tata plângând. Prima oară s-a întâmplat în seara în care a plecat mama. M-am așezat la baza scării, trăgând cu urechea la discuția lor, și am auzit cum plânsul îi înăbușea vorbele.

– Și dacă moare?

Fratele meu s-a furișat jos pe scări și s-a așezat lângă mine, învelindu-ne pe amândoi cu o pătură caldă încă de pe patul lui.

– N-o să moară, a spus Nancy pe un ton poruncitor.

Eu și fratele meu ne-am uitat unul la altul. I-am simțit inima bubuind în piept, dar n-a spus nimic. M-a strâns doar mai tare în brațe.

– Uită-te la mine, Alfie! N-o să moară. De unele lucruri sunt sigură. Trebuie să ai încredere. Nu i-a sosit ceasul.

– O, Doamne, aș face orice, a spus tata, *orice*! M-aș schimba oricât, aș face *orice* numai să se facă bine.

Și atunci am asistat la primul târg al tatei cu un Dumnezeu în care nu crezuse niciodată. Al doilea avea să vină aproape treizeci de ani mai târziu.

Mama n-a murit și, cinci zile mai târziu, s-a întors printre noi arătând minunat, cum n-o mai văzuserăm de mult. Biopsia avusese succes, și nodulul benign fusese rapid înlăturat. Am vrut să-l văd – mi-l imaginasem negru ca tăciunele –, dar fratele meu mi-a zis să-mi țin gura și că eram aiurea.

Nancy a izbucnit în plâns când mama a intrat pe ușă. Plângea în cele mai nepotrivite momente, de asta și era o actriță atât de bună. Dar mai târziu în acea seară, în camera lui, fratele meu mi-a spus că era din cauză că Nancy se îndrăgostise în secret de mama de când se cunoscuseră.

Mi-a spus că ea se dusesse la Bristol să-și petreacă weekendul cu fratele ei (tatăl nostru, desigur), care era în ultimul an la universitatea din oraș. Ieșiseră să se plimbe pe dealurile Mendip și, când gerul crâncen îi pătrunsese până la os, intraseră într-un pub și se așezaseră, amețiți, în fața șemineului aprins.

Nancy era la bar, comandând o bere și o limonadă, când o tânără udă learcă dăduse buzna pe ușă și se îndreptase spre ea. Nancy rămăsese ținută locului. Se uitase la tânăra femeie cum își comandă un scotch și îl dă pe gât dintr-o înghițitură. Se uitase apoi cum își aprinde o țigară. Cum zâmbește. Curând, intraseră în vorbă. Nancy aflate că fata se numea Kate și pulsul i se accelerase la auzul rezonanței numelui ei. Era în anul al doilea, studia engleza și tocmai o terminase de o săptămână cu un băiat – nițeluș cam fraier, explicase ea. Râsese și-și dăduse capul pe spate, lăsând să i se vadă puful delicat de pe gât. Nancy se apucase strâns de teighea și roșise când slăbiciunea bruscă din picioare i se ridicase ceva mai sus. Și atunci, pe loc, hotărâse că, dacă ea nu putea s-o aibă pe fata aceea, atunci trebuia să fie a fratelui ei.

– Alfie! strigase ea. Vino încoace să cunoști o fată drăguță!

Și așa s-a făcut că Nancy a curtat-o pe mama în locul tatei, în timpul ultimei lui vacanțe universitare. Nancy era cea care-i trimitea flori, Nancy o suna și tot Nancy făcea rezervările pentru cinele clandestine. Și, într-un final, Nancy i-a scris poeziile despre care tata n-a știut nimic, cele care au făcut-o pe mama să se îndrăgostească de el și care i-au „dezvăluit“ profunzimile tainice ale emoțiilor sale adesea inerte. Până la începerea noului semestru, mama și tata erau deja îndrăgostiți până peste cap, iar Nancy era o puștoaică amețită de cincisprezece ani, care șchiopăta pe suprafața denivelată a unei inimi rănite.

– O mai iubește și acum? am întrebat eu.

– Cine știe? mi-a răspuns el cu un oftat.

[10](#) Replică a personajului Rick Blaine (interpretat de Humphrey Bogart) atunci când o vede pentru prima oară pe Ilsa, iubita lui, în filmul *Casablanca* (n.red.)

[11](#) Afirmație a personajului principal, Scarlett O'Hara, din filmul *Pe aripile vântului* (n.red.)

CAPITOLUL 8

– Bună dimineața! a spus Nancy, deschizând ochii către dimineața mohorâtă de noiembrie.

– Bună! am spus eu.

– Ce mai e nou? a întrebat, rostogolindu-se până în dreptul meu.

– Astăzi sunt audițiile, am rostit liniștită, trecându-mi peste cap cravata de școală roșu cu albastru.

– Ce audiții? a întrebat, ridicându-se imediat în capul oaselor.

– Pentru piesa despre Nașterea Mântuitorului.

– Nu știam că te interesează.

– Nu mă interesa, dar m-a convins Jenny Penny.

– Pentru ce rol dai probă? a întrebat Nancy.

– Maria, Iosif, ca de obicei, am răspuns. Rolurile *principale*. (Îl omiteam pe Pruncul Iisus fiindcă era un rol fără replici, plus că nu știam încă dacă fusesem iertată că îl numisem o greșeală.)

– Și ce trebuie să faci la audiție?

– Doar să stau, am spus.

– Nimic altceva?

– Nu.

– Ești sigură?

– Da, așa a zis Jenny Penny. A spus că pentru ei e de-ajuns ca să-și dea seama cine are stofă de vedetă. Ea zice că la mine e genetic.

– Bine, atunci. Succes, îngeraș! mi-a urat ea, întinzându-se spre noptieră și deschizând sertarul. Ia astea, mi-a spus. Ca să-ți poarte noroc. Îți conferă stofă de vedetă, și la mine au funcționat de fiecare dată.

Nu mai auzisem până atunci cuvântul „conferă”. Aveam să-l folosesc mai târziu în ziua aceea.

Am iuțit pasul până am ajuns la capătul străzii, năpădit de un gard viu de mălin negru. Acolo mă întâlneam de fiecare dată cu Jenny Penny, ca să mergem împreună la școală; nu ne întâlneam acasă la ea, fiindcă situația nu era prea roz acolo, ceva legat de noul iubit al mamei ei. Se înțelegea bine cu el, spunea ea, când mama ei era de față. Dar, din păcate, mama ei nu era întotdeauna de față; în ultima vreme era mai mult pe la înmormântări, un nou hobby pe care-l adoptase de curând. Cred că mamei ei îi plăcea pur și simplu să plângă.

„Râsul? Plânsul? E cam același lucru, nu?” spunea Jenny Penny.

Eu nu eram de aceeași părere, dar n-am zis nimic. Știam încă de pe atunci că lumea ei era diferită de a mea.

Am privit drept înainte și am văzut-o pe Jenny Penny alergând spre mine. O dâră strălucitoare de umezeală îi atârna pe buza de sus, plină, carnoasă.

– Îmi pare rău că am întârziat, zise.

Mereu întârzia, fiindcă avea probleme cu părul.

– Nu-i nimic, am spus.

– Sunt frumoși ochelarii, a remarcat ea. Nancy ți i-a dat?

– Da, am răspuns cu mândrie. Îi poartă la premiere.

– Mă gândeam eu.

– Nu par prea mari? am riscat o întrebare.

– Nu, a răspuns. Dar sunt cam întunecați. Vezi bine?

– Sigur că da, am mințit eu, ratând la mustață un stâlp de iluminat, dar, din nefericire, nu și rahatul de câine răsucit într-o grămăjoară la baza lui. Mi-a învelit talpa pantofului ca o unsoare, și mirosul acru s-a ridicat în aer și mi-a pătruns în nări.

– Ce miroase așa? a întrebat Jenny, privind în jur.

– Iarna care se apropie, am răspuns cu un oftat greu, am luat-o de braț și am mărșăluit cu ea spre porțile negre de fier, tărâmul siguranței.

Acum că mă gândesc, probabil că ar fi trebuit să-mi scot ochelarii pentru audiere, fiindcă m-am împleticit tot drumul spre amfiteatrul școlii, ca o bătrână clarvăzătoare.

– Sigur te simți bine? a întrebat elevul de serviciu, luându-mă de braț.

– Da, n-am nimic, am răspuns eu, împiedicându-mă de pantoful lui. Ușile mari s-au deschis, și Jenny Penny a ieșit în fugă.

– Cum a fost? am întrebat-o nerăbdătoare.

– Minunat, mi-a spus, ridicând degetul mare în semn de triumf.

– Ce rol ți-au dat? am șoptit.

– Rolul caracatiței. Fără replici, a precizat. Exact ce-mi doream.

– Nu știam că e și o caracatiță, am întrebat-o în șoaptă.

– Nu e. Mi-au cerut să fiu cămilă. Dar cum toate animalele mergeau câte două, sigur trebuie să fi fost și o caracatiță.

– Asta-i Arca lui Noe, am corectat-o eu.

– Nu contează. Tot ceva biblic. N-o să-și dea nimeni seama de diferență.

– Probabil că nu, am spus, încercând s-o încurajez.

– Îmi fac singură costumul, a spus ea, și deodată am simțit că mă emoționez.

Intrând în sala mare, abia am deslușit cele cinci fețe așezate în spatele pupitrului; dar una dintre ele răzbătea prin întuneric ca ochiul atotvăzător al lui Horus: fosta mea învățătoare, domnișoara Grogney. Piesa despre Nașterea Mântuitorului era „copilul“ ei și se lăuda că o scrisese singură pe toată, omițând, în mod ciudat, orice referință la Matei sau Luca.

– Eleanor Maud? am auzit o voce de bărbat.

– Da, am răspuns.

– Te simți bine? m-a întrebat el.

– Da.

– Ai ceva la ochi?

– Nu, am spus, potrivindu-mi agitată ochelarii pe nas.

– Nu te mai fâțâi! a strigat domnișoara Grogney, și m-am așteptat să adauge: „Ce blasfemie!“.

– Ce ne-ai pregătit? a întrebat bărbatul.

– Poftim? am făcut eu.

– Fragmentul pentru audiere, a explicat domnișoara Grogney.

Luată pe nepregătite, am simțit cum mă cuprinde panica.

– Ei bine? a exclamat domnișoara Grogney. Mai repede!

M-am îndreptat încet spre partea din față a scenei, iar cuvintele mi se învălmășeau în minte, unele limpezi, altele aleatorii, până când s-au îngrămădit mai multe la un loc și am recunoscut un tipar ritmic coerent. Nu-mi aminteam tot, dar era unul dintre discursurile preferate ale lui Nancy, pe care-l auzisem repetat cu maximă conștiinciozitate, ca un solfegiu. Nu-l înțelegeam prea bine, dar poate că ei aveau să priceapă, așa că mi-am dres glasul și am spus:

– E din filmul *Legământul*¹², și eu interpretez rolul lui Jackie. Sunt gata.

– Dă-i drumul! a spus domnișoara Grogney.

Am inspirat adânc și am desfăcut larg brațele.

– Știu că n-ai să plătești nici pantofii, nici măcar rochia. Dar măcar avortul, dracu' să te ia! Măcar dă-mi bani pentru o sticlă de gin!

– Destul! a țipat domnișoara Grogney, cu degetul ațintit spre mine. Tu. *Așteaptă!*

Am rămas în întunericul meu și i-am urmărit cum se adună grămadă și şușotesc. I-am auzit spunând „interesant“, apoi „o idee grozavă“. Dar nu i-am auzit rostind numele „Maria“ sau „Iosif“.

În acea seară, mama ne-a făcut mâncarea ei preferată la cuptor, ne-a adus-o aburindă și a pus-o pe masă. Bucătăria era cufundată în întuneric, și lumânările se reflectau pe toate suprafețele.

Mama a ridicat capacul, și în aer s-au răspândit aromele grele, pătrunzătoare, de carne, ceapă și vin.

– Aș vrea să cinăm așa în fiecare seară, a spus fratele meu.

„A cina“ era un cuvânt nou. Avea să urmeze „a de-juna“.

– Poate facem o ședință mai târziu, a spus Nancy, și mama i-a aruncat o privire iute – o privire pe care-o văzusem de-atâtea ori și care spunea parcă: „O idee proastă, Nancy, și ai ști și tu dacă ai avea copii.“

– Ești tăcută, Elly. S-a întâmplat ceva? a întrebat mama.

Am încuviințat din cap. Simțeam că, dacă aș fi vorbit, lacrimile s-ar fi năpustit pe urmele vorbelor mele. Așa că m-am ridicat, am bâlbâit ceva cum că „am uitat să-l hrănesc“ și m-am îndreptat spre ușa din spate. Fratele meu mi-a dat o lanternă și, cu doi morcovi în buzunar, m-am strecurat în noaptea rece.

Părea târziu, dar nu era; părea așa din cauza casei noastre întunecate. Locul nostru de joacă înfățișa un schelet straniu în lumina amurgului, ca o coloană vertebrală îndoită înapoi. Avea să fie demolat în primăvara viitoare și folosit pentru foc. Am luat-o pe cărarea spre cușcă. Dumnezeu rodea deja sârma; nările îi fremătau, adulmecând cu precizia unui câine mirosul tristeții mele. Am desfăcut cârligul, și el s-a repezit spre mine. Smocuri de blană albastră și verde apărură în lumina lanternei; rămășițele unei idei bune dintr-un weekend plictisitor în care Nancy și fratele meu îl vopsiseră și îi făcuseră poze ținându-l în echilibru pe cap. Ca și lui Nancy, lui Dumnezeu îi plăcea să joace teatru. L-am tras în poală. Era cald, îmi plăcea senzația. M-am aplecat și l-am sărutat.

– Nu-ți face griji, mi-a vorbit el cu o voce subțire și sugrumată. Totul o să se termine cu bine. Așa se întâmplă mereu.

– Bine, am spus eu calmă, câtuși de puțin tulburată că-l auzeam vorbind pentru prima dată.

Am zărit apoi silueta prelungă a lui Nancy pășind pe cărare spre mine. Ținea în mână o cană, din care se înălțau în spirale aburi în aerul rece de noiembrie.

– Ia spune-mi, m-a îndemnat Nancy, așezându-se pe vine, cum a mers?

Gura mi s-a strâmbat, dar eram prea emoționată ca să vorbesc clar, așa că am șoptit.

– Cum? a întrebat ea, aplecându-se spre mine.

Mi-am pus mâna căuș la urechea ei și am șoptit din nou.

– Hangiul? a făcut ea. Hangiul, serios?

Am scuturat din cap, cu trupul cuprins de convulsii. Am ridicat privirea spre ea și am adăugat:

– Hangiul *cel orb*.

[12](#) *Legământul* debutase mai devreme în același an, 1975, și a devenit un film cult grație unei scene de sex fetișist într-o criptă. A fost regizat de B.B. Barole, un tânăr care ar fi putut să ajungă mare, dacă n-ar fi ajuns dependent de LSD. (n.a.)

În ziua spectacolului s-a târât afară din penumbra culiselor, mai degrabă ca o tarantulă uriașă decât caracatița care ar fi trebuit să fie, iar când domnișoara Grogney a dat cu ochii de ea, a țipat ca și cum l-ar fi văzut pe necuratul. Nu mai era timp s-o scoată din costumul acela și să i-l dea pe cel de cămilă, așa că i-a spus lui Jenny Penny să rămână în cel mai depărtat și mai întunecat colț al scenei și că, dacă va vedea măcar umbra unui tentacul, o s-o sufoce cu o pungă mare de plastic. Pruncul Iisus a început să plângă. Domnișoara Grogney i-a spus să tacă și l-a făcut papă-lapte.

Am aruncat iute o privire după cortină, în public, ca să văd dacă mama și Nancy erau acolo. Venise destul de multă lume, sala era aproape plină; mult mai bine decât la Festivalul Recoltei care se nimerise în mod tragic în același timp cu un meci al echipei locale de fotbal și când numai vreo douăzeci de oameni își făcuseră apariția ca să mulțumească pentru darurile care se împărțiseră, adică vreo două duzini de conserve de fasole, zece franzele și o cutie cu mere căzute din pom.

Nancy m-a văzut și mi-a făcut cu ochiul, chiar înainte ca mâna fermă a domnișoarei Grogney să poposească pe umărul meu și să mă tragă înapoi în vremurile creștine.

– Strici toată magia dacă te tot uiți în sală, mi-a spus.

M-am gândit că oricum o s-o stric, și am simțit că mi se strânge stomacul.

– Unde sunt cămilele? a urlat domnișoara Grogney.

– Cred că vor s-o ia pe cocoașă, a spus domnul Gulliver, noul profesor, și am râs cu toții.

– Nu-i nimic de râs, domnule Gulliver, a spus ea, ieșind de pe scenă și împiedicându-se într-un sac de nisip.

– Succes! i-am șoptit lui Jenny Penny, care o luase clătinându-se spre iesle, proiectând o umbră fantasmagorică pe peretele din spate. S-a întors și mi-a zâmbit larg. Își înnegrise chiar și vreo doi dinți.

Luminile s-au stins. Am simțit că mi se face rău. A început să răsunе muzica. Mi-am șters mâinile de tunica roșie, lăsând pe ea o pată de sudoare. Mi-am pus ochelarii de soare. Pe întuneric, eram oarbă. Am înghiontit o oaie în fund cu toiagul meu alb, și ea a început să plângă. I-am cerut scuze domnișoarei Grogney, explicându-i că nu vedeam ce fac, iar ea mi-a replicat:

– Din fericire, Dumnezeu nu era orb. Am simțit un fior coborându-mi pe șira spinării.

Paiele din iesle miroseau puternic. Le adusesem de acasă și, chiar dacă nu erau curate, măcar păreau autentice. Michael Jacobs, care-l interpreta pe Pruncul Iisus, se tot scărpină de când fusese pus în ieslea supradimensionată și, sub lumina reflectoarelor, trăsăturile lui greoaie, împreună cu pata de mizerie de pe obraz, îl făceau să arate ca și cum ar fi avut ditamai barba. Am dibuit cu bățul și mi-am găsit locul.

Scena cu Arhanghelul Gavriil părea să meargă bine și am auzit publicul exclamând și bătând din palme când Maria Disponera, o colegă nouă, grecoaică, și-a uitat replicile și a spus doar:

– Hei, Maria! Tu naște copil. Du-te la Bet-lem!

Căpătase un rol atât de important fiindcă părinții ei dețineau un restaurant grecesc, iar domnișoara Grogney era poftită să meargă acolo ori de câte ori avea chef, până când a spart niște farfurii, într-o seară în care nimeni altcineva nu mai spărgea farfurii¹³.

Păstorii erau pe jumătate adormiți și au arătat în direcția opusă stelei, iar în timp ce părăseau

scena aveau un aer plictisit și scârbit, ca și cum pe lume ar fi venit un dihor, nu Fiul lui Dumnezeu. Speranța a revenit când au intrat în scenă Cei Trei Magi, asta până când unul dintre ei a scăpat cutia cu tămâie, care era de fapt un vas din porțelan cu ceai earl grey înăuntru. Publicul a icnit când mama vinovatului și-a scos batista și a jelit în tăcere pierderea unei neprețuite comori de familie. Magul nu-i spusese că o ia la spectacol. Așa cum nu-i spusese nici că-i fuma țigările. Iar în intervalul dintre suspinele ei tăcute, o oiță rătăcită, care nu apucase încă să părăsească scena, a scos deodată un țipăt ascuțit și s-a prăbușit pe burtă, căci un ciob din porțelanul spart i se înfipsea în genunchi. Cei Trei Magi au pășit peste ea la ieșire. Numai domnișoara Grogney a avut prezența de spirit să se furișeze pe scenă în timp ce se schimba decorul și să-l tragă pe copil în culise ca pe o blană greoaie de animal.

Eram la locul meu, după ușa falsă. Deodată am auzit un ciocănit.

– Daaaa? am făcut eu, așa cum mă sfătuisese Nancy, și am deschis ușa, înaintând cu grabă în lumina Mariei. Publicul a gemut. Nancy mi-a spus după aceea că arătam ca o combinație între Roy Orbison și piticul din *Nu privi acum*¹⁴. Nu-l știam pe nici unul.

– Eu sunt Maria, iar el e Iosif. Nu avem unde înnopta. Mai aveți odăi libere?

Inima îmi bătea cu putere; îmi simțeam limba umflată și grea. „Spune odată, hai, spune!“

– Aveți nevoie de o cameră? am întrebat, abătându-mă brusc de la scenariu.

I-am văzut pe Maria și pe Iosif schimbând o privire. Domnișoara Grogney se uită încordată la mine din culise, ținând scenariul în mâini și arătând spre el.

– Lăsați-mă să mă gândesc, am spus.

O tăcere grea se lăsă peste întreaga sală, unde toată lumea fremăta în așteptare. Inima îmi bătea tare și simțeam că mă sufoc. „Spune“, mi-am zis, „spune!“. Și am spus:

– Da, am o cameră, cu o vedere încântătoare, la un preț excelent. Pofțiți pe aici, vă rog!

Am dibuit drumul cu toiagul meu alb, punând brusc sub semnul îndoielii două mii de ani de creștinism, în timp ce îi conduceam pe Maria (care plângea de acum) și pe Iosif spre o cameră dublă cu pat matrimonial, TV și minibar. Cortina a căzut pentru pauză mai devreme decât era în plan. Pruncu cel bărbos a fost uitat în coșul mare din colțul scenei și a rămas să se uite în jur la tot ce-ar fi putut să fie. Deodată, speriat de umbra arahnoidă a lui Jenny Penny care se târa spre el, a încercat să iasă din iesle, dar și-a prins piciorul în scutecul în care era înfășat și, din nefericire, a căzut cu capul înainte pe o piatră din papier-mâché, despre care domnișoara Grogney avea să declare mai târziu poliției că „se întărise mult mai mult decât și-ar fi putut închipui cineva“.

Țipetele lui au înfiorat publicul, și, în timp ce Jenny Penny încerca să-i racoleze pe spectatori pentru primul vers din *Joy to the World!*¹⁵, primele sirene ale ambulanței și mașinii de poliție răsunau deja peste acordurile melodiei.

PRUNCUL IISUS ÎN COMĂ

Ăsta a fost titlul din gazeta de dimineață. Nu era nici o poză cu Michael Jacobs, numai una cu un mag care plângea, dar nu din pricina accidentului, ci fiindcă maică-sa îl dojenea că furase. Un martor a comentat că acesta era sfârșitul Crăciunului pentru comunitate, dar fratele meu a spus că n-ar trebui să mergem atât de departe și că Iisus va învia. Nu până la Paște, a spus Jenny Penny, plângând în pernă.

Bineînțeles că domnișoara Grogney a dat vina pe mine și pe Jenny pentru tragedia petrecută și le-a spus și polițiștilor același lucru, dar ei nici n-au vrut să audă. Fusese o încălcare a măsurilor de

siguranță și, cum ea supraveghea întreaga „tărășenie“ (chiar au folosit cuvântul ăsta), cinstit era ca vina să cadă pe umerii ei rotunji. Domnișoara Grogney avea să demisioneze înainte de anchetă, tratând întregul incident ca pe o chestiune de credință. Avea să renunțe la viața modernă și să se apuce de făcut fapte bune. Avea să se mute la Blackpool.

Mama a încercat toată ziua să ia legătura cu doamna Penny, pentru ca, în cele din urmă, chiar ea s-o contacteze pe mama și să-i spună că era în Southend-on-Sea, că mânca scoici, și s-o întrebe dacă Jenny putea să rămână la noi în noaptea aceea.

– Desigur, a răspuns mama și i-a povestit pe loc ce se întâmplase.

– O să vin cât pot de repede, a asigurat-o doamna Penny. Măine e bine? Apoi, ca un dingo care adulmecă mirosul de sânge, a adăugat cam prea nerăbdătoare: Când e înmormântarea?

– Încă n-a murit, a spus mama pe un ton tăios, deși puțin cam nepăsător.

PRUNCUL IISUS MORT

Ăsta a fost titlul din gazeta de seară. Ziarul *Evening News* al tatei a fost trecut din mână în mână într-o tăcere buimăcită. Semnele tuturor funcțiilor vitale lipseau, așa că familia ateistă căzuse de acord să îl deconecteze de la aparate.

– Iisuse, da' ce repede a mers! a zis Nancy. Ce fă-ceau? Economiseau curent?

– Nu-i de râs, Nancy, a spus mama, ascunzându-și fața. Nu-i deloc de râs.

Dar până și eu l-am văzut pe tata râzând, și fratele meu, iar Jenny Penny a jurat apoi că o văzuse pe mama zâmbind când ridicase privirea din cana cu ciocolată caldă. Îi plăceau foarte mult astfel de momente. Atotcuprinderea familiei. Probabil fiindcă ea nu avusese parte de așa ceva.

¹³ Referire la obiceiul tradițional grecesc al spargerii farfuriilor cu ocazia unor sărbători sau evenimente fericite (n.red.)

¹⁴ Film regizat de Nicolas Roeg în 1973, în care piticul din scena finală este o apariție caricaturală înspăimântătoare. Roy Orbison este un cântăreț cunoscut pentru baladele sale de dragoste, pe care le interpreta îmbrăcat în negru și purtând ochelari de soare tot negri. (n.red.)

¹⁵ Cântec englezesc tradițional de Crăciun (n.red.)

Mama lui Jenny Penny era cât se poate de diferită de a mea; o femeie care era, de fapt, ea însăși un copil, având mereu nevoie de o aprobare linguşitoare din partea semenilor, indiferent cât de tineri. „Cum arăt, fetelor?“ „Aranjaţi-mi părul, fetelor.“ „Fetelor, îmi stă bine?“

La început era amuzant – ca şi cum ai avea o păpuşă mare cu care să te joci –, dar apoi aşteptările şi pretenţiile ei deveneau sufocante, şi resentimentele ei înverşunate spânzurau în încăpere ca o lustră de prost gust, dezvăluind tinereţea pe care n-o mai avea.

– „Doamnă Penny“ mă face să mă simt bătrână, Elly. Suntem prietene. Spune-mi Hayley. Sau Hayles.

– Bine, doamnă Penny, data viitoare aşa vă spun, ziceam eu. Dar nu puteam.

Existenţa ei cotidiană era învăluită în mister. Nu avea o slujbă, dar era rareori acasă, şi Jenny Penny ştia prea puţine despre viaţa ei, în afară de faptul că-i plăcea să aibă iubiţi şi să-şi născocască diverse hobby-uri care-i pecetluiau stilul de viaţă „ţigănesc“.

– Ce-s ăia ţigani? am întrebat odată.

– Oamenii care se mută dintr-un loc în altul, a răs-puns Jenny Penny.

– Şi v-aţi mutat de multe ori?

– Destul de des.

– E amuzant?

– Nu întotdeauna.

– De ce?

– Fiindcă oamenii ne alungă.

– Cine?

– Femeile.

Trăiau într-o lume temporară a bărbaţilor temporari; o lume care putea fi desfăcută şi reasamblată la fel de uşor şi de rapid precum piesele de Lego. Tot soiul de ţesături atârnav pe majoritatea pereţilor, în fâşii aşezate în zigzag, iar în jurul uşii era un model de amprente digitale şi flori, în nuanţe de roz şi roşu, care, în lumina palidă, păreau mâinile însângerate de la locul crimei în căutarea unei ieşiri. Pe podea erau împrăştiate covoare, iar în colţ, cocoţată pe un album cu nuduri, se afla o lampă cu abajur din mătase stacojie. Arunca în cameră o lumină ca de bordel – nu c-aş fi ştiut eu ce-s bordelurile la vremea aia –, dar era roşie, stranie şi sufocantă şi mă făcea să mă ruşinez.

Rareori urcam la etaj, fiindcă actualul iubit dormea de cele mai multe ori, având în comun cu toţi ceilalţi o existenţă nocturnă marcată de ture târzii şi runde şi mai târzii de băutură. Dar auzeam deasupra paşi, apa de la toaletă trasă, privirea îngrijorată de pe chipul lui Jenny.

„Ssst!“ zicea ea. „Să nu facem gălăgie.“

Şi, din cauza acestei restricţii, rareori ne jucam în camera ei – nu că ar fi fost prea multe cu care să ne jucăm –, dar avea un hamac care-mi atrăsese atenţia, suspendat deasupra unui poster lătăreţ cu o mare albastră şi calmă.

– Mă uit în jos, mă legăn şi visez, mi-a spus ea cu mândrie. Atlantida, oraşul pierdut, e undeva la picioarele mele. O aventură care mă aşteaptă.

– Ai văzut vreodată marea? am întrebat-o.

– Nu chiar, mi-a răspuns, întorcându-și privirea și ștergând o dâră mică de deget care mânjise mijlocul unei oglinzi.

– Nici măcar în Southend?

– Era reflux.

– Dar apa vine înapoi.

– Mama era prea plictisită ca s-o mai aștepte. Dar i-am simțit mirosul. Cred că mi-ar plăcea marea, Elly. Știu că mi-ar plăcea.

O singură dată l-am văzut pe unul dintre iubiți. Urcasem la toaletă și, fiind singură și curioasă, m-am furișat în camera doamnei Penny, care era caldă și jilavă, cu o oglindă mare la capătul patului. I-am văzut numai spatele. O spinare goală, la fel de grosolană în somn cum era, probabil, și în stare de veghe. Nici în oglindă nu i se vedea fața, se vedea doar a mea, cum rămăsesem hipnotizată lângă peretele din stânga, pe care doamna Penny scrisese de nenumărate ori cu rujul „Sunt eu însămi“, până când formele cursive, multicolore se contopiseră într-un amestec încâlcit de expresii care devenea, tulburător, „Sunt eu însămi?“.

Am rămas ținută locului, fascinată de posibilitățile care se deschideau imaginației în această casă, oricât de ciudată părea. Nu regăseam aici nimic din simetria tăcută a universului *meu* cotidian: șirurile de case terasate, cu grădinile lor dreptunghiulare și gesturile repetitive de fiecare zi, trainice ca niște scaune solide. Nu era o lume în care lucrurile se potriveau sau măcar se asociau unele cu altele, ci o lume lipsită de armonie, o lume a dramei, în care comedia și tragedia se războiau neîncetat pentru spațiu.

– Există oameni care dau și oameni care iau, a spus doamna Penny când ne-am așezat să mâncăm dulciuri și dovlecei. Eu sunt dintre cei care dau. Tu, Elly?

– Și ea dă, mami, a spus Jenny Penny, pe un ton protector.

– Femeile dau, iar bărbații iau.

Așa grăit-a oracolul.

– Tatăl meu dă mult, am spus eu. De fapt, dă mai tot timpul.

– Atunci e o pasăre rară, a spus ea și a schimbat rapid subiectul cu altul la care nu putea fi contrazisă. Când Jenny Penny a ieșit din cameră, mama ei m-a luat de mână și m-a întrebat dacă mi se citise vreodată în palmă. Era foarte talentată la cititul în palmă, mi-a mărturisit, în cărți de tarot și chiar în frunze de ceai. Putea să citească orice; avea sânge țigănesc în vine.

– Și romane? am întrebat cu naivitate.

A roșit și a izbucnit în râs, dar râsul ei părea furios.

– Haideți, fetelor! a zis ea când a revenit Jenny. M-am săturat de jocurile voastre plictisitoare, vă scot în oraș.

– Unde? a întrebat Jenny Penny.

– Surpriză, a răspuns mama ei, cu vocea aceea melodioasă insuportabilă. Îți plac surprizele, nu, Elly?

– Hm, am făcut eu, nu foarte sigură că aveau să-mi placă ale ei.

– Poftim, luați-vă paltoanele! a spus ea și ni le-a aruncat în timp ce se năpustea pe ușa din față.

Conducea prost și haotic, folosind claxonul pe post de berbece, ca să-și facă loc de fiecare dată când era nevoie. Remorca bușită zdrăngănea în spatele nostru și se legăna periculos la curbe, urcând

trotuarul și ratând la mustață pietonii.

– De ce n-o scoatem? sugerasem eu înainte să plecăm.

– Nu pot, a zis ea, băgând în viteza întâi. E lipită. Sudată. Merg oriunde merg și eu. Ca și fetița mea, a adăugat și a râs zgomotos.

Jenny Penny și-a privit pantofii. M-am uitat și eu la ai mei. Podeaua era un talmeș-balmeș de cutii de Cola, șervețele, ambalaje de bomboane și ceva ciudat ce părea a fi un balon dezumflat.

Am văzut biserica în față și, fără să semnalizeze, doamna Penny a cotit brusc în parcare. Au izbucnit claxoane. Pumnii s-au ridicat amenințători în aer.

– Duceți-vă dracului! a strigat doamna Penny, în timp ce parca strâmb în spatele dricului: o expresie vulgară a vieții, ridiculizând transportul celor morți.

I s-a cerut să-și mute mașina. A făcut-o bodogănind.

– Casa Domnului, a spus ea. Ce-I pasă Lui?

– Nu-I pasă, a răspuns angajatul de la pompe funebre. Dar nu putem scoate sicriul.

Am intrat în biserică, cu doamna Penny între noi, ținându-ne de mână. Corpul i se încovoia într-o desăvârșită întruchipare a tristeții. Ne-a condus la un rând de bănci și ne-a dat fiecareia șervețele. A ridicat privirea și a zâmbit cu blândețe spre cei cu adevărat îndurerați. A însemnat colțurile cărții de imnuri, pregătindu-se pentru cântat, a aruncat jos pernița și a îngenunchat pentru a se ruga. Acțiunile îi erau fluide și grațioase – poate chiar profesioniste? –, din gura ei s-a auzit o ciudată reverie șoptită, care nu se oprea nici când respira, și, pentru prima dată de când o cunoșteam, a părut că-și găsisese cu adevărat locul.

În timp ce biserica se umplea treptat, Jenny Penny m-a tras spre ea și mi-a făcut semn s-o urmez. Ne-am strecurat afară din rândul de bănci și ne-am furișat de-a lungul peretelui lateral până când am ajuns în fața unei uși grele de lemn, pe care scria „Sala corului“. Am intrat. Încăperea era goală și părea neaerisită. Incomodă.

– Ai mai făcut așa ceva? am întrebat-o. Adică, ai mai fost la înmormântări?

– O dată, a spus ea, cu un aer indiferent. Uite! a zis și s-a îndreptat spre pian.

– Ai mai văzut vreun cadavru până acum?

– Da, mi-a răspuns. Într-un sicriu. M-au pus să-l sărut.

– De ce?

– Dumnezeu știe.

– Și cum a fost?

– Parcă sărutam un frigider.

A apăsat o clapă și în aer a răsunat o notă limpede de la mijlocul gamei.

– Poate că n-ar trebui să atingi nimic, am spus eu.

– Nu-i nimic, nu ne aude nimeni, m-a asigurat ea și a apăsat din nou clapa. Bing, bing, bing! A închis ochii. O clipă a inspirat profund. Apoi a întins mâinile și le-a pus orbește pe clapele albe și negre din fața ei.

– Știi să cânti? am șoptit eu.

– Nu, a spus ea, dar încerc ceva, și, când a început să apese clapele, am fost luată prin surprindere de cea mai frumoasă muzică pe care o auzisem vreodată. Am privit-o legănându-se, copleșită. Extazul de pe fruntea ei, luminiscentă. Mi-am dat seama că în acel moment *era* cineva; eliberată de devierile,

de expediente și de criticile acerbe care-i modelau drumul și aveau s-o facă mereu. Era împlinită. Și, când a deschis ochii, cred că și ea știa asta.

– Încă o dată, am spus.

– Nu cred că pot, a răspuns cu tristețe.

Deodată, o muzică de orgă a răsunat în toată biserica. Era domolită de pereții de piatră ai încăperii, dar notele grele de bas reverberau în trupul meu, ricoșându-mi în coaste și rostogolindu-se apoi în peștera pelvisului.

– Țsta trebuie să fie sicriul, a spus Jenny Penny. Hai să ne uităm și noi, e ca lumea!

A deschis ușa și ne-am strecurat în procesiune când a trecut pe lângă noi.

*

Am rămas afară, pe gardul de piatră, și am așteptat. Norii erau destul de joși, la distanță de un braț de spira clopotniței, și cădeau tot mai mult. Am ascultat muzica. Două cântece vesele, pline de speranță. Le știam, dar nu ne-am apucat să cântăm împreună cu ceilalți. Băteam din picioare și nu știam ce să spunem. Jenny Penny s-a întins spre mine și m-a luat de mână. Avea palma alunecoasă. Nu mă puteam uita la ea. Vina și lacrimile nu erau pentru noi două. În acea zi erau pentru altcineva.

– Voi două sunteți *foarte* plictisitoare, a decretat doamna Penny, în timp ce luam prânzul la Wimpy Bar.

Părea împrăștiată și înviorată; nici o urmă a evenimentelor din timpul dimineții nu se mai vedea pe chipul ei, nu cu mult înainte trist și îndoliat. În mod normal aș fi fost superîncântată să mănânc ceva ce rareori mâncam, dar n-am putut nici măcar să-mi termin burgerul de vită, porția de cartofi prăjiți sau paharul de Cola mare cât o cizmă. Pofta de mâncare, ca și cea de viață, îmi dispăruseră pe moment.

– Ies în seara asta, Jenpen, a spus doamna Penny. Gary spune că are el grijă de tine.

Jenny Penny a ridicat privirea și a dat din cap.

– O să mă distrez! O să mă distrez! a exclamat doamna Penny în timp ce înfuleca un sfert de hamburger dintr-odată, lăsând o urmă de ruj comparabilă cu ketchupul. Pun pariu că abia așteptați să creșteți, nu, fetelor?

M-am uitat la Jenny Penny. M-am uitat la cercul de castraveciori de pe marginea farfuriei mele. M-am uitat la masa ștersă cu cârpa. M-am uitat la tot, mai puțin la *ea*.

Toată seara m-a urmărit viziunea micului sicriu alb, de nici jumătate de metru. Era împodobit cu trandafiri roz și cu un ursuleț; era purtat protector în brațe, ca un nou-născut. Nu i-am povestit niciodată mamei unde am fost în ziua aceea, și nici tatei; numai fratele meu a aflat despre acea zi ciudată, ziua când am descoperit că până și bebelușii pot să moară.

De ce am fost acolo? De ce a fost doamna Penny acolo? Ceva nefiresc ținea lumea lor la un loc, un sentiment căruia, la acea vârstă, nu-i puteam da un nume. Fratele meu a spus că era probabil firul împletit al suferinței. Sau al dezamăgirii. Sau al regretului. Eram prea mică să-l contrazic. Sau să înțeleg pe de-a-ntregul.

Avusese loc un atac cu bombă într-un tren de metrou care pornise din stația West Ham. Tata plecase mai devreme de la o ședință și se afla în acel metrou când a avut loc explozia. Asta ne-a spus în timpul scurtului telefon dat ca să ne asigure că era *bine*, că nu pățise *absolut* nimic și că *nu* aveam de ce să ne îngrijorăm. Când a intrat pe ușă în acea seară de luni din martie, cu flori pentru soție și cu ouă timpurii de Paști pentru copiii lui, avea costumul încă prăfuit și însemnat cu ultima talpă de pe podeaua vagonului. Un miros straniu îi învăluia capul – un miros ca de chibrituri arse, ca de păr pârlolit – și o pată de sânge uscat i se formase în colțul gurii. Își mușcase limba din cauza șocului și, după ce se convinsese că era, ca prin miracol, încă intactă, se ridicase cu calm de pe podea și se îndreptase în tăcere, alături de ceilalți pasageri, spre ușile de ieșire și în aerul proaspăt de la suprafață.

A râs și a jucat fotbal în grădină cu fratele meu. S-a aruncat să apere poarta și s-a murdărit de noroi pe genunchi. A făcut totul ca să ne arate cât de departe fusese de moarte. Abia când ne-am dus la culcare și am șters-o în sus pe scări, am auzit casa gemând, la propriu, când spiritul lui a putut în sfârșit să se dezumfle ca un balon.

- Se apropie, a spus el.
- Nu mai vorbi prostii! l-a repezit mama.
- Anul trecut, și acum asta. Mă ajunge.

*

Anul trecut, în septembrie, se afla la hotelul Hilton din Park Lane ca să asiste la procedurile de viză pentru un client important, când, chiar înainte să plece, o bombă căzuse în hol, omorând doi oameni și rănind nenumărați alții. Dacă nu s-ar fi dus pe ultima sută de metri să se mai ușureze o dată, ar fi fost poate și el trecut pe lista victimelor în acea săptămână îndoliată. Vezica neîncăpătoare i-a salvat viața.

Dar, odată cu trecerea timpului, în loc să accepte faptul că ambele întâlniri cu moartea fuseseră, de fapt, miracole ale supraviețuirii, tata s-a convins pe sine însuși că umbra răzbunătoare a Dreptății îl pândeă tot mai de aproape. I se părea că era doar o chestiune de timp până când fălcile ei aveau să se închidă, și el avea să se trezească prins în spatele colților însângerați ca după niște gratii, dându-și seama că totul trecuse deja. Că viața, de fapt, se dusesse. Pariurile de fotbal au devenit rapid colacul de salvare al tatei – sau obsesia lui –, și câștigul se dovedea a fi atât de necesar existenței sale, încât, în unele dimineți, se convingea singur că îl avea deja în buzunar. Stătea la masa din bucătărie, arăta spre un ziar și întreba: „Ce casă cumpărăm azi? Pe asta sau pe aia?” Mă uitam la acest om, care se dădea drept tatăl meu, cum se amăgea singur și întindeam tăcută mâna după pâinea prăjită. Înainte nu-l preocupaseră niciodată banii și probabil că nici atunci nu-l interesau, dar a câștiga devenise pentru el o încercare a credinței. Pur și simplu avea nevoie de dovada că încă era un om norocos.

Alegeam aceleași numere în fiecare săptămână: ziua mea de naștere, ziua lui Jenny Penny și Crăciunul – zile importante pentru mine. Fratele meu nu alegea niciodată propriu-zis numerele – închidea ochii și lăsa creionul să planeze deasupra tabelului și să se miște peste lista de echipe ca un pahar într-o ședință de spiritism. Credea că era atins de zeița Fortuna sau de vreo altă asemenea notabilitate, și tocmai asta îl făcea diferit de ceilalți. Eu spuneam că era diferit din cauza „pantofilor

„Alora“ pe care-i purta pe ascuns noaptea.

Mama, pe de altă parte, alegea orice. „Lasă-mă să mă uit“, spunea ea, și eu oftam, fiindcă nu avea nici o metodă, iar când spunea „Lasă-mă să mă uit“, știam că alegea la întâmplare, și asta mă scotea din sărite. Era ca și cum cineva complet neatent ar fi colorat o portocală folosind numai creionul albastru. Eram convinsă că de-asta nu câștigam niciodată și nici n-aveam să câștigăm, dar tata bifa oricum căsuța în dreptul căreia scria *Fără publicitate*, și punea formularul pe polița șemineului împreună cu banii ficși, în așteptarea agentului care venea să-l colecteze la mijlocul săptămânii. Și, odată cu el, lăsa acolo și propriul angajament: sâmbăta viitoare, viața ni se va schimba.

Sâmbăta aceea am așteptat ca viața să ni se schimbe pe linia de eseu a unui teren de rugby, un loc la fel de bun ca oricare altul. Din întâmplare, era primul meci de rugby al fratelui meu, băiatul acesta care până atunci, dintre sporturile de contact, nu încercase nimic în afară de *conkers*¹⁶, și totuși iată-l țopăind, așteptând cu nerăbdare a doua jumătate a meciului, ca orice băiat normal; dar eu nu eram obișnuită cu normalul. Începuse gimnaziul cu un an înainte, o școală particulară care îl costa pe tata o groază de bani (cealaltă groază o păstra pentru educația mea, spunea el) și unde Joe se reinventase drept o persoană complet diferită de cea care fusese. Mie îmi plăceau amândouă, mă temeam doar ca persoana cea nouă, cu noile sale interese *normale*, să nu mă mai placă ea pe mine. Simțeam că pășesc pe coji de ouă.

Un jucător a alergat la fratele meu și i-a șoptit ceva.

– Tactică, m-a lămurit tata.

Fratele meu a încuviințat din cap, apoi s-a aplecat și s-a frecat cu pământ pe mâini. Am rămas cu gura căscată. Era un gest atât de nefiresc și de ciudat, încât am înghețat, așteptându-i repercusiunile. Și totuși, nici de data asta n-a urmat *vreuna*.

Un frig pătrunzător se lăsase în partea noastră de teren, iar soarele apatic care ne binecuvântase mai devreme se juca acum de-a v-ați ascunselea în spatele blocurilor-turn care dominau terenul de sport, lăsându-ne să tremurăm în umbră. Am încercat să bat din palme, dar abia mă mișcam. Eram încotoșmănată într-un palton pe care domnul Harris mi-l cumpăraseră săptămâna trecută – o achiziție complet eronată, de pe urma căreia nu beneficiase decât magazinul. Era prima dată când îl purtam și, când reușisem în sfârșit să mă strecur în el, icnisem în fața grozăviei impactului vizual, dar nu mai avusesem timp să ies din el și să urc în mașină fără ca unul dintre părinții mei să-mi rupă o mână în mod deliberat.

Domnul Harris îl văzuse la reduceri și, în loc să se gândească: „Oare lui Eleanor Maud i-ar plăcea paltonul ăsta? Oare i-ar veni bine?“, probabil se gândise: „Hidoșenia asta pare să fie mărimea ei, și nu-i așa c-o să arate stupid în el?“ Era alb, cu mânecile și spatele negre, strâmt ca o genunchieră, dar mult mai puțin util, și, cu toate că ținea de cald, simțeam că asta se întâmpla nu din vreun motiv practic, ci fiindcă frigul se oprea când ajungea în dreptul meu și izbucnea în râs. Părinții mei fuseseră prea politicoși (slabi) ca să spună că nu eram obligată să-l port. Nu putuseră decât să-mi spună că era un gest frumos și că vremea bună n-avea să mai întârzie mult. Eu le răspusesem că puteam foarte bine să mor până atunci.

S-a auzit fluierul, și mingea a fost aruncată în aer. Fratele meu a fugit spre ea, cu capul sus, fără s-o scape o clipă din ochi, în timp ce mingea cobora, privind, ocolindu-i instinctiv pe jucătorii care-i stăteau în drum, surprinzător de iute, după care a urmat saltul. A planat în aer în timp ce prindea

mingea, după care a pasat-o cu o simplă mișcare din încheietură colegului din interior. Moștenise mâinile mamei: făcea mingea să vorbească. Am ovaționat și am crezut că ridicasem brațele în aer, dar nu, îmi rămăseseră țepene pe lângă trup; brațele-fantomă ale unei persoane paralizate.

– Hai, albaștrii! a strigat mama.

– Hai, albaștrii! am țipat și eu, făcând-o să tresară speriată și să șoptească:

– Ssst!

Fratele meu alerga de-a lungul liniei, cu mingea sub braț. Douăzeci și cinci de metri, optsprezece metri, jucător-momeală în stânga.

– Hai, Joe! am țipat. Hai, Joe! Hai, Joe!

Placat la gleznă, n-a căzut, e încă singur; la treisprezece metri caută un sprijin, terenul de țință se vede deja; apoi, de nicăieri, înălțându-se din noroi, un zid uman cu cinci capete. S-a lovit de el în viteză – oase, cartilagii și dinți s-au ciocnit și s-au prăbușit odată cu el în sânge și noroi. Trupuri au căzut peste el, unele peste altele, din ambele părți, până când suporterii și toată lumea de pe teren au amuțit.

Soarele a reapărut treptat din spatele blocului-turn, iluminând grămada de moloz omenesc sub care zăcea fratele meu. M-am uitat la părinții mei; mama se întorsese cu spatele, neputând suporta priveliștea, și-și dusesse la gură mâinile tremurânde. Tata aplauda și striga tare:

– Bravo, băiete! Bravo!

O reacție neobișnuită la posibilitatea ca fratele meu să-și fi rupt gâtul. Era limpede că numai eu eram conștientă de primejdie, așa că m-am năpustit pe teren. Ajunsesem abia la jumătatea distanței, când cineva a strigat:

– P-p-prindeți pinguinul!

M-am oprit și m-am uitat în jur. Lumea râdea de mine. Până și părinții mei râdeau de mine.

Arbitrul i-a ridicat unul după altul pe jucătorii căzuți, până a ajuns în cele din urmă la fratele meu, care zăcea boțit, nemișcat, pe jumătate înfundat în noroi. Am încercat să mă aplec spre el, dar cămașa de forță pe care o purtam m-a împiedicat și, într-un moment de elan, mi-am pierdut echilibrul și am aterizat peste el, strivindu-i coșul pieptului, fapt care l-a propulsat în capul oaselor.

– Bună, am spus eu. Ai pățit ceva?

S-a uitat la mine ciudat, fără să mă recunoască.

– Sunt eu, *Elly*, am spus, fluturându-mi mâna prin fața lui. Joe? am continuat și, instinctiv, l-am plesnit peste obraz.

– Au! De ce-ai făcut asta?

– Așa am văzut la televizor.

– De ce ești îmbrăcată ca un pinguin?

– Ca să te fac să râzi.

Și el a râs.

– Unde ți-e dintele? l-am întrebat.

– Cred că l-am înghițit.

Am fost ultimii care am părăsit terenul. Mașina deja se încălzea când ei doi s-au urcat în spate.

– Aveți suficient loc? a întrebat mama din față.

– O, da, doamnă P, mai mult decât suficient, a spus Charlie Hunter, cel mai bun prieten al fratelui

meu.

Bineînțeles că avea suficient loc, fiindcă mama își trăsesse scaunul înainte atât de mult, încât stătea cu fața aproape lipită de parbriz, ca o muscă strivită.

Charlie jucase pe post de mijlocas la grămadă în a doua jumătate a meciului (așa mi s-a spus), și mie mi se părea a fi cea mai importantă poziție, fiindcă el hotăra unde mergea mingea, așa că în mașină, pe drumul spre casă, l-am întrebat:

– Dacă Joe e prietenul tău cel mai bun, de ce nu i-ai pasat mingea mai des?

Drept răspuns, a râs și mi-a zburliat părul.

Îmi plăcea de Charlie. Mirosea a săpun Palmolive și a bomboane de mentă și părea o versiune mai întunecată a fratelui meu. Pielea închisă era cea care-i dădea un aer mai matur și mai înțelept decât ar fi trebuit să aibă la cei treisprezece ani ai săi. Își mânca însă unghiile la fel ca fratele meu și, în timp ce stăteam între ei, i-am privit cum își rodeau degetele ca niște rozătoare.

Mamei și tatei le plăcea de Charlie și îl duceau mereu acasă după meciuri, fiindcă părinții lui nu veneau niciodată să-l vadă jucând, și asta li se părea trist alor mei. Mie mi se părea că Charlie avea noroc. Tatăl lui lucra pentru o companie petrolieră și își mutase familia dintr-o țară bogată în petrol într-alta, până când resursele naturale ale ambelor țări se epuizaseră. Părinții lui divorțaseră – ceea ce mi se părea foarte palpitant –, și Charlie optase să locuiască cu tatăl lui și să ducă o viață cu cheia de gât decât să stea cu mama lui, care se recăsătorise recent cu un frizer pe nume Ian. Charlie își făcea singur de mâncare și avea televizor în camera lui. Era sălbatic și independent, iar eu și fratele meu eram de acord că, dacă am fi naufragiat vreodată, ar fi fost mai bine să naufragiem împreună cu Charlie. La curbe mă lăsam dinadins peste el, să văd dacă mă împinge înapoi, dar n-o făcea niciodată. Când căldura a ajuns în sfârșit și pe bancheta din spate, roșeața din obraji mi-a mascat stânjeneala resimțită în timp ce mă uitam ba la Charlie, ba la fratele meu.

Strada pe care stătea Charlie se afla chiar în centrul unei suburbii înstărite, nu departe de noi. Grădinile fuseseră proiectate de peisagiști, câinii erau coafați, iar mașinile, conduse de șoferi. Era un stil de viață care părea să scurgă și ultimele picături din paharul pe jumătate gol al tatei, lăsându-l să lăncezească în traficul de weekend.

– Ce casă drăguță! a remarcat mama fără pic de invidie.

Așa era ea: recunoscătoare pentru viața însăși. Paharul ei nu numai că era pe jumătate plin, dar era suflat cu aur și reumplut în permanență.

– Mulțumesc că m-ați adus! a spus Charlie, deschizând portiera.

– Oricând, Charlie, a spus tata.

– Pa, Charlie! a spus și mama, iar Charlie s-a aplecat spre Joe și i-a spus încet că aveau să vorbească mai târziu. M-am apropiat de el și am spus că și eu, dar el deja coborâse din mașină.

În seara aceea, din sufragerie se auzeau monoton rezultatele meciurilor de fotbal; o actualizare distantă precum cotele apelor mării, dar nu la fel de importantă și, cu siguranță, nu la fel de interesantă¹⁷. Adesea lăsam televizorul deschis când mergeam la masă în bucătărie. Cred că pentru companie, ca și cum familia noastră ar fi trebuit să fie mai numeroasă, și glasul acela izolat ne dădea un sentiment de împlinire.

În bucătărie era cald și mirosea a pâine prăjită cu unt. Întunericul din grădină se holba pe geam la noi ca un oaspete flămând. Platanul era tot gol, un sistem de nervuri și de vene care se înălțau spre

cerul negru-albăstrui. „Bleumarin“, spunea mama; un cer *bleumarin*. Mama a deschis radioul. The Carpenters, *Yesterday Once More*. Părea nostalgică, ba chiar tristă. Tata fusese chemat pe neașteptate să ofere sprijin și sfaturi unui potlogar despre care mulți ar fi spus că nu merită efortul. Mama a început să cânte. A pus țelina și melcii de mare pe masă, apoi ouăle fierte – preferatele mele –, care se crăpaseră și își scuiaseră fluidul vâscos în dâre albe încârligate înăuntrul oalei.

Fratele meu a venit de la baie și s-a așezat lângă mine, strălucind de curățenie și trandafiriu de la apa fierbinte. M-am uitat la el și i-am spus:

– Zâmbește!

Ca la comandă, a zâmbit, și chiar la mijloc avea o gaură neagră. I-am vârât în ea un melc-de-mare.

– Încetează, Elly! m-a repezit mama și a închis radioul.

– Iar tu, a spus ea, arătând cu degetul spre fratele meu, nu o încuraja!

M-am uitat la el cum se apleacă și își surprinde reflexia în ușa din spate. Rănile astea noi se potriveau cu noua lui personalitate; peisajul care-i brăzda acum chipul avea ceva nobil, și lui îi plăcea; și-a atins cu delicatețe umflătura din jurul ochiului. Mama a trântit o cană cu ceai în fața lui și n-a zis nimic – un gest menit doar să-i întrerupă cugetările pline de mândrie. Am întins mâna după încă un melc; l-am agățat cu acul de siguranță și am încercat să-l scot din cochilie, dar nu voia cu nici un chip să iasă. Se agăța tot mai tare, ceea ce era ciudat; până și în moarte părea să spună: „Nu vreau să mă desprind“. *Nu vreau să mă desprind*.

– Cum te simți? a întrebat mama.

– Nu prea rău, am răspuns.

– Nu tu, Elly!

– Sunt bine, a răspuns fratele meu.

– Nu ți-e greață?

– Nu.

– Ești amețit?

– Nu.

– Nu vrei să-mi spui, nu-i așa?

– Nu, a zis el râzând.

– Nu vreau să mai joci rugby, a spus mama scurt.

Fratele meu a privit-o calm și i-a spus:

– Nu-mi pasă ce vrei, eu joc.

Apoi a ridicat cana de ceai și a luat trei înghițituri mari, care probabil i-au ars gâtul, deși n-a lăsat să se vadă.

– E prea periculos, a spus ea.

– Viața e periculoasă.

– Nu suport să mă uit.

– Atunci nu te uita. Dar eu tot am să joc, fiindcă nu m-am simțit niciodată mai viu, mai împlinit.

N-am fost niciodată atât de fericit.

Și s-a ridicat de la masă. Mama s-a îndreptat spre chiuvetă și și-a șters obrazul. O lacrimă, poate? Mi-am dat seama că motivul era fratele meu, care nu mai echivalase niciodată până atunci cuvântul *fericit* cu propria-i persoană.

L-am dus pe Dumnezeu la culcare și i-am dat gustarea obișnuită de seară. Avea cușca în curte acum, protejată de noul gard ridicat de vecini, pe care nu-i cunoșteam prea bine și care se mutaseră în locul domnului Golan. Câteodată aveam impresia că-i văd chipul bătrân privind printre stinghiile gardului, cu ochii lui palizi, translucizi, ca de orb.

M-am așezat pe dalele reci din curte și am urmărit mișcările lui Dumnezeu sub ziar. Mi-am tras pătura pe umeri. Cerul era vast, negru și gol, nici măcar un avion nu tulbura încremenirea aceea apăsătoare, nici măcar o stea. Pustiul de deasupra era acum și înăuntrul meu. Făcea parte din mine, ca o aluniță, ca o vânătaie. Ca un prenume pe care nu ți-l știe nimeni.

Am vârât degetul prin sârmă și i-am atins boticul. Îmi simțeam răsuflarea ușoară, caldă. Limba stăruitoare.

– Toate trec, mi-a spus el.

– Ți-e foame?

– Puțin, a spus, și eu i-am împins un morcov prin ochiurile plasei de sârmă.

– Mersi. E mult mai bine.

La început am crezut că era o vulpe – după găfâit, după foșnetul frunzelor, și am întins mâna după o bâță veche de crichet rămasă afară de vara trecută. M-am furișat în direcția de unde se auzise zgomotul și, când m-am apropiat de gardul din spate, i-am văzut trupul ieșind brusc din umbră, o grămăjoară roz, scămoasă, prăbușită pe un balot de paie. A ridicat privirea spre mine, cu fața murdară de pământ.

– Ai pățit ceva? am întrebat-o.

– Da, a spus, în timp ce o ajutam să se ridice și îi curățam frunzele și crenguțele de pe rochia preferată. Trebuia să ies, iar se ceartă. Fac ditamai tăraboii, și mama a aruncat o veioză în perete.

Am luat-o de mână și am condus-o înapoi pe cărare, spre casă.

– Pot să rămân peste noapte?

– O s-o întreb pe mama. Sunt sigură că o să zică „da“.

Mama spunea „da“ de fiecare dată. Ne-am așezat lângă cușcă și ne-am îngrămădit una într-alta ca să ne încălzim.

– Cu cine vorbeai? a întrebat Jenny Penny.

– Cu iepurele meu. Vorbește. Seamănă la voce cu Harold Wilson¹⁸.

– Serios? Crezi că o să vorbească și cu mine?

– Nu știu. Încearcă!

– Hei, rilă, iepurilă, l-a îndemnat Jenny, împungându-l în stomac cu degetul ei butucănos. Zi ceva!

– Au, ticăloasă mică! a strigat Dumnezeu. Mă doare.

Jenny Penny a rămas tăcută preț de o clipă. Apoi s-a uitat la mine. A mai trecut o clipă.

– Nu aud nimic, a spus într-un final.

– Poate că-i obosit.

– Am avut un iepure odată, a spus. Când eram foarte mică și locuiam într-o rulotă.

– Și ce s-a ales de el? am întrebat, simțind deja ciudata inevitabilitate a sfârșitului.

– L-au mâncat, mi-a zis, și o lacrimă solitară i s-a prelins pe obrazul murdar, spre colțul gurii. Mi-au spus că a fugit, dar eu știu adevărul. Nu chiar orice are gust de pui. Abia și-a terminat

propoziția, că și-a dezvelit pielea albă a genunchiului în aerul rece al nopții și și-a zdrelit-o cu o plăcere perversă de bordura tare a pavajului. Sângele a țâșnit pe loc și s-a prelins pe pulpa-i durdulie spre șoseta zdrențuită de pe gleznă. Am privit-o cu luare-aminte, deopotrivă fascinată și dezgustată de violența aceea bruscă, și acum de calmul care i se întipărise pe față. Ușa din spate s-a deschis și fratele meu a ieșit în curte.

– Iisuse, ce frig e! Ce faceți acolo? Înainte să apucăm să răspundem, s-a uitat în jos la piciorul lui Jenny și a exclamat: Fir-ar!

– S-a împiedicat, am spus, ferindu-mă s-o privesc.

Fratele meu s-a aplecat și i-a ridicat piciorul în raza de lumină care venea dinspre bucătărie.

– Să vedem ce-ai pățit. Doamne, ce de sânge! Te doare?

– Acum nu, i-a răspuns Jenny Penny, îndesându-și mâinile în buzunarele prea mari.

– Ai nevoie de un plasture.

– Probabil, a aprobat ea. Chiar de două.

– Hai atunci, a spus el și a ridicat-o în brațe, strângând-o la piept.

Nu o văzusem niciodată mică până atunci. Existența ei nocturnă avea ceva care o făcea să pară mai matură, la fel ca și independența ei, datorată faptului că era neglijată. Dar în noaptea aceea, cuibărită la pieptul fratelui meu, Jenny părea mică și vulnerabilă; și lipsită de ceva esențial. Fața i se odihnea liniștită pe gâtul lui; ținea ochii închiși, savurând senzația că el avea grijă de ea în timp ce o ducea în casă. Nu i-am urmat imediat. Am lăsat-o să se bucure de clipa aceea. Acea clipă neîntreruptă în care putea să viseze și să creadă că tot ce aveam eu era al ei.

[16](#) Joc tradițional englezesc, în care jucătorii concurează pentru a-și sparge unii altora castanele înșirate pe o ață (n.tr.)

[17](#) În original, the Shipping Forecast, o prognoză a vremii și a stării apelor mării dimprejurul Insulelor Britanice, emisă de patru ori pe zi de postul național BBC, asemănătoare cu „Cotele apelor Dunării“. Mulți ascultători britanici o găsesc aproape fascinantă datorită repetitivității sale și muzicii care o însoțește, chiar dacă nu sunt interesați de conținutul ei exact. (n.red.)

[18](#) Premier britanic în 1964–1970 și 1974–1976 (n.red.)

Câteva zile mai târziu, eu și fratele meu ne-am trezit în mijlocul unor strigăte și țipete înspăimântătoare. Ne-am întâlnit în capul scărilor cu un mic arsenal de arme improvizate – eu, cu o perie de toaletă din care picura apă; el, cu o limbă de pantofi lungă, din lemn –, până când tata a urcat în goană treptele, urmat de mama. Era palid și tras la față, ca și cum de când se culcase și până se trezise ar fi pierdut vreo cinci kilograme.

– Nu v-am spus eu? ne-a întrebat el, și aburii nebuniei îi întunecau trăsăturile familiare.

Eu și fratele meu ne uitam unul la altul, nedumeriți.

– Am spus c-o să câștigăm, nu? Chiar sunt un om norocos. Un om binecuvântat, un *ales*.

Apoi s-a așezat în capul scărilor și a început să plângă.

Suspine adânci îi zgâlțâiau umerii, eliberând ani întregi de chinuri, și, pe moment, respectul lui de sine a părut înviorat de magia aceluia petec de hârtie pe care-l ținea între degetul mare și arătător. Mama l-a mângâiat pe cap și l-a lăsat în poziție fetală, pe trepte. Ne-a condus în camera lor, care mirosea încă a somn. Perdelele erau trase, patul era nefăcut și rece. Amândoi eram ciudat de neliniștiți.

– Stați jos! ne-a îndemnat mama.

Am ascultat-o. Eu m-am așezat pe sticla ei cu apă fierbinte și i-am simțit căldura remanentă.

– Am câștigat la pariuri, a spus ea pe un ton pragmatic.

– Ei, drăcia dracului! a exclamat fratele meu.

– Atunci ce-are tata? am întrebat eu.

Mama s-a așezat pe pat și a netezit așternuturile.

– E traumatizat, ne-a spus ea cu toată seriozitatea.

– Ce înseamnă asta? am întrebat-o.

– Ceva la cap, mi-a șoptit fratele meu.

– Știți ce părere are tatăl vostru despre Dumnezeu și chestiile astea, nu? a continuat mama, privind încă spre cearșaful care îi hipnotizase mâna în mișcări circulare lente.

– Da, a răspuns fratele meu. Nu crede.

– Ei bine, acum lucrurile s-au complicat; el s-a rugat să câștige, și rugile i-au fost ascultate. În fața lui s-a deschis o ușă, dar, ca să intre pe ea, tatăl vostru știe că va trebui să renunțe la ceva.

– La ce? am întrebat, gândindu-mă la noi.

– La imaginea lui de sine ca om rău, mi-a răspuns mama.

Câștigul trebuia să rămână secret pentru toată lumea, cu excepția lui Nancy, bineînțeles. La acea vreme, ea era în vacanță în Florența cu o iubită nouă, o actriță americană pe nume Eva. N-am avut voie să-i spun nici măcar lui Jenny Penny, iar când i-am tot desenat grămezi de monede încercând să-i dau un indiciu, ea a luat-o drept un mesaj codificat cum că ar trebui să fure bani din geanta maică-sii, ceea ce a și făcut cu prima ocazie, dându-i apoi pe șerbet de lămâie.

Neavând voie să împărtășim nimănui vestea despre câștigul nostru, am încetat să mai vorbim despre asta și între noi, iar curând faptul a devenit ceva care ni se întâmplase pur și simplu la un moment dat, nu un eveniment care-ți schimbă radical viața, așa cum ar fi fost pentru cei mai mulți oameni normali. Mama a continuat să caute chilipiruri prin magazine, și cumpătarea ei a devenit

obsesivă. Ne cârpea șosetele, ne peticea blugii, șipână și Zâna Măseluță a refuzat să-mi dea banii pentru un molar deosebit de dureros, chiar și după ce i-am lăsat un bilet în care scrisesem că „dobânda crește pe zi ce trece“.

În iunie, cam la două luni după „succes“, tata și-a făcut apariția într-un Mercedes argintiu nou-nouț, cu geamuri fumurii, genul acela de automobil rezervat de obicei diplomaților. Toată strada a venit să fie martoră la brutalitatea unui asemenea gest ostentativ. Când portiera s-a deschis și din mașină a coborât tata, asfaltul a răsunat de ecoul dinților spărți când tuturor le-a căzut fața. Tata a schițat un zâmbet și a dat o explicație neconvingătoare despre un „bonus“, dar, fără să-și dea seama, urcase din neatenție scara aceea rezervată doar elitelor și se uita deja de sus la chipurile familiare, cumsecade, cu care împărțise atâția ani din viață. M-am simțit stânjenită și am intrat în casă.

Am luat cina în tăcere în seara aceea. Subiectul de pe buzele tuturor era „mașina aia“ și ne acrea gustul fiecărui duminic. Într-un final, mama n-a mai răbdat și a întrebat calmă: „De ce?“, în timp ce se ridica să mai ia un pahar cu apă.

– Nu știu, a răspuns tata. Îmi permiteam, așa că am cumpărat-o.

Eu și fratele meu ne-am uitat imediat la mama.

– Nu ne reprezintă. Mașina aia nu ne reprezintă. Simbolizează tot ce e urât pe lumea asta, a spus ea.

Ne-am întors amândoi privirile spre tata.

– Nu mi-am cumpărat niciodată o mașină nouă, a venit răspunsul lui.

– Nu-i vorba că-i nouă, pentru Dumnezeu! Pentru majoritatea oamenilor, mașina aia înseamnă avansul pentru o casă. Mașina aia pretinde că suntem ceva ce nu suntem. La naiba, nu-i o simplă mașină, e întru-chiparea a tot ceea ce e în neregulă cu țara asta. N-am să merg niciodată cu ea. Una din noi dispare, ori eu, ori ea.

– Așa să fie, a spus tata și s-a ridicat de la masă.

Așteptând ca tata să aleagă între soție și mașină, mama a dispărut, lăsând în urmă un bilet pe care scria: „Nu vă faceți griji pentru mine“. (Nu ne făcuserăm, dar brusc am început să ne facem.) „O să-mi fie dor de voi, copilașii mei dragi.“ Omiterea apăsată a tatei a plutit în aer ca mirosul brânzei cu mușgeai de la Crăciunul trecut.

În timpul acestei despărțiri de probă, tata s-a dus cu mașina la biroul său de la Serviciul de Asistență Juridică, deloc intimidat de burlăcia lui neașteptată, conferind un fast indubitabil parcării pline de gropi pe care firma lui o împărțea cu o tavernă îmbâcsită. Răufăcătorii intrau și îl cereau direct pe avocatul „cu limuzina aia de-afară“. O vedeau ca pe un însemn al succesului, neștiind că individul care îl afișa nu se simțise niciodată mai ratat.

Într-o seară, tata m-a oprit în bucătărie și m-a întrebat despre mașină.

– Îți place, Elly, nu-i așa?

– Nu prea, am spus.

– Dar e o mașină frumoasă.

– Dar n-are nimeni așa ceva.

– Și asta e bine, nu? Să te faci remarcat, să fii diferit...

– Nu sunt sigură, am spus eu, destul de conștientă de propria mea nevoie înăbușită de a mă adapta, de a mă ascunde pur și simplu. Nu vreau ca oamenii să știe că sunt diferită.

Atunci am ridicat privirea și l-am văzut pe fratele meu stând în ușă.

Viața mea școlară se destrăma odată cu familia noastră. Nu mai aveam nici un chef să-mi citesc sau să-mi scriu proiectele, dându-i înapoi de înțeles profesorului că acasă aveam probleme de ordin domestic, și profitam de orice ocazie ca să sugerez posibilitatea ca și eu să provin dintr-o familie destrămată. I-am spus lui Jenny Penny că părinții mei urmau probabil să divorțeze.

– Pentru cât timp? a întrebat ea.

– Pentru oricât e nevoie, am spus, repetând ultimele cuvinte pe care mama le rostise dramatic în timp ce trântea sfidător ușa de la intrare în nasul tatei.

Eram destul de mulțumită în această viață nouă, numai eu și Jenny Penny. Ne duceam și ne așezam în șopronul din fundul grădinii, un refugiu bine-venit în fața haosului și nefericirii pe care, cine știe cum, ni le adusese bogăția. Fratele meu îl amenajase confortabil. Aveam un mic radiator electric, iar lui Dumnezeu îi plăcea să stea de fiecare dată în fața lui, în timp ce blana i se pârlea și scotea un miros acru. M-am așezat în fotoliul ponosit care fusese în salon și i-am oferit lui Jenny Penny vechea ladă din lemn pentru sticle de vin. M-am prefăcut că îi comand chelnerului nostru invizibil un cocktail: băutura celor bogați, spunea fratele meu, băutura celor sofisticați. Băutura care, într-o zi, avea să marcheze începutul petrecerii mele de majorat.

– Noroc! am spus și am luat o înghițitură.

– Noroc! a spus ea.

– Ce s-a întâmplat?

– Nimic.

– Poți să-mi spui orice, știi asta, am asigurat-o eu.

– Știu, a spus și s-a prefăcut că-și termină cocktailul.

– Ce e? am întrebat din nou.

Părea mai gânditoare ca de obicei.

– Ce-o să se întâmple cu mine dacă mama și tatăl tău se despart definitiv? Eu cu cine rămân? m-a întrebat.

Ce puteam să-i răspund? Nici eu nu alesesem încă. Aveam deja argumente pro și contra ambilor părinți, și lista era departe de a fi încheiată. I l-am dat în schimb pe Dumnezeu, care începuse să emane un miros cam înțepător. Iepurele a liniștit-o imediat și a suportat pipăitul aspru, abraziv al degetelor ei durdulii, în timp ce smocuri întregi de blană îi cădeau neobservate pe podea.

– Auuu! a făcut el. Iarăși?! Ce porcărie. Au!

M-am aplecat să-mi iau paharul și atunci am remarcat colțul unei reviste ascunse sub scaun. Am știut ce era înainte s-o deschid – îmi dădusem seama după copertă –, dar tot am deschis-o și m-am uitat cu atenție la trupurile alea goale făcând tot felul de chestii cu organele lor intime. Pe atunci nu știam că vaginele și penisurile puteau fi folosite astfel, dar la vârsta aia înțelesesem deja că oamenilor le plăcea să le atingă.

– Uită-te aici, i-am spus lui Jenny Penny, arătându-i poza.

Dar ea nu s-a uitat. Și nici n-a râs. De fapt, n-a spus nimic. A făcut ceva cu totul neașteptat. A izbucnit în plâns și a fugit.

Am găsit-o ghemuită la umbra unui migdal, pe la jumătatea aleii unde dădusem odată peste o

pisică moartă, probabil otrăvită. Părea o orfană în lumina amurgului, înconjurată de duhoarea de urină și de fecale care conspira împreună cu briza caldă. Toată lumea folosea aleea pe post de toaletă sau de groapă de gunoi. M-am așezat lângă ea și i-am dat părul la o parte din gură și de pe fruntea palidă.

– O să fug de acasă, mi-a mărturisit ea.

– Unde?

– În Atlantida, a spus.

– Unde-i asta?

– Nimeni nu știe exact, dar o găsesc eu, și o să plec, iar ei or să se îngrijoreze. M-a privit, și ochii negri i s-au afundat în găvanele întunecate, adânci. Vino cu mine! m-a implorat ea.

– Bine, dar după săptămâna viitoare, am spus (aveam programare la dentist), iar ea a consimțit și ne-am sprijinit cu spatele de gard, trăgându-i în piept mirosul proaspetei tencuieli de creuzot.

Jenny Penny părea mai calmă.

– Atlantida e specială, Elly. Am auzit nu demult de ea. A fost scufundată de un val uriaș cu ceva vreme în urmă și e un loc magic, cu oameni magici. O civilizație pierdută, probabil încă în viață, a spus.

Am rămas ținută locului de siguranța cu care vorbea; era hipnotică; venită parcă din altă lume. Făcea ca totul să pară posibil.

– Au acolo grădini încântătoare, biblioteci și universități, toți oamenii sunt deștepți și frumoși, pașnici și se ajută între ei, au puteri speciale și cunosc misterele Cosmosului. Acolo putem să facem orice, să fim orice, Elly. E orașul nostru și o să fim foarte fericite acolo.

– Și nu trebuie decât să găsim orașul ăsta? am întrebat.

– Atât, mi-a spus, ca și cum ar fi fost cel mai ușor lucru din lume. Probabil că păream neîncrezătoare, fiindcă în clipa aceea a rostit deodată: Uită-te aici! Și a făcut trucul acela magic cu moneda de cincizeci de penny scoasă din brațul ei durduliu.

– Ține, a spus, dându-mi moneda.

Am luat-o în mână. Era însângerată și caldă, ca și cum ar fi ieșit chiar din carnea ei, și aproape că mă așteptam să dispară, să se topească pur și simplu în noaptea stranie.

– Acum poți să ai încredere în mine, mi-a spus Jenny Penny.

Și i-am spus că aveam – în timp ce mă uitam la moneda aceea ciudată, cu o dată pe ea încă și mai ciudată.

Mama s-a întors opt zile mai târziu, mai înviorată decât atunci când îi fusese extirpat nodulul. Nancy o dusesse la Paris, unde stătuseră în St.-Germain și-l cunoscuseră pe Gérard Depardieu. A sosit cu genți, haine și un machiaj nou, arătând cu zece ani mai tânără, iar când s-a proțăpît în fața tatei și a întrebat: „Ei bine?“, eu și fratele meu am știut imediat că tata pierduse. N-a zis nimic, dar din după-amiaza aceea n-am mai văzut mașina. De fapt, nici n-am mai putut să vorbim despre mașină fără ca tata să cadă într-un abis al rușinii și într-o amnezie bruscă, autoindusă.

Părinții mei scriau împreună felicitări de Crăciun în sufragerie, când, plictisită să-mi țin singură companie și să nu o am pe a fratelui meu, am hotărât să mă duc în șopron și să mă uit și pe celelalte pagini din revista pe care o pusesem cu grijă la loc, pentru altă ocazie.

Grădina era întunecată, și umbrele copacilor se ap-lecau spre mine în bătaia vântului. Ilexul avea fructe tari și strălucitoare, și toată lumea spunea c-o să ningă în curând. La vârsta aceea, presimțirea

zăpezii era la fel de bună ca și apariția ei. Tata îmi făcuse deja o sanie nouă și o vedeam sprijinită de o latură a șopronului, cu șinele de metal ceruite și lucioase, gata să alunece. Când am trecut pe lângă geamul șopronului, am văzut înăuntru lumina tremurândă a unei lanterne. Am cules o bâță de crichet rătăcită și m-am furișat până în dreptul ușii. Nu prea puteai s-o deschizi fără să faci zgomot, fiindcă se înțepenea la jumătate într-o treaptă de beton, așa că am tras ușa iute spre mine și am văzut imaginea frântă a lui Charlie așezat în genunchi în fața fratelui meu, care era complet dezbrăcat și tremura. Și își trecea mâna prin părul lui.

Am fugit. Nu fiindcă mă speriasem, nici vorbă – mai văzusem chestia aia în revistă: o femeie făcea același lucru și poate că cineva o privea, deși nu-mi dădeam seama –, am fugit fiindcă pătrunsesem fără permisiune în lumea lor clandestină, fiindcă înțelesesem că era o lume în care eu nu mai aveam loc.

Am stat în camera mea și am privit acele ceasornicului rotindu-se lent și fără vlagă preț de o oră, timp în care colindele se auzeau tot mai tare de la parter. Mama cânta și ea, de parcă era la cor; faptul că devenise bogată o făcea să cânte cu mai multă încredere. Adormisem când au intrat. Fratele meu m-a trezit; făcea asta numai când era ceva important.

– Dă-te mai încolo, au spus, și s-au strecurat amândoi în patul meu, aducând cu ei frigul de afară.

– N-ai voie să spui nimănui, mi-au zis.

– N-am să spun.

– Promiți?

– Promit, am spus și i-am povestit fratelui meu că oricum mai văzusem totul în revistele din șopron. A spus că nu erau ale lui și am exclamat împreună „Ah!” când ne-am dat seama cu groază că revistele erau probabil consolarea tăcută a tatălui nostru. Sau a mamei. Sau a amândurora. Poate că șopronul fusese scena evenimentului amoros care dusesse la conceperea mea și, deodată, m-am simțit vinovată pentru impulsurile incontrolabile care se ascundeau în arborele meu genealogic.

– Vreau să dorm acum, am spus, iar ei m-au sărutat de noapte bună și s-au furișat afară.

Pe întuneric m-am gândit la acele imagini și la domnul Golan și m-am simțit bătrână. Poate că la asta se referise tata când spusese că Nancy se maturizase prea repede; am început deodată să înțeleg.

Ghirlanda cu stegulețe în culorile naționale fusese întinsă, coloana de mercur urca treptat, iar pelerinele cu imprimeul steagului britanic fluturau în vânt și apoi se lipeau din nou de spinările noastre tinere. Era ultimul weekend din mai 1977. Regina nu fusese nicicând atât de populară.

Sex Pistols răsuna zgomotos din patefonul ținut ostatic de doamna Penny încă de la sosirea ei teatrală la petrecerea de stradă, cu jumătate de oră mai devreme.

Avusese un aer maiestuos în timp ce mergea pe caldarâm cu pași legănați, într-o cămașă de mătase descheiată, care-i amintise vecinei noastre, domnișoara Gobb, „de o pereche de draperii trase. Și nimeni nu are nevoie să vadă ce se petrece în sufrageria ei”.

Doamna Penny se oprise la prima masă rabatabilă, unde înmânase cutia pe care o căra.

– Eu am făcut-o, cu mâna mea, spusese ea.

– Fugi de-aici! făcuse Olive Binsbury tulburată.

– Ai dreptate, am șterpelit-o.

Tăcere.

– Glumesc. *Glumesc*, a spus doamna Penny. E un pandișpan Victoria – după bătrâna regină.

Și toată lumea râsesse. Prea zgomotos. Ca și cum ar fi fost speriată.

Doamna Penny sărise pe loc, scuipase și-și încleștase pumnul plin de inele, și aproape se electrocutase când tocul ei cui de zece centimetri se prinsese în prelungitorul periculos de lung care începuse să se roadă la marginea acoperită de mușchi a unui perete. Numai prezența de spirit a tatei și reflexele lui rapide o împiedicaseră să se prăjească, pentru că el o împinsese cu blândețe peste o grămadă de mingi din polistiren, trimițându-i și cei cinci centimetri de fustă în sus, spre talia dezgolită.

– Alfie, obraznicule! strigase ea în timp ce se rostogolea râzând, iar când tata încercase s-o ajute să se ridice, îl trăsese peste ciorapii ei din plasă și fusta minusculă din piele, care, după cum observase din nou domnișoara Gobb, ar fi fost mai utilă ca poșetă.

Tata se ridicase și se scuturase. Încercase să scape de parfumul ei, care se agăța de el ca niște degete obosite de suprafața unei stânci.

– Mai încercăm o dată? se oferise tata, în timp ce o ridica în picioare.

– Ești eroul meu, spusese ea, lingându-și buzele mov, țuguiate.

Tata râsesse nervos.

– Nu te-aș fi crezut o regalistă, Hayley.

– Apele liniștite, Alfie, spusese ea, întinzând mâna după fundul tatei și dând în schimb de palma mamei.

– Kate, nu te-am văzut, dragă, zisese doamna Penny.

– Îi dai lui Greg Harris o mână de ajutor cu patrula de circulație?

– Îi dau o mână de altceva, răspunsese ea și se îndepărtase, legănând din șolduri, de baricada noastră improvizată, care nu primise încă aprobările necesare de la poliție, deoarece bloca temporar accesul pe Woodford Avenue.

Eu și Jenny Penny eram la datorie la masa rabatabilă, acoperind-o cu o față de masă din hârtie imprimată cu steagul britanic și aranjând paharele de carton și tacâmurile din plastic pe margine, la

intervale „de bun-simț“. Am întins farfuriile doldora cu tarte cu gem, rulouri cu ciocolată și bezele, care au început pe loc să sclipească în lumina liniștitoare a soarelui ce ieșea arareori dintre nori.

– I-am scris o dată reginei, a spus Jenny Penny.

– Și ce i-ai scris?

– Am întrebat-o dacă aş putea să vin să locuiesc cu ea.

– Și ce-a răspuns?

– Că o să se gândească.

– Crezi c-o să fie de acord?

– Nu văd de ce n-ar fi.

O mașină a claxonat furioasă în spatele nostru. Am auzit-o pe mama lui Jenny Penny strigând:

– Du-te-n mă-ta! Nici gând! Hai, dă înapoi! Pe-aici nu treci.

Bip! Bip! Bip!

Jenny Penny a pălit. Cineva a dat muzica mai tare – probabil mama – ca să înăbușe potopul de înjurături.

– Ascultă! am spus eu, ridicând un deget. Asta e preferata mea.

Jenny Penny a ascultat. Apoi a zâmbit.

– Și a mea. Știu toate cuvintele. Încep eu. *I see a little silhouette of a man. Scary mush, Scary mush, will you do the fandango?*¹⁹

– Nu te las să treci! a țipat doamna Penny.

– *Thunderbolt and lightning, very very frightening. MEEE*, cântam eu.

Domnul Harris a venit în fugă la noi.

– Unde-i tatăl tău, Elly?

– *Galileo, Galileo, Galileo*.

– *Fig Roll!* a urlat Jenny Penny.

– Unde e tatăl tău, Elly? Nu-i de joacă. Cred c-o să iasă cu bătaie.

– *I'm just a poor boy, nobody loves me*, am cântat eu.

– La dracu'! a spus domnul Harris și a plecat.

– Uite, asta-i părerea mea despre vărul tău din poliție! a strigat doamna Penny, în timp ce-și dezgolea și-și juca sânii.

– Aoleu! a făcut tata, trecând în fugă pe lângă noi și suflecându-și mânecile. Be-lea, a rostit el în felul acela sacadat și enervant al lui.

– *Let him go!* a cântat Jenny Penny.

– *I will not let you go*, am cântat eu.

– E o simplă neînțelegere, a spus tata.

– Dă-mi drumul! a strigat doamna Penny.

– Rezolvăm problema la o cană de ceai, a spus tata calm.

– *I will not let you go!*

– *Let him...*

– TĂCEȚI NAIBII ODATA! a țipat domnul Harris, scoțând patefonul din priză.

Ne-a luat frumos de braț și ne-a dus la umbra rotată a unui platan mare.

– Acum stați jos și nu vă mișcați până nu vă zic eu, ne-a ordonat, ștergându-și broboanele de

sudoare care i se formaseră sub nas.

Jenny Penny s-a mișcat.

– Nici să nu te gândești, a spus el, apoi a scos dopul de la plosca din cositor pe care o purta în buzunarul de la șold și a dat pe gât cel puțin jumătate din conținut. Unii dintre noi au sarcini de împlinit. Sarcini *importante*.

Domnul Harris a deschis în mod oficial petrecerea la ora două în după-amiaza aceea, ajutat din plin de alcoolul rămas în sticlă și de fluierul de marinar. A ținut un discurs înflăcărat despre importanța monarhiei și despre cum ne separă ea de lumea necivilizată. Mai ales de americani. Părinții mei au lăsat privirile în jos și au mormăit ceva nepoliticos, atipic pentru ei. Domnul Harris a mai spus că reginele sunt necesare moștenirii culturale a țării noastre, la care fratele meu și Charlie au râs, și că, dacă monarhia va cădea vreodată, el se va spânzura, ducând astfel la îndeplinire promisiunea primei lui soții.

– În cinstea Maiestății Sale, a spus, ridicând paharul și sunând din fluier.

Nancy și-a făcut apariția costumată în Elisabeta I. Se deghizase fiindcă tocmai i se lansase un film și voia să evite vreun paparazzo chitit s-o surprindă în posturi compromițătoare.

– Hei, frumoaso! mi s-a adresat când m-a văzut.

– Nancy, ne-a întrerupt Jenny Penny, pot să te întreb ceva?

– Sigur că da, scumpo!

– Shirley Bassey e lesbiană?

– Nu prea cred, a spus Nancy râzând. De ce?

– Dar Alice Cooper?

– Nu. Cu siguranță.

– Dar Vanessa Redgrave?

– Nu.

– Dar Abba?

– Care dintre ei?

– Toți.

– Nu cred.

– Deci nici unul dintre ei nu e?

– Nu. De ce vrei să știi, dulceță?

– Păi, pentru un proiect la școală.

– Serios? a făcut Nancy, privind-mă. Am ridicat din umeri. Habar n-aveam despre ce vorbea Jenny. Proiectul meu era despre urși panda și elefanți. Tema pentru toată lumea fusese „Specii pe cale de dispariție“.

Noaptea a învăluit totul. Mirosul de zahăr, cârnați, ceapă și parfum greu plutea deasupra meselor, amplificat de lumânările de ceai și de răsuflarea încinsă a mesenilor, contopindu-se într-o aromă copleșitoare, care avansa și se retrăgea ca o maree de primăvară. Doamnele și-au tras jachetele pe umeri, iar vecinii – cândva rezervați, cândva timizi – s-au aplecat peste aceiași umeri acum înveșmântați, șoptind secrete la urechile neîncrezătoare prin aburii alcoolului. Nancy i-a ajutat pe Joe și Charlie la masa cu băuturi, împărțind cu polonicul punciul fără alcool numit Jubileul de Argint și

versiunea alcoolică mult mai populară, numită Lubileul de Arjint, iar oamenii au dansat și au spus bancuri, totul în cinstea unei femei pe care nici unul dintre ei n-o cunoscuse.

Mașinile au căpătat în sfârșit acces și au sosit sunând din claxoane, de data asta în semn de solidaritate, nu de nervi, și au trecut încet, clipind din farurile de ceață și însoțind cu luminile lor disco melodiile noastre Motown²⁰, iar prin geamurile lăsate au răsunat râsete și glasuri cântate, care s-au amestecat cu tachinăria noastră cherchelită.

Doamna Penny era atât de beată, cum nu mai văzusem pe nimeni niciodată. Trecea de la o mișcare de dans la alta ca un muribund, spasmodic, și dispărea din când în când pe alee, ca să vomite sau să urineze, apărând iar înprospătată și aproape trează, gata de încă un polonic de puncti otrăvitor. În seara aceea însă, vecinii o priveau curtenitor, fără s-o judece, și mâinile care i-au poposit pe spate erau blânde, călăuzind-o spre diverse refugii, un scaun sau un perete, uneori chiar poala cuiva. Căci în seara aceea aflaseră cu toții că iubitul își luase tălpășița. Își îndesase în geantă lucrurile lui personale și câteva dintr-ale ei – despre care ea nici nu avea să afle decât mult mai târziu –, de pildă, un fierbător de ouă și un borcan cu cireșe maraschino. În timp ce treceam pe lângă umbra ei dansantă, a întins mâna și m-a apucat strâns de braț, articulând prost un cuvânt care ar fi putut să fie „singură“.

După ce s-a terminat și ultimul disc și a fost mâncat și ultimul cârnat în foitaj, am pornit cu Jenny Penny și cu mama în căutarea doamnei Penny. Strada era practic pustie, după ce mesele fuseseră rapid stivuite pe trotuar, urmând să fie luate de acolo de angajații primăriei.

Am cutreierat strada în lung și în lat, de mai multe ori, în caz că doamna Penny se refugiase într-un tufiș sau într-o mașină lăsată descuiată. Dar abia când am coborât a doua oară pe alee am zărit două umbre clătinându-se spre noi și, în timp ce se apropiau de lumina unui felinar stradal, am văzut că era domnul Harris, care o sprijinea pe mama lui Jenny. Ea părea rușinată și și-a șters imediat buzele. Ruj întins, gura unui clown. Tristă, deloc nostimă. Jenny Penny n-a zis nimic.

– O ajutam pe biata femeie, atâta tot, a spus domnul Harris, băgându-și cămașa în pantaloni.

„Biata femeie“, spusese. Toată noaptea o gratulase cu „preafrumoasă Hayley“.

– Desigur, a spus mama, deloc convinsă. Bine, fetelor, duceți-o pe Hayley înapoi acasă și vin și eu într-un minut.

În timp ce ne-am îndepărtat, sprijinind greutatea doamnei Penny în mod egal pe siluetele noastre micuțe, am întors capul și am văzut-o pe mama împungându-l furioasă pe domnul Harris în piept și apoi am auzit-o spunând:

– Dacă mai profiți vreodată de o femeie aflată în starea asta, o să vezi tu ce pățești, împuțit arogant ce ești!

Mama și tata nici n-au apucat s-o ducă la etaj, fiindcă doamna Penny a vomitat în hol. Jenny și-a ferit privirea, stânjenită, până când zâmbetul liniștitor al tatei a făcut-o să se simtă mai puțin singură. Dar a rămas tăcută pe tot parcursul curățeniei, urmând ordinele mamei ca un învățăcel cuminte. Lighean cu apă fierbinte, prosop, cearșafuri, pătură, găleată goală. Pahar cu apă. Mulțumesc, Jenny, te descurci de minune. Tata a depus-o pe doamna Penny pe canapea și a acoperit-o cu cearșafuri liliachii, iar în timp ce dormea, mama a mângâiat-o pe frunte, ba chiar a sărutat-o, apoi a văzut-o pe fetiță.

– Am să rămân aici la noapte, Jenny, a spus mama. Du-te la noi acasă cu Elly și cu Alfie. Și nu-ți face griji pentru mama ta, o să fie bine. Mă ocup eu de ea. Așa se întâmplă când adulții se distrează prea bine. N-a făcut nimic rău, Jenny. Doar s-a distrat, atâta tot. Și a fost foarte amuzantă, nu?

Dar Jenny Penny n-a spus nimic. Știa că vorbele mamei erau doar un eșafodaj susținând un zid care se prăbușea.

Pașii noștri lenți răsunau de-a lungul străzii întunecate. Jenny Penny m-a luat de mână.

– Aș vrea ca mama mea să fie ca...

– Nu spune asta! am întrerupt-o brusc.

Știam ce urma să zică și, în noaptea aceea, cuvintele ei mi-ar fi străpuns inima chinuită de sentimentul vinovăției.

[19](#) Versurile melodiei *Bohemian Rhapsody*, aparținând trupei Queen. Aici și în continuare, eroinele fac mici greșeli amuzante în reproducerea versurilor. (n.tr.)

[20](#) Casă de discuri americană, înființată în anul 1960, care a jucat un rol esențial în promovarea muzicii rhythm and blues și soul (n.tr.)

Dacă stau acum să mă gândesc, e limpede că părinții mei luaseră deja hotărârea de a se muta când s-au întors din călătoria lor la Cornwall, de Paște. Fuseseră într-o a doua lună de miere, spunea Nancy. Simțiseră nevoia să se regăsească unul pe celălalt, să se privească din nou ca la început. Când au intrat pe ușă, bronzăți și sărați, emanau o energie pe care nu o mai văzusem; o bunătate care n-avea nici o legătură cu familiaritatea sau datoria, iar când tata ne-a spus să ne așezăm și ne-a declarat solemn că hotărâse să-și dea demisia, m-am simțit ușurată că nesiguranța așteptării care planase deasupra noastră în ultimele optsprezece luni fusese în sfârșit înlocuită de o acțiune fermă.

Tata și-a încheiat perioada de preaviz la sfârșitul lui iunie și apoi, evitând despărțirile festive, a stat în mașina lui din parcare pustie și a plâns până târziu în noapte. Poliția l-a găsit ghemuit peste volan, cu ochii roșii și umflați ca niște furuncule. Când au deschis portiera, a putut să îngaime doar: „Iertați-mă. Iertați-mă, *vă rog*“, ceea ce i-a părut o mărturisire șocantă tânărului polițist ieșit de numai trei săptămâni de pe băncile Academiei de Poliție Hendon, căruia nu i-a trebuit decât un salt rapid al imaginației de la manualele de teorie la romanele polițiste ca să creadă că tata își omorâse familia și să trimită în cea mai mare grabă un pluton de mașini acasă la noi. Ușa a răsunat sub loviturile bubuitoare de pumni, și mama, confuză, smulsă din somn, a coborât în fugă scările, temându-se că mesagerul veștilor îngrozitoare își găsise iarăși drumul spre ușa ei.

– Da? a spus ea pe un ton nici săritor, dar nici pasiv.

– Sunteți doamna Kate Portman? a întrebat polițistul.

– Da, a răspuns mama.

– Îl cunoașteți pe un domn Portman? a mai întrebat polițistul.

– Sigur că da, e soțul meu. A pățit ceva?

– Nimic grav, dar pare puțin tulburat. Puteți veni cu mine la secție să-l luați?

Și mama s-a dus și l-a găsit pe tata palid și tremurând în lumina neonului, sub îngrijirea unui sergent de poliție cumsecade. Era învelit într-o pătură gri și ținea în mână o cană cu ceai. Cana purta însemnele clubului de fotbal West Ham și, cumva, îi dădea tatei un aer și mai jalnic, după cum a povestit mama. I-a luat cana și a pus-o pe podea.

– Unde-ți sunt pantofii? l-a întrebat.

– Mi i-au luat, a spus el. Așa e procedura. Ca să nu-mi fac nimic.

– Poftim? Adică să te împiedici și să-ți rupi gâtul? a spus ea și au râs amândoi, știind că totul va fi bine, cel puțin pentru moment.

În timp ce se îndreptau spre parcare, mama s-a oprit, s-a întors spre el și i-a spus:

– Uită, Alfie! A sosit vremea. Las-o aici!

Numele ei era Jean Hargreaves.

Tata lucra la biroul judecătoresc în vremea aceea și fusese desemnat să-l apere pe un anume domn X împotriva acuzației de molestare a unei minore. A fost unul dintre primele lui cazuri și, încurajat de noul lui statut de părinte și de responsabilitatea plasată pe umerii lui de novice, a preluat apărarea domnului X ca pe un fel de misiune, o expediție nobilă împotriva dragonului calomniei.

Domnul X era o persoană publică, un om respectabil, cu un fel de-a fi atât de blajin, încât tatei i s-a părut îngrozitor că era nevoit să se apere împotriva unor asemenea acuzații scandaloase. Domnul X

fusese căsătorit timp de patruzeci de ani. Nu existau zvonuri despre relații extraconjugale sau nemulțumiri în căsnicie, iar uniunea celor doi soți era considerată exemplară. Aveau doi copii; băiatul intrase în armată, iar fata studia economia. Domnul X era membru în consiliul administrativ al mai multor companii; era un adevărat mecena al artelor și sponsoriza copiii defavorizați pe timpul facultății. Dar, mai important, era bărbatul cu care tata și-ar fi dorit să semene.

Apoi, într-o zi, o tânără pe nume Jean Hargreaves a intrat în secția de poliție Paddington Green și s-a despovărat pentru prima dată în treisprezece ani de secretul umilitor care o bântuia în fiecare noapte. Avusese zece ani pe vremea aceea și fusese supusă unui șir de abuzuri cumplite, în timp ce mama ei făcea sânguincioasă curățenie, în colțurile cele mai îndepărtate ale casei domnului X. Polițiștii ar fi respins imediat cazul dacă n-ar fi existat o circumstanță atenuantă: Jean Hargreaves a descris perfect inelul heraldic purtat de atacatorul ei pe degetul mic și remarcase fisura abia vizibilă de pe blazon.

Din clipa în care Jean Hargreaves a depus mărturie, viața ei a fost aproape terminată, mi-a mărturisit tata mai târziu. El i-a spulberat povestea cu lovituri rapide și neașteptate și a parat în fața incertitudinii ei până când ea a rămas copleșită în scaun, fără să mai fie sigură de nimic, nici măcar de cum o cheamă. Juriul n-a stat pe gânduri și a pronunțat verdictul de nevinovăție, iar mâna fermă și rece a domnului X a strâns mâna naivă a tatălui meu.

După care a venit cea mai nenorocită coincidență. Tata îl conducea pe domnul X pe coridor, când deodată au văzut-o pe Jean Hargreaves singură pe o bancă, așteptând întoarcerea celei mai bune prietene, care ieșise cu zece minute mai devreme să caute un taxi. Tata a încercat să-l întoarcă pe clientul său din drum, dar fără folos, ca și cum ar fi vrut să tragă un câine de vânătoare de lângă o vulpe rănită. Domnul X s-a smuls din mâinile lui și a pășit țațoș pe coridorul tăcut, pocnind arogant din călcâie, și, în clipa când a trecut pe lângă ea, nici nu a țipat, nici nu și-a dat drumul la gură, dar s-a întors spre Jean Hargreaves și i-a șoptit ceva, apoi i-a făcut cu ochiul, iar în acel moment tata a înțeles. Nancy spunea că s-a oprit și s-a sprijinit de perete; încerca parcă să iasă din propria piele, lucru pe care de atunci l-a încercat în zadar tot restul vieții.

Două săptămâni mai târziu, Jean Hargreaves s-a sinucis și, în timpul cât ea a căzut douăzeci de etaje, tata și-a pierdut credința în orice; dar mai ales în sine.

Tata a îngenuncheat pe asfalt, în timp ce mașinile treceau într-o parte și-n alta. Zumzetul ușor al traficului făcea concurență trecutului său. Vânticelul blând de iunie îi umfla cămașa și îi usca pielea jilavă – o senzație ilicită, bine-venită în experiența sa de viață. Mama l-a mângâiat pe păr.

– Te iubesc, i-a spus ea, dar tata n-a putut s-o privească. Era ultimul capitol al căderii lui, clipa când paharul i se golise de tot, iar deșertăciunea lui aștepta doar alegerile ce aveau să vină.

Iunie se apropia leneș de sfârșit. Soarele, înalt de o sulică, dogorea și avea să ardă încă patru ceasuri, iar eu tare îmi doream să-mi fi luat cu mine pălăria albă de crichet pe care mi-o dăruise Charlie cu o lună în urmă. Știam că întârziaseam și alergam pe stradă gâfâind. Simțeam cum sudoarea mi se prelinge pe șira spinării și încercam să mi-o imaginez răcoroasă, nu fierbinte și lipicioasă. Am băgat mâna în buzunar și am redus la tăcere monedele care zornăiau și care urmau să fie schimbate cât de curând pe o înghețată sau două.

Tocmai venisem de la Jenny Penny, pe care o însoțisem acasă fiindcă se împiedicase în pauză în curtea școlii și-și prinsese părul într-un gard. Un smoc gros îi atârna ca lâna de oaie, și ea țipase de durere. Era convinsă că rămăsese cheală, dar îi spusese că mai avea mult păr de smuls înainte să poată folosi un asemenea adjectiv, iar asta o liniștise preț de zece minute, până când se prăbușise urlând în brațele mamei sale.

Am cotit și am alergat spre stația de autobuz, unde mă aștepta fratele meu, uitându-se nerăbdător la ceas.

– Ai întârziat.

– Știu. Dar Jenny Penny era să *moară*, m-am dezvinovățit eu.

– Vine autobuzul, a spus el, complet dezinteresat de viața mea și făcând semn să oprească autobuzului cu numărul 179, care venea pufăind.

Ne-am dus la etaj. Eu voiam să mă așez în față, iar el în spate, așa că am stat despărțiți până am ajuns la intersecția Charlie Brown, unde mi-am recunoscut înfrângerea și m-am dus în spate, printre scaunele pătate și chiștoacele de țigări care deveniseră fantezia vieții oricărui elev. „Andy și Lisa“, „George e un porc“, „Mike coiosu“. Lectura a fost scurtă și la obiect și m-am întrebat cine erau George, Mike și Lisa și dacă Andy încă o mai plăcea.

M-am ridicat și m-am întors cu fața spre felia de fereastră deschisă. Aerul era încremenit și sufocant. Nu mă simțeam în largul meu. Fratele meu își rodea iarăși unghiile. Încetase pentru scurtă vreme, în perioada lui de fericire, dar acum se reapucase. Era un tic pe care ar fi trebuit să-l depășească, dar la care recurgea mereu, fie de nervi, fie ca să se consoleze, și asta îl făcea să pară inutil de tânăr. Nu-l mai văzuse pe Charlie de o săptămână. Charlie își luase o pauză de la școală, deși nu era bolnav, însă nu putea vorbi despre asta și avea să-i povestească totul mai târziu. Iar acum era *mai târziu*, și mie îmi părea rău pentru fratele meu, dar încă nu știam de ce.

Când am coborât din autobuz, tocmai se stârnise o adiere, și asta ne-a mai dat speranțe. Am răs în timp ce străbăteam străzile mărginite de copaci, cu bâzâitul grav al aparatelor de tuns iarba și al aspersoarelor care ne stropeau cu apă pe noi, trecătorii. Și atunci am văzut-o: uriașa furgonetă pentru mutări parcată în fața casei. Am încetinit amândoi pasul, amânând adevărul, iar eu l-am întrebat pe fratele meu cât e ceasul, încercând să-l înveslesc, dar el nici nu mă băga în seamă, și am înțeles de ce. Soarele era dogoritor, enervant. La fel și eu.

Am stat și ne-am uitat cum obiectele familiare erau încărcate în furgonetă; micul televizor argintiu din camera lui Charlie, schiurile lui, uriașul șifonier despre care el spunea că e din mahon și că fusese adus tocmai din Franța. Fratele meu m-a luat de mână.

– Poate că se mută mai aproape de noi, a spus el, cu un zâmbet forțat. Eu nu puteam să scot nici

un cuvânt.

Deodată, Charlie a ieșit din casă și a fugit spre noi, exuberant ca întotdeauna.

– Plecăm! a spus el entuziasmat.

– Cum adică? a întrebat fratele meu.

– Merg cu tata în Dubai. M-am înscris deja la școală acolo, a spus el, uitându-se mai mult la mine decât la Joe.

N-am spus nimic.

– A semnat un contract nou, într-o țară nouă; n-avem de ales.

– Puteai să vii să stai cu noi, m-am oferit eu.

– Când plecați? a întrebat fratele meu, scoțându-și într-un sfârșit degetele din gură.

– Măine, a răspuns Charlie.

– Cam repede, am spus și am simțit că mi se strânge stomacul.

– Nu chiar. Știu de câteva săptămâni.

– De ce nu mi-ai spus? a întrebat încet fratele meu.

– Nu mi s-a părut important.

– O să-mi fie dor de tine, a spus fratele meu.

– Da..., a făcut Charlie, ferindu-și privirea. E foarte cald acolo, a adăugat el.

– Și aici e foarte cald, a spus fratele meu.

– O să avem servitori, a spus Charlie.

– Pentru ce? am întrebat.

– Aș putea să vin cu tine, a spus fratele meu, și Charlie a izbucnit în râs.

Doi bărbați au trecut prin fața noastră, cărând un fotoliu mare de piele, pe care l-au trântit zgomotos în spatele furgonetei, lângă un ghiveci argintiu.

– De ce-ai râs de mine? a întrebat fratele meu.

– Chiar ar putea să meargă cu tine, am spus, luându-l de mână pe fratele meu, dacă ai vrea și tu.

Ar fi suficient un telefon.

– O să-l întreb pe tata și poate că într-o zi o să vii în vizită. Ce zici? a propus Charlie, încrucișându-și brațele la piept.

– Du-te dracului! a spus fratele meu. Mai bine mort.

Apoi s-a răsucit iute pe călcâie și a plecat.

Am străbătut strada cu pași mari, într-un ritm prea rapid pentru căldura fremătătoare, și nu-mi dădeam seama dacă pe obrajii fratelui meu se prelingeau broboane de sudoare sau altceva, dar în scurt timp mi-a luat-o mult înaintea, și picioarele mele obosite au refuzat să mai lupte. Am încetinit ritmul și m-am așezat pe un gard de piatră umed, stropit din când în când de un fur-tun tremurător. Mă așteptam să aud un ciocănit în fereastră, să văd un braț furios făcându-mi semn să plec de pe gardul acela, proprietate particulară, dar nu s-a întâmplat nimic; i-am auzit pașii alergând spre mine, dar n-am ridicat privirea fiindcă nu-mi păsa, fiindcă îl uram și uram faptul că ne părăsea. S-a așezat lângă mine.

– Ce vrei? l-am întrebat.

– Nu știu, a spus Charlie.

– Atunci pleacă! am spus. Ești un prost un prost un prost un prost!

– Elly, haide...

– Prostule!

– Voiam doar să-mi iau la revedere cum trebuie, atâta tot, a spus el, dar eu m-am întors și i-am dat un pumn cu toată forța.

– La revedere! am spus.

– Au, la naiba, Elly! Ce te-a apucat? a strigat el, masându-și umărul.

– Dacă nu știi, atunci ești mai prost decât pari, am zis și l-am lovit din nou cu sete, în același loc.

– De ce-mi faci asta?

– Fiindcă n-ar fi trebuit să te porți așa cu el.

– Trebuia să am grijă, a explicat el. Tata e de vină. Mă supraveghează, se poartă ciudat. Spune-i, te rog! Spune-i... ceva drăguț.

– Du-te naibii și spune-i singur! i-am tăiat-o și am început să urc dealul, simțindu-mă deodată revigorată, puternică, schimbată.

Dacă părinții mei s-ar fi oprit o singură, neprețuită, clipă, dacă ar fi stat locului, ascultând în tăcere, ar fi auzit zgomotul făcut de inima fratelui meu, care se rupea în două. Dar ei nu auzeau decât valurile și trilurile păsărelelor din Cornwall, care aveau să umple viețile lor și pe ale noastre. A rămas în sarcina mea și a lui Nancy să peticim inima sfâșiată a fratelui meu, să-i reînviem spiritul vătămat și să-i dezlipim chipul palid, pătat de lacrimi, de perna udă și să dăm sens unei lumi care lui nu-i dăduse nici unul: iubea, dar nu era iubit. Nici măcar Nancy n-avea vorbe de alin sau explicații. Era ceva ce făcea parte din viață, și ea regreta că experiența aceasta îl lovise atât de tânăr.

După începerea sumbrei vacanțe de vară am rămas amândoi la ea, în casa din Charterhouse Square, și Nancy ne-a ținut în permanență ocupați cu vizite la muzee și galerii de artă, cu turul cafenelelor, și, treptat, lipsa de interes a fratelui meu față de orice, în afara propriei inimi rănite, a început să pălească, și el a ieșit treptat la suprafață, holbându-se în lumina soarelui de iulie, alegând să dea vieții încă o șansă.

– Tu când ți-ai dat seama? a întrebat-o pe Nancy în timp ce ne plimbam de-a lungul Tamisei, îndreptându-ne spre complexul South Bank, la un film alb-negru vechi.

– Cred că eram puțin mai mare decât tine. Poate șaisprezece ani? Nu sunt sigură. Am știut devreme ce nu voiam, și am avut parte din plin de ceea ce nu voiam, așa că alegerea mea a fost ușoară.

– Și totuși, nu-i ușor, nu? a întrebat el. E nașpa. Să te ascunzi și toată aiureala asta...

– Atunci n-o face. Nu te ascunde!

– Uneori mi-aș dori să fiu ca toată lumea, a spus el, iar Nancy s-a oprit în fața lui și a râs.

– Ba nu-ți dorești! Nu ți-ar plăcea deloc să fii ca toată lumea. Nu te amăgi singur, dragule – a fi gay e salvarea ta, și știi asta foarte bine.

– Aiurea! a spus el, încercând să-și ascundă un zâmbet. A scos o gumă de mestecat și s-a uitat la bărbatul cu păr negru care a trecut prin fața lui.

– Te-am văzut, am spus, înghiontindu-l cu cotul.

Nu m-a băgat în seamă.

– L-am văzut cum se uita, Nancy. La bărbatul ăla.

– Taci din gură! a spus el și a pășit mai departe, cu mâinile îndesate în jeanșii prea strâmți, din cauza cărora mama îi spusese c-o să ajungă steril.

– Deci, ți-a frânt cineva vreodată inima? a adăugat el dezinvolt.

– O, Doamne, DA! a spus Nancy.

– Lilly Moss, am spus eu, reușind în sfârșit să intervin în conversație. Adică marea ei iubire. Toată lumea cunoaște povestea, Joe. A înșelat-o pe Nancy și a vrut s-o lase lefteră. Dar n-a scăpat basma curată, nu-i așa, Nancy?

– Nu, n-a scăpat, a răspuns ea, deși a fugit cu un colier de diamante destul de scump, dacă îmi amintesc bine.

– N-o să mă mai îndrăgostesc niciodată, a declarat categoric fratele meu, iar Nancy a zâmbit și și-a trecut brațul pe după umerii lui.

– „Niciodată“ e mult timp, Joe. Pe pariu că n-o să rezști.

– Pe pariu că da. Pe cât? a spus el.

– Zece lire.

– Bine, a spus el și și-au strâns mâinile, iar Nancy a mers mai departe, convinsă că bancnota de zece lire va fi într-o bună zi a ei.

– Ne mutăm, a spus tata pe neașteptate într-o dimineață, în timpul unui mic dejun consistent, tipic englezesc. Eu și fratele meu ne-am uitat unul la altul și am continuat să mâncăm. Ușa din spate era deschisă, și arșița de august înnebunea albinele, iar zumzăitul lor îmbătător umplea, din fericire, tăcerea care se așternuse ca urmare a nemiloasei noastre indiferențe.

Tata a părut dezamăgit; se gândise că această declarație incitantă va stârni mai multe emoții și se întreba dacă își cunoștea cu adevărat propriii copii – un gând care avea să-l tulbure de multe ori în anii următori.

– În Cornwall, a spus el entuziast și a ridicat brațele ca și cum tocmai ar fi marcat un gol. Ura! a exclamat el.

Mama s-a îndepărtat de grătar și s-a așezat cu noi la masă.

– Știm că e pe nepregătite, a spus ea. Dar, când am fost noi plecați de Paște, a fost scoasă la vânzare o proprietate, și ne-am dat seama brusc că asta era ceea ce ne doream. Asta visaserăm pentru familia noastră. Așa că am cumpărat-o.

A făcut o pauză, pentru ca absurditatea celor spuse să ne izbească drept în față și să ne trezească la realitate. Dar nu s-a întâmplat nimic. Noi am continuat să mâncăm, năuciți.

– Trebuie doar să aveți încredere în noi, a mai spus ea. (Iarăși cartea aia.)

Fratele meu a împins farfuria la o parte și a spus:

– Foarte bine. Când?

– În două săptămâni, a spus tata, ca și cum și-ar fi cerut iertare.

– Bine, a zis fratele meu, s-a ridicat stângaci de la masă, lăsând neatinse două felii subțiri de bacon, și a luat-o în sus pe scări.

Fratele meu stătea întins pe pat, plesnindu-se cu un elastic peste braț; pe piele i se încrucișau dăre roșii care începuseră să se umfle.

– La ce te gândești? am întrebat din pragul ușii.

– La nimic, a răspuns el.

– Tu vrei să pleci? am întrebat, așezându-mă lângă el.

– De ce nu? Nu-mi pasă de nimeni aici, a zis el și s-a întors spre fereastra deschisă și spre tot ce avea să lase în urmă.

Cerul căpătase o nuanță puternică de cenușiu-violet, mult mai intensă decât dimineață. Atmosfera era tot mai încărcată.

– Și Jenny Penny? l-am întrebat.

– Ce-i cu ea?

– Crezi c-o să poată veni cu noi?

– Tu ce crezi? a spus și s-a întors spre mine, lovin-du-mă cu elasticul peste genunchi.

– Au! am făcut eu. *Nu* era nevoie.

– Bineînțeles că nu poate să vină, Elly. Ea locuiește aici, cu vaca aia tâmpită de maică-sa, a zis și s-a rostogolit pe spate privind spre fereastră.

– Și cum o să-i dau vestea? am spus, simțindu-mă deodată copleșită de o senzație de frică și de greutate.

– Nu știu, a spus el, în timp ce trasa o linie pe geamul burnițat. Ne trebuie o furtună. Să purifice aerul. Asta o să ușureze situația. Și, parcă sub impulsul cuvintelor lui nepăsătoare, primul bubuit al tunetului a răsunat la orizont, alungând păsările speriate și păturile întinse pentru picnic.

Ploaia a început imediat să cadă. Stropi mari – aproape cât măzărichea – au inundat grădinile parcelate, și, în scurt timp, rigolele dădeau pe dinafară, iar șuvoaiele deversate, prăfoase, umpleau cărările, formând bălți în cratere de noroi. Cerul s-a luminat, o furcă, apoi încă una, fulgerul a străpuns orizontul printre plopi. L-am văzut pe domnul Harris dând fuga la sârma de întins rufe, prea târziu ca să-și salveze pantalonii uzi leoarcă. Am coborât în goană scările și am ieșit pe ușa din spate – încă o furcă luminoasă pe cer, duduind ca o mașină de pompieri. Fratele meu a băgat mâna în cușcă și a scos afară iepurele care tremura tot.

– Fir-ar, era și vremea! a spus dumnezeu în timp ce-l strângeam la piept. Puteam să mor aici.

– Îmi pare rău, am zis eu. Pe bune.

– De ce-ți pare rău? a strigat fratele meu.

Trei case mai încolo, câinii lătrau și copiii dansau și țipau în mijlocul furtunii, râzând și topăind prin ploaie, veseli și temători deopotrivă. Tunetul bubuia, zguduind pământul. Domnul Fisk, care avea casa mai în spate, a dat fuga să fixeze o prelată, ale cărei margini obraznice se umflau în bătaia vântului, vrând să-și ia zborul. Iar noi stăteam în mijlocul grădinii noastre, neadăpostiți, neapărați, și priveam în jur la turbulența vieților din spatele nostru, de alături de noi, viețile cartierului, și asta ne-a scuturat din apatie până au revăzut cum fusese viața noastră acolo. Iată sania pe care ne-o făcuse tata, cea cu care mergeam la școală și care stârnea invidia tuturor copiilor; iată fantomele leagănelor și ale toboganelor care ne ținuseră și ne scăpaseră, și sunetul lacrimilor noastre. Și am văzut din nou partidele de crichet și de fotbal care tociseră aproape de tot iarba de pe pajiștea din spatele casei. Ne-am amintit de corturile pe care le înălțaserăm și de nopțile petrecute în ele; țări imaginare, în care noi eram exploratori. Aveam dintr-odată atâtea lucruri de la care trebuia să ne luăm rămas-bun. Și, în timp ce furtuna se domolea și prima rază de soare oprea ploaia în colțul nostru de lume, am văzut-o. Cu chipul plouat, privind peste gard. Fără să zâmbească. De parcă ar fi știut.

– Du-te la ea, a spus dumnezeu.

– De ce? a întrebat, dând la o parte prosopul cu care se ștersese pe față. Ceasul ticăia zgomotos în tăcerea de plumb. A privit jalnic în gol peste masa din bucătărie, iar eu mi-am dorit din suflet ca fratele meu să se întoarcă, redând acestei scene neliniștitoare trăsături recognoscibile. Scaunul pe care stăteam părea tare. Sucul de portocale, prea dulce. Ne simțiserăm în largul nostru, acum eram stinghere. Nimic nu mai era la fel.

– De ce? a repetat ea, și în aceeași clipă lacrimile i-au izvorât din ochi. De ce? De ce? De ce? De ce? De ce?

N-aveam un răspuns.

– Din cauza mea?

Am simțit că mi se pune un nod în gât.

– Sigur că nu. Mama și tata au spus că așa trebuie.

– Unde plecați? a întrebat, apucând iepurele atât de strâns, încât acesta a început să se zbată.

– În Cornwall.

– E ca și cum ai muri, a conchis ea și i-a dat drumul lui dumnezeu pe podea.

– La naiba! a spus el și s-a refugiat sub o cutie.

Jenny s-a prăbușit în față, cu coatele pe genunchi.

– Cum rămâne cu Atlantida? a întrebat ea. Și cu toate lucrurile pe care voiam să le facem?

– Ar putea să fie în Cornwall, am spus eu. Poate o găsim acolo.

– N-are cum să fie în Cornwall, a protestat ea.

– De ce?

– De-aia. Trebuie să fie un loc *al nostru*. Nu înțelegi? Nu ceva care aparține altcuiva. Și a început să bată din picior, cuprinsă de furie – o furie pe care fratele meu o simțise adesea când se juca cu ea. Era un exces de energie născut din pericol, o energie care putea transforma pe neașteptate jocul în război.

– Nu mă părăsi, Elly! m-a implorat ea. Te rog, nu pleca! Nu știi ce-o să se întâmple.

Dar ce puteam să-i spun? Am întins mâna. Gest prostesc și dramatic.

– Te iubesc cu adevărat, am spus stângace.

Jalnic.

– Ba nu! a țipat ea. Ești la fel ca toți ceilalți!

Apoi s-a ridicat și a fugit.

Am urmat-o până la gardul din spate, strigând-o pe nume, rugând-o să se oprească, implorând-o, dar în zadar. Oblonul fusese tras. Avea să trăiască în spatele lui până la plecarea mea.

N-am cerut să vedem fotografii, n-am întrebat nimic despre sat sau despre viața pe care urma s-o ducem, nici măcar despre școlile la care urma să mergem; am avut încredere în părinții noștri exact așa cum ne ceruseră ei și le-am permis să ne conducă orbește într-un loc necunoscut, spre un viitor necunoscut. Am stat în pragul camerei mele și am privit în jur, tristă, și totuși ciudat de detașată; le-am pus în geanta mea preferată pe Orinoco, mușunachele meu Womble²¹, peria de păr și câteva fotografii, cutia cu brizbizuri lipsite de valoare, dar bogate în amintiri. Am pus și costumul de baie, și ochelarii de soare, dar nu și șlapii, căci aveam de gând să-mi cumpăr alții de la un magazin de pe malul mării. Mi-am dat seama că eram bucuroasă să renunț la restul. Faptul că la vârsta de nouă ani și opt luni un copil trebuia să întâmpine cu brațele deschise șansa de a o lua de la capăt nu mi s-a părut chiar neobișnuit la momentul respectiv. M-am așezat pe pat, cu un prosop de plajă în jurul umerilor. Împachetasem și eram gata de plecare; cu numai douăsprezece zile și trei ore mai devreme. Am închis ochii și am auzit chemarea pescărușilor.

Firma de mutări s-a ocupat de tot, ne-a împachetat viața cu profesionalismul minimului deranj. Am aruncat o privire în interiorul camionului chiar înainte să tragă în jos ușile rulante și m-am gândit că nu cumpăraserăm prea multe obiecte de-a lungul anilor; lucrurile noastre erau puține și funcționale, aproape deplorabile. Nu era nici un pian de manipulat; nici un tablou care să împodobească pereții și nici covoare groase care să încălzească podelele, atât de reci și de aspre sub picioarele goale. Nu erau nici lămpi cu picior care să arunce umbre în colțuri, nici cufere victoriene de lemn, mari, care să adăpostească cearșafurile și săculețele cu levănțică și care ne-ar fi ferit așternuturile de umezeală în lunile de iarnă. Nu, lucrurile astea nu erau încă ale noastre; dar aveau să ne împodobească viața în viitor.

– Cinci minute, Elly, a spus tata când s-a desprins de strângerile de mână, de urările de bine și de tachinările care însoțeau vorbele de adio. L-am pus pe Dumnezeu în cutia lui de pe bancheta din spate

și, înainte să-l acopăr cu o păturică, a ridicat privirea și a zis:

- Lasă ceva aici. Trebuie să lași ceva aici, Elly.
- Dar ce? am întrebat.
- Ceva.

L-am luat pe fratele meu și am fugit înapoi prin casa goală, cu pași zgomotoși, răsunând straniu pe pardoseala goală. M-am oprit și am privit în jur. Cât de ușor era să nu mai exiști! Să pleci pur și simplu și să lași în urmă doar *asta*; asta care era casa mea.

- Vino! a strigat fratele meu, și am alergat după el.

A închis capacul cutiei mici și roșii de biscuiți și a îngropat-o sub gardul de stîngii din spate, umbrat de zid. A acoperit-o apoi cu niște cărămizi, presărînd pe deasupra pămînt și frunze drept camuflaj.

- Crezi c-o s-o găsească cineva într-o zi?
- Nu, niciodată, a spus el. Doar dacă știe unde să caute... Ce-ai pus înăuntru? m-a întrebat.
- Fotografii, am spus eu. Tu?
- Un secret.
- Nu-i corect.

– Nu, a spus și s-a uitat ciudat la mine. Am crezut c-o să mă gîdile sau chiar să-mi dea un ghionț, dar n-a făcut nimic. M-a strîns la pieptul lui și m-am simțit ciudat. Ca și cum și-ar fi luat rămas-bun și de la mine.

Nu mă așteptam să vină să mă conducă – ascunseseam speranța aceea undeva în spate, între prosoape și lenjeria veche –, dar, când am auzit zgomotul inconfundabil al pașilor ei dezordonati, inima mi-a tresărit. Iar când m-a strigat pe nume – aproape c-a țipat –, am alergat în brațele ei.

- Îmi pare rău că am întârziat, a spus Jenny Penny, cu respirația tăiată. Din cauza părului.

Ne-am privit în tăcere, temându-ne să vorbim, ca nu cumva cuvintele să ne rănească.

- Am pantofi noi, a spus într-un final, printre sus-pine înăbușite.

– Sunt foarte frumoși, am zis eu și am luat-o de mână. Erau roșii, cu margarete albe, mici în dreptul degetelor, și chiar îmi plăceau; erau cei mai buni pantofi cu care o văzusem încălțată și i-am spus și ei asta.

- I-am încălțat special ca să ți-i arăt.
- Știu. Mulțumesc! am spus, simțindu-mă deodată nefericită.

– Nu cred c-o să ne mai vedem, a zis ea privindu-mă drept în ochi, cu fața roșie și umflată de plîns.

– Nu-i adevărat, am protestat eu, îmbrățișînd-o și adulmecînd parfumul atît de familiar de chipsuri din părul ei. Suntem legate, am spus. Legate *inextricabil*. (Asta-mi spusese fratele meu despre noi în ajun.)

Și aveam dreptate. Urma să ne mai vedem, dar o singură dată – cel puțin în copilărie –, înainte ca viețile noastre să se despartă precum un râu ce se separă în două brațe, săpînd fiecare pămînturi noi. Dar eu nu știam asta în timp ce-i făceam cu mâna din mașină și strigam: „Ne vedem curînd, o să-mi fie dor de tine!“, nu știam asta în timp ce strigam: „Ești cea mai bună prietenă a mea! Să-mi scrii!“, nici nu-mi trecea prin cap în timp ce priveam înapoi, la ea și la strada noastră, cum se îndepărtează ca lumina dintr-un tunel, pînă în clipa când am luat curba, iar ea și strada au dispărut. Am simțit atunci

cum plămânii mi se golesc de aer, ca și când viața mi-ar fi părăsit trupul.

[21](#) Jucărie reprezentând unul dintre animalele imaginate în 1968 de autoarea de cărți pentru copii Elisabeth Beresford și care au devenit extrem de populare în Marea Britanie în anii 1970 (n.tr.)

Copacii ne-au înconjurat imediat ce am ieșit de pe drumul principal, părăsind traficul aglomerat de weekend pentru circulația lejeră de pe drumurile provinciale. Am urmat șoseaua cu o singură bandă spre râu, cotind brusc ba la stânga, ba la dreapta, urmărind indicatoarele grosolane pe care scria *Trehaven*.

În acea după-amiază târzie, soarele nu-și pierduse tăria și se răsfrângea pe frunzele de pe crengile ieșite în afară, care pâlpâiau ca niște oglinzi sparte pe fața mea. Am inspirat aerul nou. Era umed; umed și cald, iar din când în când aveam impresia că simt mirosul mării, și chiar îl simțeam, fiindcă apele mareice care alimentau micul râu de lângă drum reveniseră.

– Aproape am ajuns, i-am șoptit fratelui meu în timp ce mă lăsam pe banchetă și, pentru prima oară în cele șase ore de drum, s-a ridicat în capul oaselor, vădit interesat.

A început să-și roadă unghiile.

– E în regulă, i-am spus, iar el mi-a zâmbit și și-a luat mâna de la gură, concentrându-se asupra lumii verzi de afară.

L-am scos pe dumnezeu din cutia lui și i-am arătat noul său cămin.

– O să fii în siguranță aici, mi-a șoptit el.

*

Drumul s-a mai netezit, și, după un viraj brusc la dreapta, suprafața asfaltată a dispărut; în scurt timp, mașina hurducăia incomod peste bolovani, pietriș și pământ bătătorit. Ne-am oprit în fața unei porți din lemn scorjit. Pe stâlpul din stânga era cioplit TREHAVEN. Curbele și muchiile porții fuseseră invadate de mușchi, iar verdele aprins al literelor ieșea în evidență pe fundalul întunecat și umed al lemnului. Tata a oprit motorul. Mi-am ținut răsuflarea, ca să nu stingheresc sunetele păsărilor și ale viețuitoarelor pădurii; încă eram un observator, nu un participant.

– Am ajuns, a spus tata. Noul nostru cămin. Trehaven.

Mai întâi am văzut camionul firmei de relocare și luminișul, apoi, într-un final, ne-a apărut în fața ochilor casa: mare, pătrătoasă și alburie în lumina soarelui, singuratică, cu excepția unei mici dependințe în paragină, ascunsă în umbră, mai pe o parte. Un copac mic ocupase de unul singur spațiul neglijat dintre casă și anexă, înălțându-și ramurile spre cer.

Am coborât din mașină și m-am întins, simțindu-mă mică de tot în umbra casei noastre. Era o casă pentru oameni bogați și, în timp ce stăteam acolo, admirându-i grația și maiestuozitatea, mi-am amintit brusc că și noi eram.

I-am pus lesa lui dumnezeu și am alergat pe pajiște cu el, spre râu, dibuind grijuliu cu piciorul scândurile fragile ale debarcaderului. Erau putrede – neîngrijite și roase de ani întregi de sare și umezeală. Legată de funie era o barcă, găurită și pe jumătate scufundată, dar agățându-se de căminul ei ca un bătrân care n-are unde să se ducă.

– Ce părere ai? m-a întrebat fratele meu, apărând deodată în spatele meu.

Am tresărit și m-am întors rapid spre el, fiindcă aici era tărâmul spiritelor, al spiridușilor și al altor ființe cu pasul prea ușor pentru a fi auzit.

– Uite! am spus și am arătat spre râu. Un pește!

Fratele meu s-a întins cât era de lung pe ponton și și-a băgat ușor mâinile în apa rece. Peștele a țâșnit într-o parte. M-am uitat la el cum se privește în oglinda apei, urmărind unduirea propriei reflexii în timp ce apele se umflau treptat în jurul degetelor lui. L-am auzit oftând adânc. Un sunet melancolic.

– Câți ani am? m-a întrebat.

– Cincisprezece, am spus. Ești încă mic.

Un pescăruș a trecut în zbor deasupra noastră și a aterizat pe malul opus. Era primul pe care-l vedeam în viața mea.

Era întâi mai, și aerul dimineții se străduia din răputeri să-mi alunge tristețea. Vântul adia proaspăt printre copaci, cu totul altfel decât în urmă cu opt luni, când pădurea era încremenită și stătută, împresurându-ne casa ca niște nori grei de furtună ce refuzau să se rupă.

Zeci de ani, casa fusese ferită de lumină și, în scurt timp, umezeala ei a început să se cuibărească în hainele, în paturile și în oasele noastre, iar într-o zi, la prânz, după cinci săptămâni de la sosirea noastră, mama, exasperată, a emis un ultimatum: fie mutăm casa, fie mutăm pădurea, și, într-un moment rar de fermitate, tata a plecat și a cumpărat un topor.

Arăta stângaci și sinistru pe lângă trupul lui delicat, dar tata a cedat chemării lui fervente și a plecat singur în pădure, refuzând orice mână de ajutor și orice ferăstrău electric mai practic. Era sarcina lui, a spus, și avea s-o îndeplinească singur. Penitența, mi-a amintit fratele meu, era locul marilor singurătăți.

Pe măsură ce stejarii se împutinau, luminișul a crescut și s-a îndepărtat de casă, luând cu el și musculițele și țânțarii, iar razele soarelui au început să ne bată tot mai devreme în geam și lumina să străbată frunzișul acela odată bogat, până când un lăstar nou a răsărit, poate o floare – un clopoțel? –, dar ceva rar, nemaivăzut de noi până atunci. În curând, trunchiurile căzute la pământ s-au transformat în scânduri, devenind apoi rafturile pe care se odihneau cărțile noastre, masa care găzduia dezbaterile în familie și pontonul la care era ancorată barca-surpriză, primită cadou de mine și de fratele meu cu ocazia acelui prim Crăciun.

Mă uitam din spatele zidului de piatră cum autobuzul școlii se desprinde de marginea drumului pentru a doua oară în săptămâna aceea. Părinții mei nu știau că nu mă suisem în el și n-aveau să afle, decât oricum mult mai târziu, când aveau să ridice privirea din praful și haosul renovării. Aveau să comenteze, desigur – ca întotdeauna –, dar nu-mi păsa. Asta avea să se întâmple peste multă vreme, și ziua era deocamdată a mea.

M-am afundat în pădure, unde copacii bătrâni se aplecau unii spre alții formând un fel de cupolă și unde energia acumulată dedesubt încărcă aerul cu puterea a mii de rugăciuni. Luni la rând mă învățisem pe lângă toate grupurile, râzând la glume care nu mi se păreau niciodată amuzante, încruntându-mă la probleme care nu mi se păreau niciodată insurmontabile, pentru ca aceleași grupuri exclusiviste să-mi întoarcă spatele dincolo de porțile împopoțonate ale școlii. „Dă-i dracului“, spunea fratele meu, dar pe mine nu mă lăsa inima. Voiam ca oamenii să mă placă. Dar eram o străină. Și ei n-aveau nevoie de străini.

M-am așezat pe scaunul construit de tata special pentru mine când împlinisem zece ani și mi-am ațintit privirea asupra țesăturii dense de ramuri și frunze care ascundea cerul. Stătusem acolo odată în timpul unei furtuni și mă întorsesem acasă uscată. Am scos scrisoarea din ghiozdan și m-am uitat la scrisul familiar. Ea era stângace, și o dâră de cerneală îi urma cuvintele pe plic. Vedeam cum cerneala se întinde de pe degetul ei mic spre palmă, de unde ajunge pe frunte, în clipele de șovăială și de nesiguranță. Dar acele clipe trebuiau să fie puține acum, căci avea un prieten și tocmai despre asta îmi scria.

Prezența lui neașteptată ștersese orice referire la Atlantida sau la Crăciunul pe care ea tocmai îl petrecuse cu noi – acel prim Crăciun de neuitat de la Trehaven –, iar numele meu și prietenia noastră

odinioară veșnică dispăruseră de pe pagină ca să-i facă loc lui Gordon Grumley, un băiat nou-venit din Gants Hill. Era iubire, spunea ea. Am lăsat jos scrisoarea și am repetat zeflemitor cuvântul, ca și cum o astfel de emoție ar fi trebuit s-o ocolească pe Jenny Penny la fel ca și darul unui păr ușor de aranjat. Se întâlniseră la o înmormântare, spunea ea, și *el* o însoțea acum în curtea școlii în fiecare pauză, ca să-l sâcăie pe bărbatul acela care și-o freca prin tufișuri; *el* o conducea la școală și îi împlotea codițele cu răbdarea unui dumnezeu. Faptul că tocmai fusese diagnosticată cu diabet apărea ca o vorbă aruncată în treacăt, chiar în josul paginii. Nu era nici o problemă, spunea ea, dar trebuia să aibă mereu un baton de ciocolată în geantă. Întotdeauna avusese, am vrut să-i spun.

– Azi n-ai școală?

Glasul a răsunat printre copaci.

– Nancy! M-ai speriat, am spus, cu o nuanță de reproș în glas.

– Scuze, a zis ea, așezându-se lângă mine.

– Nu merg la școală marțea.

– Serios? a făcut ea, împingând cu piciorul ghiozdanul meu burduhănos.

– Jenny Penny are un prieten.

– Serios? Nașpa!

– Îhî, am făcut eu, trăgându-mi un fir din cămașă, care a început imediat să se destrame. Nu cred că-mi mai place de ea.

– De ce? a întrebat Nancy.

Am ridicat din umeri.

– Pur și simplu.

– Ești geloasă?

Am scuturat din cap.

– Îmi vreau prietena înapoi, am spus, și lacrimile îmi ardeau înapoia ochilor. A uitat de mine.

M-am ghemuit pe locul din față până când Nancy a ieșit de pe aleea noastră și a accelerat la drum deschis.

– Nu-i nimeni, a spus ea, iar eu m-am ridicat în scaun și am văzut câmpurile galbene de rapiță din stânga mea, dincolo de care, nevăzută, se întindea marea. Briza îmi biciuia urechile, părul și îmi pătrundea în plămâni. Am cotit la dreapta, pe un drum cu o singură bandă, claxonând la fiecare curbă pentru a ne anunța prezența, deși n-a fost necesar, pentru că nu ne-am întâlnit cu nimeni în afară de o doamnă cu câinele, care s-au lipit amândoi de gardul viu când am trecut pe lângă ei. În curând o să mănânc înghețată și totul o să fie bine; o să mănânc o înghețată și un baton întreg de ciocolată și o să mi se pară că nu sunt atât de rea.

– 'Neața, Nancy, 'neața, Elly! a spus domnul Copsey. Cu ce vă servesc azi?

Domnul Copsey avea un chioșc mic spre faleză. Era deschis tot anul, indiferent de vreme, și odată, când Nancy l-a întrebat de ce ținea deschis, i-a spus că, fără mare, el n-ar fi nimic.

Am stat în locul nostru obișnuit, privind spre plaja stâncoasă. Era reflux, și șiruri de șisturi, alge și pietriș se întindeau haotic de la drum până la buza apei. Am ridicat privirea spre casele de pe stâncă și mi s-a părut ciudat că, în urmă cu trei nopți, acolo se stârnise o furtună violentă, și valurile năvăliseră peste grădini, lăsând în urmă alge și, pe un gazon, un pescăruș mort. Spuma sărată trebuise râcâită de pe geamuri ca să permită din nou neprețuita vedere la mare.

Întâmpinaserăm asaltul acela așa cum întâmpinaserăm aproape toate lucrurile neașteptate din acel an, cu ușile fixate în șuruburi și obloanele trase. Pe măsură ce vântul urca valea, aducea cu el detritusul depus pe fiecare formă de viață pe care o atingea: o duhoare sărată de pești morți și plase jilave, de capete de creveți și urină a pescarilor și un iz de petrol și de frică; un miros copleșitor, care ne strângea nările la fel de eficient ca promoroaca.

„Ăsta-i cel mai afurisit vânt pe care l-am văzut vreodată“, spusese mama, iar tata fusese de acord și adăugase cu grijă mirosul unui pârț voluptuos.

– Așteaptă-mă, Nancy! am strigat-o, alergând după ea și împiedicându-mă pe plaja stâncoasă. Ducea o trusă veche de scule, care se lovea zgomotos de pietre. Nu știam de ce o luase și așa fi putut s-o întreb, dar, de fapt, preferam să aștept, fiindcă Nancy era plină de surprize, și aceasta se dovedea a fi o zi a surprizelor. S-a oprit la umbra celei mai îndepărtate stânci și a lăsat jos trusa. A scos un ciocan și o daltă și a cercetat cu luare-aminte zona înconjurătoare, căutând bucăți groase de șisturi negre, de mărimea unei farfurii. Am ajutat-o și, în scurt timp, adunaserăm deja o grămadă, stivuite lângă noi ca niște clătite. S-a așezat pe pământ și a luat primul șist, punându-l de-a curmezișul între picioare.

– Așa, a spus în timp ce potrivea cu atenție daltă pe cantul șistului.

Două ciocănituri puternice și șistul s-a spart imediat în două, desfăcându-se la mijloc ca o carte.

– Nimic, a spus ea.

– Dar ce cauți? am întrebat-o, entuziasmată.

– O să afli când o să găsim, a spus și a luat un altul, pregătindu-se să-l despice.

Trei ore mai târziu, marea, și odată cu ea dispoziția lui Nancy, a început să se schimbe. În spatele entuziasmului ei fragil se prefigura sentimentul eșecului, și nici măcar o prăjitură cu fructe abia scoasă din cuptor n-ar fi reușit s-o înveselească. În jurul ei erau mormane de șisturi ciobite și de eforturi nerăsplătite, dar, din nefericire, nu și ceea ce căuta. S-a ridicat, gata să se dea bătută.

– Încă una, Nancy, am spus eu, luând-o pe ultima și cea mai mică dintre bucăți. Hai, încă una!

Nimic nu prevestea că aceasta ar fi fost bucata căutată. Ciocanul a căzut cu aceeași forță brută, și daltă a aterizat cu aceeași precizie. Totul a fost la fel, în afară de expresia de pe chipul lui Nancy în timp ce separam plăcile, și ea și-a dat seama că, în cele din urmă, căutarea luase sfârșit. Fiindcă acolo, cuibărită drept în mijloc, era amprenta încolăcită a unei creaturi din alte timpuri, veche aproape de când lumea. Am icnit; mi-am trecut degetul de mai multe ori peste spirala crestată, apoi am strâns-o la piept.

– Nimic nu rămâne uitat prea mult timp, Elly. Câteodată trebuie doar să reamintim lumii că suntem speciali și că suntem încă prezenți.

2 mai 1979

Dragă Jenny,

Mă bucur că ești fericită. Gordon pare de treabă și mă bucur că ai cu cine să te joci. Mi-e dor de tine mai mult ca oricând și nu-mi place la școală. Nu mi-am făcut încă prieteni, dar oricum n-am crezut niciodată că voi avea vreunul ca tine. Am găsit fosila asta pe plajă și m-am gândit să ți-o trimit. Nancy spune că e rară și prețioasă. Iar Nancy are mereu dreptate. Sper să-ți placă. Ai grijă de ea pentru mine.

Cu drag,

Prietena ta cea mai bună, Elly xx

PS. Îmi pare rău că ai diabit.

Părinții noștri nu ne-au împărtășit nici măcar o singură dată planurile lor de a deschide o mică pensiune și nici măcar o dată nu ne-au dezvăluit dorința lor nefirească de a găzdui oameni care în mod normal nu ar fi fost încurajați să împartă viața cu noi. Și totuși, iată-ne privind anunțul color din revistă, dat chiar la momentul potrivit, înainte de începerea sezonului estival.

– Ei bine, ce părere aveți? au întrebat ei.

Cuvinte precum „idilic“, „unic“, „liniștit“ însoțeau fotografia întinsă pe jumătate de pagină și înfățișând preaiubita noastră casă; o casă care ne sleise de puteri aproape un an, cât timp o transformaserăm în spațiul idilic, unic și liniștit care devenise, cu încăpățănare, în cele din urmă.

– Avem nevoie de bani? a întrebat încet fratele meu.

– Nu, sigur că nu, i-a răspuns tata. Nu facem asta pentru bani, ci fiindcă putem și fiindcă o să fie distractiv. O a-ven-tură!

Numai educatorii de la grădiniță despărțeau cuvintele așa, mi-am zis.

– Gândiți-vă ce oameni încântători o să cunoaștem, a spus mama, strângând cu putere pandantivul de cuarț roz de la gât, pe care îl dezgropase la cariera de argilă din St. Austell.

Eu și fratele meu am schimbat o privire și ni i-am imaginat pe doamna și pe domnul Cutărescu privind anunțul și discutând între ei: „Ia uite aici, dragă, pare drăguț. Hai să le facem o vizită și să nu mai plecăm de acolo.“

Am vrut să-l iau de mână pe fratele meu, dar deja își rodea cu poftă unghiile.

Când au sosit primii doi oaspeți, adezivul aplicat în baia camerei lor nici nu apucase să se usuce. Doamna și domnul Catt și-au parcat sedanul nisipiu și au fost întâmpinați de mama, care flutura prin aer sticla de șampanie cu atâta entuziasm, de parcă ar fi fost toporul tatei.

Au făcut un pas înapoi când ea a strigat:

– Bine ați venit! Sunteți primii noștri oaspeți!

După care i-a condus în camera de zi, unde le-a făcut cunoștință cu mine și cu Joe. Eu doar am mormăit ceva și am ridicat mâna, căci conveniserăm mai devreme să mă prefac surdă.

– Alfie! a strigat brusc mama în hol, iar tata a venit în fugă, purtând un șorț roșu, subțire. Putea la fel de bine să apară dezbrăcat, fiindcă disconfortul resimțit de oaspeții noștri ar fi fost același. S-a aplecat spre ei și le-a întins mâna, emițând un „Bunăăă“ prelung.

– Șampanie, dragă? l-a întrebat mama, înmânându-i o cupă imensă.

– Mai încape vorbă? a spus el.

Eu și fratele meu ne-am uitat unul la altul, îngânând zeflemitor cuvintele „mai încape vorbă“ și „bunăăă“.

– Ce ziceți de travestitul ăsta? a spus tata, arătându-le oaspeților o fotografie a lui Margaret Thatcher din ziarul *The Guardian*. Are două luni și încă n-a dat-o nimeni afară.

– De fapt, nouă ni se pare fantastică, a spus doamna Catt pe un ton apăsător, potrivindu-și cu convingere breteaua de la sutien. Face o treabă grozavă.

– Sunt convinsă că aveți dreptate, a spus mama, aruncându-i o privire severă tatei.

– Dacă vă trebuie ceva, nu ezitați să cereți, a completat tata, pregătindu-se să dea pe gât o gură de șampanie Moët luată la preț redus cu ridicata.

– De fapt, nu ne dorim decât o baie, a spus domnul Catt, punând paharul cu șampanie pe măsută, neatins, și frecându-și mâinile, ca și cum ar fi avut deja palmele pline cu săpun.

Părinții mei au înghețat.

– O baie? a repetat tata, pe un ton care sugera că nu era nici măcar sigur ce e aia o baie.

– Da, o baie, a repetat clar și răspicat domnul Catt.

– Corect, a spus tata, trăgând de timp, dar nici măcar el nu putea prelungi acel cuvânt preț de treizeci și cinci de minute, cât i-ar fi trebuit adezivului.

– De fapt, știți ce-ar fi mai bun decât o baie? a sugerat mama, sigură pe ea.

– Un duș? a încercat să ghicească domnul Catt.

– Nu, a răspuns mama. O plimbare prin grădină.

Și i-a dus pe călătorii obosiți până la marginea apei, unde n-au văzut nimic altceva decât reflexiile lor obosite și serbede. Chiar în clipa când adezivul s-a uscat, mama i-a luat de mâini și a strigat cu entuziasm: „E timpul pentru baie!“, iar doamna și domnul Catt s-au uitat stupefiați la ea, imaginându-și deodată cu groază că încearcă să le sugereze să facă baie toți la un loc.

Erau doi oameni inofensivi, care nu voiau să aibă nici o relație cu noi, ci doar una foarte simplă și intimă cu casa noastră. Se trezeau în zori, indiferent de vreme, și luau același mic dejun în fiecare dimineață. Mama nu i-a putut ispiti cu nimic în afară de cereale și un pahar mic cu suc de portocale, iar tata nu i-a putut reține niciodată mai târziu de ora nouă seara. A încercat să propună o seară de film, cu joc de cărți și degustare de vinuri, dar nimic nu i-a scos din simbioza lor confortabilă. Nu erau oaspeții pe care și-i închipuiseră părinții mei; ei își imaginaseră niște clienți care să le fie prieteni – o aspirație mai degrabă naivă și nerealistă, dar de care aveau să se agațe de-a lungul anilor, în entuziasmul lor impermeabil.

– De ce vorbește domnul Catt atât de tare și de rar cu tine, Elly? m-a întrebat mama într-o dimineață, când o ajutam la spălat.

– Crede că sunt surdă.

– Poftim? De ce? a întrebat ea și m-a îmbrățișat, iar eu m-am cuibărit la pieptul ei moale. Oamenii sunt foarte diferiți și minunați, nu crezi, Elly? Să nu uiți asta niciodată! Să nu renunți niciodată la ei!

Nu știam exact la ce se referea, dar am spus că n-o voi face și m-am agățat de hainele ei parfumate cu aviditatea unei molii flămânde. Îmi lipsise.

Eram singuri în ziua aceea. Părinții mei plecaseră la Plymouth, să dea comandă pentru un nou aragaz și ne lăsaseră pe mine și pe fratele meu să facem clopoței de vânt din scoici și bucățele de metal pescuite de pe mal. În dimineața aceea, cerul era acoperit cu un voal albastru neprihănit și părea să hipnotizeze totul în jur cu neclintirea sa, reducând la tăcere sturzii în mijlocul trilurilor.

La început am auzit scârțâitul frânelor, nu bufnitura surdă a impactului, căci el era prea mic. Nu-i nimeriseră capul – roțile, vreau să spun –, și fratele meu îi acoperise trupul cu cămașa lui preferată, cea din denim, pe care i-o adusese Nancy din America. Arăta ca un snop aruncat, zăcând pe marginea drumului; lucruri rătăcite ale celor plecați.

– Îmi pare nespus de rău, a spus domnul Catt, în timp ce cobora din mașină. N-am văzut animalul. „Animalul“, repeta fratele meu. „Animalul.“

L-a învelit pe Dumnezeu și l-a ținut în brațe ca pe un bebeluș, aducându-mi-l mie, care așteptam la

poartă. Era cald încă, dar în locul rotunjimii ferme a trupului său am pipăit ceva apos, ceva lipsit de esență, iar în timp ce-l țineam în brațe, i-am simțit căldura corpului scurgându-i-se din cămașă pe piciorul meu, și, când m-am uitat în jos, picioarele mi-erau pline de sânge.

– Ce pot să fac? a întrebat domnul Catt.

– Ați făcut destule, a spus fratele meu. Achitați și plecați.

– Să plecăm?! a exclamat domnul Catt. Nu crezi că ar trebui să vorbesc mai întâi cu părinții tăi?

– Nu, chiar nu cred, a spus fratele meu, luând toporul tatei. Plecați naibii de-aici! Ești un criminal și de la bun început nu ne-a plăcut de voi, așa că ștergeți-o! Am spus s-o ștergeți! a urlat el și a izbit cu pumnul în mașină.

Am urmărit cu privirea sedanul nisipiu scuișând pietriș în timp ce se îndepărta pe alee, cu viteza blocată undeva între a-ntâia și a patra, până a dispărut după curbă, lăsându-ne să ne plângem pierderea ireparabilă. Fratele meu a aruncat jos toporul. Mâinile îi tremurau.

– Nu suport să-ți facă cineva rău, a spus el și ne-am îndreptat spre șopron, să căutăm o cutie.

A ridicat receptorul la al doilea apel, ca și cum știa că voi suna, ca și cum aștepta lângă telefon; și, înainte să apuc să zic ceva, a exclamat:

– Dumnezeu a murit, așa-i?

N-am întrebat-o niciodată de unde știa – preferam să nu știu unele lucruri –, așa că am răspuns:

– Da, a murit.

Și i-am povestit pe loc cum se întâmplase.

– E sfârșitul unui capitol, Elly.

Asta a fost tot ce a zis, și a avut dreptate. Viața lui însemnase pentru mine mai mult decât orice altceva, iar acum la fel se întâmpla cu moartea lui, care lăsase un gol de neliniște imposibil de umplut. Jenny Penny avea întotdeauna dreptate.

– S-a întors la tine, a spus fratele meu, în timp ce eu stăteam întinsă în pat de-a curmezișul, pe întuneric. Avea puls, *un puls slab miraculos*, după spusele lui, pe care nu-l simțise înainte să așeze iepurele în brațele mele. În clipa aceea, Dumnezeu a deschis ochii și, cu lăbuța, m-a mângâiat pe obraz.

– S-a întors să-și ia rămas-bun.

„Atunci ar fi trebuit să rămână“, mi-am spus de nenumărate ori.

– Ai vrea ca Dumnezeu să fie îngropat într-un cimitir special pentru animale? m-a întrebat mama, cu blândețe, a doua zi.

– De ce? am întrebat.

– Ca să fie cu alte animale, a spus ea.

– De fapt, nu-i plăceau celelalte animale. Vreau să fie incinerat. Vreau să am cenușa lui.

Deși a fost o cerere neobișnuită pentru sfârșitul anilor șaptezeci, mama a întrebat pe la toate cabinetele veterinare din zonă, până când a găsit unul dispus să o facă.

Funeraliile au fost restrânse și intime. Îngrămădiți în jurul cuștii lui goale, fiecare dintre noi a spus ceva frumos. Nancy a scris o poezie intitulată *Tocmai când crezi că totul s-a terminat*, care a fost chiar bună, mai ales ultimele două versuri, pe care le-a citit foarte teatral, ca și cum s-ar fi aflat pe scenă: „Și când tu crezi că nu mă poți vedea, închide ochii și voi fi acolo“. Nancy se pricepea la astfel

de lucruri; știa mereu ce să spună la înmormântări și alte evenimente care-ți marcau existența. Îi făcea pe oameni să se simtă mai bine prin simpla ei prezență. Fusesse la multe înmormântări în anii optzeci, și majoritatea prietenilor ei erau de părere că slujbele n-ar fi avut același farmec fără ea. Își amintea lucruri de care alții uitaseră. Își amintea când Andy Harman o întâlnise pe Nina Simone la Selfridges și se oferise să facă un duet cu ea în Heaven, dacă ea ar fi fost dispusă să-și târască pașii emblematici pe Villiers Street în săptămâna aceea. Își mai amintea că melodia preferată a lui Bob Fraser era *MacArthur Park*, nu *Love to Love You Baby*, așa cum credeau cei mai mulți, și că floarea lui preferată era de fapt laleaua – o floare pe care nici un homosexual respectabil n-ar fi recunoscut că o agreează. „Amintirile“, îmi spunea ea, „indiferent cât de mărunte sau de inconsecvente ar fi, sunt paginile care ne definesc.“

Joe a spus ceva de genul că Dumnezeu a fost mai mult decât un iepure, aproape un Dumnezeu, ceea ce mi-a plăcut, iar tata i-a mulțumit lui Dumnezeu că m-a făcut fericită de-a lungul anilor, la care mama a început să plângă așa cum n-o mai văzusem niciodată. Tata a mai spus după aceea că mama încă își lua rămas-bun de la părinții ei.

Mama a depus cenușa lui Dumnezeu într-o veche cutiuță franțuzească pentru ceai și a sigilat-o bine cu un elastic roșu.

– Unde ai s-o împrăștii, Elly? m-a întrebat.

– Nu știu încă. Într-un loc special.

Și până m-am hotărât, i-am pus cenușa pe măsuța mea de toaletă, alături de peria mea preferată, iar noaptea, după ce camera se cufunda în întunericul liniștitor, vedeam lumini dansând prin aer și știam că era el.

– Aici, a spus fratele meu, oferindu-mi cârma pentru întâia dată.

Locul unde râul se bifurca era chiar în față, și am virat spre stânga, unde râul își croia drum printr-o pădure deasă de stejari pitici, fagi și sicomori și unde am surprins un cârd de gâște canadiene care s-au ridicat grăbite în formație de zbor la vederea noastră.

În curând, râul avea să se îngusteze și să-și facă drum prin papură, printre copacii plecați, încă picurând de alge, și printre lemnele plutitoare rămase de la ultimul flux; era o parte a cursului în care n-aveam încredere, care-mi forța imaginația dincolo de orice limite, ca pe o funie strânsă în jurul unui tachtet, și pe care vedeam rădăcini noduroase, groase, târându-se peste limbile de pământ noroios ca niște arahnide flămânde.

– Minunat, a spus fratele meu. Te descurci foarte bine. Ține-o pe mijloc, lasă barca să caute apa mai adâncă. L-am ascultat, și doar din când în când azeam zgomotul făcut de cala de lemn care se lovea de prund.

Mi-am dus mâna streășină la ochi; lumina soarelui pătrundea în apă, reflectându-se la suprafața ei, aruncând scipiri peste spuma învolburată. Era una dintre ultimele zile de vară, și atât natura, cât și fratele meu se comportau ca atare. El s-a așezat pe băncuța bărcii și și-a tras pe ochi șapca de pescuit.

– Trezește-mă când ajungem, a spus leneș, și cu acel gest unic am simțit cum responsabilitatea pentru întoarcerea în siguranță acasă trece în mâna mea nesigură.

L-am privit cum ațipește. Părea mai mare zilele acelea, mult mai mare decât mine. Se adaptase la peisaj ca și cum ar fi locuit dintotdeauna aici și avea să locuiască mereu; deși anul următor avea să plece, ca să-și termine studiile la Londra, o decizie bruscă, luată dintr-un capriciu.

M-am uitat la ceas; era încă devreme, încă nu ne-ar fi dus lipsa. Făcuserăm cumpărăturile pentru cină, și oaspeții aveau să se întoarcă abia peste câteva ore. Am oprit motorul și am lăsat barca să plutească, dusă de curent, ferindu-mi capul de crengile atârânde, care se înclinau în unghiuri periculoase. Am auzit măcăitul vag al rațelor care pălăvrăgeau pe malurile pline de bălării din față.

– Totul e în regulă? a întrebat fratele meu, fără să-și ia șapca de pe față.

– Da, am răspuns și am ridicat o vâslă mică drept măsură de precauție împotriva bancurilor de nisip ridicate, care se iviseră deodată din apă ca spinările unor foci.

Un șoricar s-a înălțat în zbor, purtat de curentul cald de deasupra. L-am urmărit cum plutește pe fundalul unor tufe roz-purpurii, până s-a lăsat în picaj pe o coama unui deal și a ieșit apoi din nou la vedere, strângând între gheare un șoarece de câmp îngrozit.

Un chefal cenușiu flanca barca, în căutare de tovarășie. Era mare – cam un kilogram jumătate sau două –, asemănător cu cel prins de fratele meu în prima toamnă după venirea noastră.

Fusese absolut încântat să îl curețe de mațe; îl crestase cu precizie pe sub branhiile, de-a lungul burții, și în scurt timp măruntaiele îi pluteau pe apă, de unde fuseseră apoi culese de un bățan răbdător. Fratele meu îmi pusese în palmă un mic glob ocular translucid.

– E ochiul lui, spusese. Încă vede, chiar și după moarte.

– Taci! zisesem eu și-l azvârlisem în apă.

El râsesse și părea atât de fericit, cum nu-l mai văzusem de săptămâni bune. Făcuserăm focul lângă debarcader și îl gătiserăm, iar eu îi spuseseam că, dacă am naufragia, ne-am descurca bine singuri și nu

am avea nevoie de nimeni altcineva. El zâmbise, dar în privirea lui se citea că va avea mereu nevoie de altcineva. Oricât de independent ar fi fost, tot n-ar fi putut alunga dorul pe care-l simțea încă față de persoana aceea despre care nu mai vorbeam; persoana aceea care-l demontase parcă, lăsându-l cu o piesă lipsă, pe care nici unul dintre noi nu reușea s-o găsească.

Am împins barca pe sub crengi, și am văzut chiar în față goldanii încărcăți de fructe. În curând aveam să fac gem împreună cu mama. Îmi plăcea să fac gem. Schimbam manualele școlare pe ceva practic.

– Joe, am spus fără să gândesc, lui Charlie i-ar fi plăcut astea, nu?

– Du-te naibii, Elly! a spus el, ridicându-se brusc în capul oaselor, iar eu m-am tras înapoi în fața vorbelor lui tăioase.

Mi-am pierdut echilibrul și am căzut pe o margine a bărcii, ratând la mustață furchetul și o lovitură mai dură. Durerea mi-a străpuns umărul și am dus mâna la braț; l-am masat bine și mi-am înăbușit lacrimile care mă sufocau. Voiam să se uite la mine, să mă ajute, dar el nu s-a întors; a mijit ochii uitându-se la soare, ca și cum orbirea era preferabilă vederii chipului meu trădător. Necârmită, barca a plutit fără țință și, nu după mult timp, s-a înfundat într-un banc de prundiș.

– Vezi ce-ai făcut? s-a răstit la mine.

– Îmi pare rău, am spus eu, masându-mi brațul.

– Ești o tâmpită.

Era o aberație să spui că timpul îl vindecase; îi îngăduise pur și simplu să-și ascundă și să-și îndosarieze experiența sub eticheta simplă de „Eu și El“.

Am așteptat în tăcere să revină fluxul și, în timp ce-mi masam vânătaia de la cot, am jurat să nu-i mai pomenesc niciodată numele. Pentru mine, era mort. Și a dispărut încă o dată din viețile noastre, iar noi ne-am cufundat din nou în amnezia noastră convenabilă, până în acea noapte ciudată din decembrie, când a revenit pe neașteptate. Și când numele lui a fost menționat pe neașteptate. Dar nu de noi.

Mirosul proaspăt de chiciură m-a trezit din somn și m-am ridicat imediat ca să blochez fereastra. Am privit afară, la peisajul lăptos – era perfect, tăcut, de o stranie neprihănire, tulburat doar de urmele pașilor împleticiți ai unui cintezoii singuratic, aflat în căutarea unei forme de viață. Iarna își intrase în drepturi, exact în dimineața aceea, luând prin surprindere valea adormită. Totul părea să se miște cu încetinitorul. Gândurile, gesturile. Până și respirația. Asta până când țipetele frenetice care-mi rosteau numele au tăiat albul ca un ferăstrău ce despică o foaie de oțel, propulsându-mă jos, cu pasul iute al fricii. Televizorul era pornit:

„Băiatul de șaisprezece ani se numea Charlie Hunter, ne informează sursele noastre“, a spus prezentatorul de știri. „A fost răpit în jurul orei zece seara, când câțiva bărbați mascați au pătruns prin efracție într-o reședință presupusă, sigură de la periferia Beirutului. La momentul respectiv se afla împreună cu tatăl lui, director la o companie petrolieră americană din Dubai, în vizită la niște prieteni. La fața locului a fost lăsat un bilet cu un preț de răscumpărare, deși existența lui n-a fost confirmată. Nici o grupare nu a revendicat răpirea și deocamdată nu se știe dacă solicitările sunt de natură politică sau financiară. Vă vom ține la curent cu desfășurarea evenimentelor.“

Scena s-a schimbat deodată, și un reporter a început să vorbească despre prețurile la carburant. Tata a dat sonorul mai încet, până când camera s-a cufundat în tăcere și imaginile au dansat pe

chipurile noastre.

– Doamne, Dumnezeu! a exclamat Nancy.

– Nu pot să cred, a spus mama. Charlie? Charlie al nostru?

– Charlie, atacantul nostru? a întrebat tata.

– Charlie al lui *Joe*, am precizat eu încurajator, dar replica n-a avut rezultatul scontat, iar Joe a ieșit în fugă din cameră.

– Mă duc eu, a spus Nancy și s-a ridicat, părăsind și ea încăperea.

S-a așezat alături de el pe pat.

– I-am dorit moartea, Nance, a spus fratele meu, înecându-se de lacrimi. Întotdeauna mi-am dorit să-l văd naibii mort, ca pe Golan.

Stăteam în pragul ușii și-i priveam. Așteptam un ordin care-ar fi putut detensiona atmosfera sau care m-ar fi trimis în goană în altă cameră sau la bucătărie, cu un comision pe care numai eu îl puteam îndeplini. Dar n-am primit nici unul.

– Ce tot spui acolo? a întrebat Nancy încet.

– Și acum chiar asta s-ar putea să se întâmple, a spus Joe.

– N-o să se întâmple, l-a asigurat ea.

– Cum aş putea să mai trăiesc cu mine însumi?

– Toți spunem lucruri din astea. Nu înseamnă nimic. De vină sunt durerea, mânia, oboseala și multe alte prostii de felul ăsta, dar nu înseamnă c-așa o să se și întâmple. Nu ai tu atâta putere, a spus ea, sărutându-l pe cap.

– Nu-mi mai pasă. Nu mai trebuie să fie al meu, vreau doar să fie găsit, vreau să fie în siguranță, atâta tot. Nu mai trebuie să fie al meu. Și și-a tras perna peste față. Te rog, găsește-l! l-am auzit spunând. Oh, Doamne, te rog, găsește-l!

I-am simțit mai întâi parfumul și de-asta m-am întors, privind-o cum urcă, cu pas șovăielnic, ultima treaptă. S-a oprit lângă mine, în prag, la timp ca să-i audă vorbele revelatorii.

– L-am iubit atât de mult, a spus fratele meu, în timp ce-și lua perna de pe față.

Imaginea neclară era pe prima pagină în toate gazetele și tabloidele, și în orice alte circumstanțe am fi fost emoționați să-i revedem frumosul chip oacheș zâmbindu-ne de pe o plajă; o plajă pe care într-o zi poate că am fi vizitat-o dacă inimile lor ar fi apucat-o pe un drum mai puțin accidentat. Părea fericit (mai fericit decât noi) și deloc conștient de violența care avea să-i marcheze viața. M-am întrebat cât credeau răpitorii lui că valora; cât credeau părinții mei că valoram eu și dacă valoarea avea vreo legătură cu lucruri ca bunătatea, utilitatea sau operele de binefacere. M-am gândit că, probabil, valorasem mai mult când eram mică.

Noaptea, în timp ce stăteam în pat ascultând bufnițele, îl vedeam într-o pivniță întunecoasă, legat cu lanțuri de un perete și înconjurat de oase. Pe pardoseala care duhnea era o cană cu apă murdară. În întuneric se târau tot felul de lighioane, negre cu sclipiri verzui. Am auzit o incantație, o chemare la rugăciune. Un țipăt. M-am ridicat în capul oaselor. Era doar o vulpe.

I-au tăiat o ureche. Au învelit-o într-o batistă și au trimis-o la compania tatălui său; au spus că i-o vor tăia și pe cealaltă de Crăciun. Apoi mâinile.

– Cât crezi că valorează o ureche, Nancy? am întrebat încet.

– Totul, a răspuns ea, întinzând un strat de cremă pe o tartă cu fructe pe care nimeni n-avea chef

s-o mănânce.

Stăteam de veghe în fața televizorului zi și noapte, făcând cu rândul, ca să transmitem știrile acelora dintre noi care nu se simțeau bine în acel moment. Școala a trecut pe planul al doilea – aveam să mă duc din nou abia trimestrul viitor –, și programul obișnuit al zilelor noastre a fost pur și simplu uitat. Mai aveam doar doi oaspeți, niște oameni fericiți care ieșeau în evidență ca decorațiunile noastre, țișător de ieftine și de inadecvate, și pe care îi neglijam, așa cum neglijam și Crăciunul în sine.

– Ce se întâmplă în alte țări nu ne privește, nu? spuneau ei.

– Cum să nu? exclama tata, neputând să-și creadă urechilor.

Mama i-a rugat să-și prepare singuri micul dejun și să se servească apoi cu orice altceva le mai trebuia. Au făcut întocmai, apoi au plecat fără să plătească.

Fratele meu nu mai mânca; nimic nu-i putea face stomacul să se descleșteze, și bântuia dintr-o cameră în alta, măsurându-le cu pasul, cocârjat deopotrivă de frig și de frica a ceea ar fi putut să se întâmple. Pălise, vina îl rodea pe dinăuntru și numai tata înțelegea forța unei asemenea trăiri.

Am străbătut pajiștea, călcând fără scrupule în picioare promoroaca, și am intrat în pădure aidoma soarelui de dimineață, exasperant de treaz. Aerul avea gustul metalic al așteptării. Am fugit prin lăstăriș, sperînd verighetle și păsările încă adormite, și am încetinit pasul când mi-am văzut locul. M-am așezat tremurând. Am scos cutia din buzunar și am desfăcut elasticul. Am ridicat capacul și am tras cu ochiul înăuntru. Numai cenușă, nimic altceva. Nici un miros de ceai, numai cenușă. Cât timp i-am împrăștiat pulberea vieții peste covorul pădurii nu mi-a venit în cap nici o rugăciune, nici măcar un cântec.

– Te rog, găsește-l! am rostit eu. Te rog, găsește-l pe Charlie!

Miezul zilei de 23 decembrie. Era frig și înnorat, și întregul sat se trezise în zvonul că o mică barcă de pescuit se ciocnise de stâncile de lângă insulă. Eu și părinții mei am urmărit de pe țarm acțiunea de salvare. Mama adusese ceai și tarte calde cu fructe pentru salvatori și curioși. Am privit rotocoalele stranii pe care le dădeau pescărușii, cu aerul lor de prădători rău prevestitori, și prezența lor ne-a copleșit cu senzația grețoasă a inevitabilului.

Ne-am întors cu barca, solemni. Fluxul ne împingea spre casă pe valurile cu creste înspumate. Am ancorat și am luat-o în sus pe pajiște, și atunci i-am văzut pe Nancy și pe fratele meu venind spre noi în fugă, țipând.

Televizorul era deschis când am dat buzna în camera de zi, și mama a izbucnit în plâns. Părea zdruncinat, dar era tot el, același Charlie. Avea părul lung și încâlcit, iar ochii i se afundaseră mai adânc în orbite, ca și cum ar fi încercat să se ascundă acolo. N-au dat nici un interviu. A fost învelit într-o pătură și suit într-o mașină, la adăpost de presă, care nu avea să prezinte niciodată nici un fel de detalii despre eliberarea lui, cu toate că într-o zi aveam să aflăm că se plătise o răscumpărare de un milion de lire, care ni s-a părut, într-un fel, corectă. Apoi a dispărut încă o dată din viețile noastre, dar de data asta nu și din amintirile noastre. Numele lui era rostit din când în când, și zâmbetul a revenit pe buzele fratelui meu, care a renunțat treptat la acel dans lipsit de voieșie care-l ținuse *pe el* ostatic de-a lungul anilor. A renunțat și a îngăduit speranței să reintre în viața lui.

Dimineața de Crăciun. Am privit afară pe geam, spre pajiște, și mai întâi mi s-a părut că era

acoperită de un strat gros de omăt, dar apoi mi-am dat seama că era doar ceață, pe care o vedeam rostogolindu-se în albia râului ca un ciurlan alb. M-am furișat jos și am aruncat o privire în camera de zi, unde am văzut cadourile înșiruite sub pom. Mirosul lemnelor de foc plutea încă în aer; era un miros care-mi făcea foame, așa că m-am dus la cămin, să văd dacă plăcinta cu morcovi și carne tocată fusese mâncată sau dacă vinul de Xeres se terminase. Mai era jumătate de sticlă, așa că l-am dat pe gât într-o înghițitură dulce.

Am intrat în bucătărie să iau un biscuit și atunci, cu coada ochiului, am surprins mișcare pe pajiștea noastră. Mi s-a părut că era ceva mai mare decât o pasăre sau o veveriță, așa că m-am încălțat imediat cu cizmele de cauciuc, mi-am tras pe mine vechiul pulover al tatei, care era agățat de ușa din spate, și am ieșit în aerul rece al dimineții. Ceața plutea la un cot deasupra pajiștii și cu greu reușeam să deslușesc ceva prin valul ei opac. Apoi l-am văzut. S-a ivit brusc din ceață și s-a oprit la vreo zece metri de mine. Știam atât de bine capul ascuțit și blana castanie, labele lungi și codița albă la vârf.

– Știam c-ai să te întorci la mine, am spus și am înaintat pe vine spre el, dar el s-a dat imediat înapoi.

Și, deodată, am înțeles. Aceasta era înțelegerea, aceeași pe care o făcuse și fratele meu: sunt aici, dar nu sunt al tău. Iar iepurele a pornit-o în salturi spre pădure, dispărând iute, ca un vis întrerupt.

Eram în pragul unui nou deceniu, și părinții mei aveau să primească până la urmă oaspeți care au revenit an după an și care erau toți cam ca noi – un amestec util și nepractic, de visător și lumesc.

Mi-a trecut adeseori prin cap că oamenii normali nu se cazau *niciodată* la noi, și, dacă o făceau, cu siguranță nu stăteau mai mult de prima noapte edificatoare. Mamei îi plăcea această creștere sezonieră a familiei noastre, fluxul și refluxul de chipuri familiare care aduceau povești și bucurii noi la ușa noastră exact atunci când inerția cotidianului se instala acolo ca un mucegai încăpățânat. Viețile noastre deveniseră mareice; prieteni, bani, afaceri, iubire; nimic nu rămânea pe loc prea mult timp.

Era o zi frumoasă de vară când l-am văzut prima dată pe domnul Arthur Henry plimbându-se prin sat și lăsând în urma persoanei lui multicolore o dâră de guri căscate și bârfe locale. Purta pantaloni de golf, o cămașă în dungii, galben cu albastru, și o cravată tricotată, roz cu alb, atât de mare, încât aproape că-i ascundea gâtul. Ducea un baston într-o mână și un ziar în cealaltă, și din când în când alunga viespile atrase de parfumul floral și dulceag emanat de pielea lui palidă. L-am urmărit numai până în dreptul sălii de jocuri, unde m-a copleșit nevoia bruscă de a juca pinball²², așa că pe el l-am încredințat cu o strângere de inimă zilei ce începuse. L-am privit cum se plimba de-a lungul cheiului, alături de docheri și de barcagii. L-am văzut dispărând și reapărând printre părinții care țineau țigări și sticle de bere în loc să-și țină copiii de mână. Aparținea altor vremuri, cu mai mult ștaif; dar înfrumuseța lumea din jur cu o curiozitate simplă și un farmec care m-au ținut prizonieră zile în șir.

A doua oară când l-am văzut, eram în pădure. Recita singur, cu glas tare (din Shakespeare, am aflat mai târziu), și dansa ca un elf bătrân în singurătatea verde netulburată, un soi de dans nedestinat unui public, căci pașii erau sălbatici și tinerești și veneau dintr-o lipsă completă de reținere. Era îmbrăcat la fel, dar în locul pantofilor eleganți lustruiți purta acum adidași, și în loc de baston ținea în mână o crenguță înfrunzită.

Mi s-a făcut rușine că-i urmărisem clipa de intimitate și, când conștiința mea n-a mai suportat, am ieșit de după copac și, întinzându-i mâna cu o siguranță care nu-mi trăda vârsta, am spus:

– Bună dimineața, domnule!

S-a oprit în mijlocul unei piruete și a zâmbit.

– Bună dimineața, tânără domnișoară! a spus gâfâind și mi-a strâns mâna. Părea mai bătrân de aproape, dar nu chiar atât de bătrân – vreo șazeci de ani –, căci pielea lui avea luciul îngrijirii și păstra urma unei vanități de mult uitată, care odinioară trebuie să se fi reflectat în oglinzi cu strălucirea unui răsărit de soare.

– Îmi place costumația dumitale, am spus eu.

– Foarte amabil din partea ta, a zis el.

– Asta e pădurea mea, am precizat eu.

– Da? Atunci înseamnă că ți-am încălcat proprietatea și mă aflu într-un totu la mila ta, a zis și s-a înclinat în fața mea.

Am chicotit. Nu mai întâlnisem până atunci pe cineva care să vorbească atât de elocvent și m-am gândit că era probabil un poet; primul din viața mea.

– Unde locuiți? am întrebat, așezându-mă pe bancă.

– Stau la o pensiune veche chiar peste râu, în partea de est, a spus și s-a așezat lângă mine,

încercând încă să-și recapete suflul.

– A, am făcut eu, dând din cap, pretinzând că știam la care se referea.

Și-a scos pipa și și-a așezat-o dezinvolt între buze. A aprins un chibrit și l-a ținut deasupra bolului, pufăind din greu, și rotocoale de fum dulce, cu aromă de nuc, au ieșit, purtate de vânt, făcându-mi foame. M-am gândit la fursecurile pe care le făcusem cu mama mai devreme în dimineața aceea – degețele din aluat fraged trase în ciocolată – și am simțit mirosul de copt din puloverul meu. Îmi lăsa gura apă și, deodată, m-am simțit tentată să merg acasă.

– Eu locuiesc în casa aia mare și albă de dincolo de pădure, am spus, făcând semn într-acolo, sperând să-l pot impresiona, căci îmi doream foarte tare să-l impresionez.

– Sunt impresionat, a spus el, și eu am roșit.

– Și casa mea e o pensiune, am adăugat.

– Serios? a făcut el.

– Puteți să veniți și să aruncați o privire, dacă vreți. Avem camere libere.

– Chiar așa?

– Dacă ați sta la noi, ați putea veni oricând în pădure. *Legal*, am precizat eu.

– Așa deci! S-a uitat la mine și a zâmbit, iar eu am știut imediat că zâmbetul lui însemna „da”.

Mama l-a plăcut din prima. I-a făcut o deosebită plăcere să-l primească sub aripa ei orfană, îngăduindu-i să-i aline iritabilitatea care se instalase de-a lungul anilor. Îi era dor să aibă alături pe cineva mai în vârstă, care să meargă înaintea ei; cineva care s-o protejeze de zidul fatal care se apropia cu fiecare an; cineva care să-i spună pur și simplu că totul o să fie bine. Și Arthur a făcut asta, le-a făcut pe toate, din clipa în care a venit să locuiască la noi; și când și-a ridicat șapca și ne-a dat binețe, nici unul dintre noi n-a bănuțit că acesta avea să fie începutul unei relații complexe și durabile, care avea să devină de la sine înțeleasă ca sfârșitul liniștit al zilei; fiindcă Arthur a achitat pe o lună în avans și s-a instalat în căsuța din curte pe care tata o terminase abia de două zile. Mirosul de vopsea plutea în aer, și vaporii erau aproape grețoși, dar pentru domnul Henry ei semnalau noul, nu vreun disconfort, și, când a intrat în proaspăta lui reședință, și-a desfăcut larg brațele și a strigat: „Divin!” (cuvânt pe care l-am adoptat în scurt timp și pe care nimeni nu părea să-l aprecieze).

– Ce părere ai de musaca? m-a întrebat Brenda, bucătăreasa de la școală.

– Divină, am spus, în locul obișnuitului „e bună”.

– Nu-i nevoie să fii sarcastică, m-a muștrătat ea și a pus înapoi în oală lingura suplimentară de mazăre care planase atât de ademenitor deasupra farfuriei mele.

La vremea când s-a mutat la noi, Arthur se pensionase deja, după o viață în care oscilase în permanență între mediul academic și cel diplomatic, asemenea unui curent alternativ. Avea disciplină interioară, însă o ascundea în spatele unei frivolități afectate, care-i făcea pe oameni să creadă că se plimba toată ziua fără nici o grijă. Dar era preocupat, chiar de prea multe. Se trezea fără excepție la șase în fiecare dimineață și cobora până la debarcader, ca să observe aspectul mereu în schimbare al naturii. Remarca lucrurile mărunte, dar deosebite; urmele noi ale unui ied care apăreau timid pe partea cealaltă a râului, ultima stea care dispărea la răsărit (era de fiecare dată cea palidă, din dreapta stejarului cel mare), erodarea infimă a malului opus, pe măsură ce o nouă rădăcină își făcea apariția din mâl și nisip. El mi-a deschis ochii asupra acestei scene subtile a schimbării și, de fiecare dată când mă declaram plictisită, mă ducea pe malul apei și mă pune să descriu cu uimire tot ce vedeam, până

când trupul meu reverbera din nou de entuziasmul vieții.

Practica yoga pe iarbă, chiar în fața căsuței, și își contorsiona membrele în cele mai neobișnuite poziții, în timp ce fața îi rămânea calmă și perfect concentrată. Spunea că deprinsese tehnicile yoga la ashramul lui Mahatma Gandhi din Ahmedabad și își antrenase mintea pășind pe cărbuni încinși de plăcere. Fiindcă mereu avea o sclipire în ochi, nimeni nu știa vreodată cu adevărat dacă râsucea adevărul la fel de ușor cum își întindea corpul, dar eu știam. Puteam să disting întotdeauna adevărul de ficțiune. O subtilă alterare a tonului, o rezonanță pe care numai eu o puteam detecta îmi semnalau trecerea graniței dintre cele două stări. Dar, până la urmă, ce importanță avea? Adevărul, după cum spunea el întotdeauna, era supraapreciat; nimeni nu câștigase vreodată vreun premiu pentru că spusese adevărul.

Un yoghin îi dezvăluise cândva momentul exact și circumstanțele morții sale, și cu aceste informații reușise să calculeze cu extremă precizie când i se vor termina atât banii, cât și zilele (deși mi-a spus că prevăzuse o eroare de cinci zile la bani).

– Cum ai să mori, Arthur? Spune-mi, cum ai să mori?

L-am întrebat în fiecare săptămână timp de un an, până când, într-un final, mi-a zis:

– Cu zâmbetul pe buze.

Un răspuns ce a părut să-mi reducă la tăcere entuziasmul macabru cu o grimasă dezamăgitoare.

În anii care-i rămăseseră plănuia să-și scrie memoriile și să le retrăiască în ceea ce el numea o „serenitate neputincioasă“. Erau povești de călătorie: relatări savuroase, explicite, despre turul unui gentleman prin cabinele de toaletă și barurile underground din întreaga lume, dar care în mâinile lui deveneau adevărate narațiuni istorice despre schimbarea la față a societății. Și în curând a devenit limpede că Arthur Henry se aflase întotdeauna la locul potrivit, în momentul potrivit. Tocmai se dăduse jos din autobuz când Rosa Parks hotărâse să nu se dea²³ și se afla în Dallas când JFK²⁴ fusese împușcat. Se refugiase într-un motel de duzină, împreună cu un agent FBI de care era îndrăgostit până peste cap și pe care-l cunoștea doar sub numele de Sly. Când veștile despre împușcătura fatală traversaseră pereții subțiri, Sly îl abandonase ca pe o cămașă de noapte, lăsându-l singur și epuizat, cu mâinile jucându-i în frecușul dulce al cătușelor. Fusese găsit a doua zi dimineată de femeia de serviciu, care păruse atât de obișnuită cu asemenea scene de nuditate, încât pur și simplu se așezase lângă el pe pat și vărsase lacrimi pentru omul acela care întruchipase pentru ea Visul American. Se pare că și Arthur făcuse la fel.

*

În weekenduri și în vacanțe mă ocupam de serviciul de taxi pe apă spre și dinspre sat, ca mod de a-mi asigura banii de buzunar. Îmi plăcea să-l plimb cu barca pe Arthur și, recent, promisem voie să ies în larg cu el și să navighez în lungul coastei stâncoase până la Talland și înapoi. Am învățat să descifrez tiparul de zbor al pescărușilor și mirosul pătrunzător al mării, ghicind cu mult timp înainte un flux puternic. Arthur nu pescuise niciodată în viața lui, prin urmare, era pentru prima oară când puteam să-l învăț și eu ceva și mă simțeam mândră nevoie mare. Am început să desfășor năvodul portocaliu care-i promisesem mamei că ne va prinde multe scrumbii pentru cina din seara aceea.

– Lasă funia să-ți treacă printre degete, Arthur, am spus, și, când simți că se smucește, strigă și începe să tragi.

– Elly, a spus el, am să țip!

Am cercetat din priviri apa; era plin de bărci de agrement în acest sezon, și eu căutam o rută care să ne țină la distanță de spiritul de vacanță primejdios care ghida majoritatea acestor ambarcațiuni nestatornice. M-am uitat în apă și am văzut umbrele stâncilor ascuțite de dedesubt, pândind aidoma unor crocodili să iasă la suprafață. Cu o săptămână în urmă prinsesem chiar aici un biban. Două kile și ceva de luptă și frică, dar până la urmă îl dovedisem singură și îl vândusem pe chei, la un restaurant. Astăzi însă nu pescuiam bibani, ci scrumbii, și aveam nevoie de apă mai adâncă. Am pornit motorul și, în scurt timp, treceam de insulă, în drum spre orizontul limpede, în timp ce Arthur părea dispus să-și ia rolul în serios.

– De ce nu te duci la școală? a întrebat Arthur în timp ce încerca să-și aprindă pipa.

– Ba mă duc, am spus eu.

– Haide, a făcut el, nu prea des.

– Nu-i nevoie, pot să învăț tot ce trebuie să știu aici: pe mare, în pădure... lucruri de bază. Știu să fac gem și să aleg ciupercile comestibile în pădure. Aș putea să supraviețuiesc, dacă un dezastru ne-ar lovi pe neașteptate.

– Și te aștepți ca un dezastru să lovească pe neașteptate?

– Spun doar că sunt pregătită, Arthur.

Arthur a chibzuit o vreme și a tras adânc din pipă. Norișorii cu aromă dulceagă de nuci au plutit spre mine, purtați de briză, și eu am deschis gura, am așteptat momentul potrivit și am înghițit cu lăcomie fumul gros, comestibil.

– Natura e, într-adevăr, un bun pedagog; dar nu e singurul. Îți faci singură un mare deserviciu dacă nu mergi la școală, a spus el, în timp ce se apleca să prindă firul de pescuit sub picior. Nu renunța la ea prea repede, Elly. Nu lăsa oportunitatea asta să-ți scape. Până și tinerețea poate avea regrete.

– Dar îmi place să învăț, am spus. Numai școala nu-mi place. Înainte îmi plăcea. Dar aici e altfel. Eu încă vreau să mă joc, Arthur. Dar toți colegii mei de clasă vor să fie adulți. Eu sunt altfel. Ei îmi spun că-s altfel și știu că așa e, dar numai cu ei simt că asta e rău.

– Și eu sunt altfel, a spus Arthur.

– Știu, dar cu tine am impresia că e în regulă. M-am aplecat într-o parte, lăsându-mi mâna să plutească pe suprafața răcoroasă a apei. Oamenii nu mă plac, și asta mă doare, am recunoscut eu.

– Popularitatea, draga mea, e supraapreciată exact ca un mădular mare, a spus el, privind în depărtare, pierdut într-una dintre lumile lui clandestine.

– Ce mădular? am întrebat, nedumerită pe moment.

– Câți ani ai? m-a întrebat el.

– Aproape doisprezece.

– Să nu încetezi să te joci, Elly! a spus el, ștergându-și mâinile de o batistă albă, apretată, pe care o călcase cu o seară înainte. Să nu încetezi să te joci.

Am schimbat direcția și ne-am îndepărtat și mai mult de insulă. Deviasem înșelător de mult, și zumzetul blând al motorului suna căznit pe fundalul valurilor.

– Arthur! l-am strigat eu, ferindu-mi ochii cu mâna liberă. Nu trebuie să-și facă nimeni griji pentru mine. O să fiu bine până la urmă. Știi și tu.

El s-a plesnit peste genunchi și a spus:

– Exact așa ziceam și eu când eram de vârsta ta, Elly. Și uită-te la mine acum!

– Tocmai, am confirmat eu, radioasă.

– Tocmai, a repetat el, cufundându-se din nou în gânduri. De fapt, mama ta voia să te întreb ceva.

– Ascult, am făcut eu, fixând cârma în poziție și mulinând alt fir.

– Ți-ar plăcea să fii educată acasă? a întrebat el.

– Și cine să mă educe? am întrebat eu suspicioasă, în timp ce legam ultimul nod.

– Eu, desigur, a spus el, și o adiere de fum mi-a zburat în față, făcându-mă să tușesc. Te ajut să ajungi la nivelul de bac. Engleză – literatură și limbă, matematică, geografie, istorie – preferata mea, desigur –, franceză și germană. Mama ta are o prietenă în sat care e dispusă să-ți predea arte plastice. Deci, ce părere ai? Se pare că nu prea ai de ales și o să trebuiască să muncești pe brânci. Da ori ba?

– Da, m-am învoit pe loc, ignorând firul strâns care atârna peste margine și care dispăru apoi în valurile înspumate, echipat cu cinci scrumbii ce zvâcneau din toate puterile spre adâncuri.

*

Soarele coborâse la orizont, iar noi ne făcuserăm norma de pești. Am oprit motorul și am plutit duși de curenți, într-un moment de liniște – valurile se izbeau de barcă, un pescăruș plana deasupra noastră, dintr-un golfuleț se auzea sunetul slab al unui aparat de radio. Emoționată, am aruncat ancora peste bord. Funia s-a desfăcut degrabă, și am avut grijă să mă țin la distanță de ea, atât de vii îmi erau în minte poveștile cu copii târâți spre moarte de un picior sau o mână rebele. Funia s-a lăsat deodată moale, și eu m-am relaxat. Ne-am legănat ușor în siajul unei bărci cu motor în trecere și, în timp ce sunetul motorului se stinge dincolo de stânci, Arthur a desfăcut folia de aluminiu și mi-a dat o bucată de brioză Victoria, preferata mea. Gemul se prelingea din ea, și mi-am lins degetele, cu un gust straniu de căpșuni, cremă de unt și pește. Am aruncat o privire la folie și m-am întrebat dacă am putea să împărțim ultima bucată de prăjitură și eram pe punctul să-i sugerez asta lui Arthur, când peste valuri a răsunat zgomotul îndepărtat al unui clopot.

– Nu-mi spune că e vreo biserică prin apropiere, a zis Arthur, turnându-și o ceașcă de ceai din termos și uitându-se la pustiul de apă din jur.

– Nu, nu. E un clopot pe apă. Departe, încolo, am spus, arătând spre silueta vagă, care era de fapt un far. Nu-l știe multă lume, dar eu îl știu. L-am văzut.

– Serios? Îmi place sunetul. Parcă e din altă lume, a spus el. Îndoliat. Jelindu-i pe cei pierduți pe mare, presupun.

– Bănuiesc că da, am spus, deși era prima oară când mă gândeam la asta.

Fuse o aventură pentru mine, atâta tot. O aventură despre care majoritatea spuneau că e inventată, dar eu văzusem totul cu ochii mei, și la fel și fratele meu. Cu un an în urmă, se ivise din ceață un clopot mare de aramă, plutind spre noi pe valuri, ca și cum ar fi fost scăpat din greșală dintr-o clopotniță celestă. Era un clopot care nu chema pe nimeni la rugăciune, și totuși noi ne treziserăm acolo, ancorând chiar lângă el.

– E sinistru, zisese fratele meu.

– Puțin spus sinistru. N-ar trebui să fim aici, replicasem eu, trecându-mi mâna peste metalul rece și dur, și, când fratele meu pornise motorul, clopotul răsunase deodată, și eu mă prăbușisem pe fundul bărcii și izbucnisem în lacrimi. Îi spuseseam fratelui meu că alunecasem și îmi prinsesem piciorul într-o funie. Dar nu i-am mărturisit niciodată că, atunci când clopotul sunase, metalul se încălzise deodată; ca și cum ar fi tânjit în secret după atingerea limitată a unei ființe umane, și sunetul atât de brusc

dăduse, de fapt, glas durerii lui.

– Tu crezi în Dumnezeu, Arthur? l-am întrebat, în timp ce mâncam ultima bucă de briou.

– Dacă cred că un bătrân cu barbă albă din nori ne judecă pe noi, muritorii, conform unui cod moral de la unu la zece? Doamne ferește, draga mea Elly, nu! Aș fi fost aruncat de mulți ani din viața asta, ținând cont de istoria mea de prost gust. Dacă cred într-un mister, fenomenul inexplicabil al vieții înseși? Acel ceva mareț care dă un sens inconsecvenței din viețile noastre; care ne oferă aspirații, dar și umilința de a ne scutura după o căzătură și de a o lua apoi de la capăt? Atunci da, cred. E sursa artei, a frumuseții, a iubirii și dăruiește omenirii bunătatea supremă. Asta înseamnă pentru mine Dumnezeu. Asta înseamnă pentru mine viața. În asta cred eu.

Am ascultat din nou clopotul, șoptind peste valuri, într-o chemare eternă. Mi-am lins degetele și am făcut o mingiuță din folia de aluminiu.

– Crezi că un iepure ar putea fi Dumnezeu? am întrebat într-o doară.

– Nu există nici un motiv pentru care un iepure n-ar putea fi Dumnezeu.

²² Joc mecanic preferat în general de adolescenți (n.red.)

²³ Rosa Louise Parks (1913–2005), militantă americană pentru drepturile negrilor. A devenit celebră în 1955, într-o vreme când segregarea rasială era încă legală și obligatorie în statele din sud, când a fost arestată după ce a refuzat să cedeze locul în autobuz unui cetățean alb. (n.tr.)

²⁴ John Fitzgerald Kennedy (1917–1963), președinte al Statelor Unite, asasinat în Dallas (n.red.)

CAPITOLUL 23

E iarăși decembrie. Ziua mea de naștere. E și ziua când a fost împușcat John Lennon. La New York, în fața blocului în care locuia, un bărbat s-a apropiat de el și l-a împușcat în fața soției sale. Pur și simplu l-a împușcat. Nu pot să înțeleg asta; n-aveam să pot decât după multe zile.

– Cei buni mor tineri, spune Jenny Penny, în timpul conversației noastre telefonice.

– De ce? o întreb.

Dar ea se preface că nu mă aude, că legătura e proastă. Așa face mereu când nu are un răspuns.

Merg devreme la culcare în seara aceea, neconsolată. Nici măcar nu suflu în lumânările de pe tort.

– O lumânare s-a stins deja în lume, spun eu. Las cadourile pentru altă zi. Pur și simplu nu am ce sărbători.

Am așteptat în gara mică, privind în jos de pe pod spre simetria simplă a șinelor care mergeau fie la stânga, fie la dreapta: către Londra sau Penzance. Ajunsesem devreme. Îmi plăcea să ajung devreme acolo, sperând că se va întâmpla imposibilul și trenul își va da peste cap orarul, dar n-a fost niciodată cazul. Aerul dimineții era cenușiu și glacial. Mi-am suflat în palme și din gura mea s-au revărsat aburi cețoși. Frigul îmi pătrunsese repede în pantofi și îmi cuprindea degetele de la picioare, care trebuie să fi fost deja albe; numai o baie bună putea să le readucă la viață.

Nu-l văzusem de mai bine de trei luni; era închis în viața lui de student și în labirintul de străzi londoneze care mi-l furaseră, lăsându-mă în schimb cu un teanc de scrisori strânse într-un plic A4, pe care scria, cu litere bătute la mașină, CONFIDENTIAL. Se pricepea foarte bine la economie, scria el, și la fel la arte. Făcea parte dintr-un cor și începuse să joace din nou rugby, acum că se simțea mai așezat, mai fericit. M-am gândit că „rugby“ era un cod pentru un nou prieten, dar nu era așa; chiar începuse să joace din nou rugby. Iubirea, se părea, devenise la fel de îndepărtată ca amintirea.

În gara asta nu era nimic: nici o cafenea, nici o sală de așteptare. Doar un adăpost pe peron, care devenea fie util, fie inutil, în funcție de direcția din care bătea vântul. Eram prea emoționată ca să rămân să aștept în dubiță și să ascult caseta lui Alan cu Cliff Richard, pe care se părea c-o știu de la cap la coadă – și pentru mine ar fi sunat mult mai bine dacă ar fi fost cântată astfel. Lui Alan îi plăcea Cliff Richard, dar era pur și simplu *îndrăgostit* de Barry Manilow. Îl ascultase în închisoare, și cuvintele lui îi dăduseră speranță, spunea el.

– Chiar și *Copacabana*? l-am întrebat.

– Mai ales *Copacabana*, a răspuns el.

De un an de zile, Alan era șoferul nostru și ne transporta oaspeții cu răbdarea unui martir. Înainte să ajungă la noi, nu reușise mult timp să-și găsească de lucru, dar fusese sincer cu tatăl meu, unul dintre puținii care credeau în forța izbăvitoare a unei a doua șanse. L-a angajat pe Alan cu normă întreagă, cu singura cerință ca șoferul să fie disponibil la datorie fie zi, fie noapte, dacă era nevoie. Alan a fost de acord și, odată cu salariul și respectabilitatea, și-a recâștigat soția și copilul, iar acea perioadă vagă a încarcerării s-a estompat în fabulație, până când nimeni n-a mai știut sigur dacă se întâmplase sau nu.

Paleta de semnalizare alb cu roșu și-a ridicat deodată capul leneș. Întâi am văzut fumul, ca întotdeauna, apoi locomotiva, ca un butoi negru, înaintând implacabil prin peisajul rural. Pe sub mine au trecut clasa întâi, apoi vagonul-restaurant, apoi clasa a doua, până când trenul a încetinit la intrarea în gară, și eu am început să repet ce aveam de gând să-i spun. Imediat ce s-a oprit trenul, ușa s-a izbit în lături și i-am văzut brațul. Și-a aruncat mai întâi rucsacul soldătesc (se pare că genul ăsta de echipament făcea furori la școala lui), apoi și-a făcut el însuși apariția, purtând o căciulă de Moș Crăciun și ochelari de soare.

– Joe! am strigat și am alergat spre capătul podului.

El s-a repezit în sus pe pantă, spre mine.

– Stai acolo! a țipat, luptându-se cu vântul și încercând să-și pună din nou sângele în mișcare după mai bine de trei ceasuri de ședere pe o banchetă, cu fața în sensul de mers. Am simțit că zbor spre cerul cenușiu al dimineții, după care am căzut la pieptul lui ascuns sub mai multe pulovere de lână. Se

dăduse cu aftershave. La naiba, și eu îi cumpărasem un aftershave de Crăciun.

– Bună, m-a salutat el. Arăți minunat.

– Mi-a fost dor de tine, am spus eu, și primele mele lacrimi i-au căzut pe ochelari.

Alan alegea mereu traseul pitoresc, mai lung, de fiecare dată când fratele meu venea acasă. Ne dădea timp să-i bârfim pe mama și pe tata, iar fratelui meu îi oferea ocazia să se obișnuiască din nou cu câmpiile, cu gardurile vii și aleile pe care altădată le știa atât de bine. Din când în când, îl surprindeam pe Alan uitându-se la noi în oglinda retrovizoare, cu ochii holbați la auzul informațiilor pe care majoritatea familiilor normale le-ar fi păstrat confidențiale și nu le-ar fi discutat decât în intimitate, în spatele ușilor închise.

– Nancy a sărutat-o pe mama, i-am spus lui Joe.

Alan a căscat ochii cât cepele.

– Când? a întrebat Joe, entuziasmat.

– Cu vreo lună în urmă. Când s-a despărțit de Anna.

Alan a fost cât pe ce să iasă în decor.

– Era foarte tristă din cauza asta, a spus Joe.

– Distrusă, am confirmat eu.

– Din cauza porcăriilor ăloră apărute-n presă.

– Serios? am făcut eu. Nu știam. Oricum, Nancy plângea afară, în patio, și mama o ținea în brațe, când Nancy a ridicat privirea, a tras-o pe mama spre ea și a sărutat-o. Și cu limba.

Schimbătorul de viteze a hârâit. Alan nu reușea să bage într-a treia.

– Pe bune? a exclamat Joe.

– Și, am continuat eu, acum chiar încercând să-mi trag răsuflarea, au rămas așa o veșnicie. Mama nici nu s-a clintit.

– Nu? a întrebat Joe.

– Și, am adăugat, când în sfârșit s-au despărțit, le-a pufnit râsul.

– Pe bune? a exclamat Joe.

– Și pe urmă, am continuat eu, mama a spus „Ups“ și au râs din nou.

Alan a rămas blocat.

– Și ghici ce? am făcut eu.

– Ce? a răspuns Joe.

– I-am spus tatei.

– Nu se poate! a exclamat Alan, luându-și deodată privirea de la drum.

– Ba da.

– Și el ce-a zis? a întrebat Joe.

– A râs și a zis: „În sfârșit! Măcar au rezolvat odată și asta.“

– Incredibil! a spus Joe.

Alan a pierdut oglinda laterală când am intrat pe poartă.

Fratele meu își cerceta din priviri camera, căutând schimbările pe care le-am fi putut face în absența lui. Dar toate erau exact așa cum le lăsase: o încăpere încremenită într-un moment întrerupt; zăpăceala bagajului făcut pe ultima sută de metri, ca să prindă trenul; un deodorant fără capac (uscat acum) așteptându-i întoarcerea; un ziar, vechi de trei luni, desfăcut lângă patul lui.

M-am așezat și l-am urmărit cum își despachetează geanta plină cu rufe murdare.

– Știai că a murit Michael Trewellin? l-am întrebat.

– Da, a spus fratele meu, împăturindu-și una dintre cămășile curate.

– S-a înecat.

– Știu.

– Am fost la înmormântare.

– A, da?

– Sunt ciudați, nu ți se pare?

– Cred că da.

– Toată lumea se holba la sicriu.

– Nu știam că i-au găsit trupul.

– Păi, nu l-au găsit. Poate de-aia ne holbam cu toții la sicriu.

– Poate.

– Ne întrebam ce era înăuntru.

Am luat o revistă și am deschis-o la posterul din mijloc: un bărbat bronzat, acoperit cu un prosop minuscul. Eram obișnuită cu imagini dintr-astea când fratele meu venea acasă. Probabil că avea să-i dea revista lui Arthur, pentru ca acesta să exclame: „Vai, vai, nebunaticule!”

– Am văzut-o pe Beth în sat acum câteva zile, am spus, încercând să par cât mai detașată.

– Beth? a întrebat el și s-a oprit, uitându-se la mine.

– Sora lui Michael Trewellin. Nu cred c-o știai prea bine. Era mai mică. Cam de vârsta mea.

L-am privit cum își împătorește un pulover.

– Și cum se simțea?

– Părea foarte tristă. De fapt, e de înțeles.

A venit și s-a așezat lângă mine pe pat, ca și cum ar fi ghicit unde bat.

– N-o să pățesc nimic, Elly. Nu plec nicăieri, mi-a spus el și și-a trecut brațul peste umerii mei.

Eu nu sunt Michael.

– Nu cred c-aș putea suporta, am spus eu. Arăta cumplit de tristă.

Tata ne-a rugat să stingem luminile în timp ce ne arăta cu mândrie firma luminoasă.

– „Poftiți la *tonul* nostru“? a exclamat mama, încercând să descifreze literele unite care străluceau verzi în camera întunecată.

– „Poftiți la *hanul* nostru“! a spus tata, exasperat. E mesajul meu de Crăciun. Ți-am spus vara trecută că plănuiam să fac ceva diferit.

Și asta și făcuse.

Eram în bucătărie, preparând înghețata de lămâie, când ne-a spus despre planurile lui de a găzdui gratis de Crăciun.

– Ușa noastră e deschisă tuturor, săraci și bogați deopotrivă, a explicat el. Mama i-a spus că-l iubește și l-a luat în grădină, să se sărute în liniște. Pentru un bărbat cunoscut pentru aversiunea sa puternică față de formele organizate ale religiei, spiritul caritabil al tatei devenea tot mai creștinesc pe zi ce trecea, așa că fratele meu s-a uitat la mine, a scuturat din cap și a spus:

– Asta nu poate duce decât la un măgar, un staul și un copil adevărat.

– Nu uita de steaua de la răsărit, a spus Arthur.

– Asta sunt eu, a spus Nancy în timp ce intra pe ușă, trăgând dintr-o țigară.

Tata a aprins repede la loc luminile și a spus că o să instaleze reclama luminoasă în capătul aleii, între cămila care făcea cu mâna și Moș Crăciunul dezbrăcat, apoi ne-a întrebat dacă nu vrea nimeni să i se alăture. În mod ciudat, nu s-a oferit nimeni.

Singurul nostru oaspete la acel Crăciun a fost o doamnă pe nume Vivienne Collard sau Ginger, cum îi plăcea să i se spună. Era cea mai bună prietenă a lui Arthur și venise prima dată la noi în urmă cu patru luni, cu un picior rupt și cu inima frântă (fără nici o legătură între cele două). Era o sosie a lui Shirley Bassey²⁵ și, cu părul ei roșu și tenul palid, era una dintre cele mai originale, deși nu chiar cea mai bună. Când cânta *Goldfinger*, îți făcea semn cu arătătorul s-o urmezi și, când reușeai într-un final să-l vezi clar, observai că și-l pictase în auriu. Când cânta *Big Spender*, arunca în aer cu bani de la Monopoly. Dar când cânta *Easy Thing to Do*, toate privirile din casa noastră dichisită se umpleau de lacrimi. Arthur spunea că și-ar fi schimbat preferințele pentru o femeie ca ea, până când Ginger a cântat *Send in the Clowns*, îmbrăcată și ea în clown.

Când se întâlneau, Arthur și Ginger erau de nedespărțit. Se cunoscuseră cu mulți ani în urmă, pe scena londoneză, când nu aveau nici riduri, nici experiență, și ajunseseră să împartă multe lucruri, inclusiv un apartament în Bayswater²⁶ și un balerin pe nume Robin. Râdeau copios, ca doi vechi amici, se tachinau într-un fel intim și profund; își spuneau „Te iubesc” fără să folosească de fapt aceste cuvinte frapante.

Ginger a sosit la noi acasă la ora cinci, în Ajunul Crăciunului, înarmată doar cu o valiză plină cu șampanie „și o lenjerie de schimb”, cum îi plăcea să-i șoptească lui Arthur, doar ca să-l facă să se retragă în cotloanele întunecate ale camerei de zi.

– Mulțumesc, Alan, a spus în timp ce-i îndesa o bancnotă de cinci lire în palma lui mare. Crăciun fericit, dragule!

– Nu-i nevoie, Ginger, a spus Alan, încercând să-i bage bancnota înapoi în buzunarul paltonului.

– Ia-i să-i cumperi ceva fetei tale, a insistat Ginger, iar Alan a promis că așa va face, dar nu i-a mărturisit niciodată că fetea era de fapt un băiețel durduliu, pe nume Alan junior.

– Îmi place de Alan, a spus Ginger întorcându-se spre tata, în timp ce dubița dispărea pe alee. Pentru ce-a făcut pușcărie, că am uitat? a întrebat ea cu nonșalanță.

– Nu poți să mă prinzi cu de-astea, Ginger, a spus el, strângând-o în brațe.

Toată lumea voia să știe de ce se făcuse vinovat Alan, dar tata n-a dezvăluit secretul nimănui, niciodată, nici măcar mamei.

– Bună, scumpete! mi s-a adresat Ginger când i-am dus prosoape curate în cameră. Ia vino aici și spune-mi ce noutăți mai ai. S-a bătut cu palma peste genunchi, iar eu m-am dus și m-am așezat în poala ei largă. Mereu îmi făceam griji să n-o strivesc, dar, când i-am simțit coapsele groase sub mine, mi-am dat seama că nu era așa de fragilă.

– Ți-ai făcut vreun prieten apropiat? m-a întrebat ea.

– Nu, am spus eu. Încă nu. Joe zice că-s o singuratică.

– Și eu, puștoaico. Nu-i nimic rău în asta.

(Nu era așa, dar i-am fost recunoscătoare că încerca să mă încurajeze.)

– Și ce mai face Jenny Penny a ta? Vine de sărbători aici? O s-o cunosc și eu în sfârșit?

– Nu, nu-i dă voie mama ei.

– Ciudată maică-sa asta!

– Mmm. I-a venit ciclul.

– Zău? Și ție? a întrebat ea.

– Încă nu. Mai aștept.

– Nu-i nici o grabă. Chestia aia o să-ți umple chiloțeei de sânge ani la rând. Ridică-te! a adăugat ea, potrivindu-și cu stângăcie fusta. Și ce mai face fratele ăla al tău mare și rău?

– E bine, am spus eu.

– Tot poponar?

– Da. Cu siguranță, e pe viață.

– Bravo lui atunci! a spus Ginger. Și tu? N-ai nici un iubit?

– Nu, și nici nu vreau.

– De ce?

– Păi, am început eu, a fost cineva interesat de mine. Dar am amânat prea mult.

– Da? Și ce s-a întâmplat? A șters-o?

– Într-un fel, am spus eu. S-a înecat.

– Vai! a exclamat ea.

– Îl chema Michael.

– Bine că n-ai fost cu el, atunci, a spus ea, altfel probabil că n-ai mai fi aici acum, și a început să scotocească prin valiza ei, în mod evident incapabilă să găsească ceva mai bun de zis. Dar așa era Ginger: emoțiile o stânjeneau mereu, mai puțin atunci când cânta. Tata spunea că tocmai de-aia cânta.

– Poftim! a zis ea și mi-a înmânat un cadou frumos ambalat. Eu l-am împachetat.

– Pentru mine?

– Pentru cine altcineva? E un inel.

– Măiculiță! am făcut eu.

– A fost al mamei, dar mie nu-mi mai încape pe deget fiindcă-s prea grasă. Așa că m-am gândit să ți-l dau ție, a spus ea, fără să mă privească.

(Traducere: „Te iubesc și mi-ar plăcea să ai ceva care înseamnă mult pentru mine.“)

Am deschis cutia și am văzut un inel incrustat cu diamante și safire, care a captat lumina din tavan și a răstrânt-o pe chipul meu, de parcă m-aș fi aflat în bătaia unor reflectoare.

– Dar e foarte scump, Ginger, am icnit eu.

– Mai bine să te bucuri de el acum, nu după ce-o să mor.

– Chiar mă bucur, e foarte frumos, mulțumesc.

– E în regulă atunci, a spus ea, și am văzut cum se înroșește la față în timp ce-o sărutam și îi spuneam că era una dintre ființele mele preferate din toată lumea. Fiindcă așa și era.

Nu îi stătea în obicei lui Nancy să nu petreacă alături de noi Crăciunul, dar am iertat-o, fiindcă era la schi în Gstaad, îngăduind inimii sale să se reîntregească sub acțiunea benefică a aerului de munte și a unei femei pe nume Juliette. După prânz am sunat-o și i-am mulțumit pentru cadouri. Părea foarte fericită (a se citi „beată“) la telefon, iar tata ne-a șoptit peste masă că mama era probabil un pic geloasă.

– Ce are *ea*, și eu n-am? am auzit-o pe mama întrebând-o la telefon.

– O iubită, se pare că ar fi răspuns Nancy.

I-am lăsat pe toți în sufragerie cu coniacurile lor, cu pastilele de ciocolată neagră cu mentă și poveștile despre Crăciunurile trecute și m-am furișat pe hol, pe dalele de piatră, reci și nemiloase sub tălpile mele goale. Aceasta era clipa pe care-o așteptasem, momentul de liniște când Jenny Penny avea să-mi spună cum își petrecuse ziua.

În fiecare an o sunam la aceeași oră, întotdeauna după prânz, fiindcă nu se trezea niciodată mai devreme în ziua de Crăciun – era probabil singurul copil din lume care n-o făcea –, spunând că preferă să stea în pat și să profite de acele clipe ca să mediteze.

– Să meditezi la ce? am întrebat-o odată.

– La lume. La viață, mi-a răspuns ea.

– La cadouri?

– Nu, știu ce-am să primesc în fiecare an. O trusă de meșterit, mai mare și mai bună decât data trecută (nici vorbă), și o haină împletită, pe care mama începe s-o lucreze din iulie.

Petrecuse acel prim Crăciun cu noi, acel prim Crăciun memorabil despre care aveam să vorbim ani la rând, când sosise cu trenul, însoțită de fratele meu, cu o valijoară în care încăpuseră doar o pereche de jeanși, lenjerie de schimb și dorința nespusă de a face o schimbare de peisaj. El ne-a povestit cum stătuse ea uimită la fereastra vagonului când trenul plecase din Exeter și o luase de-a lungul coastei – ea nu fusese niciodată atât de aproape de mare –, și cum valurile se izbeau de fruntea ei, de zâmbetul ei radios, în timp ce reflexia ei nu se mișcase deloc, nu tresărise, până când coasta sclipitoare dispăruse în spatele piscurilor și copacilor.

După aceea, ea alergase cu mine pe pajiște și se aruncase în râu, iar strigătele ei de încântare ne umpluseră de rușine inimile privilegiate, fiindcă ceea ce trebuia să fie un drept din naștere devenea, într-o singură clipă, un ideal de neatins. Chiar și când fusese scoasă din apele înghețate cu buzele vineții și clănțănind din dinți, bucuria nu îi era cu nimic știrbită, și știuserăm atunci cu toții pe loc că aveam să ne aducem multă vreme aminte de acele clipe.

În seara de Ajun o călăuzisem cu grijă în sufrageria întunecată, ca să poată aprinde luminițele din pom, și corpul ei începuse să tremure, copleșit de entuziasm. Luminițele de toate formele, mărimile și culorile transformau o lume fantastică într-o realitate incandescentă. „Dorințele se împlinesc într-o cameră ca asta“, îmi spusese ea.

Mai târziu, când stăteam în pat, îmi mărturisise ce-și dorise – ca într-o zi să vină și să locuiască cu noi. Pândiserăm pe întuneric sunetul clopoțelilor de la sănii și, cu toate că eram probabil prea mari ca să mai credem în Moș Crăciun, îi auziserăm afară și văzusem zâmbetul ei larg, lipsit de cinism, și mă simțisem recunoscătoare că aveam un frate dispus să stea afară în frig și în beznă și să scuture un clopoțel de biserică doar ca s-o facă pe ea să se simtă bine. Dar cu toții făcuserăm tot ce ne stătea în putință ca ea să se simtă bine cu ocazia acelui prim Crăciun.

A doua zi dimineață o treziserăm devreme și ne furișaserăm jos, unde găsiserăm fețele de pernă burdușite cu cadouri și plăcinta cu carne tocată și morcovi pe jumătate mâncată, vinul de Xeres pe jumătate băut și urme de pași pe covor, venind dinspre șemineu. O văzusem cum rămăsese ținută locului, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji, și spusese: „Moșul n-a venit niciodată la mine. Nu cred că a știut vreodată cu adevărat unde locuiesc.“

Am ridicat receptorul. Îi știam numărul pe de rost de-acum, avea ritmul unei poezii, cu atâtea

treiuri și cinciuri. A sunat scurt și clar, apoi ea a răspuns.

- Eu sunt, am spus, bucuroasă să aud glasul celei mai bune prietene. Crăciun fericit, Jenny Penny!
- Elly, nu pot să vorbesc mult, mi-a șoptit ea.
- Abia auzeam ce spunea, atât de înceată îi era vocea.
- Ce s-a întâmplat? am întrebat-o eu.
- S-a stricat treaba.
- Poftim?
- Trebuie să plecăm.
- Când?
- Acum. Curând.
- De ce?
- Fiindcă așa trebuie.
- Nu înțeleg, am spus eu.
- Așa trebuie, și cu asta, basta. Nu pot să-ți spun nimic în plus, nu am voie. Nu mă lasă.
- Dar unde vă duceți?
- Nu știu. Mama nu vrea să-mi spună. A spus că-i mai bine să nu știe nimeni.
- Nici măcar eu?
- Trebuie să închid, vine. Îți dau de știre când ajung acolo. Pa, Elly!

Convorbirea s-a întrerupt, și ecoul ultimelor mele cuvinte a dispărut într-o tăcere neiertătoare.

Am chemat-o pe mama de la maratonul televizat care devenise o tradiție în familia noastră, la fel ca plăcinta cu carne tocată și curcanul, și i-am spus ce se întâmplase. Nu știa nimic sigur, a spus ea. Dar avea niște bănuieli.

- Trebuie să așteptăm și-om vedea, a spus ea. Când o să ajungă acolo, o să ne anunțe.
- Să ajungă unde?
- La adăpost, mi-a răspuns mama.

Ginger a rămas la noi după Crăciun, ca să joace într-un spectacol la Harbour Moon de Anul Nou. Era cap de afiș împreună cu o sosie a lui Tony Bennett²⁷. Ea îi spunea T.B. și îl ura fiindcă o făcea să se simtă prost.

– Nici măcar nu seamănă cu Tony Bennett, a spus când a aflat vestea. Eu semăn mai bine cu Tony Bennett decât el, iar Arthur a dat din cap aprobator. Însă onorariul era frumușel și pentru satul nostru era de fapt petrecerea anului, prin urmare, într-un fel era ca și cum Ginger ar fi fost cap de afiș în Vegas, dacă-ți puneai puțin imaginația la contribuție. Satul a devenit locul de întâlnire pentru balul mascat, și oamenii veneau de departe ca să-și etaleze costumele dichisite, plănuite cu luni de zile înainte. Tata îl începuse pe al meu cu patru luni în urmă și numai noi doi știam cum va fi. Nu le spusese răm celorlalți decât că avea să fie mai mare și mai frumos decât cel de anul trecut, lucru ușor de altfel, ținând cont că fusesem costumată în deget.

Erau toți adunați în camera de zi, tolăniți și dezordonați, și îl auzeam pe fratele meu îndemnându-i pe Ginger și Arthur să mai cânte o dată în cor *Why Are We Waiting*. Mama s-a furișat pe hol, ca să se asigure că eram bine.

- Încă un minut, i-a spus tata, scuturându-mi costumul.

Problema era că nu mă mai trăgea inima deloc. Grija pentru Jenny Penny îmi topise orice

entuziasm și timp de o săptămână aveam să aștept lângă telefon niște vești care n-au venit niciodată. Numai pentru că tata depusese atâta efort am făcut și eu unul în cele din urmă, și împreună am pășit în camera de zi și am așteptat ca luminile să pâlească și vorbăria să înceteze.

Mi-am pus rochia gri sclipitoare cu mânecute în formă de înotătoare și am atașat trena lungă, în coadă de pește. Aș fi putut fi o sirenă sau măcar o membră a grupului Three Degrees, dar a fost amuzant să-i las pe ceilalți să ghicească. Apoi tata a intrat ducând o cutie foarte mare, și încăperea a amuțit. A deschis cutia și a scos ceva de forma unui coif, acoperit cu un prosop de plajă. Mi l-a pus pe cap și prin fantele pentru ochi am văzut modelul în dungi al prosopului și nu am putut desluși decât o algă uscată.

– *Voilà!* a exclamat tata și a tras deodată prosopul la o parte. Toată lumea a icnit.

– Ce vrea să fie, mai exact? a întrebat Ginger, dând pe gât un pahar de scotch mai devreme decât era cazul.

Tata s-a întors spre mine și m-a îndemnat:

– Spune-le, Elly.

– Sunt un chefal! am strigat, și toată lumea a făcut:

– Aaa, da, bineînțeles!

[25](#) Celebră cântăreață britanică, extrem de longevivă (n. 1937) (n.red.)

[26](#) Cartier cochet și cosmopolit al Londrei (n.red.)

[27](#) Cântăreț american de muzică pop și jazz (n. 1926) (n.red.)

– Două ginuri tonice și o apă pentru pește, a comandat fratele meu pentru a cincea oară în seara aceea. Era costumat în Liza Minnelli și arăta chiar drăguț, până când am observat că nu se bărbierise, nici pe față, nici pe picioare. Când plecaserăm de acasă, mama și tata lăcrimaseră când preaiubitul lor fiu ieșise în aerul rece al serii îmbrăcat ca o fiică, neștiind sub ce formă se va întoarce. Acesta, avea să spună mai târziu tata, era unul dintre darurile neașteptate ale condiției de părinte.

Până când am primit băuturile, Arthur găsisese deja cele mai bune locuri în fața șemineului, prefăcându-se cu șiretenie bolnav. Fratele meu mi-a mutat scaunul puțin mai în spate, departe de cămin, amintindu-mi că eram încă inflamabilă și că ar fi de-a dreptul jenant să iau foc. Cam în acel moment, cred, l-am zărit pe Womble în colț, uitându-se la noi. Ne urmărise mai devreme, fiindcă îl văzusem la Jolly Sailor, unde avusese o altercație cu un câine (unul adevărat). Stătea singur lângă ceas, care arăta unsprezece și jumătate.

Arthur l-a înghiontit pe fratele meu și i-a spus:

– Womble, la ora zece. Înainte să apuc să-l contrazic că era unsprezece și jumătate, Womble și-a croit drum până la noi.

– Bună, a spus fratele meu, eu sunt Liza și ea e un Chefal.

Mi-am ridicat aripioara și mi-am înăbușit un căscat în spatele capului meu din papier-mâché, pe care l-am simțit deodată foarte greu.

– Iar eu sunt Freddie Mercury, a spus Arthur, lipindu-și cu nervozitate mustața.

– Eu sunt Orinoco, a spus Orinoco pe un ton foarte grav, care, dacă ar fi aparținut cu adevărat unui Womble, i-ar fi înspăimântat pe copiii mici și n-ar fi lăsat niciodată creaturile acelea simpatice să ajungă atât de populare.

Se numea parcă Paul și era din Manchester. Când și-a scos capul, avea un păr castaniu tuns scurt – sau poate că era lung: nu-mi amintesc bine –, dar am știut că energia minunatei noastre seri se schimbase deodată și că el era cauza. Am încercat să rămân trează, să le ascult zeflemeaua șoptită, glumele pe care le fereau de mine, dar totul a fost în zadar; nu mai făceam parte din grupul lor, și ochii au început să mi se închidă înainte ca primele acorduri din *Auld Lang Syne*²⁸ să strângă laolaltă glasurile bete, îngroșate, din sală. Grija pentru Jenny Penny, paharul cu șampanie, sorbiturile ulterioare din băutura clandestină îmi luaseră prin surprindere mintea prea tânără și nu mi-am mai amintit nimic din ce s-a întâmplat după aceea; nici drumul spre casă, nici pe Arthur care m-a condus, pe ușa din față, în brațele mamei. Nu mi-am amintit cum Ginger a dansat step pe dalele de piatră și cum Arthur a relatat povestea cam vulgară despre principesa Margareta. Nu mi-am amintit decât cum tata m-a sărutat de noapte bună și mi-a spus:

– Să ai un an minunat, Elly!

M-am trezit patru ore mai târziu, lihnită și cu ochii cât cepele. În casă era cald încă în timp ce m-am furișat jos. Am văzut sticle goale și serpentine de hârtie împrăștiate prin camera de zi, pantofii lui Ginger și șarpele ei de pene cuibăriți pe un scaun. Am mers la bucătărie, mi-am turnat un pahar mare cu apă și am căutat în dulap o bucată de tort Madeira. În timp ce puneam paharul pe uscătorul de vase, am privit pe fereastră și am văzut silueta încețoșată a fratelui meu fugind în pădure, urmat de-a lungul lizierei de o umbră bezmetică. Trebuie să fi fost fratele meu, fiindcă avea încă pantofii cu toc și

peruca, și în amândouă se reflecta lumina lunii. Am îndesat restul de tort în gură, mi-am pus puloverul mamei și cizmele și m-am strecurat în aerul rece și proaspăt de ianuarie.

Am luat un băț de jos și am fugit cât mă țineau picioarele până la marginea pădurii. M-am împiedicat de două ori până când privirea mi s-a obișnuit cu întunericul și am putut urmări iarăși sunetul crenguțelor trosnite undeva înaintea mea. Nu mi-era frică, mă simțeam încurajată de rolul meu imaginar de protector și am gonit mai departe, ferindu-mă de ramurile joase ale arbuștilor goi. Chicotele veneau din stânga mea, din spatele unui pâlț de stejari masivi, iar când am ajuns lângă trunchiurile lor late, m-am lăsat pe vine și am dat cu grijă la o parte un mănunchi de ferigi pipernicite. Apoi, brusc, am vomat.

Stăteam pe pat și mă uitam la animăluțul meu Womble cocoțat pe măsuța de toaletă. Venise cu mine din cealaltă viață, un cadou de la Jenny Penny la cea de-a șaptea mea aniversare. Mi-l dăduse la sfârșitul petrecerii, când musafirii și tortul dispăruseră, și-mi spusese: „Acesta e cel mai frumos cadou din câte ai primit vreodată. Și e de la mine.“

Acum, când mă uitam la el, nu mă mai gândeam la ea, la hârtia de ambalaj pe care ea însăși o făcuse atunci sau la poezia atașată de fundă, intitulată „Cele mai bune prietene“; nu, acum mă gândeam la fratele meu așezat pe coate și pe genunchi, tulbure în întunericul pădurii, pe care silueta inconfundabilă a unei jucării de copil îl împungea pe la spate, în timp ce vocea gravă cu accent nordic repeta: „Un An Nou fericit, Joe! Un An Nou fericit, ah, ah, ah!“

M-am ridicat, am pus jucăria într-o pungă de plastic veche care mirosea încă a ceapă și am pitit-o în fundul unui dulap cu încălțăminte veche. În săptămâna următoare aveam s-o duc la un magazin de solduri, unde urma să stea în vitrină săptămâni la rând, între o copie terfelită din Fălci²⁹ și un prăjitor de pâine argintiu pătat. Un soi de răzbunare.

Nu i-am spus niciodată fratelui meu ce am văzut în noaptea aceea, oricum, nu i-am spus decât abia după mulți ani, odată, pe când stăteam lângă ponton, doi adulți cu vieți adulte. Iar el nu-și amintea de noaptea aceea, ca de atâtea altele, și, când i-am spus, și-a îngropat capul în mâini, a râs și a spus atât: „Ce naiba-i aia un Womble?“

Și n-am mai primit niciodată vești de la Jenny Penny, ca să-mi spună că era bine. N-am primit telefonul sau scrisoarea în care să-mi spună unde era, sau de ce plecaseră, sau ce făcea acum. Am sunat-o la numărul vechi la scurt timp după ce dispăruse și mi-a răspuns un bărbat, care a țipat la mine, așa că am închis, speriată, întrebându-mă ce făcuse.

Apoi, altă dată, cam la un an după aceea, stăteam cuminte pe pat și mă gândeam la ea, încercând să repar acel pod telepatic care se prăbușise în urma ei, când, în vreme ce camera încremenea și soarele se muta după copaci, în spatele pleoapelor mi-au apărut numere, într-o ordine deliberată și semnificativă, repetându-se în mod constant. Era ea, am fost convinsă. Mâinile mi-au tremurat când am ridicat receptorul. Am format numărul și am așteptat să-i aud glasul. Degeaba însă. Am auzit în schimb o voce de femeie întrebând: „Golden Lotus. Doriți să faceți o comandă?“ Era un restaurant chinezesc din Liverpool care livra mâncare la domiciliu; un loc care, de fapt, avea să aibă o relevanță aproximativă mulți ani mai târziu.

Trebuia să accept pur și simplu că fusese înghițită de acel An Nou și să renunț la ea. Dar la fiecare aniversare îi auzeam respirația chinuită șoptind: „Îți dau de știre când ajung acolo. Pa, Elly! Îți dau de știre.“

Mi-era dor de ea. Avea să-mi fie toată viața. Adesea mă întrebam cum ar fi fost dacă am fi putut experimenta împreună anii ce aveau să vină. Ce ar fi fost diferit? Aș fi putut schimba ce i s-a întâmplat? Eram amândouă paznicii unei lumi secrete, o lume pustie în lipsa celeilalte. Ani buni aveam să mă zbat ca să mă mențin pe linia de plutire fără ea.

[28](#) Poezie scrisă de autorul scoțian Robert Burns în 1788 și pusă pe o veche melodie populară. Este deseori cântată de Anul Nou, la miezul nopții. (n.red.)

[29](#) Roman scris de Peter Benchley, devenit cunoscut mai ales datorită ecranizării omonime, regizate în 1975 de Steven Spielberg (n.red.)

PARTEA A DOUA

1995

CAPITOLUL 1

Brixton era furios, Brixton ardea. Asta a fost știrea pe care a trebuit să o redactez la șase zile după cea de-a douăzeci și șaptea mea aniversare, dar n-am făcut-o, ceva ce nici azi nu pot să explic în totalitate. Mai avusesem momente ca acesta – când îmi pierdeam brusc încrederea în mine sau înceta să-mi pese –, dar niciodată o panică atât de totală, care m-a cuprins cu ghearele groazei și m-a făcut să simt că atât eu, cât și lumea eram complet pe dos. N-am spus nimănui. Am închis telefoanele și m-am ascuns acasă la Nancy. Mi-am pierdut slujba. Nu era prima dată. Am născocit scuze. Din nou, nu prima dată. Și în mijlocul acestei lumi distruse a sosit cartea poștală. Ca și cum ea ar fi știut. Ca și cum ascultase și așteptase, așa cum făcuse dintotdeauna. Colacul meu de salvare.

Am deschis ușile de la balcon spre dimineața mohorâtă de decembrie și am stat acolo, privind Charterhouse Square; copiii țipau și se jucau de-a prinselea. Am văzut cum un băiat s-a repezit în spatele unei bănci și s-a rostogolit pe un morman de haine, care s-a dovedit a fi un morman de prieteni. Mi-am amestecat cafeaua și am sorbit din linguriță. Era o zi friguroasă, care avea să se facă și mai rece. Lumina înnoirată radia o nuanță gălbuie. Avea să ningă înainte să se încheie anul. Am strâns mai tare pătura pe mine. Am văzut apoi o fetiță care s-a ascuns după un copac și a părut să dureze o veșnicie până a reapărut.

Trecuseră cincisprezece ani de la acea stranie zi de Crăciun când trecutul se săturase de noi și-și închisese ușile fragile. *N-o să-ți mai amintești de mine*, scrisese ea, dar bineînțeles că mi-am amintit din clipa când am văzut scrisul negru mângălit de pe plic, neschimbat, cu cerneala întinsă, și bucuria nu mi s-a diminuat când am citit: *N-o să-ți mai amintești de mine*. Singură făcuse vederea, ca întotdeauna, fiindcă îi plăcea să creeze obiecte, și, de fiecare dată când venea la școală cu lipici sau sclipici în păr, toată lumea știa că făcuse ceva – felicitări pentru vreo zi de naștere sau pentru Crăciun – și fiecare spera în secret că va fi norocosul destinatar al acelor eforturi creatoare de care, în văzul lumii, toți râdeau, fiindcă erau frumoase și spuneau răspicat: „Ești special. Te-am ales pe tine“.

Dar eu eram mereu singura care primeam astfel de felicitări.

Era o bucată simplă de hârtie albastră împăturită la mijloc, având pe față fragmente din imagini cu flori și vin, cu munți, zâmbete și litere decupate, de parcă ar fi cerut o răscumpărare, dar care formau de fapt „La mulți ani!“. Și acolo, între litere, am văzut-o din nou pe trotuar, în pantofii ei preferați, făcându-mi cu mâna și dispărând treptat din vedere, când avea nouă ani, când eu aveam nouă ani și când ne juraserăm să păstrăm legătura.

Am privit din nou plicul. Părinții mei îl retrimiseseră la adresa lui Nancy din Charterhouse Square, unde locuiam temporar. Inițial însă, fusese expediat din Închisoarea Maiestății Sale.

CAPITOLUL 2

Pescărușii făceau gălăgie multă în dimineața aceea și m-au smuls cu brutalitate din tihna patului. Am luat paharul cu apă și am băut printre firicelele minuscule de praf care aterizaseră la suprafață în timpul nopții. Casa era tăcută, aerul din camera mea, înăbușitor, iar caloriferul, fierbinte. M-am ridicat, am mers la fereastră și am deschis-o larg în primăvara de afară. Era încă frig, fără nici o pală de vânt, iar cerul senin se întindea dincolo de copaci ca însăși dimineața, suspendat, imuabil, așteptând. L-am urmărit pe Arthur dedesubt cum se ridică încet în cap, cu pantalonii scurți de satin roșu (înainte vreme ai tatei) alunecându-i spre vintre și dezvelindu-i picioarele de culoarea și textura osului. Nu-i mai văzusem picioarele până atunci. Arătau ca și cum duseseră o viață diferită. Arătau inocente.

Vârsta nu-l afectase prea mult și încă refuza să dezvăluie momentul sau circumstanțele dispariției sale de pe pământ. În cele mai multe dimineți când eram acasă, stăteam cu el la marginea apei și-l priveam cum se uită pe malul celălalt, ca și cum moartea îi făcea cu mâna, ca un prieten care-l tachina, iar el zâmbea, și zâmbetul lui spunea mai degrabă „Nu azi” decât „Nu sunt pregătit”.

Cunoașterea îl eliberase de frică, dar ne lăsase nouă povara supremă a așteptării. Avea să ne pregătească? Avea să dispară brusc din viața noastră ca să ne protejeze de pierderea ultimă? Noi aveam să jucăm vreun rol macabru în acest act final? Nu știam nimic; și, dacă nu și-ar fi mișcat piciorul când am tușit, aș fi putut crede că fusese luat chiar atunci și acolo, în starea lui răsturnată, ca un înger fără aripi care se prăbușise pe neașteptate pe pământ cu capul înainte.

În drum spre parter, am tras cu ochiul în camera lui Ginger și i-am deslușit capul chel cuibărit între perne ca un ou abandonat. Respira greoi, cufundată într-un somn adânc. Era într-una dintre fazele bune, între episoadele de chimioterapie, când avea energie și umor, doar că nu și păr.

Ultima rundă fusese brutală, și drumul de patru sute cincizeci de metri de la spital până la ușa din față a lui Nancy îl parcursese într-un taxi, cu chipul sprijinit de cadrul geamului deschis, în timp ce stomacul i se întorcea pe dos la fiecare hurducătură. Îi plăcea să se odihnească pe balcon, cuibărită într-o plapumă de puf care abia dacă-i ținea de cald, și acolo alterna între somn și veghe fără să se concentreze la nimic, cu excepția unor căni ocazionale cu ceai, pe care acum îl bea îndulcit.

M-am strecurat în camera ei și am ridicat puloverul care căzuse pe podea. Mama îi pregătea hainele în fiecare dimineață, fiindcă luarea unei decizii devenise dificilă și o făcea să intre în panică, și numai mama observase asta. În lumea lui Ginger nu mai exista stânga sau dreapta; viața era trăită drept înainte. Am închis ușa fiindcă de somn avea nevoie cel mai mult. De somn și de noroc.

M-am dus împiedicându-mă până în bucătărie și am închis radioul. Vești noi despre masacrul de la Dunblane³⁰. Întrebările. Incriminările. Neliniștea arzătoare a presupunerilor. Am urmărit-o pe mama cum își termină cafeaua. Stătea lângă chiuvetă, unde o rază blândă, gălbuie îi lumina o parte a feței, scoțându-i în evidență liniile încrustate de-acum definitiv acolo. Îmbătrânise frumos, procesul fusese blând cu ea. Iar ea lăsase natura să-și urmeze cursul, alegând să alunge vanitatea ca pe o buruiănă băgăcioasă și sufocantă ce era.

Își aștepta singurul client pe ziua aceea, un anume domn A., cum îl numea ea (dar pe care cu toții îl știam de Big Dave de la pubul din Polperro). Mama era terapeut calificat de zece ani, așa cum fusese unul necalificat cea mai mare parte a vieților noastre de copii, și avea cabinetul în camera din

spate, care era de fapt în față, depinde pe unde intrai în casă.

Știam cu toții că „domnul A.“ era îndrăgostit pe ascuns de ea și că își ascundea comportamentul nepotrivit în spatele a treizeci de lire pe oră și al stării greu definibile de transfer³¹. La fiecare ședință îi aducea mamei flori și la fiecare ședință ea le refuza. La fiecare ședință îi aducea visele lui; ea îi aducea realitatea. Am auzit scârțâitul roților de bicicletă pe pietriș. Mama s-a uitat pe fereastră.

– Iarăși trandafiri, a spus ea.

– Ce culoare? am întrebat.

– Galbeni.

– E fericit.

– Doamne-ajută! a exclamat ea.

A sunat soneria.

– Plecăm imediat ce termin, Elly, așa că ai grijă să o trezești pe Ginger și să fiți gata, a spus ea cu voce de terapeut.

Am zâmbit.

– Ce e? a întrebat.

– Și crăciunița?

– Of, pune-o înapoi pe hol! a spus ea, și o să mă ocup de ea mai târziu.

Apoi a ieșit rapid din cameră.

Încercase să scape de crăciuniță din ianuarie, dar era încăpățânată și nu voia să moară. În fiecare săptămână o punea pe masa din bucătărie și se întreba ce putea face cu ea. „Las-o afară“, spunea tata. „Sau arunc-o la gunoi.“ Dar mama nu putea. Era ceva viu, rudă a ființelor omenești. Putea să revină pe hol. Încă o săptămână.

– Bună, draga mea! a spus Arthur.

Intrase țopăind după ședința sa de yoga și m-a îmbrățișat strâns. Am simțit frigul care i se agăța de bluza de trening.

– Bună! am răspuns eu, încercând să nu-i privesc picioarele.

– O trezesc pe Ginger, da? a întrebat în timp ce verifica dacă fierbătorul mai era cald și îndesa o mână de frunze în ceainic.

– Mulțumesc! am spus. Ai nevoie de ajutor?

– Azi nu, îngerul meu, mă descurc, a răspuns pe când își turna apa în ceainic și puneu capacul la loc.

I-am dat cana cu imaginea ștersă a lui Burt Reynolds abia vizibilă pe o parte. Ginger era obsedată de Burt Reynolds. Ginger era obsedată de bărbații mustăcioși.

– Asta o s-o trezească, a spus Arthur, ducând cu atenție ceainicul și cana spre ușă, unde s-a oprit numai ca să-l lase pe tata să intre. Foarte elegant, a adăugat și a dispărut pe hol.

– Mersi, a spus tata potrivit-și cravata.

Tata arăta bine în costum și, cu toate că rareori se îmbrăca astfel, se pricepea încă să-l poarte cu un stil fără cusur. L-am surprins admirându-și reflexia în ușa de sticlă, așa cum îl surprinsesem și în ajun citind în liniște o carte veche de drept, și undeva în adâncul sufletului m-am întrebat dacă nu cumva două râuri aveau de gând să se unească din nou. Auzisem șoapte, desigur, mai ales din partea mamei. Îmi spusese că, nu demult, tata „se întorsese la *Rumpole*“³² și îmi dăduse vestea într-o

asemenea taină, încât puteam fi iertată că atunci crezusem că „Rumpole“ era porecla vreunui drog ilegal, iar nu titlul unei cărți distractive.

– Nu-i o carte oarecare, scumpo, spusese mama. E un stil de viață.

Tata și-a dres glasul, pregătindu-se să recite ultimul vers, apoi l-a spus privind-și pantofii. N-am putut decât să aplaud și să mă ascund în spatele zgomotului.

– Ei, ce părere ai? m-a întrebat. *Pe bune.*

Am sorbit din cafea și am încercat să mă gândesc la un cuvânt drăguț, ceva pozitiv despre un poem pe care nu el îl alesese, ci pe care fusese de acord să-l citească numai fiindcă era nașul și asta era datoria lui.

– Sună foarte prost, am spus.

– Știu.

– Nu e vina ta.

– Știu.

– Doar *poezia*.

– Știu.

Dolofanul Alan junior crescuse și devenise tată când soția lui a dat naștere unei fete numite Alana (așteptau un băiat). Copila a sosit la trei săptămâni după termen și cântărea patru kilograme jumătate, pe care se pare că le arăta din belșug. Când a fost prezentată anturajului părinților ei la o mică adunare de familie în St. Austell, a dezvăluit un cap uimitor cu cârlionți, specific rudelor din partea soției lui Alan. Toți arătau ca și cum ar fi provenit din Napoli, nu din Pelynt, și când Nancy a comentat că bebelușul arăta ca o Cher grasă, numai râsul cu care, precaută, și-a însoțit cuvintele în tăcerea inconfortabilă ce se lăsase i-a făcut pe oameni să creadă că glumise. (De-a lungul anilor, Nancy își pierduse interesul față de orice ființă mai mică de un metru care nu făcea pantomimă, îndreptându-se spre căsuța Albei-ca-Zăpada.)

Părinții mei erau adeseori invitați la aceste adunări de familie datorită gratitudinii înverșunate pe care Alan senior o resimțea încă la fel de acut ca un ciomag pe spate. Nancy era invitată doar fiindcă era vedetă și tuturor le place să-și dea coate cu o vedetă. Dar la această adunare tot mai furtunoasă evenimentele au luat o turnură neașteptată – și, ar putea spune unii, chiar nechibzuită – când Alan junior i-a dat tatei un trabuc și l-a rugat să fie singurul naș al Alanei, spre disperarea absolută a rudelor soției sale. A urmat o tăcere incomodă, timp în care stânjeneala mută a tatei a fost cine știe cum interpretată drept un „Da“. Șoapte de genul „E un străin!“, „Ce i-a venit?“ și „Dar noi?“ au răsunat prin căsuța singuratică până când Alan junior și-a luat nevasta deoparte și a pus capăt protestelor goale ale familiei ei. Era prima dată când punea piciorul în prag și, cu toate că a făcut-o cu pasul cel mai ușor – cel al fricii –, a fost neclintit în alegerea sa. Tata era un om bun; cel mai bun din vale. Hotărârea era luată.

Ne-am îngrămădit în mașină târziu, ca de obicei, dar Ginger a spus că deja îl așteptaserăm trei săptămâni pe puștiul cel gras, așa că era cinstit ca puștiul cel gras să ne aștepte jumătate de oră pe noi. Mama s-a uitat la ea în oglinda retrovizoare și am observat pe chipul ei o ușoară îngrijorare. În dimineața aceea Ginger băuse numai jumătate de cană cu ceai de marijuana, dar Arthur fusese cel care îi administrase doza aceasta severă, nu mama, fiindcă ea era încă ocupată să descifreze visul erotic al domnului A. Iar acum Ginger purta un șarpe boa de pene peste rochia și puloverul încântătoare pe care

i le pregătise mama și refuzase să-l dea jos chiar și când mama îi amintise că participau la un botez, nu la o seară de cântat în grup la „Fisherman’s Arm“.

– Oricum o să cânt, a spus Ginger, rânjind cu gura până la urechi.

– Participi la o slujbă religioasă, Ginger, a spus mama, nu cânti la Carnegie Hall.

Ginger și-a supt dinții și și-a strâns penele în jurul gâtului. Nasul pronunțat o făcea să semene cu un măreț vultur pleșuv în căutarea vreunei prăzi; singura temere a mamei era că prada fusese deja găsită și, înfășată, cu cârlionți, ne aștepta la baptisteriu.

– Bun, a făcut tata când a pornit dubița. Suntem toți?

– Da, a răspuns Arthur.

– Da, a răspuns Ginger.

– Da, am spus eu.

– Nu chiar, a rostit mama melancolic, privindu-și mâinile și gândindu-se la fratele meu.

Asta se întâmpla de fiecare dată când cineva întreba: „Suntem toți?“

Tata a întins mâna s-o consoleze, dar ea i-a dat-o la o parte și a spus:

– N-am nimic, Alfie.

Tata a ridicat din umeri și ne-a privit în oglindă. Stăteam acolo striviți și neîndrăznind să spunem nici păs, până când Arthur s-a exprimat în sfârșit:

– Nu știu de ce trebuie să fim triști. El se distrează de minune la New York, frecventează cluburi, face sex, câștigă sume obscene de bani la bursă, în timp ce noi suntem aici, participând la un botez unde majoritatea oamenilor își doresc să ne vadă morți.

– Taci, Arthur! a spus mama, și el și-a pus fermoar la gură ca un copil exasperant.

Ginger a început să râdă. Nu de ceva anume, ci fiindcă era sub influența drogurilor.

Poștașul ne-a făcut cu mâna în timp ce tata accelera ca să iasă de pe alee, scuișând pietriș și pământ cu roțile din spate. Nu era obișnuit să conducă dubița – asta încă era datoria lui Alan – și la fiecare deal părea să sară peste viteza a treia ca și cum nici n-ar fi existat.

– Le vreți acum? a întrebat poștașul, fluturându-i în față un pachet de scrisori și de facturi.

– Bine, Brian, a spus tata luându-le și dându-i-le mamei, care le-a frunzărit rapid, căutând plicul subțire albastru expedit par avion care aducea vești de la fiul ei. Mi-a înmânat o scrisoare care fusese retrimisă de Nancy.

– Mergeți la botezul micuței Alana? a întrebat poștașul.

Ginger a râs batjocoritor și grosolan la auzul cuvântului „micuță“.

– Da, a răspuns tata. Presupun c-ai auzit că sunt nașul.

– Da, a spus poștașul. Am auzit și că n-ai fost cea mai populară alegere în zonă.

– Ei bine, a făcut tata, ca și cum era pe cale să adauge ceva. Dar n-a mai făcut-o.

– La revedere atunci! a spus poștașul brusc, întorcându-se și pornind să pedaleze mai departe pe drum.

– Labagiu! a spus Ginger.

– Ei, ei! a spus mama.

– Calcă-l, a sugerat Arthur.

– Pentru numele lui Dumnezeu! a exclamat mama, băgând în gură o bucată de gumă.

Biserica nu era plină, și întârzierea noastră a fost remarcată de toți membrii lotului Pelynt, care

stăteau în rândurile din față, pe cele mai bune locuri, după cum s-a exprimat Ginger cu glas tare. Alan ne-a îmbrățișat pe toți și ne-a condus într-o secțiune rezervată nouă, o secțiune din care tata și Ginger puteau ieși și intra cu ușurință.

Era o slujbă simplă, cu promisiuni, lacrimi și lecturi potrivite pentru copii. Tata s-a ridicat și și-a dat toată silința cu poemul intitulat *Copilul din brațele mele dăinuiește liniștit în inima ta*, iar Alan senior a ținut un discurs interesant care includea cuvinte precum „Lola“, „dansatoare de estradă“, „diamant“ și „Havana“, evident sperând că grămăjoara considerabilă care atârna grea în mâinile vicarului ar fi putut fi botezată după eroina uneia dintre cele mai frumoase melodii din lume. Și, în timp ce primele versuri din *Doamne, sprijinul nostru înainte vreme* umpleau văzduhul, eu am scos cu grijă scrisoarea din plicul în care era întemnițată și am început să citesc.

11 martie 1996

Am fost foarte fericită să mai primesc o scrisoare de la tine, Elly. Știu că am reluat legătura, dar mi-e greu să am încredere – trebuie să mă pișc ca să mă conving că nu visez.

Crăciunul în care am dispărut mi-e la fel de clar în minte ca ziua de ieri. Am plecat imediat ce unchiul Phil s-a întors de la Red House și a adormit, și am condus până la o parcare abandonată unde mama închiriasse un taxi. Totul era plănuisit ca să ne acopere urmele. Mama fusese sfătuită de un adăpost pentru femei din Liverpool și i-au spus exact ce să facă. Am stat două nopți într-un hotel mic din Euston, cred, apoi am luat trenul spre nord. Am locuit în adăpost până când mama s-a pus pe picioare. Nu puteam să sunăm de acolo sau să dăm cuiva de știre ce adresă aveam ca să nu le punem în pericol pe celelalte. De asta n-ai primit nici o veste de la mine. Chiar și după ce ne-am mutat în casa noastră, mama a spus că viața dinainte era moartă. Trebuia să uit totul. Pe tine. Tot ce i se întâmplase ei. Era foarte speriată. Nimeni n-ar trebui să ajungă în halul în care era ea atunci și nu puteam să povestesc nimănui. Te-am sunat o dată. De Crăciun, cu vreo zece ani în urmă. La sfârșitul zilei, cum obișnuiam. Ai răspuns și am auzit râsete. Am pus receptorul jos. Cred că durea prea tare. Să aud ceva la care participasem odinioară. Ceva ce aș fi putut fi. Ce aș fi putut avea.

M-am căsătorit. N-a fost o căsnicie fericită, deși la început așa am crezut. Am crezut c-o să-mi ofere tot ce-mi lipsea, sau ceea ce-i lipsea mamei, și mai mult de-atât nu am ce să zic. Nu știu dacă tu crezi în soartă, dar știu că el mi-a fost sortit.

Am ridicat privirea. Ginger cânta tare și reușise să-și aducă aminte majoritatea cuvintelor, deși părea că născocise câteva în cel de-al treilea vers.

Mi-ar plăcea să citesc cartea lui Arthur după ce o termini de redactat, sau orice articole pe care le-ai scris pentru reviste. Am suficient timp la dispoziție să citesc. Lucrez în bucătărie și e destul de comod. Înainte să mă mut aici, aveam o firmă numită Calea seninătății, doar eu și o fată pe nume Linda. Citeam mai mult în cărți de tarot și făceam masaje – aromaterapie, masaj intuitiv și chiar masaj indian pentru cap. Devenisem destul de bună. Am avut succes. Ciudat cum se potrivesc lucrurile în viață.

Elly, e atât de bine să-ți pot scrie din nou! Încerc să mă iert pentru ceea ce am făcut și mi se pare cel mai greu lucru din lume. Acum execut o pedeapsă de nouă ani. Mi-au zis că o să ies probabil înainte dacă mă port bine. Ar fi trebuit să primesc mai puțin, toată lumea spune asta, chiar și poliția. N-au crezut că era vorba de crimă,

– Drace! am exclamat eu, și lotul Pelynt și-a întors fețele spre mine. Arthur și Ginger la fel.

au știut că era vorba de autoapărare, așa că, în cele din urmă, am fost închisă pentru ucidere din culpă. Judecătorul a fost foarte drăguț, foarte înțelegător, dar, după cum mi-a explicat, nu avea de ales. Contau precedentele și circumstanțele atenuante – dar probabil că tatăl tău ar putea să-ți explice mai bine.

– Ce-i? a întrebat afectat Ginger, care se plictisise deodată de cântat. Ce-i? a întrebat din nou.

– Îți spun imediat, am sâsâit și am continuat să citesc.

– Spune-mi acum, a insistat ea și a început să râdă.

Sper ca, atunci când vei primi scrisoarea, să fii bine. Deși am spus cuvântul cu C, te rog să nu-ți fie frică de mine. Sunt tot eu, Elly. Nu un monstru, cum mă cred unii oameni.

Om shanti și noroc!

Cu dragoste, Jenny

PS. O să înțeleg dacă nu vrei să-mi mai scrii. M-am gândit c-ar fi cel mai bine să dau cărțile pe față. Diabetul meu e sub control. Mersi că ți-ai amintit.

PPS. Ar fi grozav să-mi trimiți niște timbre. Aici funcționează ca monedă de schimb.

Am pus scrisoarea la loc, în timp ce Ginger se apleca spre mine și mă lua de braț.

– Jenny Penny a omorât pe cineva, am spus odată cu muzica.

– Ssst! am auzit din spate.

– Cum?! Fetița aia ciudată cu păr vâlvoi? a întrebat Ginger.

– Spune-i lui Arthur, i-am cerut, și ea s-a apropiat de el, l-a apucat de cap și l-a tras spre gura ei ca pe o piersică timpurie din sezonul acela.

Am înghiontit-o pe mama și i-am șoptit la ureche.

– Poftim? a făcut ea.

I-am repetat.

– Crimă? a spus ea. Nu pot să cred. Și, în timp ce muzica își încetinea ritmul într-un final cam dezacordat, m-a luat de mână și a cântat cu putere spre ceruri: „Fii Tu pavăza noastră în vremuri de restriște și căminul nostru veșnic.“

Amin.

După o lectură monotonă a responsabilităților părinților, al cărei mesaj, slavă Domnului, i-a ocolit probabil pe propriii mei părinți cu temeritatea unei mașini furate, am fost recunoscătoare când Ginger s-a ridicat într-un final ca să cante. Alan și Alan junior radiau. În ochii lor, Ginger era o vedetă, întrucât cântase cu Frank Sinatra (ceea ce chiar era adevărat) și, prin urmare, era aproape ca și cum l-ar fi avut pe marele om acolo în persoană. Așa că, atunci când Ginger s-a înclinat fără să fie nevoie când a ajuns în față, Alan senior nu s-a putut abține să emită o ovație firavă. Oricum, când a dedicat melodia lui „Jenny Penny, prietena noastră care a fost pe nedrept închisă pentru crimă“, am tresărit și cred că mai expusă m-aș fi simțit numai dacă eram goală. Promise *carte blanche* să cante orice simțea ea că se potrivea cu ocazia aceea, dar, când am auzit primul vers din *I Who Have Nothing*, până și eu m-am întrebat ce fusese în capul ei.

– Un copil vine pe lume fără nimic, a spus ea mai târziu, dând pe gât un pahar mare de scotch, ca și cum nu înțelegea de ce se făcuse atâta tamtam.

Nimeni nu se retrăsese vreodată devreme la culcare în casa noastră. Era ceva ce nu se pomenise, ca o regulă nescrisă; pur și simplu nu se făcea. Dormeam numai după ce epuizaserăm toate discuțiile, după ce storceam din ele și ultimele picături de vlagă și spațiul pe care îl lăsau era gol, lipsit de viață, *obosit*. De multe ori am stat cu mama privind cum cerul își schimba culoarea de la bleumarin la o nuanță aureolată, când soarele uzurpa orizontul, împingând în sus întunericul egal ca să facă loc luminii care se iveau aurie, sferică și nefirească, iar câteodată mergeam cu barca până la gura portului (alteori și mai departe) și stăteam învelite în păături în timp ce o nouă zi își făcea apariția.

Dar după botez toată lumea a părut nerăbdătoare să se retragă și, pe la unsprezece, casa era tăcută și parcă vag părăsită. Am făcut focul, fiindcă umezeala primăverii dăduse buzna după apusul soarelui. O simțeam acum rece sub puloverul meu și voiam s-o risipesc, îmi doream confortul și mirosul de flăcări. Am ținut chibritul sub ziar și am hrănit surcelele de lemn uscat până când au scos fum, au strălucit portocalii și, în cele din urmă, s-au aprins.

– Bună! am spus.

– Stai puțin! a zis el. O să schimb telefonul.

Am auzit un clic. L-am auzit ridicând celălalt receptor.

– Bună! a reluat el, și l-am auzit înghițind.

Vorbea cu o voce gravă, lipsită de energie – avea un accent foarte american când era obosit. Băuse o bere, și mă bucuram pentru asta. Ceva care să-l înveselească.

– Ce mai e nou? a întrebat, și i-am povestit despre botez, despre scrisoarea lui Jenny Penny.

– Nu pot să cred. Faci mișto de mine.

– Nu. E adevărat.

– Pe cine a omorât?

– Nu știu deocamdată.

– Pe vechiul iubit al mamei?

– E o idee, am spus eu.

– Iisuse, Elly! Ce-ai de gând să faci?

– Ce pot să fac? Să-i scriu în continuare, atâta tot. Să aflu adevărul. Doamne, ce ciudat e, Joe! Era prietena mea.

– Era ciudată, a spus el.

– Da, dar așa ceva? Nu-i stă în fire. Avea prea multă imaginație pentru asta.

– Elly, nu o cunoști. O cunoșteai când era mică. Nu poți încremeni pe cineva în timp.

Tăcere.

Mi-am mai turnat niște vin. Eu încremenisem în timp.

– Ce s-a întâmplat cu slujba, apropo? a întrebat el.

– Am intrat în panică.

– Asta-i tot?

– Nu pot să mă așez. Mă știi doar, veșnic neliniștită. M-am transformat în Nancy. Nu-i mare chestie.

– Ești sigură?

Tăcere.

– Ești sigură, Ell?

– Da. Sunt bine. Numai că nu-mi place să fiu legată, am spus și mi-am terminat paharul. Deci, ce faci diseară?

– Adorm cu o bere în mână.

– Sexy, am spus eu.

– N-a fost o zi prea bună, nu mai zic de săptămână.

Am auzit întunericul căzându-i iarăși peste spinare. Tăcere. Mi-am ținut respirația.

– Întoarce-te! i-am spus. Mi-e dor de tine. Tuturor ne e.

Nimic.

– Știi că trebuie să fiu aici.

– Încă?

– Da. Munca... Știi și tu.

– Îți urăști slujba.

– Dar îmi plac banii.

– Ești un ticălos.

Am râs. Am băut.

– Slujba asta nu-i de tine.

– Poate. Dar ce-i de mine, Ell?

Am tăcut amândoi.

– Trebuie să cunoști pe cineva, am spus.

– Am renunțat la asta.

A căscat.

– Nu mai e nimeni în cor?

– Ne-am tras-o între noi.

– Ah!

– Asta facem.

– Știu.

– Nu am prieteni, a spus el, și eu am început să râd din nou. „Bun“, m-am gândit, „ne-am întors la jocul ăsta“, jocul ăsta mi-era familiar.

– Nici eu, am spus. Suntem niște ciudați.

A desfăcut altă sticlă.

– Ce mai face Ginger? a întrebat.

– Se ține.

– La naiba!

A băut cu zgomot.

– Ar trebui să-i suni pe mama și pe tata.

– Știu, a spus el. Pupă-i din partea mea.

„Ai putea s-o faci și singur“, m-am gândit.

– Am avut doar o zi proastă, a spus el.

Am pus un buștean pe foc.

– Săptămâna viitoare cântăm la nunta unui amic, a spus el, încercând să pară mai vesel.

– Pare grozav.

- Da, o să fie. E primul nostru spectacol propriu-zis.
- Fantastic!
- Da, o să fie.
- Ai la ce să te gândești.
- Da, a spus el.
- Mi-e dor de tine.
- Și mie, a spus.

Focul scuipa tăciuni minusculi pe șemineul larg, de unde îi priveam cum se sting ca niște stele muribunde. Fratele meu mai avea astfel de episoade, care-i eclipsau strălucirea proprie; care-i putea fi proprie. Mama dădea vina pe rugby, pe loviturile frecvente la cap, pe cucuie. Eu dădeam vina pe secretul pe care îl făcusem să-l poarte. Tata se gândea pur și simplu că se simte singur uneori, fiindcă e gay. Poate că era câte puțin din toate astea, m-am gândit.

[30](#) Masacru provocat pe 13 martie 1996 într-o școală primară de către un fost instructor de cercetași, căruia i-au căzut victimă șaisprezece copii și un adult (n.red.)

[31](#) Concept specific psihanalizei, conform căruia pacientul îl asociază pe terapeut cu o figură semnificativă din trecutul său (n.red.)

[32](#) Titlul unui serial britanic de televiziune și al unei serii ulterioare de romane și povestiri având în prim-plan un avocat londonez foarte iscusit, care își apără cu pasiune clienții (n.tr.)

17 martie 1996

Dragă Jenny,

Sper că ești bine. Nu-mi pot imagina ce viață ai dus și de asta mi-a fost greu să-ți scriu. Îți mulțumesc pentru sinceritate; nu simt deloc dorința să-ți întorc spatele; dimpotrivă, vreau să aflu mai multe – ce i s-a putut întâmpla prietenei mele, de a sfârșit acolo unde e acum? Dacă vrei să-mi spui mai multe, sunt alături de tine. Am petrecut ultima săptămână în Cornwall și m-am gândit la tine tot timpul. Toată lumea vrea să afle mai multe despre tine. Mai ales Joe – e în New York. Toți îți trimit salutări și dragostea lor. Aș vrea să te văd, Jenny. Tata spune că trebuie să-mi trimiți un O.V., un ordin de vizitare, cred. Am zis bine? Aș vrea să te vizitez, dar nu vreau să te simți stânjenită. Știu că e devreme – poate prea devreme. Așa sunt eu acum. Mi-e greu să scriu scrisori și, din păcate, mi-am ieșit din mână. Am atâtea de spus, atâtea să-ți povestesc, ca și cum am așteptat atâta ca să-ți spun numai ție ce se petrece în viața mea. Am inclus timbre și un mandat poștal. Tata spune că probabil ai nevoie de bani ca să-ți cumperi propria pilotă sau alte chestii dintr-astea, ceva care să-ți personalizeze camera. Nu mi-a trecut deloc prin cap faza cu comenzile din catalog. Dă-mi de știre dacă mai pot să te ajut cu ceva.

Sper că lumea se poartă frumos cu tine. Fii tare!

Ai grijă de tine.

Cu dragoste, Ell

Trei săptămâni mai târziu, mi-a povestit totul. S-a revărsat din penița ei ca o mărturisire, dar nu una pe care fusese forțată s-o scrie, fiindcă povestea are două versiuni; intenție și realizare, libertate și consecințe, nu mi-a ascuns nimic.

Lunile anterioare evenimentului au fost povestite fără punctuație, ca și cum fiecare lovitură și insultă veniseră una după cealaltă fără nici o pauză, până când sfârșise într-o baltă de sânge, pe podeaua din baie, cu un cap de duș vârat cu forța în gură, înecându-se. Ar fi trebuit s-o facă atunci, a spus ea, în timp ce el se apleca peste ea, jucându-se cu robinetele. Dar nu avea nimic la îndemână pe care să-l fi apucat și, oricum, încheietura mâinii îi era luxată și o lăsase să cadă inutilă în unghi drept, așa că stătuse aplecată deasupra căzii până când atacul trecuse, pașii se îndepărtaseră și ușa de la intrare se trântise.

Pusesem prea multă sare în spaghetti bolognese! Asta a scris, cu un semn de exclamație ironic. Avea puterea să-ți frângă inima.

Nu făcuse plângere la poliție. Dar în seara aceea se târâse afară în ploaie, pe o alee retrasă și rău famată, își golise conținutul poșetei pe pământ și apoi mersese împleticindu-se până la o cabină telefonică și sunase la poliție. Fusese tâlhărită, spusese. O duseseră la spital și îi dăduseră îngrijiri, dar ea știuse totuși că n-o credeau, fiindcă nimeni nu crezuse vreodată șirul de „accidente“ pe care le pățise în al treilea și al patrulea an de căsnicie – nici măcar Linda, nici vecinii, care își ascundeau neîncrederea în spatele unui văl bâlbâit de tăcere. Și, când venise s-o ia, el plânse și spusese c-o să-l ucidă pe ticălosul care-i făcuse asta, și atunci ea înțelese ce avea de făcut și totul se transformase în cei nouă ani.

În seara când s-a întâmplat, el a venit acasă și a găsit mâncare de la restaurant în locul tocăniței de vită pe care ea promisese că i-o va face, și era mâncare chinezească, care ei îi plăcea mai mult decât lui și pe care ea nu îndrăznea să o comande decât o dată la câteva luni, dar avea nevoie să-l înfurie, înțelegeți? Cerase mâncarea la unul dintre cele mai vechi restaurante din Liverpool, „Golden Lotus“. Era restaurantul ei preferat, care făcea mâncarea ei preferată – creveți cu chili, usturoi și ghimbir –, unul dintre puținele lucruri care-i dădeau încredere în sine, împreună cu un pahar rece de Soave³³. Deși vânătăile aproape că îi dispăruseră (trecuseră șase săptămâni), avea încă cearcăne negre pe sub ochi, care o făceau să arate demnă de milă și neajutorată, iar asta i-a prins bine, a scris ea. El s-a așezat și n-a scos nici un cuvânt. Ea i-a pus orezul în farfurie și l-a întrebat cum i-a mers la serviciu, și el i-a spus să tacă din gură. Ea a mâncat un crevet și i-a dat o bere. El i-a azvârlit-o în cap.

Ea a căzut pe podea, trăgând după sine un castron, o farfurie, o vază cu flori îmbobocite și bețișoarele ei chinezești. (Nu folosea niciodată cuțit și furculiță fiindcă era important pentru ea să fie autentică de fiecare dată când mânca mâncare chinezească.) Dar de asta folosiseră bețișoarele: era singurul lucru la îndemână; un bețișor de metal negru, ascuțit, care făcuse parte dintr-un cadou de nuntă nesolicitat. Fusese un gest reflex; el se aplecase deasupra ei și o scuiase, dar uitase să-i imobilizeze brațele. Ea a crezut prima dată că-i atinsese umărul. Numai ulterior și-a dat seama că îi străpunsese de cincisprezece ori inima.

– Poftim, i-am zis tatei și i-am dat scrisoarea.

A lăsat ferăstrăul într-o parte și s-a așezat într-un fotoliu vechi, acoperit cu așchii de lemn și praf.

Și-a pipăit buzunarele burdușite cu de toate în afara perechii de ochelari, până când i-am arătat spre cap, și atunci a ridicat mâna, i-a găsit și și i-a tras peste ochi. Erau singurele momente care îi dădeau de gol vârsta; fisuri în armura veșnicului băiețaș care rămăsese. L-am privit cum citește. Avea chipul liniștit, placid, în timp ce trecea cu ochii peste formulele inițiale de salut. „Încă n-a dat pagina“ m-am gândit.

Am ieșit afară și m-am eliberat de mirosul de rumeguș și de unsoare, mirosul atelierului său. Când eram mică pierdeam vremea pe acolo, mă uitam la el cum face tot felul de lucruri: șopronul, pontonul, locuri de joacă pentru copiii vecinilor, bufete, rafturi și masa noastră, desigur. Mi se părea firesc să n-aibă o slujbă propriu-zisă, fiindcă era prea ocupat să meșterească. Îmi dădea cuburi solide de lemn pe care să le nivelez și să le șlefuiesc cu șmirghelul până când semănau cu niște pietricele, numai bune de dăruit. Mă învățase despre structura lemnului, despre texturi, despre cum lemnul de stejar era maroniu pal, în timp ce fagul ajungea uneori cafeniu roșcat; despre cum stejarul era aspru, sicomorul, fin, iar frasinul, bun de îndoit. Viața mi-era plină de asemenea clipe, clipe care pentru mine erau, într-un mod minunat, de la sine înțelese. Dar Jenny Penny nu-și cunoscuse tatăl. Nu se aflase niciodată în preajma unui bărbat care s-o învețe despre lemn sau pescuit, sau bucurie.

– Elly!

Mă strigase tata. Am intrat și m-am așezat pe brațul fotoliului. Mi-a dat scrisoarea împăturită fără să spună nimic. Mă așteptam la mai mult: un oftat de neîncredere, un comentariu înțelept, *ceva*; și-a ridicat în schimb ochelarii și s-a frecat la ochi, ca și cum văzuse brutalitatea vieții ei, nu citise despre ea. Mi-am pus brațul în jurul lui, în caz că gândurile i se întorseseră la Jean Hargreaves, fantoma pe care toți credeam c-o lăsase în urmă, dar poate că nu reușise niciodată.

– A spus c-a trimis un ordin de vizitare? a întrebat el.

– Da, pentru miercurea viitoare, am răspuns.

– Și te duci?

– Desigur.

– Bine, a spus el, apoi s-a ridicat și s-a aplecat deasupra bancului de lucru.

Un cui a căzut pe jos și a răsunat ca un clopoțel de vânt îndepărtat. M-am aplecat să-l culeg – niciodată nu știai când ar fi putut avea nevoie de el.

– S-ar putea ca ea să nu..., a început el.

– Poți s-o ajuți? am întrebat, întrerupându-l. Dacă am primi actele și tot ce trebuie de la avocatul ei, dacă am ști mai multe, ai putea s-o ajuți?

– O să vedem, a spus el.

Glasul lui nu promitea nimic.

³³ Vin alb sec provenit din regiunea omonimă a Italiei (n.red.)

CAPITOLUL 5

Am așteptat la coadă să se deschidă porțile, înconjurată de sporovăiala emoționată a familiilor ce aveau să-și vadă mama, sora, fiica sau soția. Era rece la umbră și instinctiv mi-am suflat peste mâini, ca să-mi liniștesc nervii și să alin fiorii inițiali de frig pe care-i simțisem, dar care apoi dispăruseră.

– O țigară? m-a întrebat o voce din spate.

M-am întors și i-am zâmbit unei femei.

– Nu, mulțumesc, am spus.

– E prima dată? a întrebat.

– E atât de evident? am spus.

– Întotdeauna îmi dau seama, a confirmat ea, aprinzându-și țigara și zâmbind în același timp, gest care-i schimonosi fața într-o grimasă piezișă. O să fie bine, a adăugat ea, privind spre porți.

– Da, am spus fără convingere, neștiind cu adevărat dacă avea dreptate.

– Vii de mult aici? am întrebat, regretând întrebarea imediat ce mi-a zburat de pe buze, dar ea era amabilă și a râs, știind la ce mă refeream.

– De cinci ani. Ar trebui să iasă luna viitoare.

– Minunat, am spus.

– E sora mea.

– OK.

– Am grijă de copilul ei.

– E greu.

– Se mai întâmplă, a spus. Tu pe cine ai înăuntru?

– O prietenă.

– Cât?

– Nouă ani, am spus, obișnuindu-mă deodată cu această conversație eliptică.

– La naiba! a exclamat ea. Ceva grav.

– Presupun.

Un copil a strigat deodată și a fugit spre porțile care se deschideau.

– Gata, intrăm, a spus și a tras un ultim fum din țigară înainte s-o azvârle pe jos.

Copilul a venit în fugă înapoi și a călcat pe ea ca pe o furnică.

– Succes! mi-a spus ea când am început să înaintăm.

– Și ție, am răspuns, simțindu-mă iarăși brusc emoționată.

Mai fusesem percheziționată înainte, desigur – în aeroporturi, gări, teatre, locuri de genul acesta –, dar de data asta mi s-a părut altfel. Cu două luni înainte, IRA reluase bombardamentele – o dată în Docklands și apoi într-un autobuz din Aldwych. Toată lumea stătea ca pe ace.

Gardianul mi-a scotocit mica geantă cu lucruri fără valoare pe care i le adusesem lui Jenny Penny, amintiri din viața de afară, și le-a înșirat pe rând pe masă, ca și cum ar fi fost de vânzare: timbre, CD-uri, o cremă bună de față, un deodorant și o ruladă, reviste și un clipboard. Aș fi putut strânge mai multe, aș fi putut să continui să-i cumpăr lucruri, crezând că astfel de achiziții i-ar face camera mai mare, zilele mai scurte, realitatea mai suportabilă. Gardianul mi-a zis că n-avem voie să ne sărutăm și am roșit, deși banalitatea unei astfel de afirmații mă însoțise toată viața. Am pus obiectele înapoi în

geantă, în timp ce el îl chema pe următorul.

Am trecut mai departe, intrând în sala de vizită, unde aerul era încremenit și distant, de parcă și el executa o sentință de încarcerare, și m-am așezat la masa alocată, care avea numărul cincisprezece și de la care puteam vedea nestânjenită restul încăperii.

Femeia cu care vorbisem la coadă era undeva în față. Vorbea cu un bărbat de la o masă vecină, sporind murmurul jos al conversațiilor purtate în așteptare. M-am aplecat și am scos din geantă un ziar, ratând astfel sosirea primelor deținute. Au ieșit îmbrăcate în haine normale, mergând agale și făcându-le cu mâna prietenilor și familiilor, iar glasurile lor au părut normale când au schimbat saluturi normale cu familiile lor. Am privit spre ușă, la chipurile care intrau. Gândul că probabil n-o voi recunoaște a căpătat brusc realitate. De ce aş recunoaște-o? Nu aveam nici o fotografie, și oamenii se schimbau; eu mă schimbam. Care era trăsătura distinctivă pe care mi-o aminteam la ea când era mică? Părul ei, desigur, dar, dacă și-l tăiase – sau, mai rău, îl vopsise –, ce mai rămânea? Ce culoare aveau ochii ei? Cât de înaltă era acum? Cum suna râsul ei? De zâmbetul ei nu-mi aminteam nicicum. Ca adult, era o străină.

Eram obișnuită s-o aștept. Când eram mică, o așteptam tot timpul, dar asta nu mă deranjase niciodată, fiindcă eu nu aveam acel lucru care ei îi fura în mod statornic ore din viață.

– Îmi pare rău că am întârziat, spunea ea. Din cauza părului.

Vorbea despre el ca și cum ar fi fost o suferință, precum astmul, un șchiopătat sau vreo boală a inimii, care o încetinea. Odată am așteptat-o două ore în parc, doar ca să dau peste ea în drum spre casă.

– N-o să crezi ce s-a întâmplat, mi-a spus, plângând fără să se poată stăpâni.

– Ce? am întrebat-o.

– A trebuit să mă pieptăn de douăzeci și șapte de ori ca să-mi pot lega părul cum trebuie, a spus ea, scuturând din cap.

Și am îmbrățișat-o instinctiv, ca și cum ar fi fost rănită sau, mai rău, ca și cum ar fi primit cea mai crudă lovitură posibilă din partea vieții, și ea s-a agățat strâns de mine, rămânând așa câteva minute, până când a simțit din nou siguranța lumii noastre compromise, după care s-a dat înapoi, a zâmbit și a spus:

– Să nu mă părăsești niciodată, Elly!

O femeie a intrat pe ușă singură. La majoritatea meselor, oamenii erau adânciți în conversație; numai eu și încă cineva mai așteptam. Femeia avea părul destul de scurt și cârlionțat și s-a uitat în direcția mea, iar eu am zâmbit. N-avea cum să mă fi văzut. Era înaltă, suplă, chiar subțire, și mergea cu umerii gârboviți, care-i micșorau pieptul, făcând-o să se aplece, îmbătrânind-o cu mulți ani. N-am crezut că e ea, dar, când i-am studiat mișcările, am început să-i citesc pe chip trăsături care cândva ar fi putut fi familiare și puteau fi încă. Și apoi, în timp ce ea se îndrepta spre mine, eu m-am ridicat ca și cum ne întâlnerăm să luăm cina împreună, dar ea s-a dus la masa de două persoane din spate și a spus:

– Ce mai faci, mamă?

– Arăți bine, Jacqui. Nu-i așa, Beth?

– Da, arată bine.

– Mersi. Tata ce face?

– La fel.

- O pacoste la casa omului. Îți trimite salutări.
- Spune-i la fel din partea mea.

S-a ivit brusc – clipa când am știut că nu mai vine. I-am auzit glasul în mijlocul altor o sută în încăperea închisă, spunând: „Îmi pare rău, Elly, nu pot.“ S-a întâmplat înainte ca gardianul închisorii să vină spre mine, înainte să se aplece și să-mi șoptească la ureche, înainte ca toată lumea din încăperea să se oprească și să se uite la mine.

Era același sentiment pe care-l avusesem când fusesem ultima oară lăsată baltă, când respingerea lui stârnise înăuntrul meu o spirală de dezgust față de mine însămi care se încolăcise în jurul fragilei mele imaginii de sine, sufocând-o. Încercasem să devin ceea ce-și dorise el să devin, lucru de altfel imposibil, fiindcă el voia pe altcineva. Dar eu continuasem să încerc, în felul meu obosit, prost gândit. Și îl așteptasem. Așteptasem până când barul se golise, până când personalul se îndreptase vlăguit spre ieșire; așteptasem până când absența lui mi se întipărise în suflet și devenise confirmarea a ceea ce știusem dintotdeauna.

M-am ridicat, mai liberă cu jumătate de oră, și m-am îndreptat spre ieșire, prea vizibilă în stânjeneala mea. Am scăpat o geantă și am auzit spărgându-se crema de față, dar nu mi-a păsat, fiindcă nu mai conta, fiindcă oricum aveam s-o arunc la coșul de gunoi din gară.

Drumul înapoi cu trenul a fost incomod și încet. Eram sătulă să trag cu urechea. Eram sătulă de opririle nesfârșite în gărilor amenajate ca de țară, „la numai o aruncătură de băț de Londra, cu toate avantajele unei regiuni rurale“. Eram sătulă să mă mai gândesc la ea.

Drumul cu taxiul peste podul Waterloo m-a învigorat ca de fiecare dată și m-am relaxat, am privit spre est și am văzut priveliștile familiare ale catedralei Sfântul Paul și ale bisericii Sfânta Brigita³⁴ și blocurile-turn disperate din Docklands³⁵ care scânteiau în lumina soarelui la asfințit. Navetiștii mergeau pe jos; autobuzele nu păreau necesare. Vechile nave cu abur ancorate erau înțesate cu băutori, iar briza rece care șușotea prin oraș șfichiuia suprafața Tamisei, împrăștiind razele soarelui, albe și pătrunzătoare ca gheața.

Am trecut de Aldwych³⁶, pe lângă Palatul Regal de Justiție, și ne-am îndreptat spre Fleet Street³⁷, unde locuisem când eram studentă. Pe atunci, acolo nu era nimic, acum, doar foarte puține magazine (cafenelele aveau să apară mai târziu), și trebuia să merg până la un magazin de pe Strand³⁸ dacă aveam nevoie de o gustare târzie sau de o cutie de lapte de jumătate de litru pe care uitasem s-o cumpăr. În timp ce mergeam drept spre Bouverie Street, am privit spre râu și am văzut clădirea impozantă de la bază, din dreapta, aproape de vechiul sediu al gazetei *Daily Mail*.

Pe atunci eram șapte, răspândiți în odăile mici de la cele două etaje superioare: actori și scriitori, artiști și muzicieni. Eram un ghetou ascuns, ținându-ne departe de viețile trăite prin birourile de asistență juridică de jos. Eram solitari și aparte. Dormeam ziua și ne desfăceam la apus ca luminițele de seară, parfumate și înfoiate. Nu voiam să cucerim lumea, numai temerile noastre. Nu păstrasem legătura. Undeva însă, ea exista, între amintirile noastre.

Am deschis ușile de la balcon și mi-am rotit privirea peste piață. Sentimentul de libertate și de privilegiu pe care mi-l oferea priveliștea aceasta era incredibil în calmul și frumusețea lui, cu atât mai mult în seara aceea. Mi-am deschiat cămașa. Mă simțisem murdară toată ziua, dar acum preferam un martini unui duș. De ce nu venise? De ce, în ultima clipă, dăduse înapoi? Din cauza mea? Cerasem

prea mult de la ea? Dezamăgirea îmi fusese cruntă, ca și cum ea deținea cheia către ceva nenumit, ceva vital.

M-am așezat și am învățat o măslină pe marginea paharului. Din apartamentul de alături, muzica s-a înălțat și s-a avântat peste piață, luându-mi gândurile cu ea, întorcându-mă încă o dată în odăile copilăriei și redescoperindu-mi chipuri, jocuri și glume pe care altădată le găseam amuzante.

M-am gândit la Crăciunul pe care-l petrecuse cu noi, la credința ei neabătută în declarația stranie care ne lăsase fără somn în noaptea lungă ce a urmat. Am revăzut-o pe plajă, mergând pe suprafața apei în lumina lunii, cu părul sălbatic și neîmblânzit în rafalele sărate ale lapoviței, surdă la rugămințile mele.

– Uită-te la mine! strigase, cu brațele larg desfăcute. Uite ce pot să fac, Elly!

După care dispăruse în marea întunecată, calmă, fără să se împotrivească valurilor umflate, și ieșind numai trasă cu putere de brațele hotărâte ale fratelui meu.

– Ce naiba faci, Jenny? țipase el în timp ce îi târa trupul moale și zâmbitor prin spumă, peste pietriș. Tâmpită mică! Te-am căutat toți, eram îngrijorați. Cum faci așa ceva? Puteai să te îneci.

– N-am fost nici o clipă în pericol, a răspuns ea calmă. Nimic nu-mi poate face rău. Nimic nu mă poate despărți de mine.

Și, din acea clipă, am urmărit-o. Am urmărit-o cu o privire de o altă culoare, până când energia furioasă care îmi traversa trupul s-a dezvăluit în sfârșit și și-a găsit un nume: invidie. Fiindcă știam deja că ceva mă despărțise pe mine de mine și mă înlocuise cu un dor disperat după o vreme dinainte; o vreme dinainte de frică, dinainte de rușine. Iar acum înțelegerea acestui lucru avea un glas, care se ridica din adâncul anilor mei și urla pe cerul nopții ca un animal rănit ce tânjea după casă.

Nu mi-a explicat niciodată ce se întâmplase, de ce nu își făcuse apariția, și nici eu n-am insistat; a dispărut în schimb săptămâni la rând, lăsându-mi scrisorile, îngrijorările, fără răspuns. Apoi, la sfârșitul lui mai, reapariția i-a fost semnalizată de o mângăleală familiară pe un plic cu aspect familiar, înăuntrul căruia era familiara vedere făcută de mână, de data asta cu un iepure solitar pe partea din față.

Îmi pare rău, Elly, scria cu literele ei minuscule decupate. Ai răbdare cu mine. Îmi pare rău.

[34](#) Una dintre cele mai vechi biserici ale Londrei, dotată cu o spirală înaltă, vizibilă de departe (n.red.)

[35](#) Fostele docuri ale vechiului port al Londrei, cartier londonez devenit în ultimele decenii importantă zonă rezidențială și centru de afaceri și populat cu zgârie-nori (n.red.)

[36](#) Stradă luxoasă, în formă de semilună, în zona centrală a Londrei (n.red.)

[37](#) Stradă centrală londoneză pe care s-au aflat până în anii 1980 sediile celor mai importante ziare londoneze. Câteva redacții și-au avut sediul și pe vecina Bouverie Street. (n.red.)

[38](#) Stradă centrală din Londra, cu o veche și bogată istorie urbană. Se intersectează cu Aldwych. (n.red.)

CAPITOLUL 6

– Îmi cer scuze, a spus el. Știu că e târziu.

Tocmai terminasem un articol pentru revistă, mă băgasem în pat și mă uitasem la ceas – ora trei –, când a sunat telefonul. Am chibzuit dacă să las robotul să răspundă, dar niciodată nu mă lăsa inima să fac asta, fiindcă știam că era el – mereu suna la ora aia –, așa că am ridicat receptorul și am zis: „Joe?“, iar el a spus: „Ghici ce s-a întâmplat!“, iar eu am întrebat: „Ce?“ apoi el a făcut ceva neobișnuit. A râs.

– Ce e? am întrebat, auzind alți oameni în fundal și clinchet de pahare. Ce faci?

– Am ieșit în oraș, a spus el.

– Foarte bine, am spus eu.

– Ghici cine-i lângă mine!

– Nu știu.

– Încearcă, a insistat el.

– Chiar nu știu, am spus, brusc iritată. Gwyneth Paltrow? (Chiar o întâlnise cu două săptămâni în urmă la o premieră și mă silise să vorbesc cu ea la telefon ca o admiratoare.)

– Nu, a spus el. Nu Gwynnie.

– Atunci cine? am întrebat, potrivindu-mi perna.

Și mi-a spus.

Am auzit pe fir o voce care putea sau nu să fie a lui; o voce de bărbat, nu de băiat, înconjurată de optsprezece ani de tăcere. Dar când a spus: „Bună, micuță Ell“, cum îmi spunea întotdeauna, am simțit pe piele o sen-zație ciudată, ca și cum aș fi căzut printre pene.

După două săptămâni, sunetul vorbăriei neîncetate și al claxoanelor new-yorkeze se înălța de pe Greene Street în timp ce soarele se revărsa prin ferestrele mari, umplând spațiul cu un belșug de lumină care părea luxuriantă și lacomă. M-am rostogolit și am deschis ochii. Fratele meu era în picioare, cu o cafea în mână și ochii ațintiți asupra mea.

– De cât timp ești aici? am întrebat.

– De douăzeci de minute, a răspuns el. Uneori într-un picior, uite-așa, și mi-a arătat. Sau așa, și a sărit pe celălalt. Ca un aborigen.

– Ești un ciudat, am spus și m-am rostogolit înapoi, obosită, fericită, mahmură.

Aterizasem destul de târziu în ajun. Joe mă așteptase la JFK cum făcea întotdeauna, ținând sus o pancartă mare pe care scria „Sharon Stone“. Adora să asculte șușotelile trecătorilor, nerăbdarea lacomă a celor obsedați de vedete și îi plăcea să le urmărească dezamăgirea mută când mă opream în fața lui, neîngrijită, neglijentă și atât de ne-Sharon Stone. Îi plăcea grozav această declarație în obrazul maselor și o furniza cu o precizie ce friza cruzimea.

În timp ce taxiul traversa Podul Brooklyn (podul peste care îl rugam întotdeauna pe șofer să ne ducă), am deschis geamul ca să las să pătrundă mirosul orașului, zgomotul lui, și inima mi-a tresălit când luminile m-au întâmpinat arătându-mi calea, îndemnându-mă să merg înainte, așa cum atrăseseră milioane de alți oameni, cei care-și doreau o viață diferită. Fratele meu fusese unul dintre cei ademeniți, atras aici de promisiu-nea anonimatului, nu a aurului, a unui loc unde putea fi el însuși fără eticheta trecutului, fără toate acele calcule și eliminări pe care trebuie să le facem ca să ajungem

la un răspuns, definiția a ceea ce suntem.

În timp ce priveam districtul financiar, am simțit o undă de emoție crescându-mi în piept – pentru fratele meu, pentru Jenny, pentru trecut, pentru Charlie – și din nou acel sentiment de apartenență care mă rodea; acei „ei“ și „noi“ din universul fratelui meu, cel în care eu făceam întotdeauna parte din „noi“. A arătat spre Turnurile Gemene și a întrebat:

– N-ai urcat niciodată acolo, nu?

– Nu, am răspuns eu.

– Când te uiți în jos, te simți desprins de toate. E o altă lume. Am fost săptămâna trecută, la micul dejun. Am stat la geam, m-am sprijinit de el și mi-am simțit mintea atrasă de viața de jos. E incredibil, Elly! Absolut incredibil, naiba s-o ia! Viața de jos pare enorm de departe când ești acolo. Existența pare imperceptibilă.

Taxiul a frânat brusc.

– Mă omori, naibii! Du-te dracului, dobitocule!

Am pornit din nou, încet, și fratele meu s-a apropiat de grilaj³⁹.

– Duceți-ne mai bine la Algonquin, domnule.

– Cum vrei, amice, a spus șoferul și s-a vârât periculos pe banda din mijloc. A întins mâna spre radio și l-a pornit. Liza Minnelli. O melodie despre noi posibilități și noroc – chiar succes –, o melodie despre dragostea care nu dă bir cu fugiții.⁴⁰

*

Numele lui se așezase între noi de la sosirea mea ca monitor bizar, dând poveștilor noastre un aer cuviincios de modă veche. Era ca și cum merita un capitol numai pentru el, un moment în care să dăm pagina și numai numele lui să fie vizibil. Așa că, băuturile odată comandate, barul tăcut și noi privindu-ne unul pe celălalt atent și încurajator, noul capitol a început când fratele meu a terminat de ronțait o mână de alune și a spus:

– Ai să-l vezi mâine, oricum.

– Mâine?

– Vine cu noi, a explicat el. Ca să mă vadă cântând. Te deranjează?

– De ce să mă deranjeze?

– Fiindcă e prea din scurt, pentru noi, adică. Abia ai venit.

– Sunt în regulă.

– El a vrut, a spus. Vrea să te vadă.

– E în regulă, înțeleg.

– Ești sigură? El a vrut.

– Și eu vreau, am spus și a fost cât pe ce să-l întreb dacă redeveniseră iubiți, dar au venit paharele de martini, care arătau perfecte și ispititoare, iar pentru asta aveam timp destul, așa că am luat paharul, am sorbit din el și am spus: „Perfect!“ în loc de: „Noroc!“

Fiindcă era perfect.

– Perfect, a spus și fratele meu și, pe neașteptate, s-a întins și m-a îmbrățișat.

Devenise asemenea lui Ginger. Trebuia să-i traduci gesturile, fiindcă rareori erau însoțite de cuvinte, pentru că lumea lui era una tăcută, un spațiu fracturat, deconectat, un puzzle care îl făcea să mă sune la trei dimineața, cerându-mi ultima piesă de pe margine, ca să poată umple cerul.

– Mă bucur foarte mult că ești aici, a spus el, iar eu m-am lăsat pe spătarul scaunului și l-am privit. Chipul îi era altfel: mai blând; oboseala încordată care-i lânzezea de obicei în jurul ochilor dispăruse. Avea o față de om fericit.

– Te bucuri, nu? am rânjit.

Cuplul mai în vârstă de lângă palmier s-a uitat la noi și a zâmbit.

– Deci, a spus fratele meu.

– Deci?

– Pot să-ți povestesc iar de la început?

– Desigur, am spus, iar el a dat pe gât paharul și a luat povestea de la capăt.

Fuse o petrecere Stonewall⁴¹, o gală de binefacere pe care el o susținuse întotdeauna și care anul acela urma să se țină într-una dintre marile clădiri placate cu gresie feruginoasă de la marginea Greenwich Village⁴². Erau petreceri intime, pentru un grup restrâns, dar se făceau bani frumoși din vânzarea biletelor și din licitația în scris, ca și din cealaltă licitație tăcută, de care însă aflau numai cei mai obraznici.

– Și tu nu voiai să te duci? am întrebat, grăbind desfășurarea povestirii spre zona despre care nu știam nimic.

– Nu, nu voiam. Dar apoi mi-am amintit că voiam să văd cum renovaseră, fiindcă am pus ochii pe o locuință nouă și aveam nevoie de un arhitect; dar asta-i altă poveste, fiindcă vreau să vii cu mine mâine și să vezi casa.

– Bine, bine, am să vin, am spus și am luat o gură mare de votcă, pe care am simțit-o cum mi se urcă la cap. Acum, zi mai departe!

În grădina împrejmuată cu zid cânta un cvartet de coarde și el stătuse afară cea mai mare parte a serii, bucuros să se lase încolțit de un gentleman în vârstă pe nume Ray, care îi vorbise despre revoltele din '69 și îi povestise despre cinele luate cu Katharine Hepburn și Marlene, pe care le cunoștea fiindcă lucrase la garderobă la MGM și fiindcă avusese de-a face și cu von Sternberg, datorită descendenței lui germane (din partea mamei). Apoi lumina se stinsese și apăruseră lumânările, umplând atmosfera cu arome de marijuana și iasomie; și smochine. Lumea începuse să plece când muzica se opri, intrând înăuntru ca să audă rezultatele licitației și să guste din bufetul japonez orchestrat de furnizorul *du jour* al evenimentelor. Și așa se treziseră singuri. Nu existase nici o sugestie indecentă, numai familiaritatea tăcută a serilor pe care le petrecea înainte cu Arthur, când vorbeau despre Halston și Warhol⁴³ și despre acele petreceri din anii șaptezeci ale căror teme erau la fel de cețoase ca și preferințele oaspeților.

Apoi venise spre ei un bărbat coborât de pe scara exterioară de incendiu. Părea tânăr la lumina lumânărilor; mai puțin tânăr când se apropiase. Dar Ray îl privise, zâmbise și spusese: „Tu cine ești, viteazule chipeș?” iar bărbatul răsese și se prezentase: „Mă numesc Charlie Hunter. Ce mai faci, Joe?”

*

Chelnerul a adus încă un rând de martini. Mi-era foame. Am comandat măslina în plus.

Au înghesuit ani în ceasurile rămase până să iasă împleticindu-se pe trotuarele din Village și să cutreiere străzile înapoi spre SoHo⁴⁴, fericiți, beți și nevenindu-le să creadă. Au petrecut weekendul în apartamentul lui Joe, înfășurați ca într-un cocon în filme, cutii cu mâncare la pachet și bere, și au devorat cu lăcomie anii, anii pierduți care le definiseră reciproc numele. Atunci i-a spus Charlie că

nici el n-ar fi trebuit să fie la petrecere. Ar fi trebuit să se ducă acasă în Denver, dar zborul fusese amânat și apăruse pe neașteptate o ședință luni, iar un coleg de serviciu pe care-l știa doar sub numele de Phil îi spusese: „Rămâi – e o petrecere“, așa că rămăsese și de-atunci nu-l mai văzuse pe Phil; de când îl lăsase la licitația tăcută, unde participa pentru a câștiga o cină în doi la Tribeca Grill cu o vedetă-surpriză.

Joe a dat pe gât ce mai rămăsese în pahar.

– Și ghici ce, Ell! Cred c-o să se mute definitiv în New York.

Și acela a fost momentul când am crezut că l-am întrebat dacă deveniseră iubiți; dar poate că n-am făcut-o, fiindcă nu mi-am putut aminti, fiindcă tocmai atunci am comandat al treilea martini, care a părut o idee foarte bună pe moment și pe care l-am simțit în gură când m-am trezit în lumina sfredelitoare a soarelui și l-am văzut pe fratele meu stând într-un picior, ținând în mână un macchiato dublu și pretinzând că-i un aborigin.

³⁹ E vorba despre rețeaua care desparte locurile din față de cele din spate în multe taxiuri newyorkeze. (n.red.)

⁴⁰ Referire la melodia *Maybe This Time*, din filmul *Cabaret* (n.red.)

⁴¹ Petrecere la care participă homosexuali; după numele unui celebru restaurant și club newyorkez, Stonewall Inn, unde, în 1969, au avut loc primele revolte masive ale homosexualilor, care au marcat începutul mișcării de emancipare a acestei comunități (n.red.)

⁴² Cartier cochet din centrul New Yorkului, simbol al vieții boeme (n.red.)

⁴³ Roy Halston Frowick (1932–1990), cunoscut în lumea modei drept Halston, celebru designer american al anilor 1960–1970. Andy Warhol (1928–1987), celebru pictor, grafician și realizator de film, unul dintre fondatorii artei pop. Cei doi au fost prieteni și au colaborat și amândoi au fost homosexuali. (n.red.)

⁴⁴ Cartier în Manhattan, cunoscut pentru viața sa artistică și frecventat de tineret (n.red.)

Casa pe care pusese ochii era cuibărită în inima cartierului Greenwich Village, pe o stradă cu copaci de-o parte și de alta, tăcută și ciudat de izolată, ținând cont că era la numai o stradă de Blecker și două de Washington Square⁴⁵. L-am văzut pe agentul imobiliar în față, vorbind la telefon, lângă un cenușar înalt, care ținea prea puțină umbră împotriva soarelui copleșitor de după-amiază.

Ultimii patruzeci și cinci de metri până la el i-am alergat, o fugă bruscă, o întrecere ad hoc pe care am câștigat-o eu, fiindcă am atins prima balustrada neagră de fier. Agentul a părut uluit; arătam înfierbântați, transpirați și, mai ales, săraci; ca și cum n-am fi putut strânge amândoi nici măcar bani de un hot dog, darămite de avansul pentru o locuință în New York.

Mirosul cenușarului a devenit mai intens când am urcat treptele până la ușa din față, iar când am intrat, s-a amestecat cu mirosul de igrasie, care – s-a grăbit să ne asigure agentul imobiliar – reprezenta doar o problemă minoră, nu una de structură, cum ne închipuiserăm amândoi. Domnea întunericul când am intrat, casa nu era, din fericire, mobilată, iar camerele erau ascunse în spatele unor obloane din lemn, care s-au înțepenit la jumătate când le-am tras în sus, refuzând să dea o lumină altfel decât crepusculară. Casa era cam înghesuită pe dinăuntru, cu o configurație greoaie, care imita un coteț de păsări. Pereții erau acoperiți cu tapet în dungi, oranj cu maro și negru, iar balustradele negre de stejar fuseseră vopsite grosolan și acum erau ascunse sub un strat lucios de pete de mocca. Am traversat holul și am urmat panta lui îngustă până la cele două etaje superioare, cel mai de sus adăpostind o gaură în acoperiș și un cuib de pasăre, apoi am coborât cu precauție la bucătărie și în grădinița neinspirată din spate, presărată cu buruieni și cenușari înalți până la genunchi, crescuți din semințele suflate de vânt din fața casei. Erau atâtea lucruri nereușite în casa asta, atâtea de făcut; dar, în timp ce stăteam acolo, iar fratele meu îmi arăta pe furiș spre ceas, am înțeles imediat configurația casei, cum trebuie să fi fost cu mulți ani în urmă și cum ar fi putut deveni acum. Iar când fratele meu a întrebat: „Ce zici?” cu un glas lipsit de entuziasm, am spus:

– Îmi place mult.

Și chiar îmi plăcea.

Ne-am întors puțin înainte de șase. Am făcut rapid un duș și m-am îmbrăcat. Mi-am ascuns emoțiile în spatele unui articol pe care trebuia să-l termin pentru a doua zi. Era de fapt o reclamă pentru un editorial dintr-un ziar de weekend pe care îl intitulasem în grabă (și cu o totală lipsă de imaginație): „Pierdut și regăsit” – un nume care, în mod surprinzător, avea să prindă la public în cele din urmă. Urma să fie povestea lui Jenny Penny și a întoarcerii ei în viața mea, o serie de povești legate la un loc de scrisorile dintre noi și de amintirile din trecutul nostru comun. Când îi scrisesem, temătoare, ca să-i sugerez așa ceva, cerându-i părerea și poate, mai târziu, permisiunea, am primit un răsunător „Da!” cu poșta următoare, împreună cu noul nume fictiv pe care îi cerusem să și-l aleagă ca să-și protejeze identitatea fragilă, și totuși voluntară.

A sunat soneria; nu eram gata. Fratele meu a strigat din dormitorul lui. Am deschis ușa din față și m-am dat câțiva pași înapoi. Mi-am amintit deodată de prosopul care-mi înfășura capul și mi l-am scos cu o smucitură, aruncându-l pe spătarul unui scaun și lăsându-mi părul să cadă umed, dezordonat, liber. Eram neliniștită. M-am întrebat cum avea să intre. O să intre strigând, bucuros să mă vadă? Sau o să bată pur și simplu? I-am auzit pașii, am auzit cum se oprește. Apoi n-a făcut nici una, nici alta;

pur și simplu a împins ușor ușa, și-a băgat capul rotund prin ea și a zâmbit, spunând:

– Bună, Ell, ce mai faci?

Avea aceleași trăsături oacheșe, același zâmbet, dar vocea își pierduse tonul plat, tipic celor din Essex, pe care mi-l aminteam încă. Și cumpăraseră șampanie. Noi ieșeam, dar el cumpăraseră șampanie fiindcă era un moment care cerea șampanie, și acum stătea cu mâinile în șolduri, spunând: „Nu te-ai schimbat“, la care eu am răspuns: „Nici tu“, apoi ne-am îmbrățișat, și el a rămas în timpul ăsta cu sticla de șampanie în mână, pe care o simțeam rece și dură pe spatele meu.

Fratele meu a apărut când a pocnit dopul. A ieșit încă ud după duș, purtând tricoul lui de la cor, un tricou roz pe fața căruia scria „Cele șase Judy“, deasupra unui desen care-o înfățișa pe celebra damă⁴⁶. Apoi, dedesubt, cu litere de tipar mai mici: „Vom cânta pentru cina ta“. Făceau asta de fiecare dată, imprimau câte un tricou nou pentru fiecare campanie de binefacere pe care o sprijineau. Într-un an susținuseră un grup de bătrâni și pe tricou scriseseră: „Nu ești niciodată prea bătrân ca să câți“. De data asta însă, era vorba de alimente pentru oamenii străzii și de asigurarea unei noi dubițe pentru transportul mâncării.

Le-am dat fiecăruia un pahar de șampanie. Le umplusem cu vârf, ceea ce nu făceam de obicei, dar asta îmi distrăsese atenția, și aveam nevoie să îmi fie distrasă, fiindcă, atunci când fratele meu a ridicat paharul și a spus: „Pentru noi! În sfârșit împreună!“ a trebuit să-mi feresc privirea, fiindcă am simțit cum îmi dau lacrimile, înainte chiar să apuc să beau din șampanie, înainte să pot să mă alătur lor și să spun și eu: „Pentru noi!“

Credeam că e în birou cu Joe, ajutându-l la niște socoteli, dar, în timp ce mă pregăteam să închid computerul, i-am simțit deodată mâna pe braț. Am tresărit, și el a spus: „Stai!“ și a început să citească primul paragraf.

– Ce părere ai? l-am întrebat.

Fratele meu a dat buzna înăuntru și a anunțat:

– A venit taxiul. Sunteți gata?

Apoi a dispărut în camera lui, după un teanc de CD-uri și de fotografii promoționale.

– Vreau și eu să fiu în povestea asta, a spus Charlie încet. Scrie despre mine.

– În asta?

A încuviințat din cap.

– M-ai pierdut și acum m-ai regăsit. Ar trebui să fiu și eu în ea, nu crezi?

– O să trebuiască să-ți schimbi numele, am spus.

– Ellis.

– Cum?

– Îmi place numele ăsta. Ellis.

– Bine, am spus.

– Jenny Penny ce nume și-a ales? a întrebat el.

– Liberty, am spus. Liberty Belle.

*

Ne-am așezat la o măsuță liberă din fundul anfiladei, departe de oaspeții pe care nu-i cunoșteam, ignorându-i pe cei pe care-i cunoșteam, aproape de barul sculptat în gheață, cu votcă și provizii nesfârșite de minihamburgeri și langustine prăjite în pesmet.

– Credeam că te-ai căsătorit, a spus el.

– Nu, am spus, terminându-mi băutura.

Tăcere.

– Asta-i tot? Nu dezvoltă subiectul? Nimeni anume?

– Nu.

– Niciodată?

– În retrospectivă, nu.

– În *retrospectivă*. Doamne, cât îi semeni! a spus el, făcând cu mâna spre fratele meu, care tocmai trăsesse cu ochiul prin perdeaua de catifea roșie improvizată. Aveți micul vostru club.

– Nu-i adevărat. E complicat.

– Toți suntem complicați, Ell. Îți aduci aminte de ultima dată când m-ai văzut?

– Da.

– Aveai nouă, zece ani, corect? Și erai foc și pară pe mine.

– Nu te-a uitat niciodată.

A râs.

– Da, da...

– Ba chiar nu, am zis și am întins iute mâna după un pahar cu vin de pe o tavă ce trecea pe lângă noi.

– Noi cât aveam pe atunci, cincisprezece ani? O, Doamne! Unde s-a dus tot timpul ăsta, Ell? Uită-te la noi.

– Parcă a fost ieri, am spus, dând pe gât jumătate de pahar. Deci: v-o trageți?

Iisuse, da' știu că te-ai maturizat.

– Da, s-a întâmplat peste noapte. Deci?

– Nu, a zis el și a încercat să bea repede un pahar cu șampanie de pe tavă, de data asta vărsându-și-l pe braț. Nu vrea cu mine.

– De ce?

– Nu vrea să se întoarcă în timp.

Bobby, cea mai păroasă Judy, a venit și ne-a făcut cunoștință cu restul grupului. A vorbit despre organizațiile caritabile reprezentate în seara aceea, despre artiștii care expuneau pe pereții încăperii. A vorbit despre bani și ne-a cerut o grămadă.

– Apropo, am spus eu, întorcându-mă spre Charlie, nu atunci te-am văzut ultima dată. Ci la televizor, în timp ce erai înghesuit într-o mașină.

– A, a făcut el, atunci.

– Deci? am spus, dar s-a prefăcut că nu mă aude, în timp ce primele acorduri din *Dancing Queen* umpleau rapid încăperea.

Nu puteam să dorm. Învigorată de efectele latente ale decalajului orar și ale cafelei, la trei dimineața eram cu ochii cât cepele. M-am ridicat, m-am târât până în bucătărie și mi-am turnat un pahar mare cu apă. Am deschis computerul. O respirație se auzea zgomotos și aproape. Fratele meu nu-și închidea niciodată ușa de la dormitor. Era o chestie de siguranță: avea nevoie să audă sunetele din casa lui, să audă dacă pătrundea vreun sunet diferit. I-am închis cu grijă ușa. În noaptea asta era în siguranță; în siguranță cu mine și cu Charlie, care dormea în camera de alături.

Și atunci, în întunericul de la ora trei, am scris despre momentul când Ellis a reintrat în viața noastră în acea seară de august, la vremea când clienții se adunau în barurile de pe colț, făcând schimb de povești despre vânzări și divorțuri încă nerezolvate, despre cine iubește pe cine și despre sărbătorile viitoare. Am scris despre cum a intrat cu un portofel doldora de bancnote de cincizeci de dolari, legitimații de membru la MoMA și Met⁴⁷ și carduri de loialitate pentru Starbucks și Diedrich⁴⁸. Am scris despre cum a intrat cu o vagă cicatrice deasupra buzei de la un accident de schi și cu inima rănită din cauza unui bărbat pe nume Jens, un bărbat pe care de fapt nu-l iubise, dar care îi era cineva la îndemână, cineva cu care putea vorbi noaptea târziu; toți am avut pe cineva de felul ăsta. Am scris despre cum a intrat cu o scrisoare în buzunar, scrisă de mama lui cu două zile înainte, o scrisoare mai emoționată ca de obicei, în care îl întreba ce făcea, îi spunea că și-ar fi dorit să vorbească mai des, lucruri dintr-astea. Am scris despre cum a intrat cu amintirea unui calvar cumplit, despre care avea să vorbească abia după mulți ani, cu un spațiu gol acolo unde odată fusese o ureche. Și am scris despre cum a intrat știind că avea să-și schimbe slujbe, să lase în urmă câmpiile de zăpadă din Breckenridge⁴⁹ și potecile din Munții Stâncoși și să le schimbe pe o bucată de pământ în statele liniștite din nord, unde vecinii erau nevăzuți și unde munții Shawangunk aveau să vegheze asupra lui ca vulturii pe care-i dezlănțuiau; avea să renunțe la tot ca să fie cu cineva neverosimil, dintr-un trecut îndepărtat.

Așa a intrat; așa îmi aminteam eu că a intrat.

⁴⁵ Blecker Street, stradă în cartierul Greenwich Village pe care se înșiră o mulțime de cluburi de noapte. Washington Square Park este un parc faimos din Manhattan, centru de manifestări culturale și politice. (n.red.)

⁴⁶ Posibilă referire la Judy, personaj în piesele populare tradiționale cu Punch și Judy (n.red.)

⁴⁷ MoMA – Muzeul de Artă Modernă din New York, una dintre cele mai prestigioase instituții de profil din lume; Met – Muzeul Metropolitan de Artă, amplasat în Manhattan, deținătorul uneia dintre cele mai mari colecții de artă universală (n.red.)

⁴⁸ Companii care dețin lanțuri de cafenele în SUA (n.red.)

⁴⁹ Vestită stațiune de schi din statul american Colorado (n.red.)

5 iulie 1997

Jenny,

În fiecare dimineață iau ziarele The Guardian și News of the World, trec pe sub arcul dublu al porții și intru în curte, cu fântâna ei, cu parcare și pacienții care stau pe bănci doar în compania coroanelor de copaci de pe care picură apa. Nu salut pe nimeni, nici măcar pe portar; mă limitez la mine însămi și la povestea care supraviețuiește aproape nesimțită la unul dintre etajele superioare. Ginger s-a împușinat sub ochii mei; s-a oprit pentru scurt timp la o greutate care ar fi încântat-o cu ani în urmă și i-ar fi conferit ceea ce ea ar fi numit pe atunci o „siluetă“, după care a plonjat vertiginos într-o stare de debilitate incapacabilă să suporte altceva decât somnul.

Ne obișnuiserăm cu cancerul și noi, și ea în multe privințe, sau măcar cu ciclurile uzuale de medicație și chimioterapie și cu efectele lor asupra corpului ei în acești șapte ani. Dar nu ne putem obișnui cu această infecție și cu felul în care i-a atacat trupul și s-a agățat cu atâta aviditate de spiritul ei. Nu spusese nici măcar o singură dată că acest cancer e nedrept, dar infecția asta i-a ros demnitatea, iar compătimirea de sine pe care o izgonise din viața ei reapare când și când și o face să se urască și mai mult. A primit o lovitură josnică de la viață, Jenny; zilele în care simte asta sunt o tortură pentru noi. Mă simt inadecvată.

Când doarme, lucrez lângă patul ei. Lucrez la editorialul nostru, care a avut un succes surprinzător. Eu spun surprinzător, dar tu spui că ai știut dintotdeauna. Despre Liberty și Ellis se vorbește acum în metrouri, în autobuze și în discuțiile din pauzele de masă. Ce părere ai de asta, Jenny Penny, prietenă a mea din vremuri vechi? Faima te-a ajuns în sfârșit...

Am privit pe fereastră; noaptea se lăsa peste clădirile în construcție și peste copacii uriași din Postman's Park⁵⁰. Umbrele se lățeau mari și grotești. Nu voiam să merg acasă. Aici era acum casa mea, infirmierele deveniseră prietenele mele, și, în nopțile lungi care mă așteptau, una după alta, trăgeam cu urechea la problemele lor când vorbeau despre inimi frânte, despre bani, despre chirii și prețul pantofilor și despre cât de deprimantă era Londra înainte de schimbarea de guvern.

Le-am spus povești despre Ginger, femeia aceasta care băuse șampanie cu Garland și împărtășise un secret cu Warhol. Le-am arătat poze vechi, fiindcă voiam să o cunoască pe femeia aceasta dincolo de numele, numărul și data nașterii înfășurate la încheietura mâinii ei. Voiam să o cunoască pe femeia aceasta care se înfiora încă auzind cum cineva se întâlnește cu Liza pe Fifth Avenue sau o văzuse pe Garbo cu ochelari de soare și eșarfă în Upper East Side⁵¹, fiindcă încă vibra la ideea vedetei idolatrizate, încă radia la gândul celebrității care-și râdea de cei lipsiți de talent. Avusese parte de ea; își avusese clipa ei de glorie, vremurile ei de aur, pe veci nepângărite de anii care se adunau.

– Care-i treaba, drăguț? a întrebat Ginger, trezindu-se deodată și căutându-mi slăbită mâna.

– Cum te simți? am întrebat-o.

– Nu prea rău, a spus ea.

– Vrei apă?

– Numai cu scotch – mă știi doar.

I-am pus o cârpă rece pe frunte.

– Ce se mai întâmplă prin lume? a întrebat.

– Gianni Versace a fost împușcat mortal ieri, am spus ridicând ziarul.

– Gianni și mai cum?

– Versace. Creatorul de modă.

– A, da! Nu mi-au plăcut niciodată hainele lui – și a adormit la loc, mulțumită poate că mai exista măcar un pic de dreptate pe lume.

Serile de vară se lungeau și tânjeam s-o scot în curte, ca să-i bată soarele în față și să-i văd pistruii reapărând în ciorchini bronzăți. Voiam s-o duc înapoi în apartamentul meu din spatele Târgului de haine⁵², apartamentul pe care mă sfătuisese să mi-l fac cămin la cinci minute după ce intraserăm pentru o primă vizionare în noiembrie anul trecut. Voiam să stăm pe acoperiș și să privim spre Smithfield⁵³ dimineața devreme, să ne uităm cum se deschide piața de carne ca un uriaș boboc nocturn. Voiam să mai ascultăm o dată clopotele bisericii Sfântul Bartolomeu, mâncând croasante, citind ziarele de duminică și bârfind despre oameni pe care-i cunoaștem și pe care nu-i cunoaștem. Dar, mai presus de orice, voiam ca sănătatea să-i revină și să o îndemne să alerge din nou prin fâgașul colorat al vieții londoneze. Dar Ginger n-a mai apucat niciodată să iasă, iar la sfârșit i-am spus că nu avea mare lucru de pierdut, fiindcă noi două le făcuserăm pe toate și le trăiserăm pe toate, nu-i așa? Așa că nu prea mai avea rost.

– Aș vrea ca cenușa să-mi fie împrăștiată aici, iubire, mi-a spus într-o zi, arătând spre o fotografie de-a ei pe debarcader, cu râul umflat în spate. Ca să vă pot veghea pe toți.

– Cum vrei tu, am zis. Numai să-mi spui ce vrei, și ea așa a și făcut, iar eu mi-am ascuns lacrimile

În spatele unei foi de hârtie și al unui pix din dotarea spitalului.

În seara aceea m-am dus acasă să fac un duș și să-mi schimb hainele. Drumul vechi din spatele bisericii era pustiu, și șoaptele vieților trecute m-au însoțit pe alee, până am ajuns în spațiul sigur al ușii mele. M-am întors, auzind un sunet de pași; o umbră fulgurantă s-a retras în umbră; un râs, o conversație, un „la revedere“ răsunând pe lângă zidurile de cărămidă, apoi tăcerea. Tăcere. Tumefiată și profund nostalgică. Și groasă.

Mi-am examinat corpul în oglindă, un corp pe care-l renegasem cândva cu moneda disprețului. Nu fusese niciodată destul de bun – nici pentru mine, nici pentru alții –, dar în acea seară era frumos, arăta puternic, și asta era suficient.

Am deschis sertarul și am scos inelul din ascunzătoarea lui. Inscripția uzată de pe interior spunea: *Las Vegas 1952. Amintirile noastre. X*

Ginger nu mi-a spus niciodată cine fusese X, dar Arthur a presupus că era vorba de un tip rău, un gangster, așa că amintirile lor trebuie să fi fost scurte. Acum inelul mi se potrivea, se potrivea pe inelar. L-am pus pe deget și l-am ținut în lumină. Diamantele și safirele străluceau. Am zâmbit precum copilul care-l primise, încremenit în timp. Încremenit în timp.

Am ridicat receptorul și m-am întrebat ce aveam să-i spun. Ultima dată fusese aici în urmă cu șase săptămâni, când o internaserăm pe Ginger. Venise cu avionul din New York, șeful lui nu-i dăduse voie, îl amenințase că-l concediază, dar el se întorsese fiindcă o iubea pe Ginger, așa că bineînțeles că se întorsese. Iar când îl dusesem în salon și ea îi văzuse chipul, se luminase toată de încântare, încât ai fi zis că simpla lui prezență convinsese cancerul să intre în remisie. În săptămâna aceea păruse că se însănătoșește, chiar se însănătoșise, dar asta fusese înainte de infecție. El plecase, jurând s-o revadă în octombrie. Acum era a treia săptămână din iulie. Suna.

– Bună, Joe! am spus.

La celălalt capăt al firului, tăcere.

– Nu mai durează mult, am continuat.

– Bun, a spus el. Sună-mă când ești cu ea.

– Sigur că da.

– Cum te simți?

– Nenorocită, am spus.

Nici părinții mei, nici Nancy nu s-au întors în ultima săptămână, fiindcă Ginger îi rugase să nu vină. O imploraseră, se luptaseră cu ea, dar ea spusese că „nu vreau să-și amintească de mine cum sunt acum“, însă adevăratul motiv era că nu suporta să-și ia adio. Vârsta o îmblânzise și adevărul îi conducea acum sentimentele. Cuvintele, păstrate odinioară pentru cântece, deveniseră ale ei. Părinților mei le-a venit greu să-i accepte dorințele, dar au consimțit șovăitori și s-au pregătit în tăcere pentru o viață fără ea. Mama și-a tăiat părul scurt, într-o coafură care o prindea foarte bine. Nancy a semnat un contract pentru un serial TV în LA. Iar tata s-a întors în pădure și a tăiat un copac. Sunetul trunchiului care se rupea, împrăștiind așchii și căzând la pământ, era sunetul pe care l-ar fi făcut inima lui dacă ar fi putut să vorbească.

În timp ce organismul lui Ginger slăbea tot mai mult, am dat acel ultim telefon, care l-a adus a doua zi dimineată în gara Paddington, unde l-am întâmpinat, când a coborât tremurând din tren, cu un zâmbet resemnat de dincolo de barieră. Părea bătrân și tulburat, iar bastonul pe care altădată îl purta ca recuzită era acum folosit drept toiag. În taxi a rămas tăcut și am evitat să pomenim numele lui

Ginger până când am ajuns pe Farringdon Road, și el m-a întrebat a doua oară în ce salon era și dacă avea nevoie de ceva.

– Ești bine? am întrebat, luându-l de mână.

El a încuviințat din cap și, în timp ce intram în Smithfield, a spus:

– Am avut o relație cu un măcelar tânăr de aici.

– Amintiri plăcute? am întrebat eu.

Mi-a strâns mâna și am știut exact ce însemna asta.

– N-am scris încă despre el, a spus, dar am s-o fac. Capitolul treisprezece, probabil, cel intitulat „Alte distracții”.

Făcea eforturi considerabile.

S-a împiedicat când am coborât din taxi și l-am auzit oftând adânc.

– Elly, cum se simte cu adevărat?

– Nu prea bine, Arthur, i-am spus în timp ce-l conduceam spre intrare.

S-a aplecat deasupra patului ei și a mângâiat-o pe față, spunând:

– Cine are obrăjori?

Ea a zâmbit, l-a bătut ușor peste mână și a spus:

– Bătrân prostuț ce ești! Mă întrebam când ai s-ajungi.

– Tot Ginger a noastră, a șoptit el când s-a aplecat s-o sărute.

– Miroși frumos, a spus ea.

– Chanel, a precizat el.

– Îl risipești pe tine, a spus ea, iar el a băgat mâna în geantă și a scos o tartă cu migdale.

– Ia uite ce am aici! a spus el triumfător, ducându-i-o la nas.

– Migdale, a spus ea. Exact ca la Paris.

– Pe care o să le împărțim. Exact ca la Paris.

N-am știut niciodată dacă i-a fost cu adevărat poftă, fiindcă nu se mai atinsese de mâncare solidă de multe zile. Dar el a rupt o bucată și i-a dus-o la gură, iar ea a mestecat-o lacom; fiindcă amintirea era ceea ce gusta de fapt acum, iar amintirea avea gust bun.

Am tras un scaun pentru el mai aproape de pat, pe care s-a așezat, ținând-o de mână. Cu propria lui moarte se împăcase cu ani în urmă, dar a altora încă îl înfricoșa, așa că o ținea de mână ca să n-o lase să plece. O ținea de mână fiindcă nu era pregătit s-o lase să plece.

I-am privit din ușă și am ascultat poveștile trecând de la tinerețe la vârsta a doua și înapoi; povești despre micul hotel de pe Saint André des Arts, unde beau până dimineața și se uitau cum făcea dragoste perechea de vizavi – o priveliște atât de frumoasă, încât vorbeau despre ea și după patruzeci de ani. Erau cei mai buni prieteni și spuneau poveștile celor mai buni prieteni.

I-am lăsat și m-am îndreptat spre scări și, în timp ce coboram, m-am simțit copleșită de un sentiment de grație pentru starea mea de sănătate. Am ieșit și am inspirat aerul proaspăt. Am simțit soarele pe piele. Lumea e un altfel de loc când te simți bine, când ești tânăr. E frumoasă și sigură. L-am salutat pe paznic. M-a salutat și el.

⁵⁰ Unul dintre cele mai mari parcuri din centrul Londrei (n.red.)

⁵¹ Fifth Avenue, celebră arteră comercială din New York; Upper East Side, unul dintre cele mai bogate cartiere newyorkeze, situat tot

în Manhattan (n.red.)

[52](#) Stradă istorică din Londra, unde se ținea cândva târgul de haine și pânzeturi (n.red.)

[53](#) Cartier londonez unde se află ultima piață en gros din oraș rămasă în picioare, piața de carne (n.red.)

29 iulie 1997

Jenny,

S-a întâmplat ceva și m-am gândit că ți-ar plăcea să știi. Ieri la amiază, dusă fără durere de un val de morfină, Ginger ne-a povestit despre o vizită pe care o primise mai devreme. A fost ciudat, fiindcă nici Arthur, nici eu nu văzusem vreun vizitator, și fuseserăm acolo toată dimineața. I-a adus flori, a spus ea, bărbatul acela, florile ei preferate, trandafiri albi, flori care-i împodobeau vestiarul în zilele ei de glorie și al căror parfum îi dădea impresia că orice e posibil. M-am uitat la Arthur și am ridicat amândoi din umeri, fiindcă nu era nici un trandafir alb în salon, numai o mică vază cu frezii pe care o adusese una dintre asistente cu câteva zile înainte. Dar ea ne-a făcut să mirosim trandafirii albi, și noi i-am mirosit, și avea dreptate, parfumul era intens. Ginger a spus că vizitatorul ei fusese un bărbat mai în vârstă, poate pe la vreo șaiszeci de ani, dar chipeș încă, deși vârsta nu conta, fiindcă el o găsisese și era exact așa cum și-l imaginase. Îl chema Don și era fiul ei. Renunțase la el cu mulți ani în urmă, a spus, dar a știut că el era când a intrat. I-a adus flori. Trandafiri. Trandafiri albi. Și numele lui era Don. Venise s-o caute și o găsisese. Iar acum se simțea bine. Era calmă și acum putea să plece liniștită.

N-o să știm niciodată adevărul din povestea asta și nici nu cred că vreunul dintre noi vrea să-l afle cu adevărat. A fost o poveste care a început și s-a terminat în camera aceea. Arthur spune că toți oamenii duc ceva cu ei în mormânt...

La sfârșit n-au fost nici discursuri lungi, nici gesturi grandioase de rămas-bun; Ginger s-a stins pe nesimțite la patru dimineața, în timp ce noi dormeam. M-am trezit la scurt timp după – intuiția, poate? M-am uitat la ea și am știut că se dusesse, ca și cum chiar aerul care locuise odată în trupul ei fusese aspirat și înlocuit cu peisajul neregulat al concavității. Am sărutat-o și mi-am luat rămas-bun. Arthur s-a zvârcolit în somn; am îngenunchat și l-am trezit cu blândețe.

„S-a dus, Arthur“, am spus, iar el a dat din cap și a exclamat ușor: „Ah!“ apoi l-am lăsat să-și ia adio singur, în vreme ce eu m-am dus să caut o asistentă.

Am coborât cele o sută și treizeci și una de trepte pe care le parcursesem de patru ori pe zi timp de șase săptămâni și am intrat în piață. Era întuneric, desigur; lumini puține și susurul fântânii. Am ridicat privirea spre cer. „A apărut o stea nouă în noaptea asta“, ar fi spus fratele meu dacă aș fi fost mai mică, dacă ar fi fost acolo; și preț de patruzeci de minute am căutat-o. Dar eram prea mare acum. N-o vedeam nicăieri. Acolo unde fusese ea, era acum doar spațiu.

A murit cu o lună înaintea prințesei Diana.

„Ca să nu i-o ia înainte“, am spus cu toții.

7 septembrie 1997

Dragă Elly,

Toată închisoarea a urmărit ieri înmormântarea. Bieți ii băieți care mergeau în spate! ⁵⁴ Aici a fost foarte multă liniște. Fiecare își avea tristețea lui. Pentru mulți era vorba de timpul pierdut – timpul petrecut înăuntru, departe de familii, sau timpul petrecut bând ori drogându-se – sau de moartea Celor Dragi pe care n-au mai apucat să-i vadă. Sau de copiii luați de lângă ei și dați în adopție. Westminster Abbey arăta minunat. N-am fost niciodată acolo. N-am fost nici la Sfântul Paul și nici în Turnul Londrei. Atâtea locuri de văzut.

Sunt multe teorii ale conspirației aici. Întotdeauna sunt. Am spus că oamenii ar fi trebuit să nu-i mai spună „Di“, asta ar fi fost un început.

L-ai pomenit pe domnul Golan în ultima ta scrisoare.

Și eu am avut un domn Golan în viața mea.

Unul dintre vechii iubiți ai mamei.

Câteodată, când stabileam să ne întâlnim, și eu întârziam, nu era din cauza părului meu. Aș vrea să-ți fi spus ție, ție dintre toți oamenii. Îmi pare rău. Primesc ajutor aici în privința asta. E bine. Să vorbești. Să vorbești mult.

M-am ras pe cap acum două zile. M-am gândit c-aș arăta ca un bărbat, dar toată lumea spune că-s drăguță. Mă simt ciudat de liberă. Ciudat, ce influență poate avea părul asupra cuiva!

Îmi pare rău pentru ultima ta vizită. Să nu-ți pierzi răbdarea cu mine, Elly.

Ai grijă de tine,

Liberty a ta, Jenny a ta x

⁵⁴ Referire la prinții William și Harry, cei doi copii ai prințesei Diana (n.red.)

Se apropia ultima lună august a mileniului, și tata a anulat deodată toate rezervările și a refuzat orice solicitare, lăsând în schimb casa goală, căscând și așteptând, pregătită pentru noi, familia lui. Era prima oară când aveam să fim împreună după împrăștierea cenușii lui Ginger. Gestul contravenea atât de mult firii acestui om care înflorea în prezența oaspeților, încât mama s-a trezit supraveghindu-i în permanență fiecare mișcare, în caz că avea din nou de gând să plonjeze în acele adâncuri necunoscute, unde n-ar fi făcut decât să devină o simplă jucărie în mâinile unor forțe pe care nu știa să le controleze.

Cu toate acestea, ceea ce îl cuprinsese era simplul entuziasm, nimic altceva mai sinistru; același entuziasm care-l făcuse să ne trezească pe când eram copii în toiul nopții, ca să urmărim filmul lui preferat, de obicei un western, sau pe Muhammad Ali, care intra, boxând, în legendă în mințile noastre adormite. Entuziasmul lui a fost licărirea care ne-a aprins sufletele amorțite și ne-a atras pe toți spre el în acea vară; vara când lumina s-a stins.

Joe a venit cu o cursă de noapte împreună cu Charlie și i-am așteptat în gara Paddington, unde am făcut cale-ntoarsă zece minute ca să prindem trenul de nouă spre Penzance.

Așteptam intermitent, alimentați de un cărucior-bufet în trecere. Băieții s-au apucat să bea bere când am ajuns pe coastă și i-am urmărit din priviri – mă simțeam o intrusă –, căutând urme de iubire înmugurită, semne ale angajamentului față de un viitor comun. Dar paralizia care pusese stăpânire pe ei în momentul reunirii rezista încă și nu împărțeau nimic – casă, vise, pat –, cu excepția cutiei de bere caldută care traversa acum masa. Aleanul mi-a rămas nepotolit; inima mea băgăcioasă era în continuare nesatisfăcută.

Alan ne aștepta la Liskeard, ca de obicei. Dar când a coborât panta cu mâinile întinse ca să le strângă pe-ale lor și să le ia bagajele, mi-am dat seama că se schimbase; jovialitatea robustă îi dispăruse, avea privirea grea și întunecată. Când fratele meu l-a tras la pieptul lui, într-o îmbrățișare strânsă și neiertătoare, n-a roșit și nici nu s-a dat îndărăt ca de obicei, ci s-a oferit doar căldurii sigure a îmbrățișării altcuiva.

– Sunteți bine, băieți? a întrebat el în timp ce le lua bagajele și le puneă în portbagaj.

– Da, au răspuns ei. Tu?

Nici un răspuns.

Ne-am croit drum pe străduțele familiare, cu gardurile lor vii crescute strâns laolaltă, cu nuanțele difuze de galben și albastru, cu petele vagi de roz, oprindu-ne și dând în marșarier mai mult decât de obicei în fața vilegiaturiștilor panicați la vederea unei mașini care se îndrepta spre ei. Am trecut pe lângă sanctuarul maimuțelor, unde, cu ani în urmă, asistasem la un atac asupra perucii unui vizitator inocent. Apoi, în timp ce intram pe drumul principal, Alan a luat unul dintre CD-urile lui legendare, a suflat peste partea inferioară și l-a introdus seducător în noul lui CD player de ultimă oră, pe care tata i-l făcuse cadou de Crăciunul trecut.

Era o melodie despre un bărbat deprimat și dorul lui nestins după o fată și iubirea ei dezinteresată. Am început și noi să cântăm odată cu începutul celui de-al doilea vers, intrând în atmosferă – tonul neliniștit – într-un contrapunct frenetic; până și lui Alan i s-a făcut pielea de găină pe brațe, dovadă, am crezut atunci, a unei plăceri de nedescris.

Însă chiar după clipa când Mandy, desigur, a venit și a dăruit fără să ia nimic în schimb⁵⁵, Alan a oprit deodată muzica. A spus că-i stricam plăcerea și n-a mai vorbit cu noi tot restul călătoriei.

(Tata ne-a spus mai târziu că Alan avea probleme în căsnicie, sau, mai degrabă, că el însuși își adusese necazuri în căsnicie sub forma unei micuțe coafeze roșcate din Millendreath, pe nume Mandi.)

Ne-au așteptat în capătul aleii, toți patru, ca un pichet pestriț, cu pahare înalte și o carafă cu Pimm's⁵⁶ în mâini în loc de pancarte și bannere, și poștind o țigară rulată, despre care am crezut inițial că era cu marijuana, dar imediat ne-am dat seama că nu putea fi, fiindcă mama avea încă bluza pe ea.

– Ce bun venit de prost gust mai e și ăsta? a întrebat fratele meu în timp ce sărea din mașină, și toată lumea a râs, ca și cum tocmai spusese cel mai amuzant banc din lume, ca și cum țigara aceea răsucită chiar fusese cu marijuana.

Am încercat să-l convingem pe Alan să ne urmeze în casă să bea ceva, dar n-a vrut, voia doar să descarce bagajele și să se bosumfle. A urcat înapoi panta cu muzica dată la maximum și a băgat într-a treia cam prea repede; imediat motorul s-a înecat. În tăcerea grea care îl înconjura, muzica răsună printre copaci, patetică și nenorocită, tânguindu-se ca un semn de rău augur prost mascat. O, Mandy!

„O, Alan!“ m-am gândit.

M-am plimbat singură până la debarcader, tulburând un bătlan care lenevea liniștit pe mal în soarele după-amiezii. L-am urmărit cum își ia zborul, amețit și letargic, planând în jos, deasupra apei. Am aruncat o privire înapoi spre casă și am văzut-o pe mama la o fereastră de la etaj, pregătind camerele așa cum făcea întotdeauna. Și mi-am amintit din nou casa așa cum o văzusem prima dată, când aveam nouă ani, cu fațada ei alburie care se scorojea ca o coroană uzată pe un dinte neîngrijit, umbrită de copaci șubrezi și deplângând paragina din jur. Am memorat sentimentul aventurii care îmi inundase gândurile, presupunerile despre ce-aș putea face care mă lăsaseră fără suflare, legătura, legătura infinită cu un orizont care se pierdea în depărtare și șoptea: „Vino, vino, vino!“

M-am întins pe iarbă și am rămas așa până când mi-am simțit spinarea udă, inconfortabil de udă, iar recunoștința dureroasă care îmi ardea ochii a dispărut. Mă simțeam așa de ceva vreme – privirea constantă în trecut, sentimentul atotcuprinzător că mă împotmolisem. Dădeam vina pe Anul Nou ce sta să vină, la depărtare de numai patru luni și jumătate, când orologiile aveau să ajungă la zero și noi aveam să o luăm de la capăt, puteam să o luăm de la capăt, dar știam că n-o vom face. Nimic nu putea fi luat de la capăt. Lumea avea să rămână aceeași, doar puțin mai rea.

Mama s-a aplecat pe fereastră, mi-a făcut semn cu mâna și apoi bezele. I-am făcut și eu. Era pe cale să înceapă un master, visul secret care-și găsisese recent expresie, și nu mai primea vizitele domnului A. și conținuturile minții lui neînfrânate. Cu trei luni înainte, acesta se îndrăgostise de o vilegiaturistă din Beaconsfield și pusese imediat capăt ședințelor, dând crezare mitului că iubirea vindecă orice (cu excepția, poate, a plății unei facturi impresionante).

M-am ridicat și am traversat în fugă gazonul spre casă și odaia de la etaj unde aveam să scutur pernele, să netezesc cearșafurile, să umplu urcioarele și să aranjez florile, toate numai ca să fiu cu ea; cu ea și cu acel ceva pe care nu i-l puteam mărturisi niciodată.

[55](#) Parafrizare a versurilor din refrenul melodiei *Mandy*, cântată de Barry Manilow (n.tr.)

[56](#) Soi de lichior specific englezesc (n.red.)

– Arthur!

I-am strigat din nou numele și, tocmai când desfăceam funia din belciugul de amarare și voiam să renunț, a apărut din căsuța lui și a fugit spre mine cu un rucsac vechi și gol care-i sălta pe spate ca un plămân albastru dezumflat.

– Sigur vrei să vii? l-am întrebat. Poți să stai cu Joe și cu Charlie.

– Au adormit iarăși, s-a plâns el pe un ton dezamăgit.

– Bine atunci, am spus și l-am ajutat să urce cu grijă în barcă.

Îi plăcea când ne întorceam cu toții; avea aproape optzeci de ani, dar devenea un cameleon pe lângă noi și își însușea tinerețea noastră. Am împins barca de lângă mal. N-am pornit imediat motorul, ci am lăsat-o să plutească spre curentul central, unde am rostit cu glas tare, ca întotdeauna: „Bine, Ginger?” și unde amândoi am simțit zdruncinătura ușoară, confirmarea rapidă a cuvintelor noastre, cauzată nu de siaj, nici de vânt, nici de apa mică, ci de altceva, care nu putea fi verificat.

Am înaintat ușor de-a lungul malului ca să culegem mure și prune goldane timpurii și ne-am ascuns pe sub ramurile plecate în căutarea marelui mascul de vidră pe care tata credea că-l văzuse cu câteva zile în urmă; era de fapt un produs al imaginației lui, un șiretlic, credeam eu, ca să ne facă să căutăm cu adevărat încă o dată, să îmblânzim privirea impenetrabilă a celor hărțuiți.

– Am avut amețeli în ultima vreme, a spus Arthur, plimbându-și mâna prin apa limpede și rece.

– Ce fel de amețeli?

– Amețeli pur și simplu.

– Ai leșinat?

– Sigur că nu, a protestat el. Am amețit, nu m-am ramolit.

– Ți-ai schimbat regimul alimentar? am întrebat, știind foarte bine că n-o făcuse; a râs sfidător la o asemenea sugestie, fiindcă era la fel de nedemnă în ochii lui ca o viață fără șuncă, smântână și ouă – absolut de neconceput.

Avea colesterolul și tensiunea crescute la maxi-mum, lucru care pe el îl încânta, ca și cum fusese nevoie de un mare talent ca să ajungă la asemenea niveluri amețitoare. Și refuza să ia medicamentele prescrise, fiindcă în urmă cu câteva luni îmi spusese în taină că n-avea să moară de la asta, așa că n-avea nevoie să le ia; luase în schimb un alt biscuit înecat în gem și smântână groasă.

– Ești îngrijorat?

– Nu, a răspuns el.

– Atunci de ce mi-ai spus?

– Pur și simplu te puneam la curent, a rostit calm.

– Vrei să fac ceva?

– Nu, a răspuns el, ștergându-și mâna de mânecă.

Începuse să facă asta, să mă informeze despre toate, despre lucrurile neimportante și cele semnificative deopotrivă, în conversații care se încheiau într-o fundătură retorică fără răspuns. Cred că făcea asta din cauză că știam totul despre el, îl citisem din cap până-n picioare – toate paginile frumoase și sordide din cartea lui. Îi fusesem redactor cinci ani și acum, se părea, îi devenisem redactor și dincolo de pagina tipărită.

– Mă întorc în zece minute, am spus în timp ce luam rucsacul și urcam treptele verticale, ruginite ale zidului portului. În vârf m-am oprit și l-am urmărit cum manevrează nervos barca în jurul celor două geamanduri roșii, apoi iese înapoi pe mare în zigzag, și m-am întrebat dac-am să-l mai văd vreodată sau dacă va suporta încă o dată umilința de a fi remorcat înapoi în port de un paznic de coastă iritat, surd la rugămințile lui consolatoare. În imaginația sa, Arthur Henry era un marinar, competent și curajos; în realitate, numai *terra firma* îi putea furniza aceste calități și știam că se va opri imediat după gura portului și va merge în cerc preț de zece minute. Și, cum era de așteptat, când am coborât scara, care se lăsa în jos sub povara pachetului cu cuburi de gheață, crabi și langustine pe care-l comandasem, picături de sudoare îi apăruseră pe frunte și în decolteul pieptului osos. S-a mutat rapid în locul lui de la prova bărcii, într-un fel care spunea: „E ultima oară“.

Am plutit fără nici un efort pe suprafața lucioasă, în timp ce motorul lucra silențios și chibzuit pe fundalul de forfotă al satului ticsit de turiști.

– Poftim, Arthur!

S-a ridicat să ia un Orange Maid⁵⁷ din mâna mea.

– Credeam c-ai uitat.

– Niciodată, am zis făcându-i cu ochiul, și el a scos o batistă ca să șteargă picăturile de suc.

– Vrei o gură?

– Îți aparține în întregime, am spus și am virat la stânga, pe întinderea deschisă a râului, spre casă.

*

Moțăiau pe peluză când ne-am întors și, văzându-l pe Charlie absorbit de un exemplar pentru corectură din cartea lui, *Chefuri și bandiți, picoli și băutură*, Arthur a urcat sprinten panta și s-a prăbușit cu sete în scaunul nerevendicat de lângă el.

S-a aplecat spre el și l-a întrebat:

– Unde ai ajuns, Charlie?

– La Berlin.

– Vai mie! a exclamat Arthur, potrivindu-și într-un mod destul de bizar cracul drept al pantalonilor scurți de camuflaj prea largi pentru el. Astupă-ți urechile, Nancy!

– Da, sigur, Arthur, a spus Nancy, fără să ridice privirea din *American Vogue*. Parcă eu n-am trăit, nu, dragă?

– Nu într-o cămăruță întunecată de pe Nollendorfstrasse, a răspuns Arthur, lăsându-se extaziat pe spătar.

Fratele meu era în atelierul tatei. La început nu s-a întors, așa că l-am urmărit cum cioplește și dăltuiește, exersând o îmbinare simplă cu lambă și uluc. Făcuse două deja, așezate în echilibru pe polița de deasupra capului său. Semăna cu tata în lumina aceea slabă, cu tatăl pe care-l știam când eram mică; aceeași siluetă, spinarea cocoșată și curbată, care părea să nu se miște niciodată în ritmul respirației, fiindcă respirația tulbura precizia, și precizia în tâmplărie era totul.

Mergea la școala serală, învăța să restaureze mobilă, poate că avea să învețe mai multe, spunea el. Renunțase la tot, la toată viața în care se refugiase. Își părăsise slujba de pe Wall Street, abandonase apartamentul din SoHo care-i înghițea mii de lire în fiecare lună și cumpărase casa din Village, cu cuibul ei pentru păsări, cu cenușarul și peretele maroniu din hol pe care-l dărmaserăm după Crăciun.

Acum o restaura de unul singur, cameră după cameră, lună după lună, într-un tribut fără grabă adus stării în care se aflase odinioară. Ritmul acesta lent îi convenea, fiindcă acum talia i se îngroșase și kilogramele în plus îi veneau bine, dar nu i-aș fi spus asta niciodată. Într-adevăr, acum Charlie rămăsese singura lui legătură cu vechea sa viață, cu bursa de valori, cu cifrele în permanentă schimbare și acele mic dejunuri cu noaptea-n cap la „Windows on the World“ ⁵⁸. Fiindcă acum Charlie era cel care lucra în Turnul de Sud, urmărind Manhattanul de la etajul optzeci și șapte, prezență intangibilă când treceam cu avionul peste New York, el, Regele lumii.

Fratele meu s-a frecat la ochi. Am aprins lumina și s-a întors spre mine.

– De când ești aici?

– Nu de mult.

– Vino-ncoace, stai jos!

M-am apropiat de fotoliul zdrențuit și am măturat cu mâna spiralele de lemn pe care le rindeluisese dintr-o bucată de stejar.

– Bei ceva? m-a întrebat.

Cât e ora?

– E ora pentru un scotch. Hai, am găsit rezerva tatei.

– Unde?

– În cizmele de cauciuc.

– Evident, am spus amândoi.

A turnat scotchul în căni pătate și l-am dat pe gât dintr-o înghițitură.

– Încă un rând?

– Nu, mi-ajunge, am spus, simțind cum stomacul mi se strânge și mi se zbate de la dogoarea fulgerătoare. Mâncasem prea puțin în ziua aceea. M-am ridicat, simțind brusc nevoia să beau apă.

– Stai așa! a spus și a întins brațul și mi-a spus să mă uit în spate. M-am întors – și acolo, în pragul ușii, stătea un ditamai iepurele. Ne urmărea cu ochii lui negri, frecându-și nasul prin rumeguș, prin așchii de lemn, resturi și praf care i se agățau de blana castanie. Și, în timp ce ne uitam la el, anii s-au desprins de pe noi ca niște coji de ceapă și eram iarăși mici, și odată cu asta s-a mai întors ceva, despre care nu vorbeam niciodată, ceva care se întâmplase când eu aveam aproape șase ani, iar el unsprezece. S-a întors acolo și a stat, în timp ce ne uitam la iepure, și am știut amândoi, fiindcă am rămas tăcuți.

Am îngenuncheat, am întins mâna și am așteptat. Iepurele s-a apropiat. Am așteptat iar. I-am simțit nasul tremurător și rece pe mână și ceva cald, respirația.

– Uită-te aici! a spus Joe.

M-am întors brusc, și asta l-a speriat pe iepure. M-am ridicat și m-am dus lângă fratele meu.

– Unde l-ai găsit?

– În spate. După polițe. Probabil, tata l-a păstrat.

– De ce l-ar fi păstrat?

– Poate ca suvenir al unei zile memorabile?

Am luat vârful mare de săgeată din palma lui și l-am întors. Tata o îndemnase pe Jenny Penny să-l facă de acel prim Crăciun. O ajutase să taie cu ferăstrăul resturile de bucăți de stejar și să le bată în cuie, alcătuind forma aceea ascuțită, masivă, din fața mea. Ea o decorase pe o parte cu cochilii goale

de melc și pietricele gri de pe țarm, apoi presărase peste toate sclipici. Suprafața palmei mele strălucea în lumină.

– A vrut să fie găsită, a spus el.

Toată lumea vrea să fie găsită.

– Da, dar partea asta o uit mereu. N-am ghicit unde putea fi, n-am găsit-o. Ea ne-a condus acolo.

– Unde l-ai găsit în seara aceea? Îți amintești?

– Pe debarcader. În aval...

Spre mare.

– Mereu am crezut că a dispărut ca să-și facă rău sau să se sinucidă. Știi, un gest impresionant, refuzul de a merge acasă. Dar acum îmi dau seama că pur și simplu ne-a îndrumat spre un loc și un moment unde să ne poată arăta cât de specială era. Cât de diferită de toți ceilalți.

– Cât de *aleasă*.

Nu mă simțeam în largul meu. Am mers cu greu pe stânci până în punctul cel mai îndepărtat, unde plaja pietroasă se unea cu marea. Apele erau retrase – foarte departe – și n-ar fi fost deloc imposibil să mergi pe jos până la insulă în după-amiaza aceea; mai făcusem asta. M-am uitat spre est, către Black Rock, la forma ei familiară care se ridica dintr-un aflorismnt întunecat. Pescuitul de creveți mersese bine în sezonul acela; întotdeauna îmi stârnea entuziasmul copilăriei. Găleți pline cu animăluțele cenușii translucide, fierte pe plajă. Pe atunci se putea – acum nu, bineînțeles.

Soarele era fierbinte. Duhoarea familiară, uscată și fetidă a mării. Un puternic iz sărat, purtat de vânt. Am aruncat o piatră după un câine, care a fugit mâncând pământul. M-am întors, refăcând traseul cu grijă. Mi-am dat seama că amintirea acelui Crăciun era la fel de vagă pentru fratele meu ca și pentru mine. Jenny Penny era cea care instigase căutarea și descoperirea ei, așa cum provocase și conversația din seara când a sosit.

– Credeți în Dumnezeu? întrebese ea răspicat, reducând la tăcere zumzetul sporovăielii noastre familiare.

– Ce să facem? întrebese tata.

– Credeți în Dumnezeu?

– E o întrebare veche cât lumea și prea grea pentru o asemenea seară, spusese Nancy. Deși, ca să fiu corectă, destul de relevantă pentru perioada asta.

– *Tu crezi în Dumnezeu, Jenny?* o întrebese mama.

– Bineînțeles, răspunsese ea.

– Pari foarte sigură pe tine, remarcase tata.

– Fiindcă sunt.

– Și de ce, scumpo? întrebese Nancy.

– Fiindcă m-a ales.

Tăcere.

– Ce vrei să spui? întrebese fratele meu.

– M-am născut moartă.

Și la masă se așternuse tăcerea în timp ce ea descria cu lux de amănunte nașterea ei, rugăciunile, și resuscitarea care urmasse. Și nimeni din casa noastră n-a mai dormit în noaptea aceea. Nimeni nu voia să fie absent în prezența ei – nu de frică, ci fiindcă ea ar fi putut să ne arate ceva ce nu eram

pregătiți să vedem.

Stăteam pe gardul de piatră, privind peste vârfurile turtite ale stâncilor îmbrăcate în iarbă, și am știut cum a mers ea pe apă în noaptea aceea. Știam de mulți ani, dar acum am văzut cu câtă grijă trebuie să fi observat ea dispunerea formațiunilor, poteca izolată care o susținuse în noaptea aceea, îi dăduse siguranța momentană a pasului.

Venisem peste deal, mi-aduc aminte, cu respirația tăiată de atâta alergătură și panică.

– E aici! îi strigasem fratelui meu și o văzusem întorcându-și privirea spre noi. Nu fugea de noi, ci ne aștepta să-i fim spectatori, ca să-și înceapă lenta traiectorie peste stâncile abia scufundate, în valurile care se rostogoleau.

„Nu mă mai întorc niciodată acasă, Elly.“ Asta îmi spusese în ajun, dar eu nu o luasem în serios – crezusem că ceea ce o afecta era senzația de anticlimax, proasta dispoziție de a doua zi de Crăciun.

Lăsase bilete prin toată casa, prin grădină, legate de ramurile goale ale pomilor fructiferi. Ne gândiserăm că era un joc – chiar *era* un joc –, dar al cărui sfârșit urma să aducă o ușurare veselă; un reciproc „Bravo! Acum e rândul meu!“. Dar apoi lucrurile se schimbaseră. Se făcuse tot mai întuneric și începuserăm să ne temem. Părinții mei și Nancy intraseră în pădure și apoi urcaseră din vale pe terenul vecin, unde pământul mlăștinos l-ar fi putut lua prin surprindere chiar și pe cel mai atent călător. Alan colindase drumurile care duceau la Talland, Polperro, Pelynt. Mai târziu o luase și pe drumul care tăia satul, cu intenția să-i urmeze traseul șerpuitor până la Sandplace. Eram pe pod când îi semnalizaserăm să se oprească. Noi trei. Eu, Joe și ea. Tăcuți, tremurând, neimpresionați.

Nu voise să răspundă întrebărilor neliniștite ale părinților mei. Se așezase în fața focului și-și pusese o pătură peste cap, refuzând să vorbească. În noaptea aceea fusese sunată mama ei – părinții mei nu avuseseră încotro – și soarta îi fusese dintr-odată pecetluită.

– Oricum, deocamdată nu are ce tren să ia spre casă. Nu, Des s-a întors. Vi-l amintiți pe Des? Fostul meu de acum câțiva ani. Suntem împreună de ceva vreme. A, nu v-a spus? Păi, a spus el că vine mâine acolo cu mașina și o ia.

Des, Des. Unchiul Des.

Cel care o alesese.

[57](#) Marcă de înghețată (n.red.)

[58](#) Restaurant din Turnul de Nord (unul dintre cele două turnuri gemene distruse în atacul de pe 11 septembrie 2007) (n.tr.)

Masa din bucătărie a fost scoasă afară și acoperită cu ziare fixate cu trei candelabre pătate din argint, care picurau dăre de ceară topită peste poveștile tipărite de ieri și de mai demult. Până am scos afară paharele, vinul și platourile cu crabi și languste, cerul s-a întunecat de un întuneric înfricoșător, și ne-am îngrămădit în jurul lumânărilor ca o haită de câini vagabonzi. Eram gata să începem, dar apoi ne-am dat seama că lipsea cineva, așa că am strigat-o până când a apărut din întuneric, ca o frumoasă fantomă rătăcitoare, îmbrăcată într-o cămașă lungă din mătase albă, cu nasturii descheiați atât de jos încât nu-ți dădeai seama dacă era pe cale s-o îmbrace sau s-o dezbrace. Și, cum pășea peste peluza umedă de rouă ca un personaj din noul ei serial TV, polițista Molly Crenshaw (Moll, pentru prieteni), avea de-acum un mers legănat specific, ca și cum arma îi era ascunsă într-un loc incomod și numai câțiva norocoși știau unde.

Când a ajuns la masă, a ridicat triumfător două sticle de șampanie, ca și cum ea însăși culesese și fermentase strugurii, și îi îmbuteliase, totul într-o singură zi, iar noi n-am putut să nu-i aplaudăm fapta vitejească. Asta i-a adus în obraji o strălucire inconfundabilă, dezmințind pe loc afirmația conform căreia își luase adio de la lumea teatrului.

– Să începem, a spus ea și, ca la comandă, liniștea pașnicului Cornwall a fost curmată de sunetele scoicilor desfăcute cu forța și de primul „Ah!” când carnea albă și dulce de pe picioarele și cleștii crabilor și-a găsit drumul spre gurile noastre.

– Nu spui nimic, a șoptit tata, aplecându-se peste masă ca să-mi umple paharul. Totul în regulă?

– Desigur, am spus, în timp ce Nancy se întindea prin fața lui Arthur ca să ia o langustă mare.

În câteva clipe a decapitat-o, i-a cojit pielea și a dat-o la o parte, înmuindu-i carnea într-un bol picant cu maioneză cu usturoi, înainte s-o ridice spre gura deschisă. Și-a lins degetele și a spus ceva, dar cuvintele i s-au risipit în mestecat, în lins; fusese ceva de genul: „Mă gândesc să mă mărit”, și la masă s-a așternut o tăcere bruscă.

– Poftim?! a exclamat mama, încercând din răputeri să-și ascundă groaza.

– Mă gândesc să mă mărit.

– *Ieși* cu cineva? am întrebat.

– Da, a spus ea, de data asta umplându-și gura cu pâine și carne roșie de crab.

– De când? am întrebat.

– De ceva vreme.

– Cu cine? a întrebat mama.

Pauză.

– Cu un bărbat.

– Un bărbat? a exclamat mama, nemaiobosindu-se să-și ascundă groaza. Dar de ce?

– Stai puțin! a intervenit tata. Nu toți suntem răi.

– Ia zi... nu-i vorba cumva de detectivul Butler? a întrebat Joe.

– Ba da, a chicotit Nancy.

– Nu se poate! a exclamat Joe.

– Cine e detectivul Butler? a întrebat mama; glasul îi căpăta treptat o tonalitate mai înaltă, pe măsură ce devenea mai agitată.

- Tipul ăla tânăr și foarte sexy din serial, a spus Charlie.
- Dar e pe invers, a spus Joe.
- Nu-i pe invers, a spus Nancy. Știu, fiindcă mă culc cu el.
- Tu ești pe invers, a spus Arthur.
- Asta-i altceva, a replicat Nancy, desfăcând un clește mare de crab. Eu am o sexualitate fluidă.
- Așa se zice acum? a întrebat Arthur, ciocănind la întâmplare capul unui crab.
- Dar de ce? a întrebat mama, umplându-și paharul cu vin și golindu-l aproape înainte să primească un răspuns. De ce, după atâta timp?

– M-am schimbat și mă simt bine. Ne simțim bine.

– Bine? a făcut mama, reumplându-și paharul, cu chipul palid și chinuit în lumina tremurătoare a lumânărilor. Bine? Bine n-a fost niciodată un temei pentru căsătorie, a continuat și s-a lăsat pe spătar, încrucișându-și brațele, semn ostentativ că refuză orice altă discuție.

Nimeni n-a mai spus mare lucru după asta. Au fost câteva comentarii banale despre mărimea crabilor și o discuție referitoare la melcii de mare, dacă ar putea rivaliza cu stridiile în gastronomie, și totul ar fi rămas așa toată seara dacă mama nu s-ar fi îmblânzit și nu s-ar fi aplecat în față, spunând cu blândețe:

- E o fază, Nancy?
- Mai degrabă criza vârstei mijlocii, a spus Arthur. Mai bine cumpără-ți un Ferrari.
- Am unul.
- A!

– Nu știu, a spus Nancy și a luat-o pe mama de mână. Cele mai bune femei sunt deja luate.

(Mama a părut deodată mai bucuroasă și a roșit, cu toate că nu sunt sigură, pentru că lumina era proastă.)

– În plus, a continuat Nancy, nu vorbește despre sentimentele lui, nu-mi face scene când aude de foști, nu vrea să meargă la cumpărături cu mine, nu-mi poartă hainele și nu-mi copiază coafura. E foarte tonic, ca să nu spun mai mult.

– Nance, dacă tu ești fericită, și noi suntem. Nu-i așa, oameni buni? a spus tata, și toți mesenii i-au răspuns cu o jalnică bălmăjeală de „nu“-uri și „cred că da“-uri.

- Așadar, felicitări! a spus tata. Abia aștept să-l cunosc.
- Și noi! au exclamat Joe și Charlie puțin prea entuziaști.

Am ridicat paharele și eram pe cale să toastăm în cinstea bizarei uniuni, când, deodată, am fost întrerupți de o pleoscăitură puternică venind dinspre malul râului; un sunet care ne-a propulsat, beți, la marginea apei.

Am mers cu grijă, împleticindu-ne, de-a lungul debarcaderului, înghesuiți în spatele tatei, care ținea candelabrul deasupra apei, luminând în galben râul întunecat. Copacii aplecați dansau grotesc. Veneau spre noi umbre de brațe întinse și degete rășchirate. Am auzit un alt pleoscăit. Tata s-a întors spre stânga, și atunci am văzut ochii pătrunzători și înfricoșați; nu ochii unei vidre de data asta, căci mărimea și felul cum lovea apa erau diferite; nu, am văzut chipul cu trăsături blânde al unui pui de căprioară care se lupta să-și țină capul deasupra apei. S-a scufundat. A reapărut. Cu privirea îngrozită, pironită în ochii mei.

– Înapoi, Elly! a strigat tata când am sărit în apa lucioasă, rece ca gheața.

– Elly, e periculos! Pentru numele lui Dumnezeu, treci înapoi!

Am înaintat cu greu spre creatura care se îneca; am auzit alt pleoscăit în spate și, când m-am răsucit, l-am văzut pe fratele meu lovind apa spre mine. Căprioara s-a speriat când m-am apropiat de ea și s-a întors rapid, dând din picioare spre malul opus. Curând a dat cu copitele de un banc de nisip neașteptat care se formase în canalul din apa mai mică, și am urmărit-o din priviri cum s-a cățarat, împiedicându-se, pe malul mâlos, epuizată. A dispărut în umbrele pădurii de vizavi, tocmai când lumânările au pâlpâit, înecându-se în propriul lichid. Am rămas singuri în întuneric.

– Proasto! a spus fratele meu în timp ce-și azvârlea brațele în jurul meu. Ce voiai să faci?

– Să o salvez. Tu ce voiai să faci?

– Să te salvez.

– Dacă nu vrei să mă mărit, Ell, a urlat Nancy peste valea domoală a Cornwallului, nu trebuia decât să-mi spui, dragă, nu să încerci să te sinucizi!

– Hai! m-a îndemnat fratele meu, călăuzindu-mă înapoi la țarm.

M-am așezat în fața șemineului învăpăiat și i-am urmărit pe bărbați cum jucau pocher prost și zgomotos. Mama s-a aplecat și mi-a umplut paharul cu vin. Poate din cauza unghiului sau a luminii, sau poate așa era ea, dar părea foarte tânără în seara aceea. Probabil că și Nancy observase, fiindcă am surprins-o privind-o în timp ce aducea o tavă cu ceai, cu o pri-vire care – mi-am dat seama – anula orice șansă a căsătoriei excentrice pe care o plănuia (căsătorie care, din întâmplare, n-avea să mai aibă loc niciodată, din cauza deconspirării rușinoase a detectivului Butler de către revista *National Enquirer*).

Mai târziu, când mama a intrat în cameră să-mi spună noapte bună, m-am ridicat în capul oaselor și i-am spus:

– Nancy e îndrăgostită de tine.

– Și eu sunt îndrăgostită de ea.

– Și cu tata cum rămâne?

A zâmbit.

– Și de el sunt îndrăgostită.

– E voie?

A râs și a spus:

– Pentru un copil născut în anii șaizeci, Elly...

– Știu. Tata a fost o mică dezamăgire.

– Niciodată, a spus ea. Nici vorbă. Îi iubesc în mod diferit, atâta tot. Nu mă culc cu Nancy.

– Doamne, nu țineam să știu asta.

– Ba da, trebuie. Jucăm după propriile reguli, Elly, întotdeauna am făcut asta. Altceva nu știm să facem. Și, pentru noi, lucrurile funcționează.

S-a aplecat și m-a sărutat de noapte bună.

A doua zi, eclipsa parțială a început cu puțin înainte de ora zece. Din păcate, cerul era înnourat, și micșorarea luminii a devenit mai degrabă un fenomen subtil decât evenimentul dramatic care era în timpurile străvechi. Ne aflam în golf, alături de alte bărci, înconjurați de stâncile presărate cu sute de observatori, cu fețele îndreptate spre soarele ascuns de nori și cu instrumente de privit cerul ținute în fața ochilor ca niște ochelari 3D. Pescărușii cântau, la fel și păsările de uscat din portul insulei, dar glasurile le erau afectate de haos, melodia dispăruse. Presimțeau neobișnuitul, iar eu simțeam frigul. Simțeam lumina care se împuțina ca pe un semn de apropiere a unei furtuni, ceva dăunător, inexplicabil. Și, chiar înainte de unsprezece și un sfert, a dispărut și ultima bucătică de soare, iar întunericul și tăcerea au fost absolute, frigul a coborât peste apă, iar noi și întregul golf am fost prinși în această tăcere vorace; păsările au amuțit, amăgite să se abandoneze somnului.

M-am gândit că așa ar fi dacă soarele ar muri; ca un organ adormit care încetează treptat să funcționeze. Nici o explozie la capătul vieții, ci doar această lentă dezintegrare întru întuneric, unde viața așa cum o știm nu se trezește niciodată, fiindcă nimic nu ne amintește că trebuie să ne trezim.

Soarele a început să se ivească după câteva minute – treptat, bineînțeles –, până când culorile au saturat din nou marea și fețele noastre, iar trilurile păsărilor au umplut aerul, triluri de bucurie de astă dată, de ușurare. De pe stânci au răsunat urale și un răpăit de aplauze. Totuși, noi am rămas tăcuți multă vreme, mișcați de măreția neasemuit de frumoasă a ceea ce se petrecuse. Iată la ce suntem legați. Cu toții legați. Când luminile se sting, ne stingem și noi.

O lună mai târziu, Arthur s-a trezit la șase, ca în fiecare dimineață; și totuși, în acea dimineață, ochii lui nu s-au mai trezit. L-am privit de la fereastra mea cum se împleticește pe peluză ca un om beat. Am coborât scările în fugă și am ieșit în aerul proaspăt al dimineții, prinzându-l tocmai când îngenunchea ca să găsească direcția pe băjbâite.

- Ce e, Arthur? Ce s-a întâmplat?
- Nu văd nimic, a spus el. Sunt orb.

Neuropatie optică ischemică anterioară nonarterială – acesta a fost diagnosticul pus de specialist; un nerv optic a plesnit și a redus fluxul de sânge către ochi, aruncând în schimb umbre mari peste ambele câmpuri vizuale. Era ceva care li se întâmpla oamenilor mai în vârstă, suferind de boli de inimă; unul dintre lucrurile tragice și nefericite specifice vârstei.

- Boală de inimă! a râs batjocoritor Arthur. Trebuie să fie altceva.

Mama l-a luat de mână și i-a strâns-o tare.

- Dar sunt în formă. Întotdeauna am fost; n-am avut nici o boală, și cu siguranță nu la inimă.
- Dar rezultatele analizelor spun altceva, a confirmat specialistul.
- Atunci n-ai decât să-ți bagi altceva-ul ăla în fund și să-l ții acolo! a spus și s-a ridicat să plece.
- Hai, Arthur! a spus mama, conducându-l înapoi la scaun.

Specialistul s-a întors la biroul lui. S-a uitat peste notițe, apoi pe fereastră; și-a lăsat mintea să-i rătăcească înapoi, la cazuri similare și la efecte secundare neobișnuite, îndosariate mai degrabă sub eticheta „Coincidențe” în locul semnalului roșu de ALARMĂ. S-a uitat din nou la Arthur și l-a întrebat:

- Luați vreun medicament pentru disfuncție erectilă?

În acel moment, părând să știe deja răspunsul, mama s-a ridicat și a spus:

- Alfie, îți aparține.

Apoi a părăsit camera, lăsându-l pe tata să se descurce cu repercusiunile practicilor sexuale ale octogenarilor.

Se pare că răspunsul a fost: „Da; de aproape un an”. Fusese printre primii care îl luaseră, desigur, și îi așteptase sosirea așa cum așteaptă un copil Crăciunul. Specialistul credea că exista o legătură, un „altceva” de care mai auzise, dar nu avea nici o dovadă, așa că Arthur a fost nevoit să-și ia adio de la pilule și să aștepte plin de speranță să-i revină treptat vederea.

S-au întors a doua zi, obosiți, dar ușurați, și i-am așteptat în bucătărie, cu cănille pline cu scotch, nu cu ceai, fiindcă era după-amiază târziu și numai scotchul se potrivea.

- Îmi pare rău, Arthur, am spus.

Nu-ți face griji.

– Nu-i ceva neapărat permanent, a spus mama. Specialistul a spus că vederea poate să-ți revină oricând. Lucrurile astea sunt foarte puțin cunoscute.

– Dar trebuie să mă pregătesc pentru cazul în care nu va reveni, a spus Arthur și a întins mâna după scotch, găsim în schimb solnița. Pur și simplu îmi place să am erecții. N-am făcut cine știe ce cu ele, dar mă consolează. Sunt cam ca o carte bună. De fapt, e mai mult anticiparea lor. Nici măcar nu trebuie să ajung la final.

– Știi exact ce vrei să spui, Arthur, a spus tata, înainte ca mama să i-o taie scurt cu o privire nimicitoare. Tu nu ești bărbat, a adăugat el curajos. N-ai cum să înțelegi, și s-a aplecat peste masă, strângându-l pe Arthur de braț în semn de solidaritate.

L-am condus pe Arthur înapoi la căsuța lui, unde era cald și mirosea a cafeaua din ajun. L-am ajutat să se așeze în scaunul lui preferat, pe care l-am pus lângă șemineul mic, acum că venise toamna.

– Un nou capitol, Elly, a spus și a oftat adânc.

Cu adevărat începuse un nou capitol; un capitol în care eu am devenit ochii lui.

Aveam mulți ani de practică din copilărie, când mă ducea la râu sau în pădure să-i descriu schimbările anotimpurilor și mirosurile pe care le aducea fiecare. I-am povestit despre migrația tot mai numeroasă a egretelor și i-am descris felul cum se comportau, albe și posace, în stejarii pitici de dincolo. Am cules ciuperci în pădure și le-a simțit pentru prima dată cu adevărat aroma de pământ și textura spongioasă între degete. Am pescuit, în tăcere la început, în apele râului, până când aproape că a învățat să simtă peștele prins în cârlig, în timp ce degetele lui palpau firul ca degetele care ciupesc blând coarda unei chitare.

Și tot ochii mei l-au condus, emoționați, la lansarea de carte din acea seară rece de decembrie, când un vânt tăios bătea prin Smithfield, fugărind ultimii trecători rătăciți în căldura unui bar. Și tot ochii mei l-au condus prin pasajul lung și alb al fostei afumători, prin ambianța minimală dusă la extrem a restaurantului unde îl aștepta toată lumea și unde mâna lui s-a încleștat de brațul meu în timp ce sunetele glasurilor, ecourilor și mișcărilor îi copleșeau urechile într-un crescendo deconcertant. Am simțit cum frica îi pulsează prin trup până când mama a venit lângă el și i-a șoptit:

– Toată lumea spune lucruri foarte frumoase, Arthur. Ai ajuns aproape o vedetă.

Atunci mâna încleștată pe brațul meu i s-a relaxat, la fel și glasul, și a spus destul de tare:

– *Champagne pour tous!*

Era târziu. Majoritatea pleaseră. Tata fusese încolțit de un tânăr artist care venise de la cină și i-am auzit discutând despre importanța depresiei și a geloziei asupra spiritului britanic. Mama era cherchelită și flirta cu un gentleman mai în vârstă care lucrase pentru Orion; îi arăta cum să facă un pui dintr-un șervețel împăturit. El era captivat. Când am venit de la baie, l-am căutat pe Arthur din priviri și, în loc să-l găsesc înconjurat de oameni, l-am văzut singur lângă ieșire – o siluetă părăsită, ascunsă parțial în umbră. O încruntătură adâncă îi traversa fruntea. Am crezut că toate emoțiile serii fuseseră cele care îi șubreziseră efervescența; anticlimaxul final al unui proiect dus la capăt cu brio. Totuși, când m-am apropiat, am văzut că era altceva, ceva mai profund rezonând limpede, frenetic și leșios.

– Eu sunt, am spus. Ești bine?

A zâmbit și a încuviințat din cap.

– A fost o seară reușită.

M-am așezat lângă el.

– Așa e.

Și-a coborât privirea asupra propriilor mâini; și-a trecut degetul peste o venă durdulie, umflată, un vierme mare îngropat sub piele.

– Am rămas fără bani, a spus el.

– Poftim?

– Am rămas fără bani.

Tăcere.

– Asta te frământă? Arthur, avem suficienți, știi asta. Îți dăm oricât îți trebuie. Spune-i mamei și tatei.

– Nu, Elly. Am. Rămas. Fără. Bani, a spus, rostind răspicat fiecare cuvânt, răstălmăcindu-le înțelesul până când a simțit că fața mi se luminează a înțelegere.

– Dumnezeuule!

– Exact.

– Cine mai știe?

– Numai tu.

– Când s-a întâmplat?

– Acum o lună. Șase săptămâni.

– Drace!

– Exact.

Pauză.

– Deci n-ai să mori?

– Odată tot am să mor, a spus el mai degrabă înfumurat.

– Știu, am râs. M-am oprit. Părea trist.

– Am redevenit muritor. Uman. Sunt din nou necunosător și mi-e frică. O lacrimă solitară i-a curs din ochi.

Am rămas acolo, tăcuți, până când au plecat și ultimii oameni; până când încăperea cavernoasă a răsunat de zgomotul meselor care erau strânse și al scaunelor care erau șterse, în locul sunetului veseliei și al aplauzelor.

– Arthur?

– Hm?

– Acum poți să-mi spui. Cum trebuia să se întâmple? Cum trebuia să mori?

A privit în direcția de unde venea sunetul vocii mele și a spus:

– Trebuia să-mi cadă în cap o nucă de cocos.

M-am trezit odată cu soarele și am băut cafeaua pe acoperiș, învelită într-un pulover vechi de cașmir pe care mi-l cumpărase Nancy cu mulți ani în urmă – prima mea avuție de adult, un pulover care costa mai mult decât un palton. În timp ce priveam piața de carne închizându-se și pe muncitori aruncându-și șorțurile albe și ducându-se să bea un țap de bere la micul dejun înainte să se culce, am recitit scrisoarea lui Jenny Penny și am terminat articolul pentru rubrica „Pierdut și regăsit“ pentru săptămâna aceea.

7 septembrie 2001

Elly... am făcut niște bani în plus citind iarăși în cărțile de tarot. Le dă oamenilor speranță. Încerc să le explic că nu e vorba doar de citire, ci și de psihologia din spatele ei. Dar, vezi tu, unii oameni n-au privit niciodată înapoi. Pentru unii e pur și simplu prea departe. Sunt destul de populară printre viețași, să știi! Recent am tot văzut „libertate“ în cărțile pe care le aleg, fie că e vorba de Conflict, de Prințesa de bâte sau chiar de Moarte. Însă în Dreptate nu văd niciodată libertate. Dreptatea e o carte dificilă pentru cei închiși.

Azi-dimineată am tras o carte la întâmplare, una pentru mine și, o clipă mai târziu, una pentru tine. De obicei nimeresc Dreptatea sau Cinciul de cupe. Dar azi-dimineată am tras Turnul. Turnul! Apoi l-am tras încă o dată, pentru tine. Două turnuri, Elly! Unul după altul. Ce șanse sunt să se întâmple așa ceva?

E cea mai puternică dintre cărți. Turnul cade și nimic nu mai e la fel. E vremea adevăratei vindecări. Vechiul e distrus ca să facă loc Noului. Trebuie să renunțăm la tot, fiindcă totul va fi distrus de această forță transformatoare. Lumea se schimbă, Elly, și noi trebuie să avem încredere. Soarta ne face semn. Dacă putem accepta legile Universului, fluxul și refluxul bucuriei și tragediei, atunci avem tot ce ne trebuie ca să îmbrățișăm adevărata noastră libertate...

M-am oprit din citit. Îi auzeam cuvintele precise și convingătoare, precum explicația despre Atlantida pe care mi-o dăduse cu atâția ani în urmă. Siguranța. Atracția hipnotică a credinței. Am închis computerul și mi-am terminat cafeaua.

Nu aveam stare, am început să simt ceva de care eram conștientă de ceva vreme: că ne apropiam în cele din urmă de final. Trecuseră cinci ani, cinci ani cu Liberty și Ellis, și simțeam că poveștile lor fuseseră spuse, dar eu continuam să amân încheierea, mai ales după ce aflasem de la tata, cu o săptămână în urmă, că Jenny avea să fie audiată în curând pentru eliberarea condiționată. Cu toate că unele lucruri nu erau încă limpezite, ea urma să afle în curând că el avea să o reprezinte la audierea finală și s-o conducă afară, unde viața evoluase șase ani fără ea. Așa că aveam să mai aștept puțin acel ultim episod, cel pe care avea să-l scrie chiar ea, stând pe acest acoperiș, cu mine alături.

*

Am sărit peste micul dejun și m-am îndreptat spre Soho⁵⁹ să iau prânzul – un cappuccino și un croasant. Îmi plăcea să merg pe jos spre vest, traversând Holborn din Chancery Lane spre intersecția cu New Oxford Street⁶⁰. Soarele se înălța tot mai sus și umbrele se scurtau, orașul se trezea la viață, scuipând oameni pe străzi din toate direcțiile. Am ajuns la Cambridge Circus și, deodată, am cotit pe Charing Cross Road⁶¹, către Galeria Națională și expoziția Vermeer, pe care din neglijență amânasem

s-o văd. N-avea să mai dureze mult; doar șase zile Nici măcar nu m-am oprit la Zwemmer⁶², cum făceam de obicei, sau la anticariatele din subsoluri, ale căror chilipiruri îmi umpleau majoritatea rafturilor de acasă; nu, am mers mai departe grăbită, ferindu-mă de turiștii înceți care căseau gura.

Deja vedeam cozile de la ghișeu. Biletele se vânduseră toate aproape în fiecare zi a expoziției și în scurt timp mă resemnasem la gândul încă unei oportunități ratate, dar, când m-am postat în capătul cozii care înainta greu, am auzit șoapte că mai erau bilete pentru după-amiaza aceea și, într-adevăr, când am ajuns la ghișeu și vânzătoarea m-a întrebat: „La ora trei e bine?“, am spus „Bine“. Și am stat în holul de la intrare, răcorit de aerul condiționat, ținând în mână biletul și simțindu-mă norocoasă că ziua îmi era acum planificată.

*

Soho era liniștit și m-am așezat afară; asta făceam întotdeauna, chiar și iarna. Furnizorii întârziaseră, și cărucioarele stivuite cu cutii de ulei, vin și roșii erau împinse neglijent spre intrări și dispăreau în bucătării, pentru a se întoarce mai târziu. Pentru mine, aceasta avea să fie mereu o stradă pe care se muncește. În alte părți, magazinele vechi dispăruseră sau erau pe cale să dispară, proprietarii lacomi așteptau firmele mari, brandurile care își permiteau chiriile scumpe, așa că restul nu mai conta. M-am uitat în stânga mea; salonul de cofetărie al lui Jean era tot acolo, și al lui Jimmy, desigur, și al lui Angelucci, slavă Domnului! Încă le trimiteau cafea părinților mei, un amestec de espresso pe care poștașului îi plăcea enorm să-l livreze, fiindcă aroma îi însenina toată ziua, zicea el. Colțul ăsta era în siguranță, cel puțin deocamdată. Am scos ziarul și am comandat un macchiato dublu cu un *baci*⁶³. Da, colțul ăsta era în siguranță.

Era greu să-ți imaginezi că ne îndreptam spre diminețile întunecate și iarna lungă și rece care avea să dea pielii mele culoarea lenjeriei albe vechi. Știam că toamna blândă avea să transforme frunzele într-un vârtej frenetic de culori, stăpânind pădurile cu nenumărate nuanțe de auriu și roșu, culorile Vermontului, locul unde fuseserăm cu un an înainte.

O luaserăm cu mașina spre nord de la New Paltz, numai noi trei, într-o decizie de moment. Plecaserăm cu gândul să călărim, în schimb drumețiserăm, și pe drum încolo am luat pe cineva, o tânără care arăta mai mult a fetiță. Am luat-o fiindcă nu era sigur să faci autostopul – și toți am spus asta, nu numai eu – și ea a zis: „Da, da“ în timp ce se trântea pe bancheta din spate. Avea un miros puternic, un miros care spunea: „Nu te pune cu mine“, în timp ce stătea lângă mine, cu sacul ei menajer negru în poală. Tinerețea pe care ne-o închipuiserăm de pe marginea drumului a dispărut în mașină, fiindcă acolo, sub cozorocul șepcii cu Dodgers⁶⁴, era un chip marcat de o viață dură: ochi oboșiți și mai aspri decât i-ar fi dat anii. A spus că mergea în vacanță. Noi am știut că fugea. N-a vrut nimic de la noi, cu excepția unui mic dejun copios. Am urmărit-o din priviri cum dispărea în stația de autobuz, devorată de o nepăsare pe care o lua drept spirit de aventură. A spus că se numea Lacey, după serialul polițist⁶⁵. Am rămas tăcuți după ce a plecat.

Probabil că auzisem strigătul, dar nu-l recepționasem pe moment. Gândindu-mă retrospectiv, mi-am adus aminte că auzisem *ceva*, dar nu aveam nici un context în care să-l încadrez. Dar apoi cineva m-a bătut pe umăr și a arătat cu degetul spre ecranul dinăuntru, iar eu m-am întors și am văzut patru oameni care se uitau deja. Nu vedeam bine ce se întâmplă fiindcă era destul de întuneric, așa că m-am ridicat și l-am urmat înăuntru pe cel care-mi atrăsese atenția – încet, cu groază, atrasă de imaginea solitară care umplea ecranul uriaș:

Cer albastru. O dimineată frumoasă de septembrie. Fum negru și flăcări țâșnind din rana ce se căscase într-o parte. *Turnul de Nord*, scria pe burtieră.

Trebuie să-l sun pe Joe. Turnul de Nord. Charlie e în Turnul de Sud. Cel de Sud e în siguranță. Am format numărul lui, a intrat direct căsuța vocală.

– Joe, eu sunt. Sunt sigură că ești teafăr, dar mă uit la televizor și nu-mi vine să cred. Ai vorbit cu Charlie? Sună-mă!

Bomba a venit joasă și compactă, întâmpinându-și ținta cu un vaiet frenetic în timp ce exploda într-o minge de foc, trimițând mii de litri de combustibil arzând, făcând prăpăd în puțurile lifturilor, topind coloana vertebrală a turnului. Turnului tău, Charlie. Al tău. Femeia de lângă mine a început să plângă. A intrat direct căsuța vocală. Naiba să te ia!

– Charlie, eu sunt. Mă uit la televizor. Sună-mă, te rog, spune-mi că ești teafăr. Te rog, sună-mă, Charlie!

Telefonul a sunat imediat și am răspuns.

– Charlie?

Era mama.

– Nu știu. Mă uit și eu. Nici eu nu reușesc să dau de el. I-am lăsat mesaje. Da, sigur că mai încerc. Ține-mă la curent. Bineînțeles că te anunț. Și eu te iubesc.

Cafeneaua era ticsită, tăcută. Necunoscuți se consolau unul pe altul. Zona de impact fusese mai jos decât în Turnul de Nord și asta era rău. Poate coborâse să cumpere un ziar, sau era la baie, nu la birou. Nu la birou, Charlie.

Oamenii făceau acum semne cu mâna de la ferestre, căutând o cale de scăpare. Se aplecau mult în afară, străduindu-se să se depărteze de fumul negru care se strecura spre ei. Am format din nou numărul lui Joe. Blestemata aia de căsuță vocală!

– Eu sunt. Sună-mă. Suntem toți îngrijorați. Nu pot să dau de Charlie. Spune-mi că e teafăr. Te iubesc.

Au început să se arunce în gol, inițial doar câțiva, apoi mai mulți, ca niște arcași răniți de pe metereze îndepărtate. Și atunci i-am văzut, pe cei doi din visele mele viitoare. I-am văzut ținându-se de mână și sărind; am fost martora ultimelor clipe din prietenia lor – nu și-au dat drumul. Cine pe cine consola? Care din ei a putut-o face? Au făcut-o vorbind sau zâmbind? Acea scurtă clipă de aer proaspăt când au fost liberi, când și-au amintit cum fusese înainte; o clipă scurtă luminată de soare, o clipă scurtă a prietenilor ținându-se de mână. Și nu și-au dat drumul. Prietenii nu-și dau drumul niciodată.

Am ridicat telefonul.

– Nu, n-am aflat nimic, am spus. Nu încă.

Vocea mea suna epuizată, știam. Am auzit frica din glasul ei și am încercat să-i dau asigurări, dar era mamă și îi era teamă. Aflase de la Nancy care încerca să ajungă de la LAX la New York, dar aeroporturile erau închise. Un avion se ciocnise de clădirea Pentagonului.

– Joe, am spus din nou. Sună-mă... numai să-mi spui că ești bine.

– Charlie, tot eu sunt. Sună-mă! Te rog!

Peste tot în jur lumea vorbea la telefon, cei mai norocoși își localizaseră prietenii, alții așteptau, palizi – eu eram unul dintre ei.

Ora două și cincizeci și nouă de minute după-amiază. Turnul de Sud s-a prăbușit la pământ în mijlocul unei rafale de milioane de bucățele de hârtie, de notițe și de ciorne purtând pe ele numele celor acum pierduți, până când din el n-a mai rămas nimic, toți cei dinăuntru au murit și coșmarul lor s-a terminat, trecut acum drept povară celor rămași, rămași să aștepte, plângând acum la telefon.

Am sunat din nou. Nici un mesaj vocal, nimic. Încă un avion se prăbușise la marginea orașului Pittsburgh; se zvonea că fusese doborât – începea deja mania conspirației. „Din conspirație se naște conspirație.“ Asta ar fi spus Jenny Penny.

Turnul cade. Nimic nu mai poate fi la fel.

*

Trei și douăzeci și opt de minute. Turnul de Nord s-a prăbușit. Un peisaj selenar prăfuit acolo unde odată fusese un trotuar plin de oameni cu cafeaua în mâini, zâmbind și grăbindu-se la muncă, cu gândul poate la masa de prânz sau la ce vor face mai târziu, fiindcă în acele clipe ale dimineții încă exista un mai târziu. După ce praful s-a risipit, supraviețuitorii de pe stradă s-au târât afară năuciți și acoperiți de cenușă. Un bărbat a cărui cămașă fusese sfâșiată în față, dezvăluindu-i pieptul însângerat, nici nu-și dădea seama în ce stare se află, căci era prea concentrat să-și dea părul într-o parte, fiindcă întotdeauna își pieptăna părul într-o parte – așa i-l pieptănase mama lui de când era mic –, și atunci de ce în ziua aceasta să-și schimbe obiceiul? Era felul lui de a tinde spre normalitate. „Sună-mă, Joe! Sună-mă, Charlie! Vreau să revin la normalitate.“

Și atunci a fost momentul când aș fi putut s-o fac. Aș fi putut să merg la expoziția Vermeer și să-mi amintesc mie însămi ce este frumusețea. Aș fi putut să mă duc acolo și să fiu normală. Aș fi putut să mă pierd în bucuria pe care încă mi-o aminteam din dimineața aceea, fiindcă era încă atât de aproape, iar eu îmi aminteam totul de dinainte ca lumea să se schimbe.

Aș fi putut să fac toate astea și le-aș fi făcut dacă n-aș fi răspuns chiar atunci la telefon și nu i-aș fi auzit glasul. Am început să tremur când i-am auzit glasul, și el vorbea rapid, părea panicat, dar era teafăr. Nu se dusesse la serviciu în dimineața aceea, se trezise târziu și n-avusese chef de nimic, eu îi povesteam despre știrile de aici, lucrurile pe care le auzisem, dar el îmi tot spunea să mă opresc, însă la început nu l-am auzit fiindcă eram extrem de fericită. Dar apoi a țipat la mine, și atunci l-am auzit.

– Nu dau de Joe, a spus, și glasul i s-a frânt.

[59](#) Cartier londonez central, cunoscut pentru restaurantele și barurile sale de noapte (n.red.)

[60](#) Străzi în centrul Londrei; Oxford Street este cea mai aglomerată arteră comercială a capitalei britanice și a Europei. (n.red.)

[61](#) Stradă londoneză pe care se află numeroase librării și anticariate (n.red.)

[62](#) Fostă librărie de cărți de artă pe Charing Cross Road (n.red.)

[63](#) Bomboane de ciocolată cu alune de pădure, învelite în staniol, pe care sunt tipărite mesaje de dragoste în mai multe limbi (n.tr.)

[64](#) Echipă profesionistă de baseball din Los Angeles (n.red.)

[65](#) *Cagney și Lacey*, serial foarte popular în anii 1980, având ca protagoniste două femei polițiste (n.red.)

CAPITOLUL 18

Am stat pe acoperiș în timp ce lumina pălea. Nimic nu mai amintea de vară. De dedesubt ajungea până la mine murmurul televizorului. Mi-era foarte frig. M-am învelit cu o pătură veche de picnic; era a părinților mei și nu le-o mai dădusem înapoi fiindcă nu știam când aș mai putea avea nevoie de ea. Mirosea a iarbă și a lână umedă. A Cornwall. Mi-am amintit din nou tăcerea din timpul convorbirii telefonice cu ei, când năucitoarea posibilitate și-a făcut loc cu forța în gândurile lor, când le-am spus: „Fiul vostru nu e de găsit“.

Încercasem să găsesc o cursă aeriană, dar majoritatea avioanelor erau consemnate la sol sau deviate spre Canada. Câteva zile și totul va reveni la normal, spusese operatorul. Iar cuvântul acela. Îmi lăsasem numele pe lista de rezervări. Aveam să plec cu prima ocazie, aveam să merg acolo să văd cu ochii mei, fiindcă nu mă puteam întoarce la părinții mei fără ceva care să le zdruncine măcar tăcerea. Fie un țipăt, fie un zâmbet.

Am terminat încă un pahar de vin. Așteptam să sune, așa cum promisese. Am văzut camioanele sosind și parcând, am auzit hurelele blând al motorului care alimenta sistemul de răcire. Mi-am mai turnat niște vin; am golit sticla.

Trebuie să fi trecut câteva ore. M-am uitat la ceas. Spusese că era în drum spre casa lui Joe. Poliția instalase un cordon dincolo de 14th Street, dar avea să pătrundă cumva, spusese, numai să verifice. „Mirosul, Elly“ asta fusese ultimul lucru pe care mi-l spusese. Mirosul.

A sunat telefonul. Bateria era pe terminate. În sfârșit, el.

– Bună, a spus, cu vocea subțire și goală.

– Ce faci?

– Bine.

– Ce e, Charlie?

– I-am găsit jurnalul, a spus, și abia l-am auzit. A fost acolo.

Duke/Birou/08:30

Însemnarea din jurnal era scurtă. Scrisă cu cerneală turcoaz, cu stiloul meu, pe care mi-l luase în februarie. Am dat telefoane, bineînțeles, dar nu prea aveam pe cine să sunăm. Cei care fuseseră acolo, care scăpaseră, încă în stare de șoc, abia dacă își aminteau de el. „Da, cred că era acolo“, spuneau, sau „Nu, nu l-am văzut“. Nu ne-am lămurit deloc, am rămas tot pradă presupunerilor.

Duke nu scăpase. Unii au spus că se găsea chiar în zona impactului, alții că o luase înapoi pe scări, să-și caute un coleg. Asta îi stătea în fire lui Duke; să se întoarcă să ajute pe altcineva. De asta i se și spunea așa⁶⁶.

Când am ajuns la New York, Nancy și Charlie încă nu atinseseră nimic în casă. Nu voiau să mute nimic, pentru eventualitatea că eu aș putea găsi vreun indiciu trecut cu vederea despre dispariția lui. Dar eu n-am văzut decât un frigider plin și o sticlă cu vinul lui preferat, băută pe jumătate, și ambele spuneau: „Vin acasă, nu mă duc nicăieri“.

Verificaseră la spitale, Nancy în Brooklyn, Charlie în Manhattan, se duseseră cu rândul în New Jersey, apoi la morgile temporare. Ea își lăsase numele, îl rostise răspicat de două ori, dar oricum mai fusese întrebată o dată, căci vocile se luptau cu liniile telefonice. Se sprijinise de un zid afară și încercase să plângă, dar lacrimile, ca și înțelegerea, i se blocaseră, înțepenite în trecut. N-avea cine să o aline. Toată lumea își avea propria poveste de suferință. Povestea tuturor celorlalți era întotdeauna mai cumplită.

Mirosul era înțepător: cauciuc și combustibil ars, dar și celălalt, despre care nu se vorbea, care-ți pătrundea în nări și transmitea creierului imagini de groază. Charlie mă avertizase, dar continuam să-l simt de fiecare dată când ieșeam, chiar și numai până în grădină, fiindcă nu era nimic înflorit care să mascheze duhoarea și fiindcă, la urma urmei, era mirosul șocului care anestezia orașul, un miros acru, intens ca urina veche de o săptămână. Am scos unul dintre vechile lui scaune pliante de plastic și l-am șters. S-a îndoit când m-am așezat pe el. Balamaua stângă era ruptă; încă nu o reparase.

Plănuiserăm micuța grădină împreună, plănuiserăm parfumurile, culorile, ghivecele cu levănțică semănată înghesuit, nemțișorul, mirtul lămâios din umbra bucătăriei, parcelele pătrate care debordau de bujori roșii lacomi și șirurile de micsandre albe al căror parfum însemna „Anglia, pentru totdeauna“; și, desigur, trandafirul albastru-violet, care se încolăcea repetat, împodobind scara de fier, târându-se de-a lungul peretelui ca un motan seducător, trandafirul care înflorise atât de abundent toată vara, invidia oricărui musafir a cărui pricepere de grădinar pălea brusc în fața pasiunii ocazionale și neinstruite a fratelui meu. Putea să creeze oaze în deșert doar cu fertilizatorul credinței. Făcuse o casă din peregrinările lui.

Un elicopter plana deasupra. Aerul retezat ritmic. Sunetul unei sirene de poliție sau al unei ambulanțe ce gonea prin oraș. Ceva fusese găsit, în sfârșit, ceva identificabil; apoi telefonul devastator, și totuși, ceva putea fi îngropat.

Fusese prea leneș ca să curețe frunzele ofilite ale plantelor – nu înțelesese niciodată ce rost ar fi avut. „Lasă natura în pace“, spunea. Am luat o găletușă și am început să smulg din pământ tulpinile maronii uscate. Nu puteam lăsa nimic în pace. De alături se auzea muzică. Bruce Springsteen. Înainte

fusesse Frank Sinatra. Numai celor din New Jersey⁶⁷ li se permitea să navigheze pe undele radio patriotice.

– Mama ta a spus ceva ciudat ieri-noapte, a zis Nancy în timp ce desfăcea cutiile cu mâncare comandată, de care nimeni n-avea poftă.

– Ce anume? am întrebat, luând o furculiță în loc de bețișoare.

Charlie i-a aruncat o privire lui Nancy.

– Ce e? am întrebat.

Tăcere.

– Să nu mă înțelegi greșit, Ell, a început ea.

– Ce a spus?

– A spus că poate Joe a dispărut, și-a luat traista la spinare și a dispărut, știi tu, cum fac unii când se întâmplă un accident. Fiindcă li se oferă șansa de a o lua de la capăt.

Am pironit-o cu privirea.

– De ce ar vrea Joe s-o ia de la capăt?

– Îți spun doar ce a zis ea.

– Prostii! Joe nu ne-ar face una ca asta.

– Sigur că nu, a spus Charlie, rupând o plăcintă cu răvaș. Joe nu era deprimat, era fericit.

A rostit cuvântul „fericit“ ca un copil.

– Numai prostii! am rostit furioasă. Joe nu ne-ar lăsa niciodată să trecem prin așa ceva. Îl cunosc. Mama a luat-o razna.

L-am urmărit pe Charlie cum își citea răvașul. A făcut hârtia boț, și nu l-am întrebat ce scria pe ea.

– De ce naiba ar spune asta? am insistat.

– Fiindcă e mamă. Are nevoie să-l țină în viață, Ell.

Nu am mai avut prea multe să ne spunem după aceea. Am mâncat în tăcere, cu furie. Mă dureau stomacul, nu puteam digera mâncarea. Am încercat să mă concentrez asupra unei arome, oricărei arome, să separ una dintre toate celelalte și să-mi exersezi simțul, dar nu puteam mirosi și gusta decât arsura. Nancy s-a ridicat și s-a dus la bucătărie. A întrebat:

– Mai vreți vin?

Și i-am răspuns:

– Da.

Charlie și-a terminat paharul. Ea nu s-a mai întors.

M-am dus s-o caut. Era aplecată peste chiuvetă, cu robinetele curgând, cu chipul contorsionat, cu sticla pe margine și dopul încă în sticlă. Plângea pe înfundate – mici suspine înăbușite, mascate de zgomotul apei curgând. Îi era rușine să plângă, plânsul însemna suferință, suferința era pentru cei pierduți, și ea simțea că îl lăsa baltă. Am stat întinsă lângă ea în noaptea aceea. Ea pe partea ei de pat; cu părul umed în jurul decolteului, cu obrazii umezi. Prea întuneric ca să-i văd ochii. Sora mai mică a tatei. Înfrânându-și durerea.

– Nu ești singură, am spus.

M-am trezit în toiul nopții și m-am dus în patul meu. Nu-i ocupasem camera, Charlie stătea în camera lui; m-am dus în camera cu cuibul de pasăre, ultima cameră pe care o renovaserăm, cu șemineul funcțional și ferestrele care dădeau în față, atinse de crengile copacului, cerând voie să intre cu loviturile lor. Asta era camera pe care o păstra mereu pentru mine, cu patul mereu făcut, cu hainele mele în șifonier, câte una din fiecare pe care o cumpăram și o țineam aici. M-am gândit să aprind focul, dar nu aveam încredere în mine că o să-mi iasă: tăciunile pezevenghi care s-ar putea rostogoli și ascunde sub o rochie și care ar număra până la douăzeci înainte să-și anunțe prezența. Iar eu nu aveam cum să-l observ, să-l găsesc, nu în noaptea aceea. Agitația nu însemna vigilență. Era distragere. Eram pretutindeni cu el, numai aici nu.

Am auzit ușa de la intrare deschizându-se și închizându-se silențios. Era Charlie. Pașii lui au răsunat în spațiul tăcut, spațiul care-și ținea respirația în așteptarea veștilor. Pași pe hol. Televizorul mergând fără sonor. Apoi închis. În bucătărie. Apa curgând. Un pahar umplut. Apoi pași urcând treptele, scârțâitul ușii de la baia lui, trasul apei la toaletă, bufnitura greoaie a trupului epuizat pe pat. Astea erau gesturile obișnuite. Dar în noaptea aceea s-au schimbat; a intervenit o variație minusculă. N-a mai urcat scările; a deschis ușa din spate și a ieșit în grădină.

Stătea la masă, fumând. O lumânare pâlpaia în fața lui. Nu fuma des.

– Pot să te las singur dacă vrei, am spus.

A tras un scaun și mi-a aruncat puloverul lui.

– L-am iubit, a spus el.

– Știu.

– Și tot ascult mesajele pe care mi le-a lăsat. Vreau doar să-i aud vocea. Am senzația că înnnebunesc.

Am luat o țigară și am aprins-o.

– I-am spus cu câteva zile înainte, a început el. I-am spus pur și simplu ce voiam. Ce voiam pentru noi. L-am întrebat de ce nu putea face pasul, de ce nu putea fi cu mine. Știu că mă iubea. De ce se temea atât de mult, Ell? De ce nu putea s-o facă? De ce nu putea să spună naibii „Da”? Poate că lucrurile ar fi stat cu totul altfel atunci.

Am lăsat întrebările lui să se evapore în întuneric, unde s-au alăturat altor milioane de întrebări fără răspuns care atârnau deasupra Manhattanului în noaptea aceea, apăsătoare și deznădăjduite, în ultimă instanță, crude. Nimeni nu avea vreun răspuns.

Briza părea mai rece filtrată printre obloane. Am golit cutia cu fotografii pe podea și le-am răscolit timp de două ore, până când am găsit una cu care am fost toți de acord, cea în care aducea cel mai mult cu el așa cum îl vedeam noi: zâmbind, pe fundalul piscinei scânteietoare de la Raleigh⁶⁸. Fusesse făcută în excursia când îmi furase stiloul cu cerneală turcoaz. În februarie. Când ne întâlniserăm în Miami pentru puțin soare de iarnă. Cel mai costisitor soare.

Am ales textul și eu am coborât la centrul de copiere, unde am făcut fotocopii, și bărbatul de acolo s-a uitat la mine cu respect. Văzuse deja sute, nu eram decât încă un client de același fel. Când am terminat, n-a vrut să-mi ia banii. Gestul m-a făcut să plâng.

*

Trebuia să văd cu ochii mei și de una singură, să-i las pe cei doi puțin în pace, fiindcă văzuseră prea multe, așa că m-am dus doar eu. Am mers spre sud, spre locul unde fuseseră, marcând linia

orizontului. Nu m-am pregătit în nici un fel. M-am ascuns în spatele ochelarilor fumurii, separându-mă astfel de iad.

L-ați văzut pe soțul meu?

Tata era chelner

Pe sora mea o cheamă Erin

Eu și soția mea abia ne-am căsătorit

N-o găsesc...

Zidurile clădirilor din centru erau acoperite cu versuri, cuvinte, fotografii și rugăciuni care se întindeau până departe, ca o fabulă grotescă a disperării neașteptate. Lumea înainta pe lângă ele încet, citind, iar când vreun pompier sau un muncitor din echipele de salvare treceau pe acolo urma un moment de aplauze, deși ei nu ridicau privirea, fiindcă știau. Știau că nu aveau să fie supraviețuitori. Știuseră înaintea tuturor. Și nu ridicau privirea fiindcă erau foarte obosiți și nu dormiseră, și, bineînțeles, nu puteau dormi, erau înconjurați de fotografii care spuneau „Găsește-mă, găsește-mă!”. Cum puteau – cum aveau – să mai doarmă vreodată?

Am găsit un loc lângă o femeie care lucrase în restaurant. Părea cumsecade, era bunică, și l-am pus lângă ea. De fapt, nu mă așteptam ca oamenii să-l găsească. Voiam doar ca lumea să se uite la el și să spună: „Pare un tip drăguț, aș fi vrut să-l cunosc”. Cineva s-a oprit lângă umărul meu.

– Fratele meu, am spus, netezind cuta care-i strâmba zâmbetul.

⁶⁶ *Duke* în limba engleză înseamnă „Ducele”. (n.tr.)

⁶⁷ Atât Frank Sinatra, cât și Bruce Springsteen s-au născut în localități din statul american New Jersey. (n.red.)

⁶⁸ Hotel de lux în Miami (n.red.)

Era târziu, mai târziu decât obișnuiam să ies, și am stat la bar, cu fața la sticle și oglinzi și la reflexia mea distorsionată între ele. În spatele meu adăstau, tăcuți, niște clienți întârziați, rămași în voia gândurilor și a băuturii, fără deosebire. În fața mea, un pahar de whisky.

Nu cunoșteam partea asta a orașului, puteam fi anonimă aici, și cu câteva clipe înainte mă întorsesem de la toaletă cu încă un nasture deschiat. Părea o tâmpenie, mă simțeam stânjenită, dar speram să fiu agățată, să dea cineva peste mine, îmi ieșisem însă din mână, nu mai aveam contact cu universul acela. Mă separasem de lumea în care era necesar un astfel de comportament. Un bărbat s-a uitat la mine. A zâmbit, am zâmbit și eu, ștacheta îmi cobora. Am plătit nota și am ieșit în aerul înviorător. Inima mi-era sfâșiată. De prea multă vreme nu mai avusesem pe nimeni.

Am mers până la prima intersecție, trecând pe lângă câteva perechi, un om care-și plimba câinele și un altul care făcea jogging. Toți aveau o direcție; eu eram fără țință. Am cotit pe o stradă străjuită de copaci simetrici, întrerupți doar de luminile roșii și albe ale unui bistrOU de cartier.

Înăuntru era cald și mirosea a usturoi și a cafea. Proprietarul era vesel. Eram singurul lui client, poate că așteptase să plece acasă, dar n-a arătat-o. Mi-a adus cafeaua, m-a întrebat cum îmi petrecusem seara, mi-a dat o bucată de Torta di Nonna.

– N-o să fii dezamăgită, a spus.

N-am fost. Mi-a dat paginile de cultură ale ediției de weekend din *Times*. Amabil.

S-a auzit clopoțelul blând de deasupra ușii. O conversație scurtă și geamătul aparatului de espresso. Am ridicat privirea. Un bărbat. S-a uitat la mine. Cred că a zâmbit. Am coborât privirea, prefăcându-mă că citesc. Și-a tras un scaun și s-a așezat în spatele meu. Mai voiam o cafea, dar mă simțeam ciudat, nu voiam să mă ridic, îl simțeam în spatele meu. S-a dus la teighea și și-a achitat nota. Nu pleca! Ridică privirea! Am așteptat să aud sunetul clopoțelului. Nimic. Pași spre mine.

– Arăți așa cum mă simt eu, a spus el, cu chipul obosit și trist. Mi-a oferit încă o cafea, cu un *baci* așezat pe farfurioară.

Am trecut în grabă pragul ușii lui, despuindu-ne deja de haine la întâmplare și întinzând mâinile unul după altul, și ne-am târât de pe podea pe canapea și în pat, dar acolo am încetinit. Intimitatea neașteptată a parfumului și a fotografiilor, viața aceasta odinioară împărțită, ne stăvilea nevoia, și atunci el a spus:

– Putem să ne oprim dacă vrei.

Nu, n-aveam să ne oprim. Gura lui avea gust de scorțișoară și de zahăr. Și de cafea.

I-am deschiat cămașa. I-am simțit pielea rece și presărată cu coșuri când mi-am trecut degetele peste pieptul lui, până la linia păroasă a abdomenului. M-am oprit la elasticul chiloților. S-a ridicat stânjenit în capul oaselor, timid chiar. Penisul lui era între noi, tare și dornic. L-am lipit de pânză, i-am conturat forma cu degetele, l-am apucat. Nu s-a mișcat, n-a făcut nici un gest, aștepta să vadă ce voi face. I-am ridicat șoldurile și i-am dat jos chiloții albi. M-am aplecat. Avea gust de săpun.

Mi-am îngropat capul în perne în timp ce pizda mi se strângea în jurul degetelor lui, care au alunecat adânc în mine, umede și agile, mișcându-se cu rapiditate, până când penisul lui le-a luat locul, până când m-a rostogolit cu fața spre el. Un chip trist, un chip frumos și blând, fără nume. S-a aplecat și m-a sărutat, a sărutat-o pe ea. I-am atins părul, lins și umed. M-am năpustit asupra gurii lui,

i-am supt limba. M-a împins în așternut, și genunchii mi s-au strâns în jurul coastelor lui, agățându-se de acest moment împărtășit, mișcându-se în paralel tot mai repede pe măsură ce el intra mai adânc în mine, scoțând afară tot ce fusese îngropat, tot ce fusese ascuns, trăgându-mi-o tot mai tare, până am simțit un val de energie și am întins mâna spre el, spre străinul care era, și l-am mușcat tare de umăr în timp ce sunetele mele – și ale lui – au umplut camera și au readus la viață patul scufundat în durere.

Ora cinci. Afară începea viața unei zile noi. M-am rostogolit pe o parte, epuizată; mă durea între picioare. M-am îmbrăcat în liniște în lumina crepusculului și l-am privit cum doarme. Aveam să plec fără să-i las vreun bilet. M-am îndreptat spre ușă.

– N-a însemnat nimic, a spus el.

– Știu.

M-am întors și l-am îmbrățișat. Asta însemna ră-suflare.

Zilele se întindeau lungi înaintea mea, ore interminabile, lipsite de sens. Am mers la o cafenea franțuzească unde nu mă știa nimeni și unde nu trebuia să parez nici un „Ai aflat ceva?” cu vreun politician „Nu încă”. Am stat la geam și am privit viața trecând pe lângă mine, am privit-o cum se îndreaptă spre periferie. Am văzut trei femei tinere mergând braț la braț și râzând și mi-am dat seama că nu mai văzusem așa ceva de zile în șir; părea foarte straniu.

Am stat acolo și am scris. Mi-am scris articolul despre Cei Pierduți. Am scris despre florile de la fiecare stație de pompieri, adunate în stive înalte de un metru, un metru și jumătate, și despre lumânările care nu se stingeau niciodată, rugăciuni arzând în ciuda disperării, fiindcă pe atunci încă nu trecuse prea mult timp și n-aveai de unde să știi, deși, desigur, majoritatea știau. Oamenii știau, când stăteau singuri în pat noaptea, că acesta era începutul, crudul început care avea să le fie Prezent, Clipa de față, Viitorul și Memoria. Am scris despre îmbrățișările bruște din mijlocul magazinelor și despre înmormântările zilnice ale pompierilor și polițiștilor, înmormântări care zăgăzuiau fluxul străzii cu o salvă de onoruri și de lacrimi. Am scris despre peisajul pierdut al orașului, stând pe banca noastră preferată de pe promenade de lângă podul Brooklyn, locul unde mergeam să medităm și unde ne imaginam cum vor fi viețile noastre peste trei, cinci, zece ani.

Dar, mai ales, am scris despre el – numit acum Max –, fratele meu, prietenul nostru, care lipsea deja de zece zile. Și am scris despre ceea ce pierdusem în acea dimineață. Pe martorul sufletului meu, umbra mea din copilărie, când visurile erau insignifiante și accesibile pentru toți. Când dulciurile costau câțiva bănuți și Dumnezeu era ieșure.

Nancy s-a întors în LA, la muncă. Nu era pregătită, dar au sunat-o și eu i-am spus că n-avea să fie niciodată pregătită, așa că a trebuit să plece.

– Mă gândesc să mă întorc, a spus ea.

– Aici, în New York?

– Nu. În Anglia. Mi-e dor de ea.

– Nu-i perfectă.

– Așa pare, după cele întâmplate.

– S-ar putea întâmpla oriunde, am spus. Nicăieri nu ești în siguranță. Se va întâmpla din nou.

– Dar mi-e foarte dor de Anglia, a protestat ea. De viața de zi cu zi.

– Ai să te simți altfel când ai să-ți pui iar tocul ăla de pistol pe tine.

– Prostuțo! a spus ea.

– Atunci vino acasă, am spus, îmbrățișând-o. Avem nevoie de tine.

A deschis ușa de la intrare și a coborât pe verandă, apoi s-a întors și și-a pus ochelarii de soare.

– N-o să pătesc nimic, nu?

– Cum adică?

– Dacă zbor. O să pătesc ceva?

– N-o să pățești niciodată nimic, am spus.

A zâmbit. Frica era molipsitoare. Până și cei imuni sufereau de ea.

În seara aceea am ieșit să mâncăm, numai eu și Charlie, prima și ultima seară de când sosisem în New York. Am fost în localul lor, la Balthazar, și ne-am așezat unde stăteau ei de fiecare dată, și oamenii, deși discreți, ne-au întrebat totuși cum o duceam, iar Charlie a răspuns:

– Suntem bine, mulțumim.

Am ciugulit de pe platouri cu *fruits de mer* și am băut vin de Burgundia, am mâncat friptură cu cartofi prăjiți și iar am băut vin de Burgundia, și ne-am comportat așa cum făceau ei, am râs și ne-am îmbătat până când restaurantul aproape s-a golit, și am fost lăsați să stăm în continuare în colț, asemenea Celor Uitați, în timp ce în jurul nostru se strângeau mesele și se făceau glume despre seara care tocmai trecuse. Și acela a fost momentul în care mi-a spus. Pe neașteptate. Mi-a povestit despre încăperea aceea din Liban.

– Poți să te agăți de orice, Elly, ca să mergi mai departe.

– Și tu de ce te-ai agățat?

Pauză.

– De un lămâi.

A început să-mi povestească despre mica fereastră de sus, fără geam, din încăperea unde era ținut, deschisă tuturor stihiiilor, singura lui sursă de lumină. Se cățara până la ea și stătea în curentul de aer proaspăt, în aerul proaspăt și parfumat, care-l făcea să se simtă mai puțin uitat. Nu se putea ține prea mult de perete și cădea înapoi în întuneric, unde mirosurile erau numai ale lui; umilitoare și murdare, persistente.

La câteva zile după ce îi tăiaseră urechea se trezise foarte târziu, după-amiază, se cățăraseră până la fereastră și văzuse că în curte fusese adus un mic lămâi. În lumina care pălea, lămâile păreau să strălucească și erau frumoase, și lui gura i se umpluse de salivă. Datorită brizei putuse atunci să simtă aromă de cafea, de parfum, chiar de mentă. Preț de o clipă se simțise bine, fiindcă lumea era încă acolo, afară, și lumea de afară era bună, iar când lumea era bună, mai exista speranță.

L-am luat de mână. Era rece.

– Trebuie să mă întorc în Anglia, am spus. Vino cu mine!

– Nu fără el, a spus.

Știam că va fi nevoie de un obiect care să aibă ADN-ul lui pe el în caz că-l găseau, că găseau ceva din el. M-am dus la baie înainte să plec și i-am împachetat periuța de dinți și o perie de păr, dar nu peria lui preferată, pentru cazul că avea să se întoarcă, nu?, pe aceea am lăsat-o lângă aftershave-ul lui, lângă un exemplar vechi din *Rugby World*. Am stat pe marginea căzii și m-am simțit foarte vinovată că aveam să mă duc acasă și să-l las acolo, dar trebuia să plec; trebuia să plec și să acopăr distanța care îi separa acum pe părinții mei îndurerați. Așa că l-am lăsat pe Charlie acolo, în casa pe care o amenajaserăm vreme de luni întregi, casa cu cuibul de păsări, cu cenușarul și cu moneda veche de aur pe care o găsiserăm în timp ce săpam în grădină. L-am lăsat pe Charlie acolo să păzească telefonul, să sune la ambasadă și să fie acolo când aveau să sune. Pe Charlie, care era expert în traume; pe Charlie, dovada neașteptată că în viață uneori lucrurile se pot termina cu bine.

Totul e mult mai mic. Magazinele au dispărut, rămase numai în amintire. Băcănia, standul cu ziare, măcelăria cu podeaua ei din rumeguș și magazinul de încălțăminte elegantă în care nu intram niciodată, toate au dispărut. Nu sunt tristă, nu simt nimic, pur și simplu nimic. Merg cu mașina de-a lungul lor, semnalizez stânga și intru pe strada unde am început cu toții.

Nu opresc în față, ci câteva case mai departe, și văd acum foșnetul sariurilor, constelația schimbătoare a imigrației. Îmi imaginasem că o voi lua pe cărarea care o tăia prin iarbă și prin straturile cu flori și că mă voi opri în fața ușii și voi suna. „Am locuit aici“, aș fi spus, și ei mi-ar fi zâmbit, m-ar fi poftit înăuntru, poate chiar la o cană de ceai, și le-aș fi povestit despre viața noastră și despre cât de fericiți eram, iar ei s-ar fi uitat unii la alții și s-ar fi gândit: „Sper că bucuria și norocul lor se vor prinde și de noi“.

Cineva îmi bate cu putere în geam. Mă uit la chipul unui bărbat necunoscut. Pare furios. Cobor geamul.

– Ai de gând să pleci? Fiindcă locuiesc aici și vreau să parchez.

Nu-i spun nimic. Nu-mi place de el, așa că nu spun nimic. Pornesc motorul și mă îndepărtez. Conduc agale pe stradă, până o văd. Opresc în dreptul ei. Gardul de zid a dispărut, grădina a dispărut, o mașină e parcată acolo unde erau cândva traturile de flori. E o verandă și, prin geamul aburit de condens, văd paltoane suspendate. Sunt o străină. Plec mai departe. Nimic nu e așa cum ar trebui.

Mă uit la ceas. Târziu. Mi-e frig. Aștept să se stingă luminile din casă. Alea miroase la fel. Sunt singură. Văd o vulpe care se mișcă. Se apropie – s-au urbanizat acum –, arunc cu pietre în calea ei și o ia la picior, netemătoare, dar iritată. Mă uit peste gard. În timpul acesta se stinge și ultima lumină. Mă sperii; peste tot în jur umbrele capătă contur. Acolo e oare un bărbat? O iau pe lângă vechea poartă. Sângele îmi bubuie în vene. „Mergi, mergi, nu te opri.“ Îi aud pașii îndepărtându-se pe pietriș. Număr tăcerea care rămâne în urmă.

Ridic cu ușurință ivărul și proptesc poarta cu o cărămidă. Mica rază de lanternă e surprinzător de puternică și talmeș-balmeșul de gunoi din fundul grădinii pare neatins dacă nu pun la socoteală adaosul de excremente de vulpe și un pantof sport vechi. O jumătate de carcasă de pui.

Râcăi printre frunzele jilave până dau de pământ. Urmez o linie dreaptă de la gardul din stinghii și măsoar o distanță de o palmă. Scot pământ cu mâinile făcute căuș până când simt atingerea rece a tablei. O scot afară și șterg capacul: biscuiți asortați (i-am mâncat pe toți).

Nu pun nimic la loc, nu-mi acopăr urmele. O să dea vina pe o vulpe. Vreau să plec de aici. Lovesc cărămida cu piciorul și încui poarta. Mă îndepărtez rapid. Întunericul se lasă în urma mea. Nici nu am fost acolo.

Polaroidul e surprinzător de clar în lumina zorilor. Fata devenită băiat. Zâmbesc (mă ascund). Crăciunul iepurelui meu. „Lasă ceva în urmă“, spusese el.

Îmi iau cana de cafea. Mai pun o haină pe mine și mă uit în jur, la lumea mea adultă familiară. Despățuresc scrisoarea lui. Mâzgălitura scrisului de la cincisprezece ani îmi pune un nod în gât. Sub ochii mei – un talmeș-balmeș de semne care trebuie eliberate, explicate.

Golan alegere. erau abia copii. altfel mor. spune cuiva, nu tu, Elly, de vină. Laș. perfect mereu am

grijă de TINE mereu.

Am sosit când frigul unei după-amiezi cenușii s-a lăsat asupra gării și mi-a întâmpinat sosirea cu promisiunea nimicului. Gara era tăcută; un singur pasager a mai coborât odată cu mine, un pasager care-și căra casa în spinare și care a urcat dealul cu pasul experimentat al unui drumeț profesionist. L-am lăsat s-o ia înainte.

Nu spusese nimănui că vin, nici măcar lui Alan, și am luat un taxi local din afara gării. Ca să fiu sinceră, voisem să rămân în Londra, departe de orice lucru care să-mi spună „Acesta e Joe”; fiindcă priveliștile, mirosurile și copacii îmi aminteau de el, ca și de mine, așa cum eram țesuți în acest peisaj, făuriți, înrădăcinați și ținuți aici.

L-am rugat pe șofer să mă lase în capul drumului, lângă vechea poartă de barieră, lângă semnul crestat și acoperit de mușchi cu TREHAVEN, pe care-l văzuserăm prima dată în urmă cu douăzeci și trei de ani, suspendați pe muchia subțire a aventurii, eu, cu o poftă timidă de a-mi începe viața din nou, el, cu o inimă frântă care nu s-a vindecat niciodată.

Era frig și eram subțire îmbrăcată, dar frigul îmi făcea bine și mi-a limpezit capul, mi-a permis să mă opresc și să ascult perforatul slab al unei ciocănituri. Pe măsură ce dealul mă conducea la vale, către casă, spațiul pe care el îl lăsase m-a copleșit, și ceva, undeva, din acel spațiu a șoptit „E încă aici“. Am auzit asta în timp ce dealul mă împingea spre tăcerea din timpul meselor, spre durerea mascată și albumele cu fotografii care nu mai erau depozitate în sertare mucegăite. „E încă aici“, am auzit în șoaptă, în timp ce pasul mi s-a iuțit și lacrimile îmi curgeau pe obraji, „încă aici“, până când am luat-o la fugă.

Erau în bucătărie, toți trei, beau ceai și mâncau pandișpan. Nelson, câinele pentru orbi al lui Arthur, a fost cel care m-a remarcat primul, micul labrador ciocolatiu care devenise ochii lui cu un an în urmă, când ai mei nu i se mai putuseră dedica tot timpul. A sărit spre ușă și a lătrat, și atunci l-am văzut pe Arthur zâmbind, fiindcă îi cunoștea lătratul, știa ce înseamnă, iar mama și tata s-au ridicat și au fugit spre mine, și totul a părut ciudat de normal în acel prim moment când am sosit. Fisurile au apărut abia după ce am urcat în camera mea.

N-o auzisem în spatele meu; kilogramele pierdute o făceau să pășească mai ușor, sau poate că eram eu distrasă de apariția bruscă a unei fotografii pe măsuta mea de toaletă, o fotografie cu mine și Joe la Zilele Marinei din Plymouth, când eram tineri, o fotografie pe care n-o mai văzusem de aproape cincisprezece ani. Purta o șapcă de marinar, și mi-a venit să râd la vederea ei, dar poza nu fusese pusă acolo cu ironie, așa că n-am râs. Mama a ridicat-o și s-a uitat la ea – și-a trecut degetele peste chipul lui, apoi peste fruntea ei.

– Eram atât de norocoși că era al nostru, am spus.

Mama a pus cu grijă la loc fotografia.

Tăcere.

– N-am fost niciodată nebună, Elly, nici măcar isterică. Toată viața am fost o persoană rațională, așa că, atunci când spun că nu e mort, nu e o dorință deșartă sau o speranță, ci un gând rațional, un gând clar.

Bine, am spus, și am început să desfac fermoarul genții.

– Taică-tău crede că am înnebunit. Pleacă din cameră când spun așa ceva, zice că durerea mă

Înnebunește, ea mă face să spun asta, dar eu știu, Elly. Știu, știu, știu.

M-am oprit din despachetat, întreruptă de încordarea disperată a cuvintelor ei.

– Atunci unde e, mamă?

Era pe cale să-mi răspundă, când l-a văzut pe tata în pragul ușii. El s-a uitat la ea și a venit spre mine, înmânându-mi un teanc de ediții vechi din *Cornish Times*.

– M-am gândit că poate ai să vrei să le citești, a spus și a ieșit din cameră, abia uitându-se la mama.

– Stai! am spus, dar a preferat să nu mă audă, și pașii i-au răsunat greoi și triști pe scara de stejar.

L-am găsit în vechiul lui atelier. O siluetă gârbovită, îmbătrânită brusc. O lampă improvizată era fixată pe un raft, deasupra capului, chiar în spatele lui, și praful iluminat îi masca parcă fața blândă, cu ochii negri și triști. N-a ridicat privirea când am intrat și m-am dus să mă așez în vechiul fotoliu, cel pe care-l aduseserăm din vechea noastră casă cu terasă din Essex, cel care fusese retapițat cu stofă de bumbac portocaliu-aprins.

– Aș face orice, a spus el, orice ca să-l avem din nou printre noi. Mă rog și vreau din tot sufletul s-o cred. Și simt că o trădez. Dar am văzut imaginile, Elly. Și în fiecare zi citesc despre alte și alte victime.

A ridicat o bucată de șmirghel și a început să netezească marginea unui dulap de cărți aproape terminat.

– Am știut întotdeauna c-o să se întâmple ceva de genul ăsta. Ceva a plutit mereu deasupra acestei familii. Ceva care pândește. Nu mai am speranță, Elly. Fiindcă nu merit să sper.

S-a oprit și s-a aplecat peste bancul de lucru. Știam din nou la ce se referea și am spus încet:

– A trecut multă vreme de atunci, tată.

– Nu și pentru familia ei, Elly. Pentru ei e ca și cum s-ar fi întâmplat ieri, a spus el. Suferința lor e a mea acum. Cercul s-a închis.

Am stat culcată pe bancă, tremurând, până când noaptea s-a întins alături de mine și luna se chinuia să străpungă baldachinul cerului. Frunzele se închideau, ținându-se strâns de crengi în frigul brusc care a urmat apusului; n-aveau să cadă deocamdată – cel puțin, nu în seara aceea.

Sunetele făpturilor și mișcărilor nevăzute – odinioară sunetul unei amenințări cumplite furișându-se – mi-erau acum familiare și blânde. Am inspirat mucegaiul jilav, răcoarea cu miros de pământ, și mi-am umplut nările, stingând focurile care încă ardeau înăuntru. M-am lăsat în voia somnului. Neîmpovărată de vise, am dormit mult, mult, până în zori, când m-a trezit ploaia. Era aproape dimineată, și soarele aureola marginile cele mai îndepărtate ale pădurii. M-am ridicat în capul oaselor pe bancă; aveam spatele uscat. Mi-am pipăit buzunarul și am scos un baton de ciocolată pe jumătate mâncat. Era ciocolată neagră, amară, preferata lui Arthur. Luam întotdeauna cu mine una când mergeam la plimbare. Am rupt un pătrățel și l-am lăsat să mi se topească în gură. Puțin prea amar pentru micul dejun, dar eram recunoscătoare.

Mai întâi am auzit un foșnet – și am știut ce era înainte să-l văd. Nu-l mai văzusem de luni bune, poate de un an. Ochii negri intenși s-au ivit dintr-o grămadă de frunze, urmați de blana castanie și de botul ascuțit care fremăta a recunoaștere. S-a oprit în fața mea, ca și cum ar fi vrut ceva. Am încercat să-l alung cu piciorul, dar de data asta nici n-a tresărit; a rămas cu privirea ațintită asupra mea. Nu l-a speriat nici măcar soneria telefonului, răsunând puternic în aurora plăpândă. A continuat să mă privească în ochi când am răspuns nervos: „Alo?“. Și n-a încetat nici când i-am ascultat vocea – acum mult mai bătrână – șoptindu-mi: „Elly, nu pot să vorbesc mult“, așa cum îmi spusese în urmă cu douăzeci și unu de ani. „Ascultă ce-ți spun, nu renunța! E în viață, sunt sigură. Ai încredere în mine, Elly. Trebuie să mă crezi.“

Iar el a continuat să se uite în ochii mei.

N-am făcut duș, m-am schimbat doar într-un pulover vechi și gros de lână, cumpărat cu aproape cincisprezece ani în urmă. Își pierduse elasticitatea și îmi atârna peste umeri și la guler. Joe spunea că puloverul acesta îmi aduce alinare. Poate că avea dreptate. Îl simțeam aspru și rustic după toate bumbacurile de vară; îl simțeam sfidător, ca și cum iarna ar fi fost la o aruncătură de băț.

Arthur era la masă, luând micul dejun, când am coborât. Asculta la radioul lui de buzunar. Un fir solitar îi atârna din urechea stângă. Ceilalți doi lăsaseră un bilet: „Am plecat la Trago Mills să cumpărăm vopsea“. Să cumpere vopsea? Nu știam dacă să mă bucur sau nu. Era un început, asta a fost tot ce mi-a trecut prin cap. Făceau ceva împreună.

– Cafea, Arthur? am întrebat, rupând un croasant.

– Nu, mulțumesc, dragă. Am băut deja trei și am palpitații.

– Atunci mai bine fără.

– Așa ziceam și eu.

M-am aplecat și Nelson s-a apropiat de mine. Și-a frecat botul de mine, l-am scărpinat după urechi și i-am dat o bucată de pateu, pe care a încercat s-o refuze, dar n-a putut. Se străduia din greu să fie conștiincios, dar noi, ca familie, îl făcuserăm praf. Din ziua când sosise, plin de zel și de intenții bune, nu văzuserăm în el decât o ființă nespuse de dragălașă și-l trataserăm ca atare, până când dârzenia lui se transformase într-o ușurătate constantă. L-am mângâiat pe burtă și am văzut că, de unde altădată

era suplu, acum devenise rotunjour, căci ajunsese receptaculul durerii părinților mei și mânca tot ce i se oferea, împiedicându-i să-și hrănească suferința chinuitoare a propriilor inimi.

Mi-am adus cafeaua la masă și m-am așezat.

– E prea multă liniște aici fără voi, a spus el, oprind radioul. Absența voastră m-a îmbătrânit. I-am luat mâna într-a mea. Nu-mi vine să cred. Credeam că asemenea violențe aparțin trecutului, a spus și și-a scos batista atent călcată, cu care și-a suflat încet nasul. Sunt pregătit acum, Elly. Pregătit să mă duc. Frica mi-a dispărut, ca și dorința de viață. Sunt foarte obosit. Obosit să mai spun la revedere celor pe care-i iubesc. Îmi pare foarte rău, draga mea.

I-am sărutat mâna.

– Cred că pe râu e o familie nouă de bătlani. Tata i-a auzit deunăzi. Puii ar trebui să fie gata curând să-și părăsească cuibul. Ce zici, mergem să-i căutăm?

Mi-a strâns mâna.

– Mi-ar plăcea, a spus, iar eu mi-am terminat cafeaua și am băgat restul croasantului în gura recunoscătoare a lui Nelson.

Un vânt aspru bătea peste vale, ducând cu el stropii de ploaie răzleți și mirosul de sare. Apa bătea și izbea în barcă, iar Arthur țipa de plăcere. Nelson stătea la prora ca o figură de galion, până când un cârd de găște canadiene l-a speriat luându-și zborul pe neașteptate, iar el a sărit jos și s-a ascuns după picioarele calde și fusiforme ale lui Arthur. Am oprit motorul și am vâslit de-a lungul malului, căutând cuiburile mari pe care bătlanii le construiau mereu la nivelul apei în această zonă. Ne-am ascuns sub crengile aplecate, am oprit să ascultăm sunetele distincte ale râului și, când am tras o clipă pe o limbă de pietriș, ne-au înconjurat toate nuanțele de verde ale ierburilor de mare, verdele ca pielea, verdele cenușiu și verdele negru, amestecându-se cu aerul întunecat care s-a rostogolit deodată pe râu ca un fum negru gros. Abia am apucat să trag prelata grea peste noi înainte ca primul fulger să lumineze și să se pornească lapovița.

– Acum văd tot! a strigat Arthur, împleticindu-se în ploaie, ridicându-și fața în furtună și tipând când năvala nebunească a naturii i-a biciuit simțurile nerăbdătoare.

Aerul huruia de tunete asurzitoare și fulgerele săreau de pe câmp în copaci și iar pe câmp

– Arthur! Treci înapoi! am strigat, și el a căzut aproape de marginea bărcii.

Din nou tunetul și fulgerul au izbucnit, și zgomotul făcut de lemnul frânt care se despica a sfâșiat valea. Bufnetul zgomotos al ploii care lovea suprafața râului înainte de a fi cuprinsă de masa de apă ce se umfla. Nelson tremura după picioarele lui Arthur, și Arthur a strigat din nou în furtună și s-a dezlănțuit împotriva pierderii băiatului său, a bunului său băiat venerat, pe care nu avea să-l mai atingă sau să-l vadă.

Nu am auzit telefonul sunând, cel puțin nu de prima dată – poate din cauza tunetelor sau poate de vină a fost semnalul întrerupt care se pierdea în timpul furtunilor. Dar, când vijelia a trecut mai departe și ne-a lăsat sub dușul slab al ploii luminate de soare, atunci l-am auzit, și soneria a răsunat brusc în mijlocul tăcerii epuizate a albiei de râu pline de cicatrici.

– Elly, a rostit vocea.

– Charlie?

– Elly, l-au găsit.

Momentul pe care-l așteptasem. Stomacul mi s-a strâns. Picioarele îmi tremurau brusc. L-am

apucat pe Arthur de mână. Ce găsiseră? Ce anume găsiseră care strigase „e el, e el”? Ca și cum mi-ar fi putut citi tăcerea, Charlie a adăugat repede:

– Nu, Elly. L-au găsit *pe el*. Trăiește.

... pentru un trecător ar fi adus poate cu un bărbat care stă pe o bancă și se uită spre Lower Manhattan, bucurându-se de un moment de liniște și de singurătate, departe de nevastă, poate de copii, de presiunea de la muncă. Ar fi semănat poate cu un insomniac, exact ca oamenii care fac jogging pe promenadă în primele ore ale dimineții. Ar fi putut semăna cu oricare dintre ei, fiindcă era adăpostit de copaci și nimeni n-ar fi fost suficient de aproape ca să vadă că avea ochii închiși; ca să-i vadă firicelul de sânge din ureche sau peticul negru și umed care-i încâlcea părul pe fruntea umflată; fiindcă nimeni nu era suficient de aproape să-l poată vedea, ar fi putut fi un bețiv, care stă pe o bancă în primele ore ale dimineții. Și nimănui nu-i pasă de bețivi.

A fost găsit inconștient la ora trei, în dimineața zilei de 11 septembrie 2001, pe o fâșie din promenada din Brooklyn Heights, un loc unde mergea de fiecare dată ca să mediteze asupra vieții.

Era destul de departe de casa lui, Jenny, dar se ducea acolo seara, adesea în loc să alerge. Îi plăcea podul, îi plăcea să se plimbe pe pod și nu se temea niciodată de violența necheltuită a orașului, care se înfrătea cu întunericul, fiindcă îl entuziasma și îi dădea curaj. Putea chiar să-l excite. A fost găsit de un tânăr care s-a apropiat să-i ceară un foc, un bărbat care, de aproape, a văzut vânătă ile din jurul gurii, trăsăturile tumefiate ale capului gata să explodeze. Acest tânăr a sunat la poliție și i-a salvat viața.

N-au găsit nimic asupra lui. Nici portofel, nici telefon, nici chei, nici bani, nici ceas. Nimic care să le spună cine sau de unde era. Purta doar un tricou roșu decolorat, pantaloni largi de bumbac și șlapi maro în picioare. Nu i-a fost deloc frig. Nu ca mie. Adu-ți aminte cum tremuram eu.

L-au dus în grabă la spitalul de urgență, i-au drenat fluidul și i-au acordat îngrijiri până când umflătura de la cap a dat înapoi. L-au dus la Terapie intensivă, l-au băgat în salon cu alți patru pacienți și a rămas acolo, așteptând ca mintea să-i revină și să-și poată îndemna cu blândețe restul trupului să se trezească și să trăiască. Și a rămas acolo, destul de liniștit, în aparență, și imun, până în dimineața când s-a trezit și a încercat să-și scoată tubul din gură. Nu știa cum îl cheamă, unde locuia sau ce se întâmplase. Sau ce avea să urmeze. Încă nu știe.

Astea sunt faptele. Tocmai ce-am aflat. Te țin la curent când mai aflu ceva.

Ell xx

Numele ei era Grace. Grace Mary Goodfield, mai precis, infirmieră acreditată de douăzeci și șase de ani, și nu avea nici o intenție de a se pensiona. Familia ei era din Louisiana și ea încă își petrecea concediile acolo.

– Ai fost vreodată acolo?

– Nu, încă nu, a răspuns Charlie în prima zi când s-au întâlnit.

Locuia singură în Williamsburg, ocupa apartamentul de la parter într-o clădire veche din gresie, o locuință veselă, cu chiriași buni deasupra și dedesubt.

– Am suficient spațiu, spusese ea. Copiii mi-s plecați de mult; bărbatu', mort de mult.

Ca atâția alții, n-ar fi trebuit să fie la slujbă pe 11 septembrie. În săptămâna aceea făcea mai multe ture de noapte și ar fi trebuit să-și petreacă dimineața schimbând draperiile cu unele mai grele, căci venea toamna. Dar a plecat în grabă spre spital chiar înainte să se prăbușească turnurile, gata să-și ia postul în primire, ca toți ceilalți, așteptând busculada de supraviețuitori și poveștile lor norocoase de la etajele superioare. Dar, așa cum știm, asta nu s-a mai întâmplat.

Nu a fost nevoie de ea la camera de gardă, așa că s-a dus în biroul ei de la etajul unde se afla Terapia intensivă, a dat o tură prin saloane ca să ridice moralul, să ofere prăjituri, mereu zâmbind, fiindcă era cel mai bun șef de tură și își cunoștea personalul și pacienții. Doar pe cel nou nu-l știa, pe cel inconștient. Pe el nu-l cunoștea nimeni.

L-a numit „Bill“, după un fost prieten căruia-i plăcea să doarmă. Stătea cu el când alții aveau vizitatori, îl ținea de mână și îi povestea viața ei sau ce gătise în ajun. A încercat să-l caute pe website-urile cu persoane dispărute, dar era inutil, fiindcă mii de oameni lipseau. Poliția a vrut să-i dea o mână de ajutor, dar nu putea face nimic cât timp el era inconștient, iar mințile și resursele lor erau direcționate în altă parte, spre groaza care se răspândea dincolo de pereții siguri ai spitalului.

I-a analizat hainele, lucrurile sărăcicioase împachetate într-un dulap, și n-a reușit să pună cap la cap nimic din viața lui. Acest anonimă inutil o speria. Își făcea griji că ar putea muri pierdut, fără ca nimeni să știe; fără ca părinții și prietenii să știe.

– Am să fiu alături de tine, a spus ea într-o noapte, la sfârșitul unei ture deosebit de grele.

A adus diverse parfumuri și uleiuri și i le-a dat pe la nas, orice ar fi putut să apese pe întrerupătorul memoriei. I-a familiarizat creierul cu aroma de levănțică, trandafir și tămâie, dar și de cafea, și cu cel mai recent parfum al ei – Chanel No 5 –, pe care Lisa, de la Urgențe, i-l adusese de la Paris. I-a încurajat pe ceilalți patru pacienți să stea de vorbă cu el dacă se simțeau bine, și, în curând, tot etajul răsuna de povești despre război, sex și baseball, care se potoleau numai în prezența unei infirmiere, încât aducea mai mult a bar vechi decât a unitate medicală. Câteodată aducea muzică și îi ținea cu blândețe o cască la ureche. I se părea că are vreo treizeci de ani și calcula ce melodii l-ar fi putut însoți de-a lungul vieții. Îi puneă Bowie, Blondie și Stevie Wonder – toți împrumutați din colecția vecinei sale de deasupra.

După aproape trei săptămâni a primit apelul. Janice a dat buzna înăuntru și i-a spus că Bill se trezise. Grace a chemat un medic. Când a intrat, el își apuca tubul de respirat, panicat, cu brațul stâng atârând inert.

– E în regulă. E în regulă, a spus ea și l-a mângâiat pe cap.

El a încercat să se ridice singur în capul oaselor și a cerut apă. A fost sfătuit s-o bea încet și să nu vorbească. Și-a aruncat privirea prin salon. Gerry din patul de lângă ușă a spus:

– Bine ai revenit, fiule!

Când s-a înzdrăvenit suficient, poliția a revenit.

– Cum te cheamă? au întrebat.

– Nu știu.

– De unde ești?

– Nu știu.

– Unde locuiești?

– Nu știu.

– Putem să contactăm pe cineva?

S-a întors pe partea cealaltă.

– Nu știu.

În următoarele zile a fost în regulă. A mâncat bine, treptat a început să meargă, dar tot nu-și amintea nimic. A recunoscut Turnurile Gemene ca structuri arhitecturale, dar nu ca locuri unde intrase ca să meargă la ședințe, nu ca locuri care adăpostiseră oameni pe care-i pierduse. L-au mutat de la Terapie intensivă într-un salon cu un singur pat. N-au primit nici o veste de la poliție. Grace îl supraveghea, încerca să treacă pe la el aproape în fiecare zi, îi ducea flori și îi tot spunea Bill; pe el asta nu-l deranja. Vorbeau despre articolele din reviste și vedeau filme împreună. A urmărit un film cu actrița Nancy Portman și a decis că-i place de ea, fiindcă o considera amuzantă, și ar fi fost încântat în acel moment să știe că era mătușa lui, dar, desigur, nu știa. A rămas închis într-o lume exclusiv a prezentului.

Când starea i s-a ameliorat, Grace a știut că în cele din urmă avea să fie transferat la un spital psihiatric public, și că asta avea să îl ascundă și mai adânc, să îl împotmolească și mai mult într-un sistem din care, în lipsa memoriei, n-avea să mai iasă nicicând.

Stătea la geam, părând abandonat, oropsit, cântând o melodie prinsă de la televizor. S-a întors spre ea și a zâmbit.

– Știi cum ți-ai pierdut dintele ăla? l-a întrebat ea, arătând spre gura lui.

El a scuturat din cap.

– Probabil într-o bătaie.

– Nu pari genul care să se bată, a spus ea. Ești prea blând.

Apoi, într-o noapte, în timp ce el dormea, Grace a mers la dulapul lui și i-a scos hainele pentru ultima oară. Erau singurul indiciu pe care-l avea. A luat tricoul roșu decolorat și a văzut din nou conturul vag al unei femei – oare o starletă? – ?i cuvintele și cuvintele *Șase* și *Judy* deasupra, abia vizibile. L-a întors pe dos. Abia se putea desluși: *Cântă cu toată ini* pe spate.

Altceva nu avea.

A tastat „șase Judy“ și a apăsat CĂUTARE. A așteptat. Nimic pe prima pagină. A luat cana de cafea. Avea gust rânced. S-a ridicat și s-a întins.

A dat clic pe cea de-a doua pagină.

Cuvântul era *Inimă*. Era cea de-a nouăsprezecea intrare:

Cor cântă pentru organizații caritabile

Cele șase Judy sunt un cor alcătuit numai din bărbați, specializat în melodii din musicaluri și din epoca vechiului Hollywood. Suntem un grup non-profit și am sprijinit diverse organizații caritabile, inclusiv Unicef, HelpAge USA, Coaliția pentru cei fără adăpost, Institutul de Cercetare a Cancerului, dar și alte proiecte mai personale, precum strângerea de fonduri pentru transplanturi de rinichi și bypassuri coronariene. Dacă sunteți interesat, vă rugăm să luați legătura cu Bobby la numărul de mai jos.

Era târziu, prea târziu ca să sune, dar a sunat oricum. I-a răspuns un bărbat. Nu era mânios, doar obosit. L-a întrebat dacă vreunul dintre cântăreții lui lipsea.

– Unul, a răspuns acela.

– Cred că l-am găsit, a spus ea. Îi lipsește un dinte din față.

Era cu spatele la mine, încadrat de fereastră. Copacii de afară începeau să-și schimbe culoarea. Un avion a zburat de la dreapta la stânga, atingându-i ușor creștetul și lăsând un nor de albeață luminat de razele intermitente ale soarelui. Era o zi normală afară. Înăuntru era o vază cu flori, niște trandafiri roz simpli pe care Charlie îi adusese cu câteva zile în urmă; era tot ce putuse găsi. Eu nu adusesem nimic. Mi s-a făcut deodată rușine, poate chiar teamă, de tot ceea ce el nu era. Purta tricoul pe care i-l adusesem de la Paris, dar el nu știa asta; nu mă cunoștea.

Avusesem zile întregi la dispoziție să mă gândesc la momentul acesta. Din clipa când primisem telefonul, când îndreptasem barca stricată de furtună înapoi la țărm și urcaserăm entuziasmați panta spre casă, unde se aflau părinții mei. Și din momentul în care mă oprisem în fața lor și le povestisem tot ce-mi spusese mie Charlie, și mama zisese: „Nu contează, e viu și asta e suficient“. Și din momentul în care tata o privise și spusese: „Îmi pare rău“, iar ea îl îmbrățișase și răspunsese: „S-a întors la noi, dragul meu. N-ai de ce să-ți pară rău.“

Charlie mi-a dat drumul la mână și mi-a făcut semn să înaintez.

– Bună! am spus.

S-a întors și a zâmbit. Arăta exact la fel; mai odihnit poate, dar fără vânătași, exact la fel.

– Tu ești Elly? a întrebat el, și-a dus mâna la gură și a început să-și roadă unghiile, un gest care-i era atât de propriu. Sora mea.

– Da.

M-am dus spre el să-l îmbrățișez, dar el a întins mâna și, când i-am strâns-o, mi s-a părut rece. Am arătat spre gura lui.

– Apropo, să știi că ți-ai făcut asta când jucai rugby.

– A, chiar mă întrebam, a spus el.

Nu-i mai văzusem dintele absent de ani buni, de când își spărsese coroana într-o bucată dură de carapace de crab. Mă întrebam dacă ar trebui să-i spun. N-am făcut-o.

El s-a uitat la Grace și a ridicat din umeri.

– Rugby, a spus el.

– Vezi, am zis eu că n-ai stofă de bătauș, Joe.

A rostit „Joe“ de parcă era un cuvânt nou.

A trebuit să îl luăm cu încetișorul. Așa au spus medicii. Era ca un album de fotografie gol. Eu voiam să înlocuiesc toate imaginile, dar medicii mi-au spus că era mai important ca el să-și creeze altele noi. „Ia-o încet“, au spus. Părinții mei m-au lăsat pe mine și pe Charlie să-l aducem acasă. „Nu încă, au spus medicii. Ia-o încet. De la coadă la cap. Lasă-l să se dezvăluie singur. Ia-o încet.“

Am văzut-o pe coridor când vorbeam cu părinții mei. Își lega șireturile de la pantofii negri practici, făcuți să fie confortabili, nu la modă. „Ce să fac eu cu moda?“ parcă o auzeam spunând. Părinții mei m-au pus să le-o dau la telefon, i-au mulțumit, au invitat-o în Cornwall, să stea cât voia; „Tot restul vieții“, a strigat tatăl meu bâlbâindu-se, și, desigur, vorbea serios. Grace Mary Goodfield, care mirosea atât de minunat a Chanel și a speranță. Te voi cunoaște tot restul vieții mele.

Eu și Charlie ne luaserăm deja la revedere și ne-am așezat pe pat, așteptând.

– Ei bine, domnu’ Joe, a spus Grace. Asta e.

– Știu.

A întins mâna spre el, în timp ce el venea spre ea.

– Mulțumesc, a spus el. Mulțumesc.

Și a șoptit ceva ce n-am auzit nici unul dintre noi.

– Ținem legătura. Pune-o pe mătușa aia a ta să trimită niște poze cu autograf pentru toată lumea de aici. Un articol de îmbrăcăminte pentru tombolă ar fi bun, a adăugat, râzând.

– O s-o trimitem aici personal. Să facă niște ture de salon, am spus eu.

– I-ar prinde bine, a adăugat Charlie.

– Și mai bine, a spus Grace.

Tăcere stânjenitoare.

– Și nu uita: Louisiana e întotdeauna frumoasă primăvara.

– Rămâne atunci pentru la primăvară, am spus noi.

– N-o să te uit niciodată, a spus Joe.

– Ți-am zis eu că nu ești un bățauș, a repetat ea, arătând spre gura lui.

Sunt aici, dar nu sunt al tău.

Stătea sprijinit de geamul taxiului, distant, tăcut, necooperant. Am traversat podul și luminile au risipit amurgul, iar Joe și-a îndreptat încet fața spre priveliștea de vizavi.

– Dumnezeule! a exclamat el pe măsură ce lumea iluminată îi aprindea imaginația, până când mi-am dat seama, cu naivitate, că probabil era prima dată când o vedea.

– Și unde erau Turnurile? a întrebat el.

Charlie i-a arătat. El a dat din cap, și n-am mai spus nimic după asta; nici despre ziua aceea, nici despre unde fusese găsit sau despre cum acel pod era podul lui preferat – avea să fie timp pentru asta. I-am urmărit în schimb privirea și am retrăit în tăcere sentimentul de uluire în fața orașului, pe care nu-l mai simțise nici unul dintre noi de mulți ani.

Charlie i-a plătit șoferului și, când am coborât, am simțit un fior brusc, pentru care nu eram pregătită.

– Aici ești acasă, i-am spus lui Joe și am urcat treptele în fugă, așteptându-mă să mă urmeze.

Dar el s-a dus în mijlocul drumului și a privit în lungul străzii, încercând să se orienteze, îmi închipui. Era tulburat să intre într-un mediu care avea să-i furnizeze indicii despre sine însuși.

Charlie l-a bătut pe spate, încurajându-l să o ia spre ușă.

– Hai, i-a spus pe un ton firesc.

Holul era luminat și simțeam încă parfumul lumânărilor de-acum două seri; seara când Charlie mă pusese la curent cu ceea ce trebuia să mă aștept să se întâmple, seara când ne îmbătaserăm criță în orele mici ale dimineții.

Casa era călduroasă și luminile proiectau umbre în jurul șemineului și al scărilor, făcând camerele să pară în mod ciudat mai mari. Joe m-a urmat înăuntru; s-a oprit și a privit discret în jur. S-a uitat la fotografiile de pe pereții holului – un set de trei semnate Nan Goldin⁶⁹, pentru care plătitise mii de dolari –, dar n-a spus nimic, a urcat în fugă la etaj și l-am auzit cum se plimba încoace și încolo pe ambele palieri, apoi a coborât grăbit la noi și în bucătăria de dedesubt. Am auzit deschizându-se ușa din spate. Sunetul de pași pe ieșirea de incendiu.

Ne-am revăzut în camera de zi. Îngenuncheam în fața șemineului, cu o mică grămadă de surcele în mână.

– Mă ocup eu, a spus și a început să le pună pe patul de ziare, așteptând o lumânare. Era unul dintre numeroasele momente când memoria lui se împărțea în două și îi permitea să știe cum se aprinde focul, dar nu și când o făcuse ultima dată sau cu cine. S-a întors spre mine și a zâmbit. Avea să învețe să zâmbească mult; zâmbea când nu știa ce să zică; zâmbea când simțea între noi politețea, teama de a răni – toate acele lucruri de care familiile nu se sinchisesc.

– Crezi că ai putea vorbi cu ei? am întrebat. Le-ar fi suficient numai să-ți audă glasul.

– Sigur, a consimțit el. Cum spui tu.

L-am lăsat în cameră. Am surprins cuvinte ciudate precum „casă“ și „fac bine“ și multe despre „Grace“, și am știut că vorbea cu mama, femeia aceasta care citise atâtea de când fusese descoperit; care nu forța conversația, care putea aștepta încă puțin fiindcă așteptase deja destul și îi era suficient că el exista.

Ne-a găsit în bucătărie. A coborât scările ca și cum ar fi fost fragile. I-am înmânat un pahar.

– Poftim, i-am spus și i-am turnat vin. Era preferatul tău.

– Așa..., a făcut el stânjenit.

L-am privit cum bea.

– E bun. A ridicat paharul în lumină. E scump?

– Îngrozitor de scump, am spus eu.

– Îmi permit?

– Așa cred. Poți să-ți verifici conturile mâine, dacă vrei.

– Sunt bogat?

– N-o duci rău.

– Am suficienți bani ca să dau de pomană?

– Nu știu, am spus și am ridicat din umeri. Vrei să-i dai de pomană?

– Nu știu ce vreau, a spus și și-a umplut din nou paharul.

Pentru început a ascultat povești despre viața de acasă sau despre viața mea în Londra, dar, pe neașteptate, se ducea la culcare sau ieșea din cameră, și asta era cel mai greu de îndurat; neașteptatul *ennui* față de oameni pe care nu și-i amintea, nu-i cunoștea, nu avea nici o curiozitate să-i cunoască. Era interesat numai de poveștile lui Grace, de filmele pe care le văzuse în spital, de Gerry de la Terapie intensivă sau de portari, povești prețioase din viața lui postaccident, cele cinci săptămâni din viața lui care radiau existența memoriei. Viața din care noi nu făceam parte.

– Ce scrii? m-a întrebat într-o zi după un consult la spital.

– Un articol pentru un ziar. Cu asta mă ocup. E slujba mea.

– Despre ce e vorba?

– Despre tine, în parte. Te-am numit Max. Și despre Charlie. Și despre Jenny Penny.

– Ea cine e?

– O prietenă din copilărie. Ai cunoscut-o. Acum e la închisoare. Și-a ucis soțul.

– Simpatică prietenă, a spus râzând. Nepăsător.

Asta m-a dat gata. El m-a dat gata.

– Chiar este, am spus încet.

Ne-am apropiat cât am putut. Mirosul de ulei ars lăsase loc duhului indescritibilului. A citit foile de hârtie xerocopiate în care erau enumerați Dispăruții și, pe undeva, am știut că încă se simțea așa. Ne-am despărțit și l-am privit cum își croiește drum pe lângă cincizeci, poate șaiszeci de fețe zâmbitoare înainte să se oprească brusc și să atingă una dintre fotografii.

– Elly, a spus el și mi-a făcut semn să mă duc la el. Eu sunt. Acolo, cuibărit lângă bunică, în poza cu marginile rupte și roase, era chipul lui zâmbitor. În spate îi strălucea alb cu negru o piscină. A luat fotografia, a împăturit-o și a băgat-o în buzunar.

– Hai acasă! am spus.

– Nu. Să mergem mai departe!

Am aruncat o privire în urmă, la spațiul gol. Știam că ar fi trebuit să fiu mai bucuroasă.

Am mers prea departe; își supraevaluase forțele și, în scurt timp, chipul i-a pălit de extenuare. Am luat-o agale pe pod și i-am povestit cât îi plăcea podul și că probabil se plimbase pe el în noaptea

atacului. Ne-am îndreptat spre promenadă, spre banca pe care stăteam de fiecare dată, banca pe care fusese găsit de tânărul din Illinois, tânărul pe care aveam să-l cunoaștem ulterior drept Vince.

– Veneam des aici? a întrebat.

– Eu zic că da. Când simțeam nevoia să vorbim, dacă aveam probleme. Părea să fie locul ideal, cu vedere asupra orașului. Mereu vorbeam despre orașul ăsta când eram mici. De fapt, nu când eram mici – , adolescenți, era evadarea noastră, locul unde voiam să mergem. „New York, New York.“ Visul tuturor. Voiam să experimentăm totul aici. Aici ai fugit tu, aici ai înflorit.

– Am fugit?

– Da. Într-un fel, amândoi am făcut-o. Doar că tu ai făcut-o la modul fizic, atâta tot.

– De ce fugeam?

Am ridicat din umeri.

– Poate de tine?

A râs.

– Deci n-am ajuns prea departe, nu?

– Nu, nu prea.

A scos foaia de hârtie împăturită și s-a uitat la propria-i imagine.

– Eram de treabă?

Era ciudat să-l aud vorbind despre sine la trecut.

– Da. Erai amuzant și bun. Generos. Dificil. Dar foarte dulce.

– Ce probleme aveam?

– La fel ca toată lumea.

– De asta crezi că am venit aici în noaptea aceea?

– Posibil.

– L-am întrebat pe Charlie dacă aveam un iubit.

– Și ce ți-a răspuns?

– A spus că n-am avut niciodată. Le făceam viața grea celor care mă iubeau. Știi de ce făceam asta?

Am scuturat din cap.

– Oare de ce facem toți asta?

N-a răspuns.

– Te-am iubit, am spus. Încă te iubesc.

M-am uitat la poza pe care o strângea încă în mână. Miami. Februarie, cu aproape opt luni în urmă. Îmi făcusem griji că vacanța era prea costisitoare, prea extravagantă. „Ce stupid!“ m-am gândit.

– Mereu ai avut grijă de mine când eram copii, am spus. M-ai protejat.

S-a ridicat și a îngenuncheat lângă bancă.

– Aici am fost găsit, nu?

– Ce faci?

– Caut urme de sânge.

Nu cred că a fost prea mult.

S-a ghemuit și s-a aplecat deasupra stinghiilor.

– Aștepți să-mi revină memoria pe deplin?

N-am răspuns imediat, gândindu-mă cum să mă exprim.

– Da.

– Și dacă nu-mi revine?

Am ridicat din umeri.

– De ce e așa de important pentru tine?

– De ce crezi? Ești fratele meu.

– Pot și așa să fiu fratele tău.

„Nu-i același lucru“, m-am gândit.

– Ești singura persoană care mă cunoaște cu adevărat, am spus. Așa am fost, așa am crescut.

– E cam aiurea, a spus. Deci, nici o presiune, bine? Și, înainte să apuc să-i răspund, a spus: Cred că am găsit ceva, și s-a apropiat mai mult de piciorul de metal. Vrei să vezi?

– Nu tocmai.

S-a ridicat și a venit să se așeze lângă mine.

– Am chef să fac sex mare parte din timp, a spus el.

– Aici nu prea am cum să te ajut.

A râs.

– Unde mergeam?

– Nu știu. În cluburi? La saune? Charlie ce a zis?

– A spus c-o să mă ducă.

– Ai nevoie de protecție deocamdată.

– Mi-am pierdut memoria, nu sunt idiot.

– Da, am spus.

Stăteam în pat, agitată și sleită de puteri. Era aproape patru când am auzit deschizându-se ușa de la intrare. Aș fi putut ieși și eu cu ei, dar simțisem nevoia să stau puțin singură. Voisem să-mi limpezesc gândurile, să mă eliberez de confuzia amară care se îngrămădea în spatele cuvintelor mele și alesesem în schimb muzică, muzică și vin – amândouă din belșug. Dar acum stăteam în pat, amețită și iritată, și o sete coruptă înlocuise beția care mă trimisese la culcare.

Am auzit pași pe trepte, cineva venea singur. Am așteptat. S-a auzit un ciocănit ușor în ușă. M-am ridicat și am deschis-o.

– Bună, Ell.

– Charlie...

A intrat împleticit, beat. L-am condus până la pat, pe care a căzut rostogolindu-se. Părea nefericit.

– Unde e? am întrebat.

– Nu știu. L-a agățat cineva și l-am lăsat să se ducă.

– Ești ud leoarcă.

– N-am găsit nici un taxi.

„N-a vrut nici unul să te ia, mai degrabă.“

A încercat să-mi spună ceva despre seara petrecută în oraș, despre o stripteuză, dar abia i-am deslușit ultimele cuvinte, îngropate în gaura făcută în perna mea caldă încă. L-am dezbrăcat de haine și l-am învelit cu pilota, iar în scurt timp respirația îi era profundă și liniștită, egală.

Am tras obloanele și am privit afară. Strada părea uleioasă și reflectorizant; ploaia se oprise și primii muncitori – gunoierii, factorii poștali – mergeau la muncă. M-am ridicat și mi-am pus un

pulover. Mirosea a lână jilavă de când îl spălasem. Joe îmi spusese că nu puteam să-l mai port afară, numai acasă. Joe cel dinainte.

M-am târât la parter, în bucătărie, și am deschis ușa din spate, lăsând să pătrundă mirosul de pământ și de ploaie, mirosul pe care-l asociaz cu Cornwall, și deodată mi s-a făcut dor să mă întorc, să jelesc într-un peisaj născut din suferință și erodat de ea, unde dealurile cădeau în mare în gesturi disperate.

Am auzit ușa de la intrare chiar când cafeaua începuse să fiarbă. Probabil remarcase lumina, fiindcă a coborât scările și și-a ținut capul pe după colț, părând surprinzător de treaz.

– Bună, a spus. Te-ai trezit devreme sau ai stat până târziu?

– Nu știu prea bine. Vrei cafea?

– Ar fi bună, a spus el.

Am luat cafeaua și ne-am așezat afară, pe vechile scaune de bistro, ale căror stinghii umede ne străpungeau pielea, dar nu în mod inconfortabil. Zgomotul traficului escalada treptat peretele din spate, precursor furiș al nuanțelor răsăritului. A privit în jur la grădină – părea mângâiat de ea, sau poate de vină era lumina, fiindcă în umbră se ascund umbre.

– Ai fost un grădinar jalnic, care a creat o grădină frumoasă, am spus. Ginger spunea că ai putea lăsa o femeie însărcinată numai uitându-te la ea. Te-a iubit.

A dat din cap. A oftat adânc.

– Se pare că toată lumea mă iubește. Eu ce-ar trebui să fac?

Am simțit cum mânia i se strecoară în glas.

– Cum ți-ai petrecut seara? am întrebat.

– Într-un mod ciudat. M-a luat un puști cu mașina și ne-am dus la el acasă. Înainte să mă dezbrac, mi-a spus că sunt o târfă și că nu mi-ar trage-o nici dac-aș fi ultimul om din lume. Cam în momentul ăla a apărut colegul lui de apartament, ca să fie și el martor al umilirii mele.

– Îmi pare rău, am spus, încercând să-mi ascund râsul.

– Nu, nu te sfii! Face minuni pentru mine.

– Mai vrei o cană?

– Sigur.

I-am mai turnat niște cafea.

– Și cine era? am întrebat.

– Poate cineva din trecut? Cineva cu care m-am purtat urât? Cineva care nu mă iubea, nu știu. A crezut că-mi bat joc când i-am spus că nu mi-aduc aminte de el.

A întins mâna și a luat cana.

– M-am întors la bancă, a spus.

– De ce?

– M-am dus pe pod fiindcă voiam să simt ce însemna cândva pentru mine, așa cum ai spus tu. Să îl simt pe omul care ar trebui să fiu. Dar n-am reușit. Ceva e dislocat; *eu* sunt dislocat. Am stat acolo și am privit orașul, tânjind din nou după acele ultime clipe. Am crezut că m-ar putea ajuta să-mi amintesc ceva, că ar putea să mă înspăimânte, ceva, orice. Dar era doar o bancă. Nu mă simțeam împăcat, nu-mi găseam locul. Am crezut c-o să mă ajute în vreun fel. Nefericesc pe toată lumea. Mi se amintește în mod constant de cineva la nivelul căruia nu mă pot ridica. Nimeni nu mă vrea așa cum sunt azi.

– Nu-i adevărat, am spus, fără pic de convingere.

– Ba da. Aș vrea chiar să mă întorc la spital; într-un fel, acolo mă simțeam acasă. Aici nu mai e nimic pentru mine. Sunt pierdut.

Totul s-a schimbat din seara aceea. Și-a pierdut orice interes. Acum înțelegeam de ce le spusese Charlie părinților mei să mă lase pe mine să vin în locul lor. În ultimă instanță, era un mare gol, care durea. Trebuia să am răbdare, asta spusese medicii, dar răbdarea mea ajungea uneori la limită. Când își lua un sendviș cu brânză, îi spuneam: „Nu-ți place brânza“ și, în funcție de dispoziția în care se afla, se uita la mine și, de cele mai multe ori, riposta: „Ei, acum îmi place“.

A menționat faptul că voia să locuiască singur, nu ne voia în preajmă, atât de împovărat era de așteptările noastre, iar eu nu le-am putut spune părinților, care îi așteptau sosirea conform planului. Stătea în oraș toată ziua, râdea disprețuitor de fotografiile pe care încercam să i le arăt seara și se folosea de cruzime ca mijloc de a ne îndepărta. A zis că nici măcar nu-i plăcea de noi. Medicii au spus că e ceva normal.

Am închiriat o mașină și ne-am dus în nordul statului, acasă la Charlie. Am sosit chiar când soarele cobora după linia munților. Ar fi trebuit să fie frumos; culorile schimbătoare care rivalizau de-a lungul orizontului, focul reflectat pe fețele noastre – dar fețele noastre erau triste și nici unul nu rostise vreun cuvânt în mașină. Un aer sumbru ne amuțea prietenia; o despărțire ulterioară care aștepta să se facă auzită.

Charlie i-a arătat lui Joe camera unde avea să doarmă și nu l-am mai văzut restul serii. N-aveam chef să mâncăm; prea adesea mesele erau înlocuite de băutură. Eram nefericiți, fiecare îl sfida pe celălalt să dea glas inexprimabilului, nemulțumirii față de soartă.

Am ieșit afară, pe platformă, rămânând însă între hotarele luminii radiate de la fereastra mare care încadra impunătorul Mohonk⁷⁰. Am văzut ochi pâlpâind în pădurea din față. Căprioare? Un pui de urs? Charlie văzuse unul chiar luna trecută, pe când curăța terenul de bălăriile uzurpatoare. S-a așezat și și-a aprins o țigară.

– Stăteam aici, afară, în seara când m-a sunat Bobby, după telefonul primit de la spital. Îmi pare că a trecut o veșnicie de atunci.

Și-a stins țigara. Era un fumător inutil, întotdeauna fusese.

– Sunt extenuat, Ell.

M-am aplecat și l-am îmbrățișat, sărutându-l pe ceafă; l-am strâns cu putere.

– Să nu mă lași singur, a spus.

Nu m-am putut uita la el în timp ce intram în casă. Știam că tocmai îl condamnasem.

Joe nu s-a arătat la față două zile. În cele din urmă, a ieșit odată cu soarele, cum ar fi spus Ginger, și a intrat în bucătărie, oferindu-se să ne facă pâine prăjită. Mâncaserăm deja, dar am spus „Da“, gestul era frumos, și el părea că se străduiește. Nu se bărbierise de câteva zile și deja barba îi pusese stăpânire pe față, iar eu m-am bucurat. Nu arăta familiar și de asta îmi venea mai ușor să-l urăsc.

Am mâncat pe platformă și ne-am înfofolit de frig, am comentat despre soare, toți am spus că era cald. Era o discuție politicoasă. M-a întrebat ce mai făcusem.

– Am scris, am răspuns.

– Îhî, a făcut și și-a mâncat pâinea prăjită.

Am așteptat să adauge ceva critic, ceva provocator. N-a trebuit să aștept mult.

- Cred că ești unul dintre oamenii care scriu în loc să trăiască, nu-i așa?
- Du-te dracului, am spus, zâmbind – un zâmbet netulburat, așa cum făcea mereu Nancy.
- Am atins un punct sensibil.

Ne-am privit fix preț de o clipă; incomod și zâmbitori.

- Meșteresc niște rafturi în baraca pilotului, a spus Charlie. Nu mi-ar strica puțin ajutor.
- Bine, a spus Joe.

Și imediat ce și-au terminat cafeaua, s-au îndreptat spre clădirea mică de la marginea pistei, călcând în picioare smocurile de iarbă aspră, ducând cu ei ferăstraie și truse cu unelte, uniți într-o sarcină comună. Am simțit invidie.

Am mers cu mașina în oraș și am cumpărat provizii pentru masa de seară, voisem să iau friptură, dar m-am ales cu crabi – nu știam dacă merita să mă sinchisesc de stupizenia situației. Dar și lui, și mie ne plăcea carnea de crab, iar frigiderul avea să fie plin, așa că puteam rezista următoarele zile, până când reușeam să luăm niște decizii. Nu avea de gând să se întoarcă în Anglia, de asta eram siguri. Nu le spusese părinților mei. Cum aș fi putut? Nancy era cu ei acum și era mai bine. Nancy avea să fie cu ei când le voi spune. Nancy, păstrătorul suferinței altora. Brusc, am apăsat frâna până la podea. Ochii lor mă priveau fix. Aproape că îi lovise. Visând cu ochii deschiși. A trebuit să opresc. Femeia și copilul scăpaseră în ultima clipă. Femeia țipa la mine, amenințându-mă, iar copilul plângea. Am tras pe o străduță laterală până când am încetat să mai tremur. Eram pe cale să ajung o epavă.

N-au lucrat neîntrerupt, dar nu s-au oprit decât când au rămas fără lumină, iar el părea învigorat de aspectul fizic al muncii, de memoria inconștientă a trupului pe care o regăsea prelucrând lemnul, atingându-l. Când au intrat în bucătărie, cu mirosurile ei de crab fiert și maioneză cu usturoi, erau ca doi colaboratori la sfârșitul unei zile reușite, și m-am simțit cu atât mai exclusă. S-au spălat pe mâini și au sporovăit despre noile rafturi, despre posibilitatea de a pune o podea de lemn, și i-am ascultat în timp ce scoteam crabii pe ziar, pe jumătate sperând că vor cădea pe podea și le vor întrerupe zumzetul disciplinat. Am pus două sticle cu vin pe masă și m-am așezat, extenuată.

Joe ne-a luat pe amândoi de mâini.

- Să ne rugăm, a spus, plecându-și capul.

M-am uitat la Charlie: „Ce dracu’ mai e și asta?”

El a ridicat din umeri.

- Pentru cele ce vom primi, a rostit Joe, apoi s-a oprit și s-a uitat la noi.

Ne-am plecat capetele și am repetat ceea ce tocmai spusese.

- Glumeam, a zis el și a luat un crab, rupându-i cleștele mare din față. Râd și eu, a adăugat, iar Charlie a râs. Eu nu. „Dobitocule“, mi-am spus.

M-am retras, n-am scos nici un cuvânt toată seara, am băut doar – toți am băut, nimeni n-a ținut socoteala – și am simțit cum furia mă arde ca acidul fierbinte în timp ce-l priveam umflându-se în prezentul lui, părând fericit în prezentul lui. Nu știam de ce mă simțeam așa. E normal, ar fi spus doctorul, sentimentele mele erau normale. Pentru asta îl plăteam, pentru diagnosticul normalității.

Charlie mi-a mângâiat piciorul pe sub masă, slabă consolare; s-a uitat la mine și a rânjit, mulțumit de ziua lui de muncă, de refacerea legăturii dintre ei. Joe s-a oprit brusc din mestecat, rămânând cu gura căscată; am crezut că i se făcuse rău. „Blestematele alea de carapace de crab“, m-am gândit, „alt nenorocit de dinte“.

- Scuipă-l! am spus.
- Sunt bine, a murmurat el.
- Îți plăcea carnea de crab.

A ridicat mâna să mă oprească. O palmă ridicată în fața mea. Un gest nou. Îl detestam.

– Îți plăcea, am spus. A, da, am uitat – n-am voie să pomenesc despre ce-ți plăcea înainte, așa-i? E prea puternică presiunea.

– Ell, te rog! a spus el, tot fără să mestece, cu gura căscată, cu ochii închiși, gândindu-se poate, încercând să nu vorbească.

M-am ridicat și m-am dus la chiuvetă.

– Nu mai suport aiureala asta, am spus și mi-am umplut paharul cu apă.

– Elly, e în regulă, a spus Charlie.

– Ba nu e în regulă. Mi-a ajuns.

Scrâșnetul scaunului pe dale când l-a împins și a venit spre mine. M-a luat de braț.

– Du-te dracului, Joe! am spus.

– Bine, și s-a dat la o parte.

– E prea ușor, nu-i așa? Nu te străduiești deloc. Pur și simplu nu te interesează nimic. Inclusiv noi. Nimic. Nu-ți pasă de ce s-a întâmplat înainte. Pur și simplu îți bați joc de noi.

– Îmi pasă.

– Las-o baltă, Elly! a spus Charlie.

– Vreau să-ți spun atâtea, dar nu mă întrebi niciodată.

– Nu știu de unde să încep.

– Începe și atât! am spus. Începe naibii odată! Cu orice. Ceva.

A rămas uitându-se la mine, formulând nimicul, fără cuvinte. A căscat iarăși gura și a închis ochii.

– Ell, a rostit încetișor.

– Bine, ce-ar fi să încep eu? Îți plac bananele. Și ouăle prăjite bine. Îți place să înoți în ocean, dar nu în piscine, și îți place avocado, dar nu cu maioneză, salata verde, nucile, pandișpanul, prăjiturile crocante și scotchul – în mod surprinzător, blended, nu single malt – și îți mai plac comedii produse de studiourile Ealing⁷¹, Marmite⁷², cozonacul, bisericile și binecuvântările, și te-ai gândit chiar să te faci catolic odată, după ce ai participat la slujbă cu Elliot Bolt. Îți place înghețata, dar nu cu căpșuni, și mielul în sânge – nu bine prăjit – și primele sfecle de sezon. În mod ciudat, îți plac pantofii nautici și cămășile fără guler, puloverele portocalii cu guler rotund, preferi Oxfordul, nu Cambridge, pe De Niro, nu pe Al Pacino și...

M-am oprit brusc și l-am privit. Avea ochii închiși și lacrimile îi curgeau șiroaie pe față.

– Întreabă-mă ceva! am spus.

A scuturat din cap.

– Ai avut pojar și vărsat-de-vânt. Și o prietenă, Dana Hadley. Ți-ai rupt trei coaste. Și un deget. Într-o ușă, nu jucând rugby. Nu-ți plac strugurii sau alunele în ciocolată, dar îți plac în salate. Nu suporti bădărania. Sau ignoranța. Prejudecățile ori intoleranța. Întreabă-mă ceva!

A scuturat din cap.

– Nu-ți place să te dai cu rolele, nici cafeaua de la Starbucks, nici cănila lor nenorocite.

S-a așezat, cu capul în mâini. Charlie s-a mutat la masă.

– Nu știi să arunci un disc frisbee. Și nu știi să dansezi. Înțelegi, Joe, ăsta ești tu. Toate lucrurile astea. Asta e persoana pe care o cunosc, și prin el ai să reușești să mă cunoști pe mine, fiindcă de toate lucrurile astea sunt legate anumite clipe și, în marea lor majoritate, eu am fost acolo. Și asta mă doare cel mai tare.

– Elly, a șoptit Charlie. Oprește-te!

– Ai fost singura persoană care știa *totul*. Fiindcă ai fost acolo. Ai fost martorul meu. Și tu reușești să descâlcești abureala în care mă bag din când în când. Măcar de-aș putea să mă uit la tine și să mă gândesc, cel puțin știe de ce sunt așa. Fiindcă au existat motive. Dar nu mai pot continua așa și mă simt foarte singură. Așa că iartă-mă. Nu prea mai are nici un rost, nu?

Și pentru prima dată în viața mea, am ieșit din umbra lui și m-am îndreptat, nepregătită, spre întuneric, sperînd liliicii care se odihneau.

Era frig, îmi ieșeau aburi pe gură, și mi-am dat seama că toamna plecase, era din nou iarnă. Brusc, nu mai știam unde să mă duc, nu eram pe terenul meu, iar întunericul de aici era cumplit; sunete stranii, un lătrat de câine sau de coioți? Ar fi trebuit să le disting, dar n-am putut. Era un ținut străvechi și, cu cât pătrundeam mai adânc în umbra muntelui, cu atît mai mult îmi simțeam mânia și viziunile istoriei.

M-am așezat în mijlocul vechii piste scoase din uz, odinioară o jucărie a unui moșier bogat, acum năpădită de iarbă și de margarete care creșteau în mijlocul asfaltului. Am văzut-o cum se pierde în noapte ca un râu înghețat, până când a dispărut în zidul negru al copacilor, hotarul de pământ al nimicniciei de la marginea lumii.

A ieșit din negură, pășind trufaș, cu cârlionții lui blonzi culegând ultimele raze de lună și o aură albă înconjurându-i capul. Prezența lui stranie descoperise o singurătate de un alean devorator, care se întindea cu cruzime până în trecut, încât am știut că nu mai puteam sta în preajma lui. Aveam să plec a doua zi; să iau autobuzul până în oraș, un avion înapoi la Londra și să dau o explicație în Cornwall. Într-o zi s-ar putea întoarce. Într-o zi.

Nu mai pășea, ci alerga spre mine și m-a înspăimântat. M-am ridicat în picioare și am început să mă depărtez de el, de cuvintele lui, de „Elly, așteaptă“ și de mâna lui întinsă, iar în scurt timp m-am trezit alergând spre întuneric, în uitare, acolo unde nimic nu exista în noaptea aceea, doar strigătele bufnițelor și zborul musculițelor și al avioanelor-fantomă care aterizau, cu motoarele bolborosind, căutând pământul în cea mai sumbră tăcere.

– Lasă-mă în pace! am strigat.

– Stai! a spus și i-am simțit mâna pe umăr.

– Ce naiba mai vrei? m-am răstit, cu pumnul încleștat pe coapsă.

– Doar că... mi-am amintit ceva, Ell. Acolo, înăuntru. Charlie a spus că trebuie să te întreb pe tine.

– Să mă întrebi ce? am spus, cu glasul rece, de nere-cunoscut.

– Cuvântul „Trehaven“. Ce înseamnă?

⁶⁹ Nancy „Nan“ Goldin, fotograf american (n. 1953) (n.tr.)

⁷⁰ Rezervație naturală montană în nordul statului New York (n.red.)

- [71](#) Studiourile Ealing din suburbia londoneză cu același nume sunt cele mai vechi din lume și o vreme au produs comedii specifice. (n.red.)
- [72](#) Pastă făcută din extract de drojdie de bere, foarte sărată și picantă (n.tr.)

Am ridicat privirea și l-am văzut pe Alan făcându-mi cu mâna de pe pod. Mi s-a părut nervos când ne-am apropiat și, după ce ne-am oprit în fața lui, a început să vorbească limpede și răspicat, ca și cum fratele meu nu își pierduse doar memoria, ci și auzul.

– Eu sunt Alan, Joe. Te știi de când erai mic. De când erai atâtica, și a făcut un semn cu mâna până la o înălțime care l-ar fi făcut de fapt pe fratele meu un pitic.

– De când avea șaisprezece ani, am spus.

– Era chiar așa mare? s-a mirat Alan, întorcându-se spre mine.

– Da. Eu aveam unsprezece.

– Ei, atunci înseamnă că nu erai prea dezvoltat pentru vârsta ta, a spus Alan. Altceva nu știu ce să zic.

– E bine de știut, a spus fratele meu. Nu-ți face griji, Alan. Îmi aduc aminte de tine.

– Vai, m-ai făcut fericit! a spus, și ne-a luat bagajele, defilând în fruntea noastră în susul pantei, spre noul lui vehicul de transportat pasageri cu acoperiș solar electric și „nat sav”⁷³, cum îi spunea el, și odorizantul agățat de care era prinsă fotografia Alanei la șase ani.

Joe s-a oprit deodată la jumătatea drumului și a privit înapoi, la mica gară, estompată și difuză în lumină, cu ghivecele agățătoare pentru flori legănându-se blând în bătaia vântului, goale, îngălbenite și de mult depășite, precum vara pe care o coloraseră. Făcea asta deseori; se oprea brusc să ajute o amintire schilodită care șovăia la jumătatea drumului spre înțelegere.

Ce e? am întrebat.

– Ginger, cred, a spus. Cântă acolo, jos. *Beyond the Sea*? În rochie de seară? E posibil așa ceva?

– Turcoaz, despătată în lateral?

– Da.

– Da, e posibil. Bine ai venit în familie, și l-am împins spre mașină.

Alan ne-a lăsat în capătul aleii și i-am făcut cu mâna în timp ce dispărea pe drum, tăind-o printre gardurile vii părăsite ca un car de luptă echipat cu lame de coasă. Simțeam mirosul de sare în aer; probabil că era flux și briza ne întâmpina plutind la suprafață. Am coborât pe aleea de pietriș, acum acoperită mai mult ca niciodată de frunze, până când Charlie a strigat: „Cine-ajunge primul?” și am fugit până la poarta de lemn, linia de finisaj imaginară de la capătul drumului. Charlie a ajuns acolo primul, Joe al doilea, dar mie nu-mi stătea inima la așa ceva și am renunțat, iar ei au așteptat gâfâind să mă apropii, în timp ce eu absorbeam mirosurile și priveștea copacilor goi în lumina aspră a zilei înnoirite. Am ridicat privirea și am văzut o mierlă singuratică umflată în pene și nemișcată pe o creangă, zgribulită de frig. Își îngropase ciocul în piept. Am suflat în mâini și am fugit spre stâlpul porții.

– Asta îmi amintesc, a spus fratele meu în timp ce se apleca să-și treacă degetul peste literele T R E H A V E N, pătându-și pielea în verde. Apoi ceva i-a atras atenția, la suprafață, în stânga literelor. Știam că văzuse inscripția, JP și inima scrijelită neîndemânatic, și literele CH pierzându-se dedesubt, vechi de peste douăzeci de ani, sentimente cu o vechime de peste douăzeci de ani, ascunse însă de săptămâni. Știam că-l văzuse, dar nu mi-a spus nimic, nici mie, nici lui Charlie, și am coborât rapid panta, el a rămas puțin în urmă, privindu-ne, sfredelindu-mi spatele cu ochii, vrând în sfârșit ceva, pe

măsură ce piesele se deplasau și reînvia un sens, și lucrurile nerostite care planau deasupra prieteniei lor au prins deodată glas prin literele la fel de reliefate ca în Braille.

Am cotit și aproape că uitasem ce efect avea casa asupra privitorului, albă ca o sculptură de os și maiestuoasă în luminiș. În acea clipă mi-a atins inima și s-a îngropat acolo pe vecie. Erau aliniați în fața ei aparent în ordinea înălțimii, iar când ne-am apropiat – când fratele meu s-a apropiat –, formalismul acesta le-a devenit de nesuportat și tata a rupt primul rândurile, apoi mama, și au alergat spre el, cu brațele desfăcute larg, adulți care se jucau de-a avioanele, prăbușindu-se peste el, strigând și zâmbind, până când l-au luat în brațe și l-au ținut, rostind încet:

– Băiatul meu...

– Eu sunt mătușa ta, Nancy, a spus Nancy, cu respirația tăiată de atâta alergat. Sper că-ți aduci aminte de mine.

– Sigur că da, a spus fratele meu și a zâmbit. *Plouă în sufletul meu**.

– Ah! a făcut Nancy, prefăcându-se sfioasă.

– O furtună într-un pahar cu apă mai degrabă, a spus Arthur, încercând din răsputeri să-l țină în frâu pe Nelson, supraexcitat.

– Ai fost chiar bună în filmul ăla, Nance, a spus fra-tele meu.

– Mersi, dulceață, a spus ea radiind, ca și cum sezonul premierilor se apropia deodată.

Apoi Joe s-a întors spre Arthur.

– Bună, Arthur. Ce mai faci?

– Tot ce trebuie să știi despre mine e aici, a spus și a scos autobiografia din buzunarul de la vestă.

Îi auzeam la parter, râzând, și ar fi trebuit să mă scol, dar simțeam salteaua atât de plăcută sub spate, încât voiam să dorm toată după-amiaza, până seara, toate zilele și săptămânile următoare, atât de greu îmi atârnav ochii după lungile ceasuri de așteptare zadarnică. Dar m-am ridicat în capul oaselor și mi-am turnat un pahar cu apă, l-am băut pe jumătate, apoi încă puțin.

Am mers la fereastră și i-am văzut plimbându-se pe pajiște spre debarcader, pe măsură ce lumina pierdea bălălia împotriva păturii groase de nori. Fratele meu s-a aplecat și s-a uitat la propria sa reflexie în apă. Charlie a îngenuncheat lângă el. Era o imagine pe care nu credeam s-o mai văd vreodată, pierdută sub praful și dărâmăturile celorlalte vremuri, care bântuiau trecutul, strigoi nocturni nepoftiți, vremuri care te smulgeau din siguranța somnului așa cum se sfâșie carnea de pe os.

Mama a venit pe la spate. O auzisem pe scări, o auzisem strigându-mă, dar mă simțeam prea ostenită, prea tăcută ca să răspund. I-am simțit răsuflarea pe ceafă.

– Mulțumesc că l-ai adus acasă.

Voiam să mă întorc și să spun ceva, dar nu aveam cuvinte, numai această imagine a fiului ei, fratele meu, din nou în mijlocul nostru; lumina care se agăța de el în amurgul vag, lumina care spunea „să nu te stingi niciodată“.

*

După asta a început să-și amintească tot felul de lucruri; treptat la început, uneori în dezordine, o dată chiar în toiul unui front atmosferic care a făcut ravagii asupra peisajului, dezvăluind imagini și momente care îl plasau cu fermitate la fața locului. A regăsit traseele de-a lungul mlaștinilor și stâncilor, cărările secrete care coborau pe plaje, conurile cu înghețată de care nu mai mâncase de ani buni, gustul de vanilie – trezindu-i amintirea unui clopot care plutea pe apă.

– E posibil așa ceva? a întrebat. Eu am încuviințat din cap.

– Da.

Noi îl urmam, această adunătură dezordonată de familie, redescoperind amintiri și incidente de mult pierdute în aglomerația vieții, și retrăiam totul prin însuflețirea rememorărilor lui. Ne asculta poveștile, puneă întrebări și puneă cap la cap evenimente, legând mintal participanții până când crea o conexiune, un arbore genealogic neregulat, împiedicat să se destrame de o bandă uzată.

Și a dezvăluit în noi o nevoie curioasă: fiecare își dorea în secret să fie cel de care fratele meu își amintea cel mai bine. Era ciudat, deopotrivă o nevoie vitală și o slăbiciune, până când am realizat că poate nevoia de a fi ținut minte e mai puternică decât nevoia de a-ți aminti. Dar eu renunțasem la pretenția de a deține o astfel de poziție cu multă vreme în urmă. Prea adesea nu era persoana de care-mi aminteam a fi; de mult pierdut era cinismul fragil care-l ținea departe de întâlnirile omenești normale, înlocuit acum de un entuziasm abundent care vedea viața cu ochii unui copil. Câteodată mi-era dor de comentariile usturătoare, de obscuritatea lui periculoasă și poetică, care mă ținea cu sufletul la gură, de acele apeluri telefonice de la trei dimineața de care mă cam îndoiam că vor mai exista vreodată, acele apeluri care mă făceau să mă simt întreagă și teafără.

Uneori, memoria i se deznoda la întâmplare și revelasecrete pe care odinioară promisese să nu le dezvăluie niciodată, ca în momentul când s-a întors spre mine pe cărarea care cobora spre Talland și a spus:

–Și cu cât te-a plătit Andrew Landauer ca să faci sex cu el?

La care eu am răspuns:

– Nu destul, în timp ce mergeam braț la braț cu Nancy, îndepărtându-mă de fețele șocate ale părinților mei, care încercau să pună cap la cap informațiile, dar neizbutind nici pe departe să explice cele treizeci de lire și șaiszeci de pence, prețul taxiului din Slough.

Sau ca momentul când ne-am așezat la masă pentru cină și el s-a întors spre părinții mei, spunând:

– L-ați iertat vreodată?

Iar ei au întrebat:

– Pe cine?

Iar el a spus:

– Pe domnul Golan.

Iar ei au întrebat:

– Pentru ce?

Și el le-a spus.

I-am așteptat afară. Era o seară rece, dar nu simțeam nimic în timp ce stăteam privind un liliac care flutura din aripi pe cerul de un albastru marin. Știam că-i ținusem la distanță de viața mea. Închisesem ușa în fața anumitor ani, ca și cum ar fi contat să-i împiedic pe ei să cunoască acea parte coruptă din mine, partea pe care odată numai ei ar fi putut s-o repare. Știam că-i rănisem prin această distanță, cu această tăcere, iar acum aveau să înțeleagă; dar cu ce preț?

Am auzit ușa deschizându-se în spatele meu. Am văzut raza de lumină deplasându-se de la stânga la dreapta, apoi rămânând nemișcată. Părinții mei au apărut în fața mea, nefericiți și inadecvați. Mama s-a așezat lângă mine și m-a luat de mână.

– De ce nu ne-ai spus?

Am ridicat din umeri. Nici acum nu aveam un răs-puns clar.

– Nu știu, am răspuns. Mi-a fost rușine. Era prietenul meu. Și nu prea știam ce să spun.

– Dar mai târziu? Când ai mai crescut?

– Mi-am continuat viața. Asta fac copiii. Și mi-a fost bine.

– Dar n-am avut niciodată șansa să avem grijă de tine, a spus tata, sau să facem în așa fel încât să fie bine.

– Întotdeauna ați făcut în așa fel încât să fie bine, am spus. Amândoi. Se mai întâmplă. Oricui. Nimeni nu scapă.

– Dar ți-a fost greu, a spus ea.

– Și m-am descurcat bine. Vă rog, să nu ne întoarcem în trecut!

– Dar trebuie să ne lași, a spus mama, strângându-mă în brațe sub acele învelișuri și trăgând înapoi anii. M-a învăluit și m-a scos din întuneric, și, pentru o clipă scurtă, în brațele ei, pe măsură ce timpul și amintirea se îndepărtau, am șovăit și ne-am întors. Și a fost bine.

[73](#) Abreviere incorectă a expresiei „satellite navigation“, care înseamnă sistem de navigație prin satelit (n.tr.)

– Știu să înot? a fost tot ce a întrebat fratele meu. O întrebare despre posibilitate sau siguranță – nu i-am deslușit motivul –, dar am aruncat ancora și ne-am fixat de fundul nisipos, aflat la doar șase metri dedesubt.

Mai erau trei săptămâni până la Crăciun și fusesem binecuvântați cu o năstrușnică zi cu soare care părea începutul unei alte veri, o zi în care aerul era cald și liniștit, și numai lipsa bâzâitului de albine și a frunzelor din copaci ne plasa într-un anotimp mult mai târziu. Fratele meu simțea temperatura – eram tot în ghearele înghețate ale lui decembrie – și pielea i s-a făcut ca de găină când și-a dat jos ultimele haine.

– Intri? m-a întrebat.

– Nu, mulțumesc, am spus.

– Charlie? a întrebat, îmboldindu-l cu privirea.

– Poate.

A plonjat de la pupa și l-am urmărit cum alunecă sub apă ca focile singuratice care se jucau adesea de-a lungul acestei fâșii de coastă. A ieșit la suprafață scuipând apă și râzând, o altă premieră pentru el. Frigul nu conta atâta vreme cât senzația îi cuprinsese trupul, amintindu-i că a revenit la viață, amintindu-ne nouă că trăia. Mi-am dat jos hainele în grabă și l-am întrecut pe Charlie la sărit; frigul mi-a tăiat respirația în timp ce înotam spre adâncul verde nisipos, iar ochii mi se obișnuiau cu lumea singuratică și tăcută de dedesubt. Mi-am amintit de prima dată când descoperisem lumea aceasta – probabil aveam vreo zece ani – poate unsprezece – și aveam un costum de baie îndesat cu pietre ca să mă țină la fund. Acum, în timp ce stăteam pe fundul vălurit al râului, am ridicat privirea și am fost sigură că le-am văzut picioarele încrucișate deasupra mea. Dar apa putea să-ți joace feste. Lucruri distorsionate, lucruri mărite; chiar și speranțele. Mi-am simțit plămânii goliți – îmi ieșisem din mână – și am înotat cu sete spre linia strălucitoare de deasupra mea, ieșind la suprafață departe de barcă. I-am văzut ținându-se de funia care atârna de la pupa. L-am văzut pe fratele meu punându-și mâna peste mâna lui Charlie. L-am văzut întinzându-se spre gura lui și sărutându-l. Le-am văzut în sfârșit viitorul.

Eram care-ncotro împrăștiați în după-amiaza aceea, implicați în treburi amânate de mult. Părinții mei erau înăuntru, creând o nouă reclamă on-line pentru pensiunea lor, acum că se simțeau din nou pregătiți pentru oaspeți. Nancy stătea într-un șezlong lângă mine și Nelson, pe pajiște, terminând scenariul despre un agent dublu bisexual din al Doilea Război Mondial, pe care-l intitulase nonșalant *Jucând pe ambele fronturi*. (Un film care avea să intre de fapt în producție anul următor, dar, slavă Domnului, nu cu acest titlu provizoriu!) Charlie și Joe erau în fundul grădinii, lângă apă, jucând o formă extremă de baseball. O aruncau ca pe o minge de rugby, lansând-o foarte sus și având grijă să nu cadă, ca să nu se spargă.

Nu știam nici de ce o cumpăraseră de la bun început, nu spusese decât că găteau în seara aceea un curry thailandez autentic sau ceva similar și că aveau nevoie de ea fiindcă era foarte importantă pentru aromă, așa că o cumpăraseră – bineînțeles, era singura din ma-gazin –, iar acum se jucau cu ea ca și cum ar fi fost o minge de rugby. Ultima dată a lansat-o Joe, înălțându-se spre cer, și Charlie a știut că ajunsese prea departe, cu mult înainte să treacă pe deasupra lui, și a alergat în spate chiar când,

pe neașteptate, Arthur a ieșit din căsuța lui. Ar fi fost în regulă dacă Arthur s-ar fi oprit o clipă să-și bage cămașa în pantaloni așa cum făcea de obicei sau dacă ar fi orbecăit măcar o secundă mai mult, poziționându-și bastonul în față, sau măcar dacă ar fi continuat să meargă. Dar n-a făcut-o. S-a oprit, simțind că planează ceva deasupra lui – oare o pasăre? Și s-a uitat instinctiv la cer, în timp ce o umbră cobora cu repeziciune spre capul lui, și un zâmbet i s-a format pe buze, până când s-a auzit un atotputernic poc!, și Arthur a aterizat nemișcat pe pământ, cu o nucă-de-cocos zdrobită alături.

Eu și Nancy am ajuns primele la el și am strigat că nu respira. L-am văzut pe Charlie împleticindu-se, căutând un telefon, apoi fugind înăuntru. I-am verificat pulsul; nimic.

– Mai încearcă! a strigat Joe, urcând în fugă panta.

– A murit, mi-a șoptit Nancy.

– Imposibil! Nu se poate! Ar fi trebuit să se întâmple de multă vreme.

– Ce vrei să spui? a întrebat Nancy.

– Ceva nu e în regulă.

– Despre ce vorbești?

– Yoghinul, am spus.

– Ce yoghin?

Joe a venit deodată în fugă lângă noi.

– Numără! a zis. Anunță-mă când ajungi la treizeci, și l-am privit cum pompa și porunca vieții să intre înapoi în trupul osos, lipsit de reacție. La treizeci, s-a aplecat și i-a suflat în gură, de două ori. Înapoi la piept, treizeci. Iar gură la gură, de două ori. Nici o reacție.

– Hai, Arthur! am spus. Nu face una ca asta!

– Revino printre noi, Arthur! a spus și Nancy. Dă-l dracului de yoghin!

Charlie a ieșit în fugă împreună cu părinții mei și l-a înlocuit pe Joe, care s-a așezat epuizat pe pajiște. Am numărat pentru Charlie. Treizeci, jos, gură la gură; nici o reacție. Sunetul unei ambulanțe care gonia spre noi. Șaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece, douăzeci.

– Hai, Arthur! a spus mama. Hai că poți!

– Hai, dragă! a spus Nancy. Respiră, ce naiba!

Apoi, deodată, cred că la douăzeci și șapte, Arthur a tușit sau a încercat să inspire, ceva care i-a forțat trupul să respire din nou. M-a luat de mână și a strâns-o – plâpând, dar a strâns-o. Tocmai când paramedicii traversau în fugă pajiștea, s-a uitat la Joe și a spus:

– Șterge-ți lacrimile alea, băiete! N-am murit încă.

M-am aplecat spre el și am spus:

– De unde știai că plânge, Arthur?

Iar el a răspuns:

– Mi-a revenit vederea.

Toată lumea mi-a spus să nu-mi fac griji, doar să aștept. Spuneau că o să iasă cândva în preajma Anului Nou. Ar fi trebuit să iasă înainte de Crăciun; știam asta, tata știa, dar Cele ce sunt⁷⁴ au refuzat. Așa că mi-am făcut apariția în acea miercuri înghețată, deși știam că nu voia să mă vadă – nu voise niciodată, nici după toți acești ani. Dar trebuia să duc la îndeplinire pactul pe care-l făcuserăm în mod invizibil, cel care spunea „sunt mereu aici pentru tine“, comunicat în scrisori și într-o coloană de ziar care schiopătase aproape de finis, așteptând-o cu nerăbdare să se întoarcă.

După-amiaza era complet lipsită de căldură, era frig până și în taxiul de la gară, căci avea radiatorul stricat.

– Îmi pare rău c-ați nimerit o mașină atât de proastă, domnișoară, a spus tânărul. Dacă vreți, pot să vă suflu în mâini.

– Mă descurc, am spus.

Am așteptat la coadă, cu o geantă mică de cadouri – neîmpachetate, desigur: îmi învățasem lecția. M-am uitat în spatele meu și am văzut un tânăr care se tot foia cu telefonul; aveau să i-l ia în curând. Îmi dădeam seama că venise pentru prima dată și de obicei mă feream de astfel de interacțiuni, dar în după-amiaza aceea i-am oferit o bucățică de ciocolată, pe care a acceptat-o recunoscător, atât pentru a-și astâmpăra foamea, cât și din ușurarea de a avea în sfârșit companie.

– E prima dată? am întrebat.

– Se vede?

– Din păcate, da.

– E frig, nu?

– Cancer, am spus și m-am uitat la ceas.

– Pe cine vizitezi? a întrebat.

– O prietenă. O să iasă în curând.

– Grozav, a spus. Sora mea face trei ani. Abia a început.

– Nașpa.

– Da, chiar înainte de Crăciun, a spus el și a început să bată din picioare. O duc bine? Adică înăuntru.

– Nu prea rău. Am auzit că se poate mult mai rău.

– Atunci e bine, a spus. Nu mi-ar plăcea să fie într-un loc de doi bani.

– O să fie bine. Majoritatea sunt bine până la urmă.

S-au deschis porțile și coada a înaintat.

– Noroc! am spus când am început să înaintăm.

Am trecut fără nici o problemă de controlul de securitate, dar știam de-acum procedura și adesea gărzile îmi zâmbeau sau mă întrebau de sănătate. Eram cunoscută aici, aveam o reputație – cea care își făcea mereu apariția, dar nu era văzută niciodată, subiectul atâtor speculații: eram iubita părăsită; membra detestată a familiei; misionara creștină dornică să semene peste tot Cuvântul divin.

În holul vizitatorilor era cald de data asta. Decorațiunile erau aceleași ca anul trecut, decolorate și cu colțurile îndoite; cădeau în același fel și nu aduceau nici un zâmbet pe buzele Reginei așa cum

atârnau în jurul tabloului ei, într-un mod ce friza trădarea. M-am gândit la pomul pe care tocmai îl instalaserăm în Cornwall, cel care unea podeaua de tavan printr-o masă deasă de ramuri de pin cu miros de verde. Îl împodobiserăm cu câteva zile în urmă, iar Arthur se cățăraseră pe scară ca să pună steaua în vârf, acum că avea un ochi bun cu care putea să-și vadă restul zilelor și să-l lase pe Nelson să fie simplul câine care era.

Femeile începuseră să iasă și l-am văzut pe tânărul de la coadă alături de sora lui – ea a fost printre primele care au intrat –, care părea foarte fericită să-l vadă. Apoi, Maggie la stânga; fiica ei purta un trening nou. S-au întors spre mine și mi-au făcut cu mâna. Am zâmbit. Maggie îmi amintea de Grace Mary Goodfield, și m-am gândit din nou la felul ei înțelept de-a fi, la pantofii ei comozi și la vizita pe care avea să ne-o facă în februarie. M-am gândit cât de bine s-ar fi înțeles cu Ginger, Ginger Curajoasa. Am început să fac o listă de cadouri – un monoclu pentru Arthur, dintotdeauna își dorise un monoclu – și, pe măsură ce scriam, o umbră a căzut peste hârtia mea, un nor întunecat ce se contura de afară, sau cel puțin așa am crezut. Am așteptat o clipă să treacă, dar n-a trecut, a rămas pe loc.

Când am ridicat privirea, ea era acolo.

Nu mai rămăsese nimic din trupul ei durduliu din primii ani, din părul sălbatic în spatele căruia își ascundea rușinea, din hainele care nu-i veneau niciodată. Totul fusese înlocuit de o frumusețe calmă. Doar ochii erau aceiași; ochii și zâmbetul.

– Bună, Elly! a spus.

M-am ridicat și am îmbrățișat-o. Mirosea ca în copilărie, a chipsuri, și deodată lumea s-a deschis din nou, o lume desferecată de un simplu miros, o lume pe care, în sfârșit, puteam s-o îndreptăm; când m-am desprins de ea ca s-o privesc din nou, mi-a dat un mic cadou împachetat în șervețele.

– Deschide-l, a spus. Și am ascultat-o.

Acolo, stând în palma mea, era fosila; impresiunea încovrigată a creaturii din alte timpuri. *Nimic nu rămâne uitat multă vreme.*

– Am păstrat-o în siguranță pentru tine.

Soarele coborâse la orizont; portocaliul radia peste vechiul peisaj urban, șlefuit de modernitate. Eram învelite în pături și lumânările ardeau pe masa uzată, răspândind o adiere intensă de tuberoze. Am urmărit-o cum își trece privirea peste acoperișuri, peste piața de carne și oamenii de dedesubt, și m-am gândit la calea care ne adusese aici, la strania zi în care refăcuserăm legătura, în urmă cu șase ani, când îi promisem ilustrata și mă atrăsese în călătoria ei. S-a întors spre mine și a zâmbit. A arătat cu mâna spre orizont.

– Uite, Elly, aproape a dispărut.

– Ești gata să-ți iei rămas-bun? am întrebat.

– Gata, a spus și s-a așezat lângă mine.

I-am dat computerul și a început să tasteze.

MULȚUMIRI

Această carte nu ar fi fost scrisă fără iubirea și în-curajările multor oameni.

Vreau să le mulțumesc mamei, lui Simon și lui Cathy pentru o viață de sprijin, în care au făcut ca atâtea lucruri să devină realitate, și prietenilor mei dragi de aici și din străinătate care m-au ajutat pe parcurs; mai ales lui Sharon Hayman și lui David Lumsden, pentru cei mai buni ani împărtășiți. Mulțumesc, Sarah Thomson, pentru că ești un cititor de nădejde și atât de erudit.

Recunoștința mea veșnică se îndreaptă către Eamonn Bedford, care a riscat cu mine atunci când puțini ar fi făcut-o și pentru că mi-a făcut cunoștință cu Robert Caskie – agent literar și prieten, de neîntrecut în ambele roluri. Mulțumesc că mi-ai fost călăuză, domnule Caskie.

Mulțumirile mele lui Leah Woodburn, redactorul meu, pentru că mi-a făcut cartea mai bună, și tuturor celor de la Headline Review, pentru sprijinul și entuziasmul lor copleșitor.

Mulțumesc, Patsy, pentru tot.